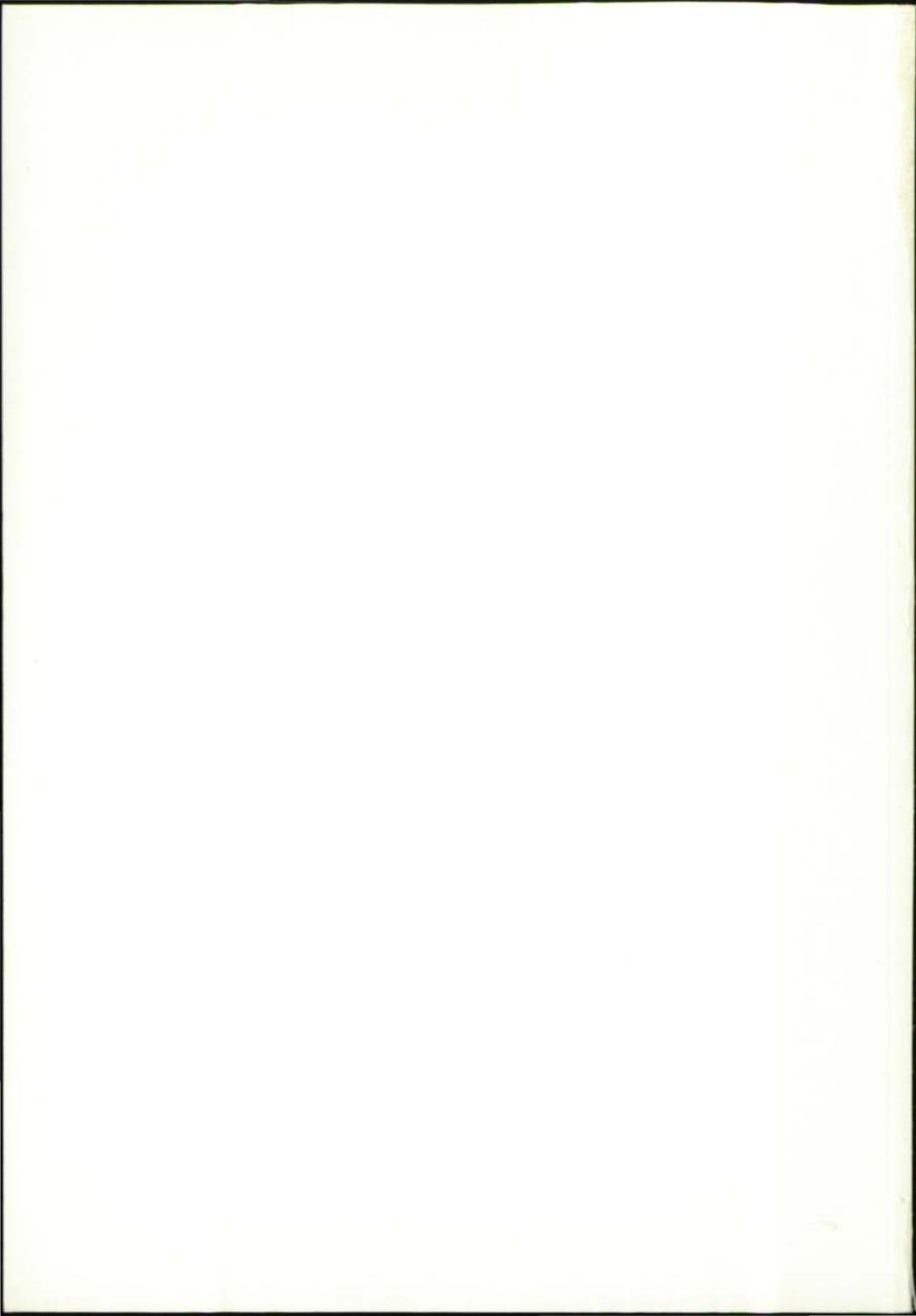

BERETNING
1982

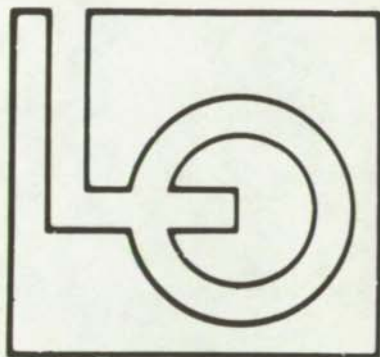
Lands-
organisasjonen
i Norge

**BERETNING
1982**

Lands-
organisasjonen
i Norge

BEREINIGUNG

1900

INNHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1. TARIFFREVISJONER — ØKONOMISK POLITIKK.....	7
Den økonomiske utviklingen i 1982.....	7
Tariffrevisjonen 1982.....	9
Lavlønnsfondet.....	14
Skattelegging av naturalytelser.....	14
Skattemessig behandling av diettgodtgjørelse.....	16
2. ARBEIDS- OG NÆRINGSLIVET.....	17
Hovedavtalen mellom LO og Norsk Arbeidsgiverforening.....	17
Arbeidet med videreutvikling av bedriftsdemokratiet.....	17
Industrifondet.....	18
Distriktenes utbyggingsfond.....	20
Samarbeidsrådet LO/N.A.F.....	23
Samarbeidsrådet DKT—LO.....	24
Bransjerådene.....	28
3. SOSIALPOLITIKK — FAMILIE- OG FORBRUKERSAKER.....	33
Inntektsregulering for pensjonistene.....	33
Sykelønnsordningen mellom LO/N.A.F.....	41
Ferie-loven.....	41
Varefaktakomiteén.....	45
Likestillingsrådet.....	45
Arbeidslivets komité mot alkoholisme og narkomani (AKAN).....	47
Produktkontrollrådet.....	49
Funksjonshemmedes år/Handlingsplan for 80-årene.....	50
Rådet for eldreomsorgen.....	51
4. UNDERVISNINGS- OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET.....	53
Opplysningsarbeidet i fagbevegelsen.....	53
Opplysnings- og utviklingsfondet LO/N.A.F.....	62
Landsorganisasjonens skole Sørmarka.....	62
Arbeiderbevegelsens folkehøgskole, Ringsaker.....	68
Skole og utdanning.....	69
Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek.....	74
Fagbevegelsens senter for forskning, utredning og dokumentasjon.....	76

	Side
5. INTERNASJONALT ARBEID — UTENRIKSPOLITIKK.....	78
Innledning	78
Nordens faglige samorganisasjon (NFS).....	78
Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS)	82
Frie Faglige Internasjonale (FFI).....	88
Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité (AIS).....	90
Faglig utviklingshjelp	100
Fred, sikkerhet, nedrustning — øst/ vest-kontakt.....	106
De multilaterale øst/ vest-faglige konferanser	112
Sør-Afrika — apartheid.....	113
Polen.....	115
Tyrkia.....	117
Internasjonalt faglig ungdomsarbeid.....	119
Den internasjonale arbeidsorganisasjon (ILO)	121
6. FORSIKRINGSSPØRSMÅL	145
Kollektiv hjemforsikring	145
Grunnforsikringen	146
Gruppehjemforsikringen	147
LOs samleforsikring	147
Informasjons- og opplysningsvirksomheten i forsikring.....	147
Fagorganisasjonens Stønads-kasses Fond.....	148
Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse	148
7. ANDRE SAKER.....	150
Uttalelser fra LO.....	150
Folk og Forsvar.....	162
Kvinnerns Frivillige Beredskap.....	164
LOs husmorsenter.....	164
8. ADMINISTRASJON OG ORGANISASJON.....	166
LOs administrasjon.....	166
Sekretariatet.....	167
Representantskapet.....	168
Representasjon innenlands.....	170
Representasjon utenlands.....	172
Landsmøter i forbundene.....	176
Delegasjonsbesøk	177
Diverse styrer og utvalg	178
Samarbeidskomiteén LO—DNA.....	186
Samarbeidskomiteén LO—NKL.....	187
Samarbeid mellom Norsk Lærerlag og LO.....	188
Samarbeid med Norsk Skuespillerforbund	188
LOs internasjonale avdeling.....	188
LOs juridiske avdeling.....	189
LOs miljøavdeling	190

	Side
Personalavdelingen.....	195
Presse- og informasjonsvirksomheten.....	196
LOs revisjonskontor.....	199
LOs tekniske avdeling.....	201
LOs økonomiske avdeling.....	202
<i>LOs faste utvalg</i>	204
Sekretariatets rådgivende finanskomiteé.....	204
LOs utvalg for arbeidslivsutvikling.....	204
LOs utvalg for arbeidsmarkedspolitikk, offentlig og privat tjenesteyting.....	204
LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling.....	205
LOs utvalg for industri, olje og energi.....	207
Inntektspolitisk utvalg.....	208
Innvandrerutvalget.....	209
Kriminalpolitisk arbeidsgruppe.....	209
LOs kulturutvalg.....	210
Organisasjonskomiteén.....	213
Sosialpolitisk utvalg.....	214
LOs oljekartell.....	224
LOs skatteutvalg.....	231
LOs ungdomsutvalg.....	231
Folkets Hus Landsforbund.....	234
Folkets Hus Fond.....	237
Elektronisk Databehandling.....	238
<i>Distriktskontorene</i>	240
Østfold.....	240
Oslo og Akershus.....	243
Hedmark.....	244
Oppland.....	246
Buskerud.....	247
Vestfold.....	249
Telemark.....	251
Aust-Agder.....	252
Vest-Agder.....	253
Rogaland.....	254
Hordaland.....	256
Sogn og Fjordane.....	257
Møre og Romsdal.....	258
Trøndelagsfylkene.....	260
Nordland.....	261
Troms.....	262
Finnmark.....	263
 9. STATISTISK OVERSIKT.....	 265
Godkjente konflikter.....	302

Forord

I løpet av året får LO tilsendt en rekke utredninger og innstillinger fra offentlige instanser som vi blir bedt om å uttale oss om. I år har vi i beretningen samlet en del av disse under overskriften «Uttalelser fra LO» — altså ikke som tidligere, under egne overskrifter.

Forkortelsen NOU — som det ofte henvises til i uttalelsene — står for Norges Offentlige Utredninger.

Oslo i april 1983.

Tor Halvorsen

Ole Knapp

1. Tariffrevisjoner — Økonomisk politikk

Den økonomiske utvikling i 1982

1982 var det året arbeidsløsheten for alvor begynte å gjøre seg gjeldende i Norge. Den registrerte arbeidsledigheten nådde opp i 41 000 personer for året under ett, en økning på bortimot 50 prosent fra året før. Ledigheten har stadig økt utover i året og var i desember kommet opp i over 60 000. Dette er det største ledighetstallet for Norge i etterkrigstida.

En viktig årsak til denne utviklingen er at den internasjonale økonomiske situasjon stadig forverres. Mange hadde ventet seg et visst oppsving i verdensøkonomien i 1982, men dette viste seg å utebli. For OECD-området totalt ble det nedgang i den totale produksjonen, og arbeidsløsheten ved utgangen av året oversteg 10 prosent både i Vest-Europa og USA.

Denne svake utviklingen måtte nødvendigvis sette sitt preg også på norsk økonomi. Utviklingen ble forsterket ved at den nye Høyre-regjeringen la opp til en stram økonomisk politikk, med stagnerende aktivitet i den offentlige virksomhet og sterkt fallende industriinvesteringer som resultat. Det ble for første gang siden 1958 ingen vekst i den samlede produksjonen i Norge. Industriproduksjonen falt med over 2½ prosent.

Denne svake produksjonsutviklingen resulterer i sin tur i et vanskelig arbeidsmarked. Den sysselsettingsøkningen vi har sett de siste åra ble vendt til nedgang i 1982. Når den yrkesaktive delen av befolkningen samtidig er i vekst, måtte økt ledighet bli resultatet.

Prisstigningen i 1982 ble på 11,3 prosent, vel 2 prosent lavere enn året før. Men prisstigningen ble redusert mer i mange andre land. Resultatet av dette er at prisstigningen i Norge i motsetning til hva som var tilfelle på 70-tallet, synes å ha stabilisert seg på et nivå som er klart høyere enn i den vestlige verden for øvrig.

Økningen i lønningene ble for industriarbeidere i gjennomsnitt ca. 1 prosent lavere enn prisstigningen. Dette medfører en nedgang i disponibel realinntekt på mellom ½ og 1 prosent. For mange andre grupper ble lønnsveksten betydelig større. Dette gjelder særlig enkelte skjermede bransjer som bank og forsikring med en lønnsvekst på hele 13 prosent, men også for funksjonærgruppene i N.A.F.s medlemsbedrifter.

Norsk utenriksøkonomi ble forverret i forhold til foregående år. Den tradisjonelle vareeksporten viste klar nedgang, og det var liten endring i oljeeksporten. Likevel ble det et overskudd i utenriksøkonomien på 5 milliarder kroner mot hele 13 milliarder kroner i 1981.

I anledning sysselsettingssituasjonen vedtok LOs sekretariat 30. august følgende uttalelse:

«Landsorganisasjonen er alvorlig bekymret for den økte arbeidsledigheten i Norge, og konstaterer at det første året etter regjeringsskiftet i fjor høst har gitt en rekordhøy ledighet. De tiltak Regjeringen nå har vedtatt for å motvirke økt arbeidsløshet kommer sent og er for beskjedne. Skal vi komme igjennom de nåværende påkjenningene i landets økonomi kreves det en vellykket økonomisk politikk og en aktiv og målrettet næringspolitikk.»

I uttalelsen peker LO-sekretariatet på at ledighetstallene nå ligger 8000—9000 høyere enn i tilsvarende periode i fjor, og dette er det høyeste ledighetstall Norge har hatt siden krigen. Arbeidsmarkedsmyndighetene regner med en fortsatt økt ledighet ut over høsten og vinteren. Sekretariatet vil på denne bakgrunn uttrykke alvorlig bekymring for arbeidsmarkedssituasjonen for resten av året og for 1983. Utgangspunktet for Regjeringens økonomiske opplegg for 1983 må være å komme gjennom de nåværende påkjenningene på landets økonomi med en tilfredsstillende sysselsettingssituasjon, heter det.

I uttalelsen blir det pekt på at myndighetene hittil i år har brukt mindre ressurser på arbeidsmarkedstiltak enn i fjor til tross for en sterk økning av arbeidsledigheten. Det er fare for at de nye tiltak Regjeringen har vedtatt kommer i seneste laget og er for beskjedne for å hindre en fortsatt økt ledighet.

LO peker imidlertid på at dersom de økte midler som nå stilles til rådighet skal få den ønskede effekt, er det nødvendig med en effektiv arbeidsmarkedsetat med større personellressurser. Et bedre samarbeid mellom arbeidskraftsmyndighetene og bedriftene vil også virke positivt, påpeker LO.

Landsorganisasjonen er enig i behovet for omstillinger i dagens situasjon, men en forutsetning er at nødvendige tiltak settes inn slik at ikke den enkelte arbeidstaker blir rammet.

Utviklingen det siste året gir grunnlag for tvil om den nåværende regjering er innstilt på dette, slår LO-sekretariatet fast.

LO peker bl.a. på at generelle virkemidler ikke kan løse de problemer norsk industri står overfor. Dette blir for kostbart og vil tilføre det øvrige næringsliv urimelige store midler. LO mener derfor at en må fri seg fra ideologiske bindinger mot bruk av selektive støttetiltak, og i stedet innta en praktisk holdning til løsning av problemene. Lar en være å innta en slik åpen holdning, vil dette kunne føre til en fortsatt økt arbeidsledighet og at verdifulle bedrifter på en unødige måte blir raderet ut.

LO-sekretariatet henviser også til Regjeringens ønske om å redusere de offentlige utgifter, og påpeker at dette vil få negative virkninger på sysselsettingen. Vekst i den offentlige sektor gir grunnlag for å løse viktige samfunnsoppgaver samtidig som det skaper flere arbeidsmuligheter, heter det i uttalelsen fra Landsorganisasjonens sekretariat.

Tariffrevisjonen 1982

Bakgrunn for oppgjøret

Tariffrevisjonen våren 1982 var det første hovedtariffoppgjøret siden slutten av 1960-årene under en borgerlig regjering. Dette ga seg utslag i manglende interesse fra myndighetenes side for å delta aktivt i inntektsoppgjøret, skattelettelser som i første rekke kom de høytlønte til gode og en prispolitikk som åpnet mulighetene for betydelig økning av fortjenestemarginene i næringslivet og derved en sterk prisstigning. Internasjonal økonomi var preget av det mest alvorlige økonomiske tilbakeslaget siden krigen. Ledighetstallene viste allerede i fjor vinter en sterkt økende tendens.

For Landsorganisasjonen og fagforbundene var situasjonen at alle de senere inntektsoppgjørene var gjennomført som samordnede oppgjør. Staten hadde også deltatt aktivt i flere oppgjør som en tredje part. Det var derfor bygget opp betydelige skjevheter innenfor de enkelte overenskomstområdene som det var et uttalt ønske om å få gjort noe med under tariffrevisjonen 1982.

I møte 8. desember 1981 fattet LOs representantskap følgende vedtak:

1. Den økonomiske situasjon.

Selv med en svak økonomisk oppgang neste år, vil arbeidsledigheten internasjonalt stige i 1982. Etter prognosene vil 28 millioner mennesker være ledige

i OECD-området mot slutten av 1982. Dette tilsvarer en arbeidsledighet på 9—10 prosent i de europeiske OECD-land.

I mange land møtes denne situasjonen med nedskjæringer på de offentlige budsjettene og nedgang i kjøpekraften. Hensynet til prisstigningen prioriteres på bekostning av sysselsettingen. På denne måten forsterker den økonomiske politikken i mange land den svake utviklingen i internasjonal økonomi.

I Norge har den økonomiske politikken som har vært ført av Arbeiderpartiets regjeringer sikret sysselsettingen. Viktige oppgaver har vært løst, og fellesforbruket har vært holdt på et høyt nivå. Gjennom denne politikken og tariffpolitikken har det vært sikret en sosial profil i tråd med fagbevegelsens mål, og vi har maktet å opprettholde kjøpekraften for de store gruppene.

2. Oppgaver i forgrunnen.

Fagbevegelsen vil fortsatt stille følgende oppgaver i forgrunnen:

- Full sysselsetting.
- Sikre fellesgodene og en sosial profil.
- Dempe pris- og kostnadsveksten.
- Sikre konkurransevnen.

I tillegg til dette er opprettholdelse av kjøpekraften et sentralt element i fagbevegelsens politikk. Det er særlig grunn til å peke på sammenhengen mellom opprettholdelse av kjøpekraften og sysselsettingen.

Representantskapet understreker at myndighetenes økonomiske politikk er avgjørende for at disse mål skal kunne realiseres.

Samlet vil en politikk etter disse retningslinjer være et bidrag til å sikre velferdsstaten i en vanskelig internasjonal situasjon.

Landsorganisasjonen må til enhver tid vurdere myndighetenes økonomiske politikk ut fra disse forutsetningene.

3. Alminnelige vurderinger.

Oppgjørsformen må vurderes på selvstendig grunnlag i forbindelse med hvert enkelt inntektsoppgjør. De forskjellige oppgjørsformene har hver for seg sine fordeler og ulemper, og hvert enkelt inntektsoppgjør må derfor vurderes ut fra de mål og oppgaver som er sentrale for fagbevegelsen hvert enkelt år. Bortsett fra 1974, har inntektsoppgjørene i 1970-åra vært gjennomført som samordnede oppgjør. Stort sett har oppgjørene gitt resultater i tråd med fagbevegelsens alminnelige mål. En så lang periode med en så sterk grad av samordning som vi har hatt i praksis, skaper imidlertid også en rekke problemer.

Landsorganisasjonens kongress i 1981 uttalte følgende om oppgjørsformen i 1982:

«De ulike forbundsområder i LO arbeider etter forskjellige avtalesystemer. Samordningen av tariffoppgjørene medfører bindinger i forhold til forbundenes muligheter til en teknisk gjennomgang av de ulike avtalesystemene. Med bakgrunn i dette og den raske tekniske utviklingen, må Representantskapet vurdere om tariffoppgjøret i 1982 bør søkes gjennomført som et forbundsvist oppgjør.»

4. Ut fra en samlet vurdering, vil Representantskapet uttale:

1. Under henvisning til bl.a. behovet for revisjon av overenskomstene i de enkelte avtaleområder, gjennomføres tariffoppgjøret 1982 som et *forbundsvist oppgjør*.
2. Alle avtaler bør være 2-årige. Det avtales *reguleringsbestemmelse* for annet avtaleår på fritt grunnlag.

3. I forbindelse med *lavlønsspørsmålet* må avtalen om *garantiordningen* opprettholdes.

Eventuelle forbedringer av *garantiordningen* og andre *lavlønnsordninger* som de enkelte forbund måtte oppnå i de forbundsvise forhandlingene, må belastes de enkelte bedrifter direkte.

4. Utover dette må de enkelte forbund selv vurdere hvilke krav som skal reises ved *tariffrevisjonen*, herunder også *spørsmålet* om å fjerne taket på lønnsgradningen.

Lavlønnsordningen — garantitilleggene

I samme forbindelse vedtok Representantskapet enstemmig (ett medlem avsto) denne uttalelsen om finansiering av *garantitilleggene*:

«Lavlønnsordningene i 1980 innebar betydelige lønnsøkninger for mange bedrifter og bransjer. Dette gjaldt særlig innenriks sjøfart, rengjøring, vaktelskaper, hotell- og restaurantvirksomhet, men også innenfor enkelte andre bransjer som tekstil og bekledning og nærings- og nytelsesmiddelindustrien var utslagene betydelige.

Det ville ikke være økonomisk mulig å finansiere disse lønnsøkningene om bedriftene på eget grunnlag skulle bære hele kostnadsveksten. For å hindre en brå belastning på bedriftenes økonomi, som kunne sette mange arbeidsplasser i fare, så Landsorganisasjonen klart behovet for en skrittvis tilpasning til det høyere lønnsnivå. Den solidariske lønnsutjevningsordningen muliggjør dette.

Allerede i utgangspunktet var en klar over at en slik lønnsutjevningsordning ikke kunne bli en varig del av det økonomiske systemet. Hvis en fondsordning skulle bli en fast og stadig mer omfattende del av vårt økonomiske system, ville vi på sikt risikere uønskede bivirkninger i form av en uheldig konservering av vår nærings- og bedriftsstruktur. Det endelige resultat kunne dermed lett bli at den gjennomsnittlige lønnsnivåen i vårt næringsliv ble redusert, og at arbeidsplassene på sikt ble utrygge.

For å unngå en slik utvikling, forutsatte LOs kongress i handlingsprogrammet for innværende kongressperiode at *Lavlønnsfondet* og den solidariske lønnsutjevningsordningen på sikt måtte bygges ned samtidig med at *garantiordningen* ble opprettholdt. Dette måtte skje gradvis over en viss periode slik at dramatiske virkninger for prisstigningen, forvridninger i konkurransevnen og negative virkninger for sysselsettingen ble unngått.

I denne nedbygingsperioden er det likevel både av prinsipielle og økonomiske årsaker viktig at flest mulig av LOs medlemmer innenfor private og kooperative virksomheter omfattes av det solidariske trekket til *Lavlønnsfondet*. Avtaleområder som ikke har trekk til *Lavlønnsfondet* i sine tariffavtaler, bør derfor få ordnet dette ved *tariffrevisjonen* våren 1982, slik at Sekretariatets vedtak av 18. august 1980 kan settes i verk.

Med utgangspunkt i dette, innbyr Sekretariatet LOs representantskap til å gjøre følgende vedtak:

1. *Lavlønnsfondet* må over et visst tidsrom erstattes av lønnstillegg som fullt ut bæres av de enkelte bedrifter. LO må ta kontakt med N.A.F. med sikte på en prinsippavtale om avviklingen av *Lavlønnsfondet* over en 3–4 årsperiode. Forhandlingene må gjennomføres slik at de ikke forstyrrer forhandlingene om *tariffrevisjonen* 1982.
2. De avtaleområder innenfor private og kooperative virksomheter som ikke har solidaritetstrekk til *Lavlønnsfondet* som en del av *tariffavtalen*, må søke å innarbeide trekkordningen ved vårens *tariffrevisjon*.

LO—N.A.F.-oppgjøret

Som ved det forrige forbundsvise oppgjør i 1974, var Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund først ute med sine krav. De ble overlevert Mekaniske Verksteders Landsforening i begynnelsen av februar. Siden fulgte kravene fra de andre forbundene. Det ble tidlig forhandlingsbrudd og de fleste oppgjørene gikk til mekling.

Etter forhandlinger og mekling la Riksmeklingsmannen 19. april fram et forslag til ny Verkstedsoverenskomst. Forslaget ble anbefalt av partenes forhandlingsutvalg og senere vedtatt ved uravstemning. Forslaget hadde følgende hovedpunkter:

- et generelt tillegg på 2 kroner pr. time,
- én gang hvert avtaleår skal det lokalt foretas en vurdering og eventuell regulering av fortjenestenivået. Partene kan i forbindelse med den årlige reguleringen avtale at et eventuelt tillegg skal oppdeles slik at en del av tillegget blir utbetalt senere i avtaleåret. Grunnlaget for vurderingen skal være bedriftenes økonomi, produktivitet, framtidsutsikter, konkurransevne og den aktuelle arbeidskraftsituasjonen. Ekstern lønnsstatistikk, andre bedrifters lønnsnivå eller lønnsutvikling skal ikke kunne påberopes som grunnlag for regulering ut over det som framgår av foregående setning.
- uendret lønnstrekk til Lavlønnsfondet kr. 0,35 pr. time ved 40 timers uke.

Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund var det første av lavlønnsforbundene som kom fram til et anbefalt meklingsforslag. Forslaget ble senere vedtatt ved uravstemning. Det inneholdt bl.a. en bestemmelse om et garantitillegg på kr. 1,40 pr. time som skulle gis med virkning fra 1. oktober 1982. Nytt i forhold til garantiordningen fra 1980 var at garantitilleggets størrelse ble fastsatt under tariffrevisjonen og at tillegget skulle gis til alle fastlønte som var omfattet av overenskomsten.

Verkstedsoverenskomsten og overenskomsten for hotell- og restaurantsektoren dannet et mønster for de andre avtalene i LO/N.A.F.-områdene. Bestemmelsene om generelle tillegg, lokale forhandlinger og lavlønnsordninger ble i stor grad retningssigende for de andre overenskomstene i området.

For transportarbeiderne og enkelte bransjer i nærings- og nytelsesmiddelindustrien førte ikke meklingen fram. I transportsektoren ble det gjennomført streik fra 21. april til 5. mai. Myndighetene grep deretter inn med tvungen voldgift. I de

delar av nærings- og nytelsesmiddelindustrien som kom i konflikt ble disse løst ved gjenopptatt mekling. De områder her som ble omfattet av konflikter var konservesindustrien der streiken varte fra 28. april til 22. mai. I fiskeindustrien ble det streiket fra 5. mai til 22. mai. Vinmonopolstreiken varte fra 23. august til 8. desember.

Oppgjøret i den offentlige sektor

Partene i hovedoppgjørene i den offentlige sektor, både stat og kommuner, kom fram til nye tariffavtaler gjennom forhandlinger uten å gjøre bruk av meklingsinstitusjonen. I begge områder ble det gitt et likt prosentvis tillegg på 8,3 prosent på alle lønnstrinn. Dessuten ble det foretatt enkelte endringer i fellesbestemmelsene som ga begrenset utslag i lønningene.

Representantskapsmøtet 8. juni

Landsorganisasjonens representantskap behandlet tariffrevisjonen på sitt møte 8. juni 1982 og fattet følgende vedtak:

Foran årets inntektsoppgjør stilte Representantskapet følgende oppgaver i forgrunnen:

- Full sysselsetting.
- Sikre fellesgodene og en sosial profil.
- Dempe pris- og kostnadsveksten.
- Sikre konkurranseevnen.
- Opprettholde kjøpekraften.

Representantskapet konstaterer at årets oppgjør for LO-forbundene inntil nå er gjennomført under ansvar, og at det innen enkelte avtaleområder er foretatt en rimelig avveining mellom de ulike målene. Noen bestemmelser i overenskomstene er rettet opp. Gjennom resultatet av oppgjøret har fagbevegelsen tatt sin del av ansvaret for å rette opp landets økonomi.

Den økonomiske politikken vil nå være avgjørende for om det som er nådd ved inntektsoppgjøret blir sikret.

Den omlegging av den økonomiske politikken som er varslet i Regjeringens reviderte langtidsprogram, lover ikke godt i denne sammenheng. Regjeringen varsler en strammere holdning enn tidligere overfor offentlige utgifter og en gjennomgang av de sosiale overføringsordninger for å sikre skattelettelser. Landsorganisasjonen vil uttrykke sterk bekymring for de virkninger en slik politikk vil få for sysselsetting, fordeling og de offentlige ytelser.

Representantskapet vil kreve at Regjeringen i tiden framover fører en prispolitikk som sikrer at prisutviklingen ikke blir sterkere enn det den selv har forutsatt. Bare gjennom en forsvarlig prispolitikk kan resultatet av årets oppgjør bli ivarettatt, og den kjøpekraften som nå er oppnådd bli sikret. Landsorganisasjonen må derfor kreve at Regjeringen bruker prispolitiske virkemidler på en aktiv måte.

Lavlønnsfondet

Lavlønnsfondet ble opprettet som en følge av Riksmeklingsmannens godtatte forslag av 16. april 1980.

Styret har i beretningsperioden bestått av: Yngve Hågensen, LO, formann, Lars Aarvig, N.A.F., Erik Aagaard, N.A.F., Ole Knapp, LO, og Einar Hysvær, NNN.

Ved tariffrevisjonen 1. april 1982 fikk en til disse endringer med hensyn til Lavlønnsfondets virkeområde:

«Lavlønns- og garantitillegg gitt i henhold til lavlønnsordningen av 1980, jfr. Riksmeklingsmannens forslag av 14. april 1980 og Rikslønnsnemndas kjennelse av 20. juni 1980 opprettholdes.

Det forutsettes at bedriftene i hele perioden mottar tilskudd fra Lavlønnsfondet etter samme system som tidligere, basert på innbetaling (lønnstrekk) fra alle arbeidstakere i LO-området (privat sektor) på 35 øre pr. time.

Bedriftens egenandel økes med virkning fra 1. april 1982 med kr. 0,40, fra kr. 2,65 til kr. 3,05.

Lavlønnsfondet skal ikke stå økonomisk ansvarlig for eventuelle nye tillegg eller nye bedrifter som tidligere (pr. 31. mars 1982) ikke har krav på refusjon fra fondet.

Det forutsettes av den videre avtrappingen av ordningen (innbetaling og økning av egenandelen) for neste tariffperiode (1984—86) skjer etter avtale mellom N.A.F. og LO.»

Om lag 2200 bedrifter får refusjon for gitte lavlønns- og garantitillegg.

For 1982 har en totalt utbetalt 245 mill. kroner. De næringer som har fått størst andel er: Hotell- og restaurant, innenriks sjøfart, renhold, bekledning og nærings- og nytelsesmiddelindustrien.

Skattelegging av naturalytelser

Som nevnt i beretningen for 1981, leverte det offentlig oppnevnte utvalg sin utredning I vedrørende skattelegging av naturalytelser 2. februar 1982. (NOU 1981:48.)

LO har med brev av 7. juli 1982 avgitt følgende uttalelse til Finansdepartementet:

«1. Generelt om naturalytelser.

Bruken av naturalytelser har de senere år økt betydelig, og er blitt et viktig middel i mange arbeidsgiveres kamp for å rekruttere arbeidskraft.

Etter LOs oppfatning er denne utviklingen betenkelig. Naturalytelsene inspirerer ofte til private lønnsavtaler mellom den enkelte arbeidstaker og arbeidsgiver, hvor ytelsenes omfang fastsettes etter kriterier som strider mot fagbevegelsens lønnspolitikk. Betydelig bruk av mer eller mindre skjulte naturalytelser fører derfor lett til usunne forhold på den enkelte arbeidsplass.

Det er videre slik at lønn i form av naturalia ofte ikke teller med som grunnlag for ulike former for sosiale ytelser. En omfattende bruk av slik avlønning gjør det også vanskeligere å skaffe overblikk over lønns- og inntektsforholdene i samfunnet, svekker grunnlaget for skattesystemet og for inntektspolitisk styring både fra myndighetenes og fagbevegelsens side.

Ut fra dette er det ønskelig at skattesystemet bidrar til å fremme bruken av de *normale* avlønningsformene.

2. Holdning til skatteleggingen av ytelsene.

Holdningene til den *skattemessige* behandlingen av naturalytelser må bestemmes ut fra en rekke kryssende hensyn:

- a) *Fordelingshensynet* tilsier en restriktiv behandling, fordi naturalytelser særlig tilfaller de bedrestilte.
- b) hensynet til en *effektiv skatteinnkreving* og en *effektiv virkende økonomi* trekker i samme retning. Det vil være uheldig med en betydelig skattefri del av økonomien, bl.a. fordi skattesatsene i den normale delen da må bli høyere.
- c) Hensynet til likningsetatens *praktiserings- og kontrollmuligheter* tilsier på den annen side en noe pragmatisk holdning.
- d) Det samme gjelder hensynet til den *enkeltes aksept* av og *solidaritetsfølelse* overfor skattesystemet og det offentliges virksomhet.

Momentene a) og b) tilsier at en ikke på *prinsipielt grunnlag* skal åpne dørene for skattefrie naturalytelser. Det kan få store konsekvenser. *Hovedregelen* må være at naturalytelser er like mye inntekt som kontanter, og skal behandles likedan. At momentene c) og d) *også* må tillegges vekt, er imidlertid åpenbart, noe som ikke minst dagens regler er preget av. Skattefritakene bør imidlertid begrenses til tilfeller der de kan gis en solid begrunnelse ut fra *praktiske og administrative hensyn*.

3. Nærmere om enkelte ytelser.

LO har ikke funnet det hensiktsmessig å kommentere alle problemer som tas opp i innstillingen. Vi vil imidlertid knytte noen kommentarer til enkelte av dem.

a) *Fri- og rabattreiser.*

En del fri- og rabattreiser *innenlands* er det gode praktiske grunner til å frita. Skattelekking ville her kreve meget stor administrativ innsats.

For *utenlandsreiser* vil LO påpeke at det er strenge restriksjoner i praktiseringen, bl.a. fra SAS's side. Vi finner derfor ingen grunn til å skille mellom utenlands- og innenlandsreiser, og vil støtte mindretallsforslaget fra Buck og Lian om at de ansattes fordel ved fri- og rabattreiser til utlandet bør unntas fra beskatning.

Det kan her også være på sin plass å understreke at kontrollen med utenlandsreiser som er betalt av bedrifter m.v. (ofte med ektefelle) i sin alminnelighet må bli bedre enn til nå.

b) **Gaver til ansatte.**

LO har her ingen merknader til de foreslåtte endringer. Når det gjelder *gave til forslagsstillere*, bør det presiseres at det skattefrie beløpet gjelder *pr. år* og ikke *pr. gave* som kan gis et ubegrenset antall ganger.

Gaver i forbindelse med enkeltstående oppdrag.

Av *praktiske* grunner virker det rimelig å ha et visst skattefritak for gaver som vederlag for enkeltstående oppdrag. LO er imidlertid kritisk til *utvidelse* av verdigrensen, da dette vil medføre at gaver i stigende grad anvendes som avlønning og kan gi inntekt av betydelig størrelse.

d) **Rabatt på varer og tjenester.**

Av *praktiske* grunner virker det rimelig å beholde dagens system med skattefritak for «rimelige» rabatter på uttak til eget forbruk. Det er imidlertid nærliggende å hevde at *tjenester* i utgangspunktet må behandles på samme måte som varer. Fri- eller rabattabonnement for ansatte på TV og telefon må vurderes i denne sammenheng.

Det er imidlertid vanskelig å se at de som kan sies å ha behov for f.eks. TV og telefon i forbindelse med jobben så å si på *prinsipielt* grunnlag helt skal fritas for skatt. De har jo betydelig nytte av TV/telefon uavhengig av jobben. De vil alle formodentlig skaffe seg dette i alle fall og friabonnement virker da akkurat på samme måte som et lønnstillegg. Det samme gjelder medlemmer av styret og råd.

For både varer og tjenester bør en vurdere fastsettelse av grenser som gir fritak for ytelser som må verdsettes til småbeløp.

e) **Billige lån.**

Fordelen ved billige lån har nå liten skattemessig betydning. Det skyldes at et eventuelt tillegg i inntekten vil oppveies av et tilsvarende økt fradrag for gjeldsrenter.

LO vil imidlertid understreke at en eventuell begrensning av rentefradraget vil endre dette og at den store fordelene billige lån kan gi, da må beskattes.»

Skattemessig behandling av diettgodtgjørelse

Som nevnt i beretningen for 1981, fikk det offentlig oppnevnte utvalg som skulle utrede skattelegging av naturalytelser et tilleggsmandat som skulle innebære en nærmere vurdering av den skattemessige behandling av diettgodtgjørelser. LO er representert i utvalget ved Liv Buck.

Utvalget er godt i gang med sitt utredningsarbeid og mandatet går i første rekke ut på en skattemessig vurdering av diettgodtgjørelser.

Utvalget tar sikte på å avlevere sin innstilling i 1983.

2. Arbeids- og næringslivet

Hovedavtalen mellom LO og Norsk Arbeidsgiverforening

I beretningen for 1981 omtales forhandlingene med Norsk Arbeidsgiverforening om revisjon av Hovedavtalen for perioden 1982—85. Hovedavtalen foreligger nå som egen trykksak, og vi henviser til denne.

Arbeidet med videreutvikling av bedriftsdemokratiet

På grunnlag av Kongressens vedtak har en lagt hovedvekten på å få til en offentlig utredning om disse spørsmålene, samtidig som vi i forhandlinger med N.A.F. har fått til en revisjon av Hovedavtalen som i stor grad bringer de ansatte mer sentralt inn i spørsmål knyttet til ledelse, planlegging og organisasjonsutvikling.

Et offentlig utvalg til å utrede videreutviklingen av bedriftsdemokratiet (Brubakken-utvalget) ble oppnevnt i statsråd 4. september og LO er representert med sekretær Yngve Hågensen og dreier Per Femtehjell.

Formålet med denne utredningen er å videreutvikle de ansattes deltakelse og medinnflytelse og å fremme et rasjonelt og konkurransedyktig næringsliv.

Utvalget skal bl.a. vurdere erfaringene med de ulike tiltak som er iverksatt på den private sektor, når det gjelder medbestemmelse og samarbeid. I tillegg skal utvalget vurdere formentene for videreutvikling av de ansattes medbestemmelse, innflytelse og hvordan denne utviklingen kan bidra til å frigjøre

menneskelige ressurser i arbeidslivet, samtidig med at man sikrer mulighetene for effektiv ledelse.

Det er videre forutsatt at utvalget skal vurdere de någjeldende regler om de ansattes rett til representasjon i bedriftenes styringsorganer, herunder en endring av gjeldende grenser til slik representasjon.

Som et ledd i dette arbeidet oppnevnte Sekretariatet den 2. juni 1982 en egen Referansegruppe for LOs medlemmer i det offentlige utvalget. Hensikten med denne Referansegruppen er dels å øke våre egne kunnskaper knyttet til utviklingen på dette området både i Norge og i andre land, og dels være et korrektiv overfor medlemmene i det offentlige utvalget.

Medlemmene i gruppen er Yngve Hågenesen, LO, formann, Trond Strand, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Sidsel Bauck, Handel og Kontor i Norge, Arne Martinsen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Nils Totland, Statstjenestemannskartellet, Anders Brevik, Bekledningsarbeiderforbundet, Torger Oxholm, Norsk Kommuneforbund, Birger Blomquist, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Steinar Halvorsen, LO, og Harry O. Hansen, LO.

Per Femtehjell og Rune Granlund, NFATF, har deltatt som representanter fra det offentlige utvalget og Lars Buer har fungert som gruppas sekretær.

Når det gjelder framdriften av arbeidet i det offentlige utvalget, forventer en at det fortsatt vil ta noen tid før endelig utredning kan foreligge.

Industrifondet

Industrifondet er ett av en rekke virkemidler som er opprettet for at industrien skal utvikle og omstille seg på en tilfredsstillende måte.

Industrifondets formål er å fremme utvikling av norsk industri og styrke bedriftenes konkurransevne. Dette skal Industrifondet medvirke til med sine virkemidler ved å finansiere og yte økonomisk støtte til tiltak på ulike felter som kan bidra til industriell utvikling og omstilling. Dette gjøres i nært samarbeid med Industridepartementet.

Industrifondets styre består av 7 medlemmer med personlige

varamenn, oppnevnt av Regjeringen for en periode på 4 år. Alle varamedlemmer har møteplikt. Av de 7 personlige varamedlemmer er to kvinner. LO er representert i styret ved Tor Aspengren. Han er også Industrifondets formann. Personlig vararepresentant for Tor Aspengren er Liv Buck. Funksjonstiden løper ut 31. desember 1983.

Styret er inndelt i to saksforberedende utvalg for henholdsvis Industriavdelingen og Utviklingsavdelingens saker. Etter saksbehandlingen i utvalgene, samles styret og alle varamedlemmer i plenum for å fatte de endelige vedtak.

Industrifondet er en videreføring av:

- a) Fondet for vekst og omstilling i industrien — Industrifondet.
- b) Utviklingsfondet — fondet til fremme av forsknings- og utviklingsarbeider i industrien.
- c) Omstillingsfondet — bevilgning til tiltak av betydning for industriens omstilling.

Ved stortingsvedtak av 13. desember 1979, ble de tre ovennevnte fond vedtatt slått sammen til ett fond under navnet Industrifondet.

Fondets virkemidler kan bare nyttes til «Industrielle foretak og foretak som har tilknytning til eller er av betydning for norsk industri».

I denne sammenheng kan Industrifondet medvirke ved:

- nyetableringer eller ekspansjon av bestående bedrifter,
- rasjonaliserings- og effektiviseringstiltak i en bedrift og ved endringer i en bedrifts struktur,
- fusjoner og andre former for sammenslutninger mellom bedrifter,
- samarbeid mellom bedrifter,
- gjennomføring og utnyttelse av forsknings- og utviklingstiltak i industrien,
- omstillinger til endrede markedsforhold, teknologi og annet av betydning for industriens konkurransemessige situasjon,
- refinansiering, omstilling og reorganisering av bedrifter som er kommet i økonomiske vansker og når en nedleggelse vil medføre et betydelig tap for norsk industrielt miljø eller føre til store sysselsettingsproblemer.

I løpet av 1982 er det holdt 11 ordinære styremøter, 4 ekstraordinære styremøter, og det er behandlet til sammen 378 søknadssaker.

Styret har myndighet til å fatte vedtak i saker hvor den sam-

lede støtte til den enkelte bedrift eller enkle samarbeidstiltak ikke overstiger 15 mill. kroner. Overskrides beløpsgrensen, må sakene legges fram for Industridepartementet som igjen fremmer sakene for Regjeringen. Saker som gjelder tilskudd til omstillingstiltak og lån og tilskudd for FOU-prosjekter kan avgjøres uten hensyn til nevnte beløpsgrense.

Industrifondets virkeområde omfatter hele landet, og det kan også være med å finansiere tiltak i utlandet når tiltakene er av betydning for videreutviklingen av bedriftens virksomhet i Norge.

Industriavdelingen har i 1982 hatt følgende virkemidler til rådighet:

- garantier for lån,
- ansvarlige lån,
- aksjekapitalinnskudd,
- ansvarlige lån ved omstillinger i skipsbyggingsindustrien,
- beredskapslån,
- beredskapstilskudd,
- omstillingstilskudd,
- tilskudd til forprosjekter ved omstillinger i skipsbyggingsindustrien,
- tilskudd til direkte kostnader ved fusjoner o.l.

Utviklingsavdelingen har i 1982 forvaltet følgende virkemidler:

- Ordinære FOU-lån.
- FOU-Nord-Norge og Namdalen.
- FOU-Oljevern.
- FOU-Nyskappingsplanen.

Det er innvilget totalt 143,6 mill. kroner til utviklingsprosjekter under de forskjellige virkemidler.

Distriktenes utbyggingsfond

Rådet består av 14 medlemmer og vararepresentanter oppnevnt av Stortinget, 7 medlemmer og vararepresentanter oppnevnt av departementet.

LO er representert i Rådet med Evy Buverud Pedersen og Per Brannsten. Deres vararepresentanter er Kjell Lien og Harriet Andreassen. Funksjonstiden gjelder fram til 14. juni 1983.

Styret består av 15 medlemmer og vararepresentanter. LO er representert i styret ved Liv Buck. Hennes vararepresentant er Jan Balstad. Funksjonstiden gjelder fram til 14. mai 1985. Liv Buck og Jan Balstad er også med i den særskilte styringsgruppa for saker etter etableringsloven.

Styret har i 1982 hatt 11 ordinære og 1 ekstraordinært møte. Det har behandlet 713 støttesaker, 186 etableringssaker, 70 meldinger og 753 direktørsaker.

Den særskilte styregruppen for saker etter etableringsloven har hatt 11 møter i 1982.

Rådet har hatt tre møter, henholdsvis 19. februar i Oslo, 3. september i Mandal og 19. november i Oslo. På disse møter er veiledningstjenesten og tiltaksarbeid samt aktuelle problemstillinger i distriktsutbyggingen tatt opp til diskusjon. I forbindelse med rådsmøte 3. september ble det også foretatt befaring i Vest-Agder fylke.

Etableringsloven har nå virket i 6 år. Det er foretatt en del endringer i denne tiden som bl.a. har medført forenklinger i behandlingen. Bl.a. ble arealkvoteordninger opphevet fra 1. januar 1981 og fylkenes arbeid- og tiltaksnemnder har fått utvidede fullmakter til å avgjøre saker.

Våren 1982 fremmet Regjeringen Willoch et forslag om endringer i loven — Ot.prp. nr. 55 1981—82 — som innebærer en betydelig innskrenkning i lovens virkeområde. Endringene vil medføre en betydelig reduksjon i antall saker. Lovforslaget er ikke behandlet i Stortinget ennå — noe som antakelig vil skje i vårsesjonen 1983.

I 1982 er praktiseringen av loven betydelig endret gjennom de avgjørelser som Regjeringen og Kommunaldepartementet har tatt. Med få unntak er styrets tilrådinger, om anslag eller spesialvilkår for samtykket, ikke fulgt, i saker som må behandles av Kongen i statsråd. Gjennomgående har også departementet omgjort vedtak fattet av styret, etter klage fra søkeren.

DUF har også i 1982 utført flere utredninger angående lokaliseringsspørsmål for spesielle bransjer og typer virksomhet. Det er bl.a. foretatt en analyse av EDB-næringen og konsulent- og ingeniørvirksomheten. Ved Industriøkonomisk Institutt er det utført en utredning om praktiseringen av etableringsloven i årene 1977—80. Rapporten konkluderer med at etableringsloven har bidratt til å dempe utbyggingstakten i de sentrale områder.

I 1982 kom det inn 461 søknader om samtykke etter etableringsloven. 197 av sakene var etter størrelsen av utbyggingstiltaket, saker som skulle avgjøres lokalt. I 99 prosent av sakene ble det gitt samtykke og avslag i 1 prosent.

Det ble satt spesielle vilkår for samtykket i 23 av de søknader som ble innvilget. Tak på sysselsettingen ble satt i 7 saker. Hensikten er å påvirke bedriftene til å legge veksten i sysselsettingen til andre områder. Ifølge nye retningslinjer fra departementet skal dette vilkåret ikke nyttes uten at det foreligger helt særskilte grunner.

Innkommne etableringssøknader fordelt på fylke og avgjørelsesorgan:

Fylke	1982			1981
	Avgjørelsesorgan			Totalt
	Lokale	Sentrale	Totalt	
Østfold.....	16	8	24	12
Akershus.....	41	43	84	75
Oslo.....	14	42	56	114
Hedmark.....	0	1	1	2
Oppland.....	0	2	2	3
Buskerud.....	14	23	37	40
Vestfold.....	29	9	38	48
Telemark.....	6	7	13	12
Aust-Agder.....	0	1	1	1
Vest-Agder.....	3	0	3	9
Rogaland.....	36	54	90	94
Hordaland.....	22	37	59	117
Sogn og Fjordane.....	0	2	2	2
Møre og Romsdal.....	0	3	3	9
Sør-Trøndelag.....	6	13	19	36
Nord-Trøndelag.....	0	2	2	10
Nordland.....	1	7	8	7
Troms.....	9	7	16	20
Finmark.....	0	3	3	0
Sum.....	197	264	461	611

Innkomne etableringssøknader fordelt etter næring og avgjørelsesorgan:

Bransje	1982			1981
	Avgjørelsesorgan			Totalt
	Lokale	Sentrale	Totalt	
Olje	0	67	67	54
Industri/Bergverk	62	48	110	165
Bygg/ Kraft/ Vann- forsyning	16	13	26	51
Engroshandel	29	31	60	100
Detaljhandel	45	27	72	70
Hotell og Restaurant	5	21	26	29
Transport/ Lager	11	7	18	36
Forretningsmessig tjenesteyting	19	47	66	100
Off./privat tjenesteyting	10	3	13	6
Sum	197	264	461	611

Innenfor de fleste næringer har det vært en nedgang i antallet saker. Det gjelder industri, engroshandel og forretningsmessig tjenesteyting. Antallet saker innenfor oljevirk-somheten har steget. Det samme gjelder detaljhandel og offentlig og privat tjenesteyting.

Samarbeidsrådet LO/N.A.F.

Samarbeidsrådet har i 1982 hatt følgende medlemmer:

Fra Norsk Arbeidsgiverforening:

Adm. direktør Pål Kraby, direktør Kaare N. Selvig og siv.ing. Hans W. Riddervold.

Varamedlemmer: Direktør Lars Chr. Berge, adm. direktør Torgeir Sjøggestad og ass. direktør Rolv Brandtzæg.

Fra Landsorganisasjonen i Norge:

Formann Tor Halvorsen (formann i rådet for 1982), nest-formann Leif Haraldseth og forbundsformann Finn Nilsen.

Varamedlemmer: Sekretær Yngve Hågensen, avdelingsleder Harry O. Hansen og forbundsformann Kåre Hansen.

Som observatører: Formann i Forskningsutvalget adm. direktør Tor Seim og kontorsjef Petter Thoen, N.A.F.

Samarbeidsrådet har i 1982 holdt 2 møter.

Møtene behandlet bl.a. referat fra arbeidet med prosjektet ved Skotfos Bruk, oversikt over kurs/konferanser 1983, revisjon av brevkurset «Årsregnskapet», arbeidsprogram for Forskningsutvalget, tilskudd fra Kirke- og undervisningsdepartementet til felleskurs om samarbeidsforhold, utviklingstendenser under konferansene for styremedlemmer i aksjeselskap.

Forskningsutvalget har holdt 3 møter i 1982 med redegjørelser fra enkelte bedriftstiltak.

I 1982 ble det avviklet 7 felleskurs i samarbeidsforhold med 256 deltakere fra 77 bedrifter.

Fra starten i 1971 og fram til utgangen av 1982 har det vært holdt 98 felleskurs med i alt 3527 deltakere fra 1173 bedrifter.

Videre har det vært avviklet 2 konferanser for bedriftenes styremedlemmer med 59 deltakere fra 19 bedrifter.

Det har i alt vært avviklet 33 konferanser med 1054 deltakere fra 331 bedrifter fra starten i 1975 til utgangen av 1982.

For medlemmer av arbeidsmiljøutvalg har det i 1982 vært holdt 8 konferanser med 302 deltakere fra 79 bedrifter. Fra starten i 1979 har det i alt deltatt 1329 deltakere fra 304 bedrifter på i alt 27 konferanser.

I forbindelse med Hovedavtalens Tilleggsavtale I — Avtale om utviklingen av bedriftens arbeidsorganisasjon — som ble inngått mellom partene under hovedavtaleforhandlingene 1981/82, ble N.A.F. og LO enige om nærmere å vurdere Samarbeidsrådets aktiviteter sett i samband med de arbeidsoppgaver tilleggsavtalen medfører for organisasjonene.

Etter nærmere drøftelser ble en enig om at Samarbeidsrådet som sådant opprettholdes, men at Rådets sekretariatsfunksjoner omlegges og at tyngden av Rådets aktiviteter konsentreres om felleskurs/konferanser.

Samarbeidsrådet DKT-LO

Etter henstilling fra fellesmøte mellom Opplysnings- og utviklingsfondets styre og Samarbeidsrådet DKT-LO i protokoll 1/77, har partene også for 1982 oppnevnt de samme personer til styret for Opplysnings- og utviklingsfondet som til Samarbeidsrådet DKT-LO. Møtene i Fondsstyret og Samarbeidsrådet avvikles som fellesmøter.

Opplysnings- og utviklingsfondets styre og Samarbeidsrådet DKT-LO har i perioden hatt følgende sammensetning:

Fra Den Kooperative Tarifforening:

Lorang Berg, Magne Bølviken, og Thor A. Johansen, Den Kooperative Tarifforening.

Varamedlemmer: Alf Fjeldsaa, Trond Lund, og Trygve Mathisen, Den Kooperative Tarifforening.

Fra Landsorganisasjonen i Norge:

Yngve Hågensen, Landsorganisasjonen i Norge, Sidsel Bauck, Handel og Kontor i Norge, og Bjørn Engebretsen, Handel og Kontor i Norge.

Vararepresentanter: Rolf Frøysland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Erling Oen, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, og Knut Westgård, Norsk Arbeidsmannsforbund.

Personlig varamann for Yngve Hågensen er Harry O. Hansen.

Erling Oen etterfulgte Arne Løken som varamann etter ønske fra forbundet da Løken ble valgt til forbundets formann.

Lorang Berg har i perioden vært formann i styret og Yngve Hågensen nestformann .

Det er i perioden holdt 5 fellesmøter og behandlet 55 saker. Av saker som er behandlet kan nevnes:

- Budsjett og regnskap for Fondet og fellestiltakene.
- Ansettelse av ny sekretariatsleder med tiltredelse i 1983.
- Organisering av Samarbeidsrådets sekretariat.
- Kurs-, konferanse- og studievirksomheten.
- Søknader om oppstart og støtte til videreføring av prosjekt «Samarbeid i praksis — søkelyset på oss selv».
- Søknad om økonomisk støtte til lokale tiltak.
- Avtale med AOF — tilbud om organisering av arbeidsmiljøopplæringen.
- Produktivitetskampanjen — Samarbeidsrådets engasjement.
- Forslag til nye aktiviteter for Samarbeidsrådet.
- Utvikling av studiemateriell.

Opplysnings- og utviklingsfondet DKT-LO.

Det er i alt innbetalt medlemskontingent for 1982 til fondet på 2 978 337 kroner.

Faglig utvalg.

Faglig utvalg er rådgivende og innstillende overfor Samarbeidsrådet og Fondsstyret. Faglig utvalg oppnevnes av Samarbeidsrådet. Utvalget har i perioden hatt følgende sammensetning:

Yngve Halvorsen, Handel og Kontor i Norge, Trond Lunde, Den Kooperative Tarifforening, Helge Egeland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, og John Bråthen, Den Kooperative Tarifforening.

Yngve Halvorsen har vært formann i perioden.

Utvalget har hatt 8 møter og behandlet 58 saker.

Av saker som er behandlet kan nevnes:

- Samarbeidsprosjektene, søknader om støtte, innhold og metoder.
- Støtte til lokale tiltak.
- Kursvirksomhet — programmer og evaluering.
- Studietur for utvalgets medlemmer.
- Medarbeiderkonferanse.
- Vurdering av forslag til nye aktiviteter for Samarbeidsrådet.
- Utvikling og vurdering av studiemateriell.

Sekretariatet.

Ansatte: Gro Balås, sekretariatsleder, og Grete Kjellstrøm, sekretær.

I perioden fram til 1. august 1982 var det vedtak om en prøveordning med organisering og bemanning av sekretariatet.

Som et resultat av denne prøveordningen er det vedtatt en utvidelse av bemanningen med en halv stilling. Organisasjonsnotatet med erfaringene fra prøveåret er til behandling.

Sekretariatet har i perioden hatt 78 reisedager.

Økonomisk støtte til lokale tiltak.

Det er i 1982 utbetalt 85 959 kroner.

Det har vært arrangert lokale kurs på følgende steder:

Follo Samvirkelag, NKLS lager i Bodø, NKLS lager på Grorud, Verdal Samvirkelag, Røros Samvirkelag, Samvirkelaget Bodø, Råholt Samvirkelag og Oslo Samvirkelag.

Studiereise.

3 av Faglig utvalgs medlemmer og sekretariatet var i november på studiebesøk i Stockholm og Helsinki.

Hensikten med besøket var å knytte kontakter og bli kjent med kursorganisasjoner og søsterorganisasjoners arbeidsområde.

I Stockholm gikk besøket til Arbetarnes Bildningsförbund, Kooperativa Förbundet, Kooperativa Förhandlingsorganisationen, Kooperativa Institutet og KF-LO Komiteen.

I Helsinki gikk besøket til Affärsarbetareförbundet (FFC), OTK — Osuustukkukaupiaten, Kooperativ arbeidsgiverorganisasjon og Affärsarbetsgivarnes Centralförbund.

Materiell.

INFORMASJON FRA SAMARBEIDSRÅDET.

Brosjyren har utkommet med 1 nummer i 1982.

LETT I LAG.

Et studieopplegg for gransking av de lokale samvirkelags historie.

Studieopplegget er utarbeidet av Kirsten Hofset, Arbeiderbevegelsens Arkiv, i samarbeid med Ing-Mari Steien, NKLS Opplysningsavdeling og Gro Balás fra sekretariatet.

Heftet er ferdig trykt og vil bli distribuert gjennom NKLS OU-avdeling i løpet av 1983.

Arbeidsmiljøopplæringen.

Samarbeidsrådet har foretatt en spørreundersøkelse omkring opprettelse av Arbeidsmiljøutvalg, valg av verneombud og gjennomføring av lovbestemt 40 timers arbeidsmiljøopplæring i samvirkelag.

65,8 prosent av bedriftene svarte på spørreskjemaet og ga et godt utgangspunkt for å kunne vurdere situasjonen i kooperasjonen på dette punkt.

Resultatet av undersøkelsen vil bli stilt til rådighet for DKT, LO og Statens Arbeidstilsyn.

Det er inngått avtale med AOF om pris og tilbud til samvirkelagene for arrangering og gjennomføring av 40 timers arbeidsmiljøopplæring.

AOFs fylkesorganisasjoner som trenger undersøkelsens resultater for aktivt å kunne tilby samvirkelagene kurs, vil få underlagsmaterialet til disposisjon.

Samarbeidsprosjektet «Samarbeid i praksis — søkelyset på oss selv».

Følgende bedrifter har i 1982 vært godkjent som prosjektbedrifter:

Østfold Samvirkelag, Sørlandet Samvirkelag, Stavanger og Sandnes Samvirkelag, Strømmen Samvirkelag, Hammerfest Samvirkelag, Porsanger Samvirkelag, Vadsø Samvirkelag, Balsfjord Samvirkelag, Finnsnes Samvirkelag, Indre Troms Samvirkelag og Vest-Oppland Samvirkelag.

Samarbeidsrådet har vedtatt en ramme på 10 bedrifter for prosjekt med støtte fra rådet. Dette er i forhold til bemanningens kapasitet og mulighet til oppfølging av det enkelte tiltak.

Vest-Oppland og Indre Troms startet sine prosjekter i 1982, mens 5 samvirkelag er inne i avslutningen, eller ikke lenger fungerer som prosjektbedrift, og vil bli avsluttet i løpet av våren 1983.

Nye prosjekter vil bli oppstartet etter hvert som andre avsluttes, etter søknad.

Produktivitetskampanjen.

Kampanjen er forberedt og vil bli gjennomført i 1983.

En styringsgruppe bestående av Lorang Berg, DKT, Arve Nielsen, HK, Tore Kjeserud, HK, Edvart Nygård, NKL, Inge Wermedal, NKL, Kjartan Nymark, NKL og Gro Balås, S-rådet, har vært ansvarlige for kampanjeforberedelsene.

Samarbeidsrådets sekretariat har vært sekretariat for kampanjen.

Det er holdt en konferanse for NKLs organisasjonskonsulenter for å introdusere kampanjen og utarbeide et studieveiledningshefte til «Gullkorn» basert på forholdene i kooperasjonen.

Bransjerådene

Det var ved utgangen av året 18 bransjeråd med representanter for de respektive fagforbund. Vi bringer her en liste over rådene og fagforbundenes representanter.

Bergverkene:

Reidar Dahl, Limingen. Varamedlem: Eilert Enoksen, Skaland, begge Norsk Arbeidsmandsforbund.

Ivar Skredderhaug, Norsk Arbeidsmandsforbund. Varamedlem: Terje Storjord, Sulitjelma.

Arvid Dynge, Franzefoss Bruk. Varamedlem: Arnstein Remmen, Altermark Kleberstensbrudd.

Eilif Ellefsen, Folldal verk, Hjerkin.*)

De med *) er fra Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.

(Ellefsen er varamedlem for Viggo Hegerstrøm, Folldal verk. NITO.)

Elektronisk industri:

Nestformann Jan Balstad, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. Varamedlem: Sekretær Kåre Haga, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Klubbformann Åge Sjømoen, Oslo. Varamedlem: Sekretær Helga Trulsrud, Rykkinn.

Herberge- og serveringsnæringen:

Arne Løken og Erling Oen, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet. Varamedlemmer: Forbundssekretær Andreas Nordli og Gry Midle.

Hermetikk- og konserverindustrien:

Sekretær Rolf Frøysland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. Varamedlem: Svea Haarr, Hafsfjord.

Ingrid Nybakken, Brumunddal. Varamedlem: Ruth Kolstad, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.

Arbeidsleder Trygve Tvedt, Stavanger.*)

Kjøttbransjen:

Sekretær Arne Moe, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. Varamedlem: Pøsemaker Øivind Hauger, Oslo.

Fabrikkmester Anker Eriksen, Fredrikstad.*)

Konfeksjonsindustrien:

Forretningsfører Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet. Varamedlem: Anders Brevik, Bekledningsarbeiderforbundet.

Ingeborg Jacobsen, Drammen. Varamedlem: Arbeidsleder Aud Irene Arnesen, Hamar.

Arbeidsleder Lars Nordbø, Blystad-Udis A/S, Hønefoss.*)

Motorindustrien:

Sekretær Jan Sandbæk, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. Varamedlem: Sekretær Gunnar Halvorsen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Karl Kr. Holst, Bergen. Varamedlem: Hans Otto Robberstad, Urangsvåg.

Møbel- og innredningsindustrien:

Forbundsformann Olaf Axelsen, Mogata 11 B, Oslo 4. Vararepresentant: Hovedkasserer Rolf Johnsen, Villaveien 7, 2010 Strømmen, Norsk Treindustriarbeiderforbund.

Kjell Ødegaard. Vararepresentant: Edvin Sivertsen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Sildolje- og sildemelindustrien:

Sekretær Birger Blomkvist, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Varamedlem: Wilhelm Thoresen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Industriarbeider Lars Mong, Egersund. Varamedlem: Industriarbeider Andreas Steinsland, Egersund, begge Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Småskips- og båtbyggerier:

Sekretær Gunnar Halvorsen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. Varamedlem: Sekretær Trygve Hartvedt, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Båtbygger Eivind Ellingsen, Hemnesberget. Varamedlem: Ingvald Myrseth, Lofoten.

Anders Sætevik, Leirvik i Sogn. Varamedlem: Olav Alstad, Kyrksæterøra.

Skipsbyggingsindustrien:

Sekretær Gunnar Halvorsen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. Varamedlem: Sekretær Trygve Hartvedt, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Tillitsmann John Saxeide, Fyllingsdalen. Varamedlem: Knut Løkke, Torp.

Skogbruket:

Distriktssekretær Torstein Lund, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund. Varamedlem: Nestformann Magne Johannesen, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Skotøy- og lærindustrien:

Sekretær Willy Elvann, Bekledningsarbeiderforbundet.
Varamedlem: Syerske Asbjørg Fredriksen, Sagstua.

Skotøyarbeider Thorbjørn Simonsen, Sandefjord. Varamedlem: Anne-Marie Larsen, Fredrikstad.

Steinindustrien:

Egil Gulbrandsen, Oslo. Varamedlem: Sekretær Kjell Martinsen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Støperiindustrien:

Sekretær Harald Hansen. Varamedlem: Sekretær Oddbjørn Møller, begge Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Former Arvid Johansen, Tønsberg. Varamedlem: Former Fleming Christensen, Jersøy.

Støperiingeniør Tore Berntsen, Oslo. *)

Tekstilindustrien:

Sekretær Kristian Hytten, Bekledningsarbeiderforbundet.

Tekstilarbeider Johan Moldvær. Varamedlem: Tekstilarbeider Gunhild Johansen, Fredrikstad.

Hovedkasserer Marie Lindquist, Bekledningsarbeiderforbundet. Varamedlem: Siri Anne-Marie Åslund, Hønefoss.

Treforedlingsindustrien:

Forretningsfører Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund. Varamedlem: Arne Marthinsen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund.

Bjørnar Skogstad, Tofte i Hurum. Varamedlem: Georg Lyngseth, Follafoss.

Trelastindustrien:

Sekretær Sigurd Engen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. Varamedlem: Sekretær Knut Mansås, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Trelstarbeider Ingvald Iversen, Hamar. Vararepresentant: Sekretær Borgar Aasterud, Hønefoss, begge Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Nestformann Magne Johannessen, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund. Varamedlem: Sekretær Einar Engseth, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Formann Thor H. Møller, Halden. *)

Regjeringen har reist spørsmålet om nedleggelse av bransjerådene, og i den forbindelse har LO sendt følgende skriv til Industridepartementet:

«Bransjerådenes stilling.

Landsorganisasjonen er orientert om at Industridepartementet for tiden vurderer Bransjerådenes stilling.

Aktiviteten innenfor de ulike bransjerådene har i de siste årene vært sterkt varierende. Enkelte råd er aktive og arrangerer debattmøter, foretar utredninger o.l. om bransjens situasjon og framtid. Andre har en mer begrenset virksomhet. Situasjonen innenfor de ulike bransjer er såpass forskjellig og kan forklare det ulike aktivitetsnivå.

På tross av noe varierende erfaringer med Bransjerådene, mener Landsorganisasjonen likevel at disse rådene bør ha en sentral plass i norsk industripolitikk. For det første får partene i arbeidslivet nyttig informasjon om utviklingen i de ulike bransjer, bl.a. gjennom de årlige meldinger om virksomheten. Dessuten er Landsorganisasjonen av den mening at det er nyttig med et tre-parts organ på bransjeplan som kan drøfte viktige industripolitiske spørsmål.

Derfor vil Landsorganisasjonen anbefale at Bransjerådenes virksomhet blir intensivert slik at disse rådene kan spille en mer aktiv rolle i industripolitikken. En omlegging kan godt innebære at selve bransjeinndelingen forandres. Det viktigste er å sikre en arbeidsform som gir partene i arbeidslivet mulighet til en aktiv medvirkning i industripolitikken på bransjeplan.

Landsorganisasjonen viser til at Industrimeldingen (St.meld. 54 1980—81) tar til orde for en slik intensivering av Bransjerådenes virksomhet, og en vil støtte de konkrete forslag som der er fremmet.»

3. Sosialpolitikk — Familie- og forbrukersaker

Inntektsregulering for pensjonistene

Sluttprotokoll fra forhandlinger/drøftinger mellom Regjeringen og pensjonistenes organisasjoner om regulering av folketrygdens ytelser pr. 1. mai 1982.

«I samsvar med «Regler for forhandlinger/drøftelser mellom Regjeringen og pensjonistene/funksjonshemmedes organisasjoner» har det funnet sted drøftinger mellom Staten og Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge om regulering av folketrygdens ytelser pr. 1. mai 1982.

Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge la fram sine krav i brev av 16. februar 1982.

I brev av 16. februar 1982 satte Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge fram krav om at kjøpekraften til minstepensjonistene må øke med minst to prosentpoeng mer enn kjøpekraften til en arbeidstaker med gjennomsnittlig lønnsinntekt fra 1981 til 1982, og at eventuelle indeksklausuler i den private sektor må gjøres gjeldende også for pensjonistene.

I møtet 7. mai la Statens representanter fram forslag om at grunnbeløpet i folketrygden, som ble økt med 500 kroner til 19 600 kroner fra 1. oktober 1981, økes ytterligere med 1500 kroner til 21 100 kroner fra 1. mai 1982. Dette ville gi en økning i gjennomsnittlig minstepensjon på 11,1 prosent fra 1981 til 1982 for enslig, og på 11,4 prosent for ektepar der begge har minstepensjon.

Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge la fram krav om at grunnbeløpet økes med 2300 kroner til 21 900 kroner fra 1. mai 1982. Dette vil gi en økning i gjennomsnittlig minstepensjon på 14 prosent fra 1981 til 1982 for enslig, og på 14,2 prosent for ektepar.

I møtet 12. mai 1982 la Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge fram et revidert forslag om økning av grunnbeløpet til 21 600 kroner og økning av særtillleggssatsen for enslig fra 48 til 50 prosent og for ektepar fra 45 til 46 prosent.

Staten regulerte opp sitt forslag med 100 kroner slik at grunnbeløpet etter dette blir 21 200 kroner fra 1. mai 1982. Dette innebærer en økning i gjennomsnittlig grunnbeløp fra 1981 til 1982 på 10,8 prosent.

Minstepensjonen for enslig øker etter dette med 2368 kroner til 31 876 kroner på årsbasis fra 1. mai 1982. For ektepar øker minstepensjonen med 3840 kroner til 51 630 kroner på årsbasis. Økningen i gjennomsnittlig minstepensjon fra 1981 til 1982 blir 11,5 prosent for enslig og 11,7 prosent for ektepar.

Etter de opplysninger som foreligger hittil, innebærer dette etter Regjeringens

oppfatning en noe bedre inntektsutvikling for minstepensjonistene enn for lønns-
takere.

Etter gjeldende regelverk skal neste ordinære regulering finne sted med virk-
ning fra 1. mai 1983. Regjeringen legger avgjørende vekt på å sikre at pensjonis-
tene får minst den samme inntektsstigning som gjennomsnittet for yrkesaktive.
Man er derfor innstilt på å vurdere spørsmålet om ny økning av pensjonene
(grunnbeløpet og/eller særtillegget) før den tid, om inntektsutviklingen for
yrkesaktive, prisutviklingen eller andre forhold skulle gjøre det naturlig. Dette
vil en eventuelt komme tilbake til i forbindelse med behandlingen av budsjettet
for 1983.

Som tidligere skal alders- og uførepensjonister som ikke har inntekter ut over
minstepensjonen bli fritatt for inntektsskatt.

Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge fant ikke grunnlag for
videre drøftinger, og drøftingene ble avbrutt.

Protokolltilførsel fra Norsk Pensjonistforbund og Landsorganisasjonen i Norge.

I bestemmelsen om regulering av grunnbeløpet i folketrygden heter det i § 4:

«Ved fastsettelse av nytt grunnbeløp som skal gjelde fra 1. mai, multipliseres
gjeldende grunnlag med forholdstallet mellom gjennomsnittlig konsumprisindeks
i de to foregående kalenderår. Til det således framkomne beløp legges tillegg
etter bestemmelsen i § 3.»

Det er ikke presisert i regelverket hva som er gjeldende grunnbeløp. Ved årets
forhandlinger var det to alternativer, gjeldende grunnbeløp ved forhandlingene
pr. 1. mai 1982 som var 19 600 kroner og gjeldende grunnbeløp pr. 1. mai 1981 som
var 19 100 kroner.

I sitt første krav ba pensjonistenes organisasjoner om en regulering av grunn-
beløpet på 2300 kroner til 21 900 kroner. Dette grunnbeløpet ligger 200 kroner over
det laveste alternativet og 500 kroner under det høyeste alternativet, som følger
av regelverket. Det ble presisert at dette ble sett på som en moderat fortolkning
av regelverket for regulering av grunnbeløpet, og at dersom økningen skulle bli
lavere, måtte det gjøres noe med særtilleggssatsene.

I sitt reviderte krav la pensjonistenes organisasjoner til grunn en økning av
grunnbeløpet på 2000 kroner til 21 600 kroner, dvs. en reduksjon i kravet på 300
kroner i grunnbeløpet. I tillegg ble det krevet en økning i særtilleggssatsene på 2
prosentpoeng for enslige (fra 48 prosent til 50 prosent) og 1 prosentpoeng for ekte-
par (fra 45 prosent til 46 prosent). Dette gir følgende utvikling i minstepensjonene
fra 1981 til 1982:

	<i>Enslige</i> kr.	<i>Ektepar</i> kr.
Gjennomsnitt 1981	27 882	45 067
1. januar 1982	29 508	47 790
1. mai 1982	32 900	53 278
Gjennomsnitt 1982	31 769	51 278
Vekst 1981—82	13,9 %	13,8 %

Fra pensjonistenes side er denne foreslåtte reguleringen å betrakte som en
minimumsløsning. Den foreslåtte reguleringen av grunnbeløpet ligger 100 kroner
under det som etter regelverket må fortolkes som et minimum. Ved å akseptere
dette, har pensjonistene vist svært stor vilje til å komme fram ved forhandlin-

gene. Både i 1979, 1980 og 1981 har grunnbeløpet gått ned i realverdi (hhv. med -0,3 prosent, -1,3 prosent og -1,2 prosent). Når det fra statens side i forhandlingene har vært argumentert med at tidligere tillegg delvis har vært med på å kompensere prisstigningen kan dette derfor ikke aksepteres.

For å sikre at minstepensjonistene kommer rimelig godt ut, har det med en så lav regulering av grunnbeløpet vært nødvendig på ny å øke særtilleggssatsene. Totalt vil den foreslåtte reguleringen gi minstepensjonistene en økning i kjøpekraften på anslagsvis i underkant av 2 prosent, noe som etter pensjonistenes vurdering må ses på som lavt når en tar i betraktning denne gruppens vanskelige økonomiske situasjon.

På grunn av bruddet av forhandlingene ble saken avgjort av Stortinget. Vedtaket i Stortinget ga pensjonistene en forhøyelse med 1 prosent på særtillegget, som ga enslige 212 kroner og ektepar 424 kroner mer pr. år.»

STATLIGE TRYGDEYTELSER OG ANDRE STØTTETILTAK

Sluttprotokoll fra forhandlinger/drøftinger mellom Staten og Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge vedrørende regulering av statlige trygdeytelser og andre støttetiltak pr. 1. januar 1983.

I henhold til «Regler for forhandlinger/drøftelser mellom Regjeringen og pensjonistenes/funksjonshemmedes organisasjoner» har det funnet sted drøftinger mellom Staten og Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge.

Norsk Pensjonistforbund/LO fremmet følgende forslag vedrørende 1983-budsjettet i brev av 16. februar 1982 og på møtet 8. september 1982:

1. Prinsippvedtak om behovet for opptrapping av minstepensjonene.

Regjeringen må fatte et prinsippvedtak som stadfester behovet for opptrapping av minstepensjonene. Vedtaket må også inneholde en erklæring om at minstepensjonistenes kjøpekraft må øke klart sterkere enn kjøpekraften til en arbeidstaker med gjennomsnittlig lønnsinntekt.

2. Regulering av grunnbeløpet.

Det foretas en regulering av grunnbeløpet i samsvar med regelverket. Vi vil imidlertid som i fjor ta opp spørsmålet om regelverket ikke bør endres med hensyn til den prisvekst som skal legges til grunn for reguleringen.

Vi vil foreslå at i stedet for en historisk prisstigning, legger til grunn en prognose for prisstigningen i det året reguleringen skal gjelde. På denne måten får en et bedre samsvar mellom de forutsetningene lønnsoppgjørene bygger på og pensjonistforhandlingene. Dersom prognosene ikke slår til, må det gis adgang til etterreguleringer.

3. Regulering av minstepensjonene.

Det foretas en regulering av særtilleggene slik at minstepensjonistene sikres en økning i kjøpekraften fra 1982 til 1983 som ligger minst 2 prosentpoeng over kjøpekraften til en arbeidstaker med gjennomsnittlig lønnsinntekt. Drøftingene om størrelsen av reguleringen både av særtillegget og grunnbeløpet må ses i sammenheng med lønnsforhandlingene våren 1983.

4. Etterregulering.

Det må gis adgang til etterregulering av pensjonene dersom forutsetningene som legges til grunn ved reguleringen 1. mai 1983 endres. Eventuelle indekssklausuler i tariffavtalene våren 1983 må bygges inn i avtalen om reguleringen av pensjonene.

5. Pensjonistenes deltakelse i råd, utvalg og styrer.

Det må snarest mulig opprettes eldreråd i alle kommuner. Fra pensjonistenes side ser vi på dette som svært viktig. Vi kan ikke akseptere at avgjørelser som klart berører pensjonistenes livssituasjon fattes uten at pensjonistene selv har hatt mulighet til å øve innflytelse på resultatet.

6. Honnørbilletter.

Ordnningen med honnørbilletter på hurtigruta må utvides til også å gjelde i de tre sommermånedene. Generelt bør alle former for sperredager som er knyttet til honnørbillettdordningene fjernes.

7. Stønad til Norsk Pensjonistforbund.

En rekke av de arbeidsoppgaver som Norsk Pensjonistforbund i dag utfører, er et nødvendig ledd i arbeidet for bedring av pensjonistenes levekår. Forbundet har bl.a. påtatt seg store informasjonsoppgaver. Stadig avsløres det en klar informasjonssvikt fra trygdeetatens side overfor pensjonistene. Pensjonistforbundet har planer om å opprette kontorer i alle fylker som kan bidra til at informasjon om pensjonistrettigheter i forhold til trygden bedres. Den nylig vedtatte støtteordningen må bygges ut videre og det må snarest tas opp til drøfting med organisasjonene hvordan midlene skal fordeles.

8. Støtte til bladet «Pensjonisten» — Informasjonsseminar.

Bladet «Pensjonisten» er et viktig informasjonsorgan overfor pensjonistene. De ordninger som er etablert med støtte fra Staten til driften av bladet må derfor videreføres og utbygges. Støtten til det årlige informasjonsseminaret må opprettholdes.

9. Refusjon av utgifter til briller, tannlege og øyebehandling.

Utgiftene til anskaffelse av briller, øyebehandling og tannbehandling er utgifter som kan bety mye på pensjonistenes budsjetter. Vi vil derfor gjenta kravet om at det må innføres en refusjonsordning for utgifter til anskaffelse av briller for personer over 70 år. Likeledes bør utgifter til tannlege og øyebehandling refunderes.

10. Bostøtte.

Som i fjor, vil vi ta opp ordningen med bostøtte. Ordningen må forbedres og forenkles.

11. Legekontroll.

Det igangsettes legekontroll én gang i året for alle pensjonister.

I forbindelse med møtet i underutvalget 8. september 1982, utdypet pensjonistenes representanter nærmere de forslag som var reist i deres brev av 16. februar 1982, og da man ikke tidligere hadde drøftet disse forslag, la pensjonistenes organisasjoner fram tilleggsporslag til enkelte av disse. Disse var som følger:

Tillegg punkt 2:

Etterreguleringer.

I forbindelse med regulering av trygdeytelser pr. 1. mai 1982, tok pensjonistenes organisasjoner forbehold om etterregulering av pensjonene før 1. mai 1983, dersom de forutsetninger som lå til grunn for reguleringen pr. 1. mai 1982 ble endret. I denne forbindelse ble det fra pensjonistenes side også vist til St.prp. nr. 127 for 1981—82 der Regjeringen sier seg innstilt på å vurdere spørsmålet om ny økning av pensjonene før 1. mai 1983 om inntektsutviklingen for yrkesaktive, prisutviklingen eller andre forhold skulle gjøre dette naturlig. Pensjonistenes representanter ga i møte 8. september 1982 uttrykk for at de ville komme tilbake med sine krav i denne forbindelse.

Tillegg punkt 5.

Pensjonistenes deltakelse i råd, utvalg og styrer.

Det utarbeides klare forskrifter fra Statens side som pålegger kommunene å la saker som har med fordeling av statstilskott å gjøre, gå gjennom eldrerådene, hvor de også har ankerett.

Tillegg punkt 7—8.

Driftstilskudd til Norsk Pensjonistforbund.

Det ble stilt krav om i alt 4 137 000 kroner i tilskudd fordelt slik:

- Driftstilskudd 3 800 000 kroner.
- Bladet «Pensjonisten» 225 000 kroner.
- Informasjonsseminar 112 000 kroner.

Om det ikke var rom for hele beløpet i 1983, ønsket man en opptrappingsplan fram mot dette nivået.

Tillegg punkt 10.

Bostøtte.

Denne ordningen trådte i kraft 1977 for eldre og uføre. Grunnlaget var at pensjonistene skulle dekke 15 prosent av minstepensjonens beløp som rimelig bostøtte. Dette var for enslig pensjonist i 1977 2456 kroner. For 1982 utgjør dette 4813 kroner, altså en stigning med 2357 kroner.

For ektepar var situasjonen denne: I 1977 3946 kroner og i 1982 7808 kroner. Her var det en stigning på 3862 kroner. Her foreslår vi at beløpene for 1982 fastfryses, slik at de tillegg som gis på minstepensjonene blir reelle, slik som ved skatteleggingen av minstepensjonister.

Nytt punkt.

Friperioden ved institusjonsinnleggelse.

Friperioden uten reduksjon i pensjonene ved institusjonsinnleggelse må forlenges til tre måneder slik den var inntil 1. mars 1982.

Nytt punkt.

Egenandeler.

Pensjonistorganisasjonene ønsket samtaler med arbeidsgruppen som skal vurdere bruken av egenandeler i helsetjenesten.

Egenandelen på sykereiser bør reduseres for pensjonistene som en parallell til bruken av honnørbilletter på transportmidler.

Statens representanter i forhandlings- og kontaktutvalget opplyste på møtet 13. september 1982 om følgende forslag som er innarbeidet i Regjeringens forslag til statsbudsjett for 1983:

- Regjeringen legger avgjørende vekt på å sikre at minstepensjonistene får minst den samme inntektsstigning som gjennomsnittet for yrkesaktive.
- Regjeringen vil foreslå at neste regulering av grunnbeløpet skal finne sted fra 1. januar 1983. Denne regulering skal sees som et forskudd på den ordinære regulering 1. mai 1983. Den foreslåtte forhøyelse fra 1. januar 1983 er 600 kroner slik at grunnbeløpet fra dette tidspunkt vil bli 21 800 kroner.

Man har da bl.a. tatt i betraktning at den planlagte skattelette neste år vil få liten eller ingen virkning for mange pensjonister, i og med at disse fra før av betaler lite eller ingen skatt.

Virkningen av den foreslåtte regulering for minstepensjonen framgår av nedenstående tabell.

Grunnbeløp og minstepensjon (beløp på årsbasis).

	1.1.82— 30.4.82	3.5.82— 31.12.82	Forslag fra 1.1.1983	Nominell økning fra 1982 til 1983 for perioden 1.1.—30.4
Grunnbeløp	19 600	21 200	21 800	11,7 %
Enslig	29 508	32 088	32 982	11,8 %
Gift med minstepensjonist	47 790	52 054	53 506	12,0 %
Gift med ektefelle tillegg	39 558	42 938	44 332	11,6 %

- Sosialdepartementet tar sikte på å legge fram forslag om nye forskrifter for regulering av grunnbeløpet. Før saken legges fram for Stortinget, vil den bli drøftet med Norsk Pensjonistforbund og LO.
- Driftstilskuddet til pensjonistenes organisasjoner er for 1983 foreslått ført opp på egen post og er foreslått satt til 1,3 mill. kroner, inklusive tilskudd til bladet «Pensjonisten» og informasjonsseminar.
- Det er i 1982 gjennomført visse forbedringer i botilskuddsordningen for pensjonister. Fordelingsmåten er endret for at midlene skal tilføres kommuner med særskilt behov og sjablonbeløpet er hevet for å kunne dekke en større del av bo- og brenselutgiftene. For 1983 er bevilgningen foreslått hevet fra 80 til 90 mill. kroner.

— Tiltak over statsbudsjettet til bedring av pensjonistenes levekår:

		Mill kroner		
		S. III	Forslag	Endring
		1982	1983	
573.70	Tilskott til utbedring av boliger	90,0	90,0	—
644.60	Hjemmehjelp	519,0	578,0	+ 59,0
670.60	Tilskott til tiltak for eldre og funksjonshemmede	155,0	155,0	—
675.60	Tilskott til reduksjon av boutgifter	80,0	90,0	+ 10,0
70	Bostøtte*)	285,0	280,0	— 5,0
2673.60	Tilskott til telefon for eldre og uføre	44,0	49,0	+ 5,0
2750.60	Hjemmesykepleie	251,5	310,0	+ 58,5
	SUM	1424,5	1552,0	+ 127,5

*) Posten er fra 1983 overført til kap. 570, post 70.

Pensjonistenes organisasjoner tok i møte 13. september til etterretning den orientering som ble gitt av statens representanter om de forslag som var innarbeidet i statsbudsjettet for 1983.

Det ble videre framholdt av pensjonistenes organisasjoner at de ikke var enig i at reguleringen av grunnbeløpet pr. 1. januar 1983 var å betrakte som forskudd på hovedreguleringen pr. 1. mai 1983. Pensjonistenes representanter var av den oppfatning at reguleringen pr. 1. januar 1983 måtte anses som en erstatning for den skattelette som var planlagt for 1983. Den planlagte skattelette ville ikke få noen virkning for minstepensjonistene.

Pensjonistenes organisasjoner hevdet at ved en høyere prisstigning enn 9 prosent innebar budsjettframlegget for diverse poster med sum 1552,0 mill. kroner en reell nedgang for pensjonistene.

Statens representanter fastholdt at reguleringen av grunnbeløpet pr. 1. januar 1983 måtte betraktes som et forskudd på hovedreguleringen 1. mai 1983, slik det har skjedd ved tidligere reguleringer.

Regler for forhandlinger/drøftinger mellom Regjeringen og pensjonistenes organisasjoner.

A.

1. Det opprettes et forhandlings- og kontaktutvalg for pensjonistenes organisasjoner og Regjeringen med denne sammensetning:

3 medlemmer fra Regjeringen. Formann i utvalget utpekes blant disse.

3—5 medlemmer (med varamedlemmer) fra pensjonistenes organisasjoner. Medlemmene oppnevnes av Norsk Pensjonistforbund og Landsorganisasjonen i Norge.

Medlemmene kan møte med rådgivere.

2. Forhandlings- og kontaktutvalget skal ha dette mandatet:

- 2.1. Drøfte spørsmål i forbindelse med statlige trygdeordninger og andre støttetiltak m.v. som er av betydning for de trygdede.

Samtidig med de årlige inntektsoppgjør skal det finne sted forhandlinger/drøftinger om regulering av pensjonsytelser pr. 1. mai. Møtetidspunkter og opplegg må tilpasses utviklingen i inntektsoppgjørene. Det skal legges vekt på å få rimelig tid til behandling av de forhold som tas opp.

Før de årlige forslag om stats- og trygdebudsjettet fremmes for Stortinget,

- skal de viktigste spørsmål som er av betydning for ytelsene til de trygdede i det kommende budsjettår behandles i forhandlings- og kontaktutvalg. Forhandlingene/drøftingene begrenser ikke det styringsansvar som påligger Regjeringen ved utarbeidelsen av budsjettforslaget overfor Stortinget.
- 2.2. Regjeringen kan legge fram andre saker for utvalget.
 - 2.3. Utvalget kan på eget initiativ eller etter initiativ av pensjonistenes organisasjoner ta opp andre spørsmål som berører forholdet mellom staten, folke-trygden og de trygdede.
Også spørsmål som tidligere har vært drøftet, kan på tilsvarende måte tas opp i utvalget på nytt.
 - 2.4. I forhandlings- og kontaktutvalget drøftes spørsmål som kan bli gjenstand for forhandlinger/drøftinger i nedenfor nevnte underutvalg, og rammen om disse.

B.

3. Forhandlinger/drøftinger i underutvalg.
- 3.1. Regjeringen utpeker et embetsmannsutvalg til å føre drøftinger på vegne av staten i underutvalget.
Norsk Pensjonistforbund og Landsorganisasjonen i Norge oppnevner inntil fem representanter til å føre forhandlinger/drøftinger på vegne av de trygdede.
- 3.2. Forhandlingene/drøftingene i underutvalget ledes av et medlem av embetsmannsutvalget.
- 3.3. Pensjonistenes organisasjoner fremmer innen utgangen av februar måned de forslag som skal legges til grunn ved forhandlinger/drøftinger.
- 3.4. Etter at organisasjonenes forslag er lagt fram skal underutvalget behandle disse.
- 3.5. Under forhandlingenes/drøftingenes gang kan spørsmål legges fram for forhandlings- og kontaktutvalget, som også skal ha rapport om resultatet.

C.

4. Møtene i forhandlings- og kontaktutvalget og underutvalget foregår for lukkede dører.
Det skal føres protokoll fra møtene. Protokollen skal følge sakens dokumenter til Stortinget.
Sosialdepartementet besørger nødvendig sekretærhjelp.
5. Pensjonistenes organisasjoner kan be om sær møter med Sosialdepartementets politiske ledelse. Likeens kan de be om sær møter med representanter fra de berørte departementer (på embetsplan) om detaljspørsmål. Organisasjonene skal også på embetsplan kunne få nødvendig tallmateriale, opplysninger om prisutviklingen m.v.

D.

6. Denne avtale trer i kraft 10. november 1982 og gjelder til og med 31. desember 1984 og videre to år om gangen hvis ikke en av partene sier den opp med minst tre måneders varsel.

Merknad:

Regjeringen legger til grunn at avtalene med pensjonistenes og funksjonshemmedes organisasjoner innebærer samme tidsplan og innhold for drøftingene. Det forutsettes at drøftingene innenfor denne ramme foregår mest mulig parallelt.»

Sykelønnsordningen mellom LO/N.A.F.

I de siste åra før sykelønnsordningen mellom LO og N.A.F. ble avvirket pr. 1. juli 1978, gikk ordningen med til dels betydelig overskudd. Medregnet renteinntekter utgjorde fondet pr. 31. desember 1981 ca. 400 mill. kroner.

Ved tariffoppgjøret i 1980 ble det forutsatt at hovedorganisasjonene skulle innlede drøftinger med sikte på å utarbeide vedtekter for hvordan sykelønnsordningens fond skal disponeres. Arbeidet med dette har fortsatt i 1982. I januar 1982 nedsatte Sekretariatet et utvalg som skal vurdere ulike måter å disponere sykelønnsordningens fond på, og avklare det tariffrettslige grunnlaget for eventuelle forandringer med N.A.F. Utvalget fikk følgende sammensetning:

Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm, Liv Buck, Roar Helgesen, Finn Nilsen, Odd Isaksen, Lars Skytøen, Olav Axelsen, Steinar Halvorsen, Øistein Gulbrandsen og Kjell Samuelsen.

Ferieloven

Som nevnt i LOs beretning for 1981, leverte det offentlig oppnevnte utvalg (Ferielovutvalget av 1976) sin utredning i 1981. I beretningen for 1981 er det gitt et sammendrag av utredningens innhold (NOU 1982:12).

NOU 1982:12 ble av Kommunal- og arbeidsdepartementet sendt ut på høring, bl.a. til LO. LOs uttalelse er som følger:

«Generelt vil LO konstatere at det foreliggende lovutkast inneholder flere positive forenklinger i forhold til dagens lov. Bestemmelsene i lovutkastets § 1 og § 2 skaper klarhet over lovens formål og omfang. Vi støtter forslaget om å ta ut de tidligere unntaksbestemmelsene i någjeldende lovs § 1.

§ 3

kan LO gi sin støtte. Vi presiserer at vi oppfatter lovens bestemmelser som minstebestemmelser og at de grupper av arbeidstakere som har bedre ordninger gjennom tariffavtale eller liknende fortsatt vil beholde slike ordninger.

§ 4.

LO finner å kunne tiltre forslaget om at opptjeningsåret endres slik at det går fra 1. januar til 31. desember og at ferieåret endres slik at det går fra 1. juni til 31. mai. Vi forutsetter at når opptjeningsperioden forskyves fire måneder bakover vil utvalgets forslag om å forhøye feriegodtgjøringen med 0,5 prosentenheter bli lagt til grunn.

§ 5.

Når det gjelder § 5 nr. 1 vil LO foreslå en tilføyelse i siste setning. Bestemmelsen vil med tilføyelsen lyde slik:

«Arbeidstaker som arbeider på søndager, skal gis fri søndag som faller umiddelbart før og umiddelbart etter ferien.»

Bare med en slik utvidelse til å gjelde søndag før og etter ferien vil arbeidstakere med uregelmessig arbeidstid få en rimelig ordning. Under forutsetning av at 16-timersregelen i § 5.2 blir gjennomført, vil LO subsidiært støtte det foreliggende lovforslag i § 5, punkt 1.

§ 6.

Landsorganisasjonen gir sin tilslutning til flertallets forslag til utformingen av § 6, punkt 1, men med følgende tilføyelse:

«For arbeidstakere med skift- og turnusarbeid skal 3-ukers feriefritid gis innenfor den alminnelige skoleferie.»

Landsorganisasjonen har ingen merknader til forslaget i § 6, punkt 2.

LO støtter mindretallets forslag om å sløyfe § 6, punkt 3.

Under forutsetning av at § 6, punkt 4, bare nyttes i helt spesielle situasjoner, kan LO støtte det foreliggende forslag.

For øvrig vil LO påpeke at innvandrere ofte har lang reise til sine opprinnelige hjemland. LO har tatt opp med Norsk Arbeidsgiverforening et ønske om at arbeidsgivere av hensyn til slike lange reiser må stille seg så velvillige som mulig til spesielle løsninger for innvandrerearbeidere. LO vil gjerne nevne dette spørsmål i forbindelse med utkast til ny ferielov, uten at vi ønsker noen egen bestemmelse av den grunn. Ved at innvandrernes spesielle problemer blir nevnt i forarbeidene til ferieloven, vil man kunne få en nyttig oppmerksomhet omkring deres spesielle behov. De kan for sin del ha behov for permisjonsordninger i samband med ferie — slik mange bedrifter i dag gjennomfører det, og for øvrig peker vi på at lovutkastet gir en mulighet til å avvikle to års ferie i sammenheng.

§ 7.

Landsorganisasjonen konstaterer at forslaget til bestemmelser i § 7 representerer forbedringer i forhold til dagens lovbestemmelser. Paragrafen gir rom for større innflytelse for arbeidstakerne med hensyn til valg av ferietidspunktet. LO vil imidlertid gjøre oppmerksom på at arbeidstakere i staten fortsatt har fordeler framfor arbeidstakere i det private næringsliv. Eksempelvis kan vises til bestemmelsen i § 7, punkt 6, vedrørende utsettelse av ferie på grunn av sykdom. I staten er det slik at tjenestemenn får godtatt at de kan få ferien utsatt uten hensyn til sykdommens varighet også i de tilfeller arbeidstakeren blir syk i ferien.

LO må fastslå at ferie har man for rekreasjonens skyld og denne rekreasjonsmulighet mister en arbeidstaker ved sykdom uansett om denne inntreffer før eller under ferien. Landsorganisasjonen vil derfor be departementet om å ta sikte på å oppnå statens ordning for samtlige arbeidstakere gjennom nødvendige endringer i ferielovutkastet. I forbindelse med utkastets § 7 vil LO for øvrig peke på at det i lovutkastet ikke er inntatt noen bestemmelse som sikrer at omsorgsperson, jfr. Arbeidsmiljølovens § 31, nr. 2 og 4, i forbindelse med fødsel, kan få fastsatt ny ferie dersom fødselen skulle finne sted i tilknytning til ferie. LO må be om at det gis hjemmel for en slik ordning.

§ 8.

Når det gjelder spørsmålet om beregning av feriegodtgjøring har LO funnet det riktig å foreta en grundig gjennomgåelse av dagens ordning og den foreslåtte overgang til bare prosentberegning av feriegodtgjøring. LO kan etter den gjennomgang vi har foretatt ikke akseptere at feriegodtgjøringen bare baserer seg på prosentregning slik ferielovutvalget foreslår i sitt utkast.

Særlig fra offentlig sektor har LO mottatt atskillige regneeksempler som viser at et betydelig antall tjenestemenn vil få lavere lønn i ferien etter prosentberegning, enn de kunne oppnå som lønn i ferien. Fra LOs side må vi derfor understreke nødvendigheten av fortsatt å ha sikringsbestemmelser, slik vi har det i dag, i nåværende lov § 7 om feriegodtgjøring for fastlønte. Denne regel må gjelde for alle arbeidstakere som går inn under ferieloven. M.a.o. må valgfriheten til enten å få feriegodtgjøringen beregnet i prosenter eller å få full lønn for vanlig arbeidstid i ferien opprettholdes.

LO vil understreke betydningen av å få gjennomført ordningen med feriepenger av sykepenger så snart som mulig slik det foreslås i § 8.2.

I § 8, punkt 3, har vi et forslag som inntas under oppregningen av fraværssituasjoner som likevel gir rett til feriegodtgjøring. Vi ber om at det etter ordene «under pliktig militærtjeneste, sivil plikttjeneste» føyes inn ordene «ulønnet omsorgspermisjon» foran «eller pliktig tjeneste i sivilforsvaret». Dessuten vises til LOs uttalelse av 6. oktober 1982 vedrørende «Omlægging av dagpengeordningen under arbeidsløse», hvor LO går inn for at feriepenger av arbeidsledighetstrygd skal beregnes fullt ut.

Under henvisning til hva vi foran har sagt som kommentar til lovutkastets § 3, vil vi nevne at dersom departementet ikke finner å kunne følge våre forslag om å opprettholde en sikringsbestemmelse slik någjeldende lovs § 7 gir, må vi be om at det uttrykkelig inntas en bestemmelse om at fastlønnede kan inngå tariffavtale med sine arbeidsgivere om et system som gir dem valget mellom prosentberegnet feriegodtgjøring eller fast lønn.

§ 10.

Når det gjelder bestemmelsene om oppgjør av feriegodtgjøring har vi et forslag til endring i § 10 nr. 3 der fristen på 7 dager før ferien begynner endres til minst «14 dager før ferien begynner». For øvrig har vi ingen innvending til formuleringen i paragrafen.

§ 15.

LO vil støtte ferielovutvalgets flertallsforslag om Feriefondet. LO er av den oppfatning, som vi har gitt uttrykk for tidligere overfor departementet, at det er viktig å opprettholde Feriefondet og at fondet har sentrale oppgaver som det fortsatt bør skjøtte.

Vi tillater oss å nevne at det i diskusjonen innen fagbevegelsen har vært gitt uttrykk for at feriepenger bør forrentes. Dette bygger på forutsetninger som i dag ikke er til stede i vår lovgivning. I drøftelsene av Feriefondet har vi fra mange hold i fagbevegelsen fått klart tilkjennegitt betydningen av å opprettholde Feriefondets ytelser til en rekke sentrale formål. I den forbindelse har LO ikke motforestilling til å bruke slike rentebeløp til å styrke Feriefondet for å dekke behovet for støtte til ferietiltak. Under henvisning til dette vil lovutkastets § 15, 2. ledd, måtte strykes.

I samråd med LOs ferie- og fritidsorganisasjon, Norsk Folkeferie, vil vi imidlertid fastholde som vår konklusjon det vi i brev til Kommunal- og arbeidsdepartementet ga uttrykk for 24. januar 1977. Vi hitsetter konklusjonen, slik den for så vidt også er inntatt i NOU 1982:12:

1. Feriefondet må opprettholdes, men omorganiseres.
2. Formålet må klarere presiseres til å dreie seg om tiltak som går i regi av arbeidslivets organisasjoner og støtte til ferie- og fritidsvirksomhet på sosial basis. (Handikappede, pensjonister, lavinntektsgrupper m.v.)
3. Fondet må organiseres som et selvstyrt fond med egne statutter og en ledelse utpekt av LO, N.A.F og Staten.

4. Fondet gis økte inntekter. Som en målsetting 0,1 prosent av totalt utbetalte feriepengene. Inntekten ordnes ved opprettelse av et eget kapittel i statsbudsjettet.»

Spesielle bemerkninger.

Fra Norsk Sjømannsforbund er LO blitt minnet om at sjøfolk hittil har vært undergitt særlige ferieforskrifter. Norsk Sjømannsforbund kan ikke akseptere at dette fortsetter, idet forbundet ikke kan se at det er noe til hinder for at sjøfolk omfattes av ferieloven direkte. LO kan si seg enig i dette. Vi ber om at departementet avklarer sjøfolks feriemessige stilling i god tid før den nye ferieloven trer i kraft.

Landsorganisasjonen vil ellers vise til at det nå er nedsatt et partsutvalg med representanter fra Kirke- og undervisningsdepartementet og undervisningspersonalet ved en representant fra Norsk Lærerlag, Norsk Lektorlag og Skolenes Landsforbund. Dette utvalget skal vurdere nåværende ferie/ferielønnspraksis i skoleverket og fremme forslag på framtidige ordninger.

Feriens omfang.

§ 21.

LO vil nok en gang anmode departementet om at den utvidelse av ferien som den tidligere regjering vedtok, snarest mulig må settes i kraft.

Ikrafttredelse.

Landsorganisasjonen forutsetter at omhandlede lovendringer gjennomføres snarest mulig.»

I brev av 5. mai meddelte Regjeringen at det ikke blir noen ytterligere ferieutvidelse fra ferieåret 1983/84. I den anledning sendte LO skriv til Kommunal- og arbeidsdepartementet, hvor det bl.a. sies:

«LO må oppfatte brevet slik at Regjeringen har utsatt Stortingets vedtak om opptrapping til fem ukers ferie på ubestemt tid. LO vil i tilfelle beklage dette.

Landsorganisasjonen minner om forhistorien til Stortingets vedtak. I St.meld. nr. 1 for 1980—81, nasjonalbudsjettet for 1981, uttalte den daværende Regjeringen:

«Regjeringen er innstilt på å foreslå at ferien utvides til fem uker for alle og seks uker for dem over 60 år med virkning for ferien i 1982.»

Det ble samtidig forutsatt at ferieutvidelsen skjedde etter forutgående drøftinger mellom partene i inntektsoppgjøret. En slik drøfting er tradisjon i vårt land både ut fra de økonomiske problemstillinger som ligger i en ferieutvidelse og den praktiske tillempling i arbeidslivet.

Ut fra dette reiste LO krav om fem ukers ferie ved tariffoppgjøret i 1981. Under oppgjøret fikk vi klare signaler om at det økonomiske oppsvinget som var ventet tidlig i 1981, ville skyves ut i tid. Ut fra en helhetsvurdering aksepterte derfor Landsorganisasjonen at den femte ferieuka skulle innføres som et ledd i en opptrappingsplan med sikte på full gjennomføring fra og med ferieåret 1984—85.

Som nevnt kan LO ikke oppfatte Regjeringens vedtak bare som en inngripen i andre trinn i opptrappingsplanen. Ferieutvidelsen må som nevnt ses i sammenheng med tariffoppgjøret i 1981. Med sitt vedtak har Regjeringen sett bort fra dette.

Landsorganisasjonen vil sterkt beklage at Regjeringens vedtak er satt i verk

uten at LO har fått anledning til å uttale seg offisielt. Regjeringen har heller ikke bedt partene gjennom Det tekniske Beregningsutvalg for inntektsoppgjørene om å foreta beregninger av virkningene av en fortsatt opptrapping av ferien.

LO er således ikke gitt anledning til å drøfte de økonomiske konsekvenser av å fortsette opptrappingsplanen.

Fra Landsorganisasjonens side regner vi med å komme tilbake til saken i forbindelse med kommende tariffoppgjør.»

Varefaktakomiteén

Varefaktakomiteén er opprettet som et frittstående samarbeidsorgan mellom organisasjoner og institusjoner som representerer forbrukerne, næringslivet, forskningen og det offentlige. Komiteén består av 9 representanter med vararepresentanter. LOs representant i komiteén er Evy Buverud Pedersen, LO, med Anders Brevik, Bekledningsarbeiderforbundet, som vararepresentant.

Varefaktakomiteén har i 1982 hatt 8 møter og behandlet 67 saker.

Av saker som ble behandlet kan nevnes:

Endringer i tillatelser til deklarerer. Avtale med Norske Elektroleverandørers Landsforening. Informasjonskampanje om tekstiler høsten 1982. Merking av spesielt brannfarlige tekstiler. Merking av brennbarhet på barnetøy. Merking av videofilmer/kassetter. Stenstadvold-utvalgets utredning om forbrukerpolitikken. Arbeidsprogram for 1983.

Varefaktakomiteén fungerer også som forvaltningsorgan for næringsmiddel- og tekstilforskriftene. Som forvaltningsorgan har komiteén hatt 5 møter og behandlet 22 saker, bl.a. kan nevnes:

Framtidig kontroll med tekstilmerkingen.

Likestillingsrådet

Harriet Andreassen har vært LOs representant i Likestillingsrådet med Evy Buverud Pedersen som vararepresentant. Harriet Andreassen er også medlem av Arbeidsutvalget.

Likestillingsrådet har i 1982 hatt 6 møter og behandlet 34 saker.

De viktigste sakene som har vært behandlet er bl.a. oppføl-

gingen av kvinneyrkers lønsplassering i offentlig virksomhet. Utredningen om dette ble ferdig i 1982 og offentliggjort. Utredningen viser en positiv utvikling de senere år, men det er nødvendig å følge utviklingen slik at ikke nye skjevheter oppstår f.eks. i forbindelse med rekruttering til «kvinneyrker» og yrker med en annen kjønnsmessig sammensetning

Av andre saker nevnes også:

- forslag til inntaksregler i den videregående skolen,
- permisjon med lønn ved barnepassers sykdom,
- endring i Lov om barnehager,
- Likestillingsrådets forhold til den samfunnsvitenskapelige kvinneforskningen,
- rekruttering av flere kvinnelige tilsynsinspektører i Statens Arbeidstilsyn,
- utredning om bedriftsopplæring i 4 bedrifter og kvinners deltaking,
- forberedelse til FNs Kvinnekonferanse i 1985,
- henvendelse til Industridepartementet om forsøk med arbeidstidsordninger som kan gi særlig mannlige funksjonærer og arbeidere større muligheter til å ta del i omsorgen for små barn, og samme henvendelse ble sendt til Handelsdepartementet når det gjelder varehandelen,
- henvendelse til LO/N.A.F. om gjennomføring av rammeavtalen om likestilling i arbeidslivet,
- oppfølging av Handlingsplan for likestilling og forslag i Stortinget om 6-timersdagen,
- arbeidsprogram for 1. halvår 1983.

Det har vært holdt én dagskonferanse — tema: Erfaringer fra arbeidet i inneværende funksjonsperiode.

Den årlige kontaktkonferanse med organisasjonene hadde i 1982 som hovedtema: Likestilling i arbeidslivet, og bla. innledet LOs formann Tor Halvorsen om: «Hva gjør LO for kvinnene?».

I tillegg deltar rådsmedlemmer/tilsatte på en rekke kurs og konferanser som innledere rundt om i hele landet.

Arbeidslivets komité mot alkoholisme og narkomani (AKAN)

1. Komitéens sammensetning.

Komitéen har i det forløpne år bestått av:

Fra Norsk Arbeidsgiverforening:

Direktør Odd Moseby og overlege Terje Due Strand.

Varamenn: Lars Aarvig og Sverre Lie.

Fra Landsorganisasjonen i Norge:

Tidligere forbundsformann Olav Bratlie og tidligere hovedkasserer Marie Lindquist.

Varamenn: Otto Totland og Eyvind Strømmen.

Fra Statens Edruskapsdirektorat:

Direktør Stein Berg.

Varamann: Overlege Olaf G. Aasland.

Etter turnusordning mellom LOs og N.A.F.s representanter har Olav Bratlie fungert som formann og Odd Moseby som nestformann.

2. Komitéens sekretariat.

Daglig leder: Tor Rønning. Før øvrig består personalet av 2 sosialkonsulenter og 2 administrative stillinger. I september ble sosialsekretær Sture Byman, Mo i Rana, engasjert med Nord-Norge som virksomhetsområde.

3. Finansiering av virksomhet.

Hovedorganisasjonenes Opplysnings- og utviklingsfond har ytet et tilskudd på 550 000 kroner, utbetalt med 275 000 kroner fra hver av hovedorganisasjonene.

Fra Statens Edruskapsdirektorat er komitéen blitt bevilget 550 000 kroner.

I tillegg har Kommunal- og arbeidsdepartementet bevilget 250 000 kroner til arbeid i små og mellomstore bedrifter, og Sosialdepartementet har bevilget 200 000 kroner til virksomheten på narkotikasektoren.

Det samlede tilskudd utgjør således 1 550 000 kroner.

4. Opplysningsbrosjyrer.

Det er trykt opp 4 forskjellige brosjyrer i et antall på til sammen 35 000. Dessuten er det trykt program for våren og høsten med til sammen 14 700.

Sammen med brosjyrer vi hadde på lager er disse brosjyrene formidlet i hovedsak i forbindelse med møter, konferanser og kurs, dessuten ved bestillinger fra bedrifter og institusjoner.

Programmene er spredt til bedrifter som er registrert i sekretariatet, dessuten til bedriftshelsetjenesten, AKAN-utvalg, LO, N.A.F.s og AOFs avdelingskontor.

5. Ukekurs.

Det er holdt 10 ukekurs i 1982. Antall deltakere er i alt 267.

6. Narkotikainformasjon.

En har i de ulike tiltakene styrket narkotikainformasjonen. Ved hjelp av sosialarbeidere, leger og politi har en informert om de lokale forhold når det gjelder narkotikasituasjonen. En har videre sendt ut materiell til arbeidsmiljøene som behandler narkotikaspørsmålene.

7. 1-, 2-, 3-dagers kurs og kveldskurs.

Det er holdt 12 kurs med 332 deltakere. Dette er kurser som i hovedsak er arrangert for de som deltar i AKAN-arbeidet: Hovedkontakter, Helsepersonell, Arbeidsledere og Personkontakter. Kursene er holdt følgende steder: Molde, Kristiansund, Gjøvik-distriktet, Kongsvinger-distriktet, Hamar, Haugesund, Moss-distriktet, Florø, Alta, Bodø, Bergen, Fredrikstad-distriktet, Voss, Bø, Kristiansand-distriktet, Hemnesberget og Oslo.

8. AKAN-arbeidet i sjøfarten/offshorevirksomheten.

I samarbeid med hovedorganisasjonene i sjøfartssektoren og Direktoratet for sjømenn, har en formidlet i alt 9000 brosjyrer til enheter i handelsflåten og offshorevirksomheten.

Organisasjonene har i brev oppfordret arbeidsmiljøutvalgene i sjøfartssektoren til å drøfte AKANs arbeidsområde. Ved dette tiltaket har en startet opp et nytt arbeidsområde i AKAN-sammenheng. Arbeidsgruppen bestående av representanter fra organisasjonene og Direktoratet for sjømenn og AKAN vil fortsette sitt arbeid, men arbeidets framtid er avhengig av de ressurser AKAN får tildelt. En oppfølging innenfor dette området vil ikke være mulig med nåværende ressurser.

9. Bedriftsbesøk, informasjonsmøter i bedrifter.

Besøk i bedrifter, statlige etater og kommunale organer.

Dette gjelder informasjon til ledere, tillitsmenn og helsetjeneste i AMU og informasjon til øvrige ansatte ved gjennomføring av AKAN-arbeidet.

I alt er det foretatt 359 bedriftsbesøk/tiltak med 6873 deltakere.

Administrasjonen har deltatt i møter/kurser med forelesninger om AKAN som er arrangert av fagforbund og andre organisasjoner.

En har fortsatt arbeidet med å styrke kontakten mellom institusjonene og bedriftene som samarbeider med AKAN. På grunn av kapasiteten har dette arbeidet i hovedsak omfattet Oslo-området og klinikkene. En har i perioden deltatt i orienteringsmøter på klinikker. Orienteringen er gitt til pasientene og et stort antall har fått råd og veiledning i forhold til sin arbeidssituasjon.

En har videre arrangert møter for bedrifter på klinikker — hvor samarbeidet bedrift/institusjon har vært emnet.

10. Sluttord.

Interessen for AKANs virksomhet er fortsatt økende. Sekretariatet har i perioden ikke fått seg tildelt økte ressurser og har derved ikke maktet å svare på de ulike forventninger som arbeidsmiljøene har til AKANs virksomhet. Dette forhold gjelder i første rekke de ulike behov for oppfølging av virksomheten i de enkelte arbeidsmiljø, og forholdet mellom behandlingssituasjonene og arbeidsmiljøene.

Fortsatt er det områder/sektorer i arbeidsmiljøet som har dårlig dekning når det gjelder AKAN-arbeidet.

For bedre service overfor arbeidsmiljøene i Nord-Norge har en i perioden engasjert en sosialsekretær i Nord-Norge for 1 år. Plasseringen av denne ressursen i Nord-Norge er også gjort i den hensikt å prøve ut en regionordning. Ordningen er blitt finansiert ved at AKANs sekretariat sentralt er blitt redusert med 1 stilling.

I perioden har reiseaktiviteten økt, slik at det totale antall døgn er 141 og 101 dager.

Produktkontrollrådet

Produktkontrollrådets viktigste oppgaver er å holde seg orientert om produkter som kan medføre helseskader eller være miljøforstyrrende. Rådet kan også komme med forslag til tiltak overfor myndighetene i slike saker. I saker som involverer flere myndigheter, skal rådet bidra til en samordning. Rådet skal også trekke opp hovedretningslinjer for arbeidet til Statens forurensningstilsyn (SFT).

Rådet består av 13 medlemmer med varamedlemmer, oppnevnt av Miljøverndepartementet. Funksjonstiden for det sittende råd er 1. mai 1980—1. mai 1983. LOs representant er Harriet Andreassen. Varamedlem har vært Børre Pettersen fram til oktober 1982, og Bjørn Erikson fra oktober 1982.

Rådet har i 1982 hatt 5 møter og behandlet 32 saker.

En av de viktigste saker Rådet har behandlet var forslaget til forskrifter om kjemiske stoffer og produkter. Forslaget ble senere endret til bare å gjelde giftige og andre helsefarlige stoffer og produkter. Forskriftene ble vedtatt i Statsråd den 26. november 1982, og ikrafttredelsen er satt til 1. mars 1983. Forskriftene vil bl.a. føre til en langt bedre merking av farlige kjemiske stoffer og produkter. Enkelte områder er unntatt merkeforskriftene. LO arbeider for å få utvidet virkeområdet for forskriftene til også å omfatte disse områdene.

Rådet har på anmodning fra LO også behandlet spørsmålet om fastsettelse av retningslinjer for å unnta stoffer fra Kreftlisten, selv om de fyller de faglige kriterier for å komme der. Spørsmålet ble ikke realitetsbehandlet i 1982, men vil bli tatt opp igjen i 1983. I tilknytning til dette har også spørsmålet om oppføring av NTA på Kreftlisten vært berørt. SFT har gått imot å føre opp NTA på Kreftlisten.

Rådet har videre behandlet rapporten fra en arbeidsgruppe SFT nedsatte for å vurdere behovet og mulighetene for å redusere benzeninnholdet i bensin. Rådet frarådet å stille ytterligere *krav* til redusert benzeninnhold i bensin, men anbefalte å legge vekt på å begrense benzeninnholdet ved ombygging av norske raffinerier.

Andre større saker som har vært behandlet er:

- Forslag til forskrifter om tøyvaskemidler (for å redusere utslippet av fosfat).
- Forskrifter om brannfarlige tekstiler til barn (merkeregler)

- om brannfarlighet samt forbud mot de mest brannfarlige tekstilene).
- Et midlertidig forbud mot import, tilvirkning og salg av minimotorsykler for barn

De to siste sakene er ikke ferdigbehandlet, og de vil derfor komme opp igjen senere.

Funksjonshemmedes år/Handlingsplan for 80-årene

LOs representanter i «Den norske komité for funksjonshemmedes år 1981» har vært Laila Nicolaysen. Komitéen avsluttet sitt arbeid 2. desember 1981 med å overlevere Sosialdepartementet en omfattende handlingsplan for 1980-årene.

Videre har LO vært representert i ulike arbeidsgrupper under Den norske komité for funksjonshemmedes år i forbindelse med utarbeidelse av Handlingsplanen for 1980-årene, bl.a. med Liv Buck og Kjell Samuelsen.

I handlingsplanen heter det i de innledende betraktninger:

«På alle områder av samfunnslivet er gruppen funksjonshemmede svakt representert. Funksjonshemmede deltar mindre og har mindre innflytelse enn befolkningen for øvrig. Som gruppe har de lavere inntekt, dårligere boligforhold og svakere utdanning, og færre har arbeid, ferie og aktiv fritid enn folk flest. De har mindre mulighet til å velge hvordan de vil innrette seg, hva de vil gjøre og hvordan de vil bruke sitt liv. Funksjonshemmede er vanlige mennesker med allmenn-menneskelige behov. Den egentlige forskjellen ligger i forskjeller i livsvilkår.

De har også spesielle problemer og behov som krever *sine* løsninger. For mange funksjonshemmede trengs det noe ekstra for å få dekket allmenne menneskelige behov. Ofte kan likestilling bare nås gjennom *særrettigheter*.

Lover og andre offentlige dokumenter setter målene for samfunnets politikk overfor funksjonshemmede i Norge. Men vi har ikke utviklet redskapene tilstrekkelig.

Hovedretningslinjene kan oppsummeres slik:

- Alle har krav på en livsform som er minst mulig «spesiell» og med tilhørighet i et naturlig lokalmiljø.
- Tiltak for funksjonshemmede skal først og fremst være en del av de vanlige kommunale, fylkeskommunale og statlige organers virksomhet — ikke organiseres gjennom særlover eller spesielle tiltak. Tiltak som kan utvikles i kommunene, må legges dit.

For å nå målene blir det nødvendig å satse mer ressurser, og det forutsetter politisk vilje til å prioritere disse oppgavene. Men det er i like høy grad et spørsmål om å anvende ressurser annerledes enn vi gjør i dag.

Det apparat vi har bygget opp, er f.eks. i stor grad innrettet på den gamle mål-

settingen om å organisere tiltakene som langtidsinstitusjoner på fylkeskommunalt nivå. Meget vil være oppnådd gjennom utvikling av en samordnet sosial- og helsetjeneste på kommunenivå ved overføring av oppgaver og faglige og økonomiske ressurser fra annen-linjetjenesten (fylke/stat).

Denne omleggingen må gå parallelt med en opprustning av andre kommunale etaters tjenester og arbeidsmuligheter. Gjennomføringen av omleggingen og nye tiltak stiller ikke minst krav til de organer som sentralt skal legge forholdene til rette og sørge for samordning og oppfølging.»

Handlingsplanen inneholder konkrete forslag på følgende områder:

Barnehager — tiltak for små barn.

Opplæring og utdanning.

Bolig.

Arbeid.

Kultur og fritid.

Transport og tilgjengelighet.

Sosial- og helsetjenester.

Medbestemmelse.

Informasjon.

Internasjonalt arbeid.

Rådet for eldreomsorgen

Rådet ble oppnevnt i Statsråd 27. april 1979. Det har 23 medlemmer og 22 varamedlemmer. LO er representert i *Rådet* med Liv Buck. Vararepresentant er Kjell Samuelsen, saksbehandler for sosiale saker i LO. Videre er Liv Buck varamedlem i Rådets arbeidsutvalg.

Rådets mandat er:

- være et rådgivende organ for vedkommende departementer, regionale og lokale myndigheter og organisasjoner i spørsmål som vedrører omsorgen for eldre,
- sørge for gjensidig informasjon om etablerte og planlagte tiltak,
- drøfte spørsmål om ansvars- og arbeidsfordeling og
- arbeide for utvikling og samordning av tiltakene med sikte på en felles plan for eldreomsorgen.

Rådet får bevilgning over statsbudsjettet til sin virksomhet. I 1982 var bevilgningen på 933 000 kroner, men ble som følge av

innsparingen på statsbudsjettet for 1982 redusert til 851 000 kroner.

I 1982 har det vært holdt 7 møter i arbeidsutvalget og 2 råds-møter.

Rådet gir ut bladet «Aldersnytt».

Av saker Rådet har engasjert seg i, kan nevnes de diskriminerende regler i Statens Personelhåndbok, som hindrer at eldre kan oppnevnes som medlemmer i offentlige styrever, råd og utvalg. I gjeldende regler heter det at det er ikke adgang til å oppnevne personer som fyller 75 år i den perioden utvalget, styret eller rådet skal fungere.

4. Undervisnings- og opplysningsvirksomhet

Opplysningsarbeidet i fagbevegelsen

Arbeidernes Opplysningsforbund er fagbevegelsens koordinerende og utøvende organ når det gjelder studie- og kulturarbeid lokalt, regionalt og sentralt.

I AOF ledes dette arbeidet av Faglig Utvalg. LOs fondsstyre tar avgjørelser i saker som angår disponering av midlene i Opplysnings- og Utviklingsfondet etter innstilling fra AOFs forretningsutvalg.

Faglig Utvalg rapporterer til Forretningsutvalget.

Fondsstyret

hadde ved utgangen av året disse medlemmene:

Svein-Erik Oxholm, Landsorganisasjonen, formann, Leif Haraldseth, Landsorganisasjonen, Harriet Andreassen, Landsorganisasjonen, Odd Isaksen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Nils Totland, Statstjenestemannskartetlet, Lars Skytøen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Vararepresentanter: Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Else Ørbæk, Norsk Tele Tjeneste Forbund, Arild Kalvik, Norsk Grafisk Forbund.

Aage Søgård, AOF, har deltatt i møtene.

AOFs forretningsutvalg

hadde ved årets utgang denne sammensetning:

Tor Halvorsen, Landsorganisasjonen, formann, Ivar Leve-
raas, Det norske Arbeiderparti, Alf Frotjold, AOF, Olaf Axel-
sen, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Olav Habberstad,
Norsk Jernbaneforbund, Ole Knapp, Landsorganisasjonen,
Yngve Hågensen, Landsorganisasjonen, Villy Jakobsen, Norsk
Bygningsindustriarbeiderforbund, Bjørg V. Bergh, DNA's

Kvinnesekretariat, Laila Løken, AOF, de ansattes representant.

Vararepresentanter: Einar Sig. Birkeland, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Solveig Torsvik, Arbeidernes Ungdomsfylking, Liv Buck, Landsorganisasjonen, Even Rusten, Norsk Kommuneforbund, Rolf Lundell, Handel og Kontor i Norge, Rolf Sætre, Norsk Tjenestemannslag, Herlof Gjerde, Det norske Arbeiderparti, Roar Wilhelmsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Tore E. Hansen, AOF, Drammen, Jan Aaboen, AOF, protokollsekretær. Birger Breivik, LO-skolen, Sørmarka, og Aage Søgård, AOF, møter også.

Desisjonskomiteen: Aase Bjerkholdt, vararepresentant, Frank Andersen, DNA, Henry Nicolaysen, vararepresentant, Storm Lundberg, Handel og Kontor, Marie Lindquist, vararepresentant, Esther Kostøl, Statstjenestemannskartetlet.

Faglig Utvalg

hadde ved årets utgang følgende sammensetning:

Ole Knapp, Landsorganisasjonen i Norge, formann, Aage Søgård, AOF, sekretær, Torbjørn Muan, Statstjenestemannskartetlet, Erik Bratvold, Norsk Sjømannsforbund, Birger Bendiksen, Norsk Jern- og Metallarb. forbund, Terje Kristiansen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Borgar Aasterud, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Kjell Solberg, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforb., Yngve Halvorsen, Handel og Kontor i Norge, Even Rusten, Norsk Kommuneforbund, Brit Renngård, Norsk Tjenestemannslag, Sven Pettersen, Norsk Arbeidsmandsforbund.

Vararepresentanter: Helge Egeland, Norsk Næring og Nyttelsesmiddelarbeiderforbund, Olav Boye, Norsk Grafisk Forbund, Viktor Foldvik, Norsk Transportarbeiderforbund, Torgrim Elsrud, Norsk Jernbaneforbund, Erling Oen, Hotell og Restaurantarbeiderforbundet.

Som observatører møter: Birger Breivik, LO-skolen, Sørmarka, Faglig/politisk sekretær, DNA, Inf. sekretæren, Landsorganisasjonen, AUF's faglige sekretær.

UKEKURSVIRKSOMHETEN

I 1982 ble det avvirket omlag 130 ukekurs. Dette er en nedgang på ca. 30 kurs fra året før, og årsaken er at tilgangen på økonomiske midler til denne virksomheten stadig reduseres. Det er derfor gjort tiltak for å redusere deltakerkostnadene blant an-

net ved at flere og flere av kursene gjennomføres som kombinerte dagskoler/internatkurs.

I 1982 ble det nye studiesentret i Sulitjelma åpnet og kursene som er beregnet som tilbud til de tre nordligste fylkene blir lagt dit. På denne måten vil det være mulig å spare reiseutgifter, samtidig som kurstilbudene for Nord-Norge forbedres.

Studiesentret i Trondheim er ment å dekke Nord- og Sør-Trøndelag samt Møre og Romsdal. Søkerne til kursene her blir i størst mulig grad rekruttert fra disse områdene, og det forsøkes også her med kombinerte dagskoler/internatkurs.

Studiesentret i Stavanger har i 1982 hatt meget bra søkning. Utenom de kurs som AOF har lagt dit, har sentret vært i kontinuerlig bruk til kurs og møter både på dag- og kveldstid.

Interessen for ukekursene har også i 1982 vært varierende, men alle planlagte typer kurs har vært gjennomført og en mener at alle tradisjonelle former for tillitsmannsskolering har vært ivarettatt.

Alle AOF-kurs har i 1982 vært plassert i F-hoteller eller hoteller som eies av fagbevegelsen, og det har vært et nært samarbeide med Folkeferies kurs- og kongressavdeling når det gjelder kursplassbestillingene.

AOF har i 1982 stått for gjennomføringen av ukekursene for Statstjenestemannskartellet, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Samvirke Forsikringsselskap.

ARBEIDSMILJØ

Den lovbestemte grunnopplæring i arbeidsmiljø har holdt fram i året 1982. De lokale AOF-foreningene utover i landet har vært planleggere og har stått for en stor del av denne aktivitet. Dette har vært opplæring tilrettelagt for bransjer og forbundsområder liksom for konsern og institusjoner.

AOF har fortsatt samarbeidet med fagskoler om orienteringer og undervisningsopplegg i arbeidsmiljø. Fra ulike oppdragsgivere har det kommet forespørsler om å tilføre spesielle tilpasninger i opplæringsprogrammene. Dette har i første rekke kommet fra handelsbedrifter og kommunale instanser og er blitt oppfulgt innenfor rammeprogrammene.

Når det gjelder oljevirkosomheten har det vært et økende behov for kurstilbud som har ført til at AOF i Rogaland gjennom hele året har hatt stor aktivitet på området arbeidsmiljøopplæring for oljearbeidere offshore.

Det er dette året inngått avtale mellom Samarbeidsrådet

DKT/LO og AOF som innebærer at AOF skal gi Samvirkelag og NKL-bedrifter utover hele landet tilbud om grunnopplæring i arbeidsmiljø som kurs eller intern opplæring, og være ansvarlig for gjennomføringen av disse.

I samarbeid med Norsk Folkehjelp har AOF vært ansvarlig for avvikling av kurser i Ergonomi og attføring, og Arbeidsmiljø for vernet industri.

Det er påbegynt arbeidet med å utforme tillitsmanns-/arbeidsmiljøopplæring for psykisk utviklingshemmede.

Av videregående kurs i arbeidsmiljø er det avviklet 9 landsomfattende kurs for hovedverneombud og tillitsvalgte. Det er videre avviklet 2 tilsvarende kurs for offshorevirksomheten. Denne kurstype er nå kommet inn i faste former og det er utviklet eget studiemateriell tilpasset de forhold denne virksomhet arbeider under.

Det har vært tilgang på nye kursledere/instruktører til den videregående opplæring og disse har vært innkalt og har møtt til kurslederopplæring.

Sammen med LOs distriktskontor for Oslo og Akershus og Akershus Arbeiderparti har AOF stått som arrangør av en faglig/politisk konferanse på LO-skolen om temaet arbeidsmiljøopplæring. At det enda ikke er blitt noen drive i den videregående opplæring i arbeidsmiljø på arbeidsplassene vil AOF begrunne med mangel på avtale mellom partene i arbeidslivet om finansiering av slik opplæring.

AOF har engasjert seg i opplysningsarbeid om dette. Lokalt har AOF bistått i gjennomføring av slik opplæring i enkelte bedrifter.

AOF har intensivert skoleringen av studietillitsvalgte og kurstilbudet er revidert. AOF har dessuten utgitt egen informasjonsbrosjyre om studietillitsvalgte.

LOKALT FAGLIG STUDIEARBEID

Arbeidet på denne sektor har hatt stor prioritet også i 1982.

På grunn av reduserte økonomiske muligheter gjennom de offentlige støttetiltak, har aktiviteten blitt noe redusert.

Ringleder/medarbeideropplæringen har fortsatt, men med færre kurs og deltakere, hovedsaklig grunnet halvering av Fondsbudsjettets post for denne aktiviteten.

Oppsøkende virksomhet er intensivert, og i alt ca. kr. 800 000,- er fordelt til slik virksomhet.

Det er i perioden opprettet 5 nye lokale faglige studiesentra.

BEDRIFTSDEMOKRATI

Rådgivende utvalg for bedriftsdemokratiskoleringen har i 1982 lagt fram sin endelige innstilling om den framtidige bedriftsdemokratiskoleringen.

Arbeidet med å realisere innstillingens intensjoner er igangsatt. Bl.a er opplæringen av nye kursledere påbegynt.

I løpet av året har kursplanene blitt gjennomført som bestemt, men med til dels varierende deltakelse.

I tillegg til denne virksomheten er det i perioden gjennomført en del selektive kurs, bl.a. i økonomi for bestemte arbeidsplasser, og et konsernkurs. Denne virksomheten har vært vellykket.

FAGLIG STUDIEARBEID — GRUNNLEGGENDE OPPLÆRING

Faglig utvalg oppnevnte ved årets begynnelse Rådgivende utvalg for Faglig grunnkurs. (RUFAG-utvalget).

Utvalgets mandat er meget vidt.

En delinnstilling om kurslederopplæringen er utarbeidet og behandlet i Faglig utvalg. Innstillingens opplæringsstruktur for potensielle kursledere er under utprøving, og resultatene vil bli behandlet av Faglig utvalg i løpet av 1983.

RUFAG-utvalget har kontinuerlig arbeidet med forslaget til ny grunnkursserie, og utvalgets endelige innstilling vil bli forelagt Faglig utvalg våren 1983.

DATAKURS FOR TILLITSVALGTE OG ANDRE INTERESSERTE

Med bakgrunn i revisjon av hovedavtalene, har Faglig Utvalgs rådgivende utvalg for datakurs-datateknologi oppdatert «Datakurs for tillitsvalgte».

Deltakelsen på dette grunnkurset har variert over året. I høsthalvåret har aktiviteten vært stor, noe som bl.a. skyldes gjennomføringen av en rekke lokale dagskoler.

Rådgivende utvalg for datakurs-datateknologi har i løpet av året utviklet et videregående kurstilbud for de som har gjennomgått grunnkurset. I det videregående kurstilbudet — trinn II — tas opp bl.a. konsekvensanalyse. AOF har gjennomført to slike kurs i høsthalvåret. Samtlige datakurs har vært gjennomført i nært samarbeid med LOs tekniske kontor.

Behovet for skolering av tillitsvalgte og andre interesserte på dette området vil neppe avta de nærmeste årene. Bruken av ny

teknologi og datamaskinbaserte systemer øker. Rådgivende utvalg for datakurs-datateknologi har derfor også engasjert seg i vurderingen av tilbud innenfor bedriftsintern opplæring.

BEDRIFTSINTERN OPPLÆRING OG FAGOPPLÆRING

I takt med utviklingen i arbeidslivet øker de ansattes behov for omskolering, etter- og videreutdanning.

Lov om fagopplæring i arbeidslivet ble gjort gjeldende fra 1. januar 1981. En rekke tillitsvalgte i fagbevegelsen er engasjert i råds-, tilsyns- og styringsorgan etter denne lov.

Med bakgrunn i dette har Faglig Utvalg i AOF opprettet et «Rådgivende utvalg for yrkesrettet opplæring» som fortløpende skal utvikle nye kurstilbud på området i nært samarbeid med bl.a. fagforbundene.

AOF har utviklet kurstilbud for medlemmer av yrkesopplæringsnemndene, tilsynsrepresentanter, prøvenemnder m.m. Dessuten har AOF planlagt en konferanse for medlemmer av Rådet for fagopplæring, opplæringsrådene, RVO m.m.

Mange arbeidstakere ønsker å avlegge fagprøve, men mangler noen teoretiske kunnskaper for å kunne bestå teoriprøven. AOF har utviklet og vil utvikle nye kurstilbud til denne målgruppen.

Den teknologiske utviklingen går raskt. Dersom det ikke legges opp til etter- og videreutdanningskurs for arbeidstakere, vil mange kunne falle ut av yrkesaktivitet og over på trygd. AOF har i løpet av året engasjert seg med kurstilbud bl.a. innenfor dataområdet overfor arbeidslivet.

Situasjonen i arbeidsmarkedet er dystre enn på lenge. Som alternativ til permitteringer/oppsigelser legger arbeidskraftmyndighetene til rette for bedriftsintern opplæring delvis betalt av det offentlige.

LÆREMIDDELARKIV

I 1982 førte visse ommøbleringer til at Faglig avdelings læremiddelarkiv ble endret til «AOFs bibliotek og læremiddelarkiv». Fortsatt blir imidlertid hovedvekten lagt på læremidler av mulig interesse/betydning for faglige studieaktiviteter. Og i spørsmålet om egnet studiemateriell vil fagforbundene fortsatt høre med til Faglig avdelings viktigste samarbeidspartnere.

I tilknytning til arkivet er det gitt plass for fagforbundenes medlemsblad. Arkivet har dessuten også i 1982 vist seg som et godt hjelpemiddel ved utarbeiding av ulike materielloversikter.

Materielloversiktene gir nyttig informasjon, men avdekker

også et klart behov for samordning i materiellproduksjonen. Både økonomisk og kvalitetsmessig vil materiellproduksjonen således kunne tjene stort på samarbeid og samordning i en felles produksjonsplan. — Faglig avdeling vil medvirke til en slik utvikling.

AKTIV ORGANISASJON

Kampanjen kom i gang i 1982 og blir ledet av en styringskomité med Ivar Leveraas, DNA, som formann, og Ole Knapp, LO som nestformann. Rolf Kr. Larsen, AOF, er styringskomitéens sekretær.

Kampanjen er en faglig-politisk kampanje med den målsetting å styrke organisasjonene i arbeiderbevegelsen organisatorisk og idépolitisk. I kampanjen legges det opp til debatt og studier for DNA og LO hver for seg og i fellesskap. Alle fagforbund er besøkt og disse har gått positivt inn for kampanjens innhold og intensjoner.

Samlet sett er presentert følgende materiell til bruk i studier, sirkler, møter og konferanser:

1. Organisasjonsrådslag
2. De folkevalgte arbeidsvilkår
3. Program 83
4. Planlegging 1983
5. «Aktiv Organisasjon, det er oss det gjelder» med «En historie verdt å kjenne» som bilag.
6. Pakke inneholdende studierettleiing til Hovedavtalen med tilhørende materiell.

Høsten 1982 har man diskutert det videre arbeid med kampanjen på et arbeidsmøte for fagforbundene.

Foreløpig arbeides det med de nevnte opplegg med løpende supplering av medlemsorganisasjonenes ønsker og behov for materiell.

Imidlertid er det allerede besluttet at A-skolen i revidert stand skal inngå i kampanjen. Videre en tegneserie om arbeiderbevegelsens historie.

Kampanjen skal fortsette fram til ut 1985.

AOFs PERSONAL- OG LEDERSENTER 1982

Tilslutningen til sentrets forskjellige tiltak har i 1982 kommet opp i omlag 500 deltakere. Dette er omlag samme deltakertall som forrige år.

Det har i 1982 vært en klar tendens til mer interesse for opplegg med tilknytning til utviklingen på EDB-sida. Således er det kjørt flere kurs om EDB og kartotekarbeid samt Tekstbehandling. Det er også arrangert et kurs kalt Terminalarbeidsplassen.

For *kontormedarbeidere* er det kjørt 2 kurs av lengre varighet. Ett 3-måneders kurs for nytilsatte der hovedvekten som tidligere er lagt på områdene kontorarbeid og det å arbeide i arbeiderbevegelsens organisasjoner (organisasjonskunnskap). Det er også arrangert et kurs over 100 timer kalt «Videregående kurs for kontormedarbeidere». Dette kurset har hovedsakelig vært en videreføring av det første omtalte kontormedarbeiderkurset.

Utviklingen i *engelskopplæringa* har økt betydelig det siste året, d.v.s. opplæringa ved enkeltelever. Høsten 82 har det foregått slik undervisning 2½ dag pr. uke. 7 av deltakerne fortsatte på et 14 dagers intensivkurs ved The London School of English ved slutten av året.

Organisasjonsutviklingstiltaket som startet i 1981 går mot sin avslutning våren 1983. I inneværende år er det ikke startet nye OU-prosjekter i forhold til forbundene, men derimot et internt OU-prosjekt i AOF. I den forbindelse er det avviklet konferanser som har dekket både de sentralt ansatte og de på avdelingskontorene. Ellers har arbeidet med utvikling av materiell til internopplæring i AOF foregått i 1982. Ved utgangen av året foreligger opplegget for «økonomidelen».

AOF's personal- og ledersenter har erkjent at vi ikke kjenner godt nok til det enkelte forbund for å kunne tilby «skreddersydd» opplegg — noe som etter vår mening er ønskelig. For å rette på dette ble det i 1982 satt i gang et kartleggingsprosjekt med sikte på å få fram mer konkrete ønsker og behov i forbundene når det gjelder internt opplærings- og utviklingsarbeid.

PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Den store og omfattende kursvirksomhet som drives innenfor den faglige sektor, er avhengig av dyktige medarbeidere på ulike nivåer og innenfor de aktuelle temaområder.

En grundig skolering, informasjon og etterutdanning er forutsetningen for et tjenlig resultat i forhold til de målsetninger som er trukket. Selvstendighet og kritisk evne, faglig nivå og

undervisningserfaring er viktige forutsetninger for fornyelse av virksomheten.

Utvikling av tidsmessig og praktisk orientert materiell enten, det er skriftlig- eller AV-materiell, forutsetter medarbeidere som selv kan være med på å utvikle, bruke og bedømme. Uten dette står vi hele tiden i fare for å få abstrakte eller «skrivebordsorienterte» hjelpemidler.

Med de begrensede ressurser som står til rådighet har vi prioritert noen områder.

Det viktigste — men også mest kostnadskrevende — er opplæring av kursledere, kurslærere og ringledere. I året har vi gjennomført flere samlinger:

- Sørmarkasamlingen i januar — spesielt beregnet på uke-kursledere.
- Fagerfjellsamlingen: September, spesielt beregnet på nye kursledere innenfor områdene Faglig Grunnkurs, arbeidsmiljøopplæring og studietillitsmannsordningen. Denne ukekursamlingen er senere fulgt opp med kortere temasamlinger.
- Ringsakerkursene i mai—juni. Det er ukekurs med mer generell orientering mot voksenpedagogiske spørsmål, ringlederopplæring og veiledningsproblemer.

Videre har vi satset på en del grunnleggende arbeid som har med utviklingsarbeid å gjøre. Bl.a. har vi vært delaktige i et prosjekt i Trondheim som har tatt for seg arbeidsformer og lokal faglig aktivitet. Vi har videre satset på å få i gang prosjektet Tillitsmannsopplæring og allmennutdanning. Det er et arbeid som forsøker å la tillitsmannsopplæringen inngå som en del av et alternativt videregående skoletilbud.

På sektoren studieringer på høyere nivå har vi fått fram en del tema og opplegg. Spesielt er de knyttet til arbeids- og sosialrettslige spørsmål, den teknologiske utvikling og visse historiske tema.

I tillegg har det selvsagt vært arbeidet med generell rådgivning og veiledning. AOFs pedagogiske utvalg har følgende medlemmer:

Grete Knudsen, Even Rusten, Bjørn Engebretsen, Nils Johannessen, Kay Olav Winther, Per Østerud, Per Lauvås, Rolf Hauge, Rolf Lasse Lund og Hilmar Hansen.

Opplysnings- og utviklingsfondet LO/N.A.F.

Som medlemmer av LO/N.A.F.s fondsstyre har i 1982 fungert:

Fra LO: Tor Halvorsen, Ole Knapp og Egil Ahlsen (til 1. april).

Fra N.A.F.: Carsten Schioldborg, Lars Chr. Berge og Asbjørn Lien.

Carsten Schioldborg har vært Fondsstyrets formann.

Fondsstyret har i årets løp behandlet en rekke søknader, og har hatt konferanse med Rikstrygdeverket angående innbetalinger til Fondet.

Det er for 1982 bevilget følgende:

Samarbeidsrådet LO/N.A.F.....	kr. 2 263 675.00
Forskningsprosjekt vedrørende teknologisk-orienterte studier ved A.P.I.....	» 150 000.00

Landsorganisasjonens skole Sørmarka

STYRET

I løpet av året har følgende endringer skjedd:

Etter ønske fra Norsk Arbeidsmandsforbund gikk Sven Pettersen inn som varamann i stedet for Knut Westgård. Pettersen rykket senere opp som fast medlem.

Aage Søgård ble ansatt som faglig leder i AOF og gikk dermed inn som varamann for Alf Frotjold.

Styret har dermed følgende sammensetning:

Svein-Erik Oxholm, formann. Alf Frotjold, AOF. Birger Breivik, LO-skolen Sørmarka. Harry Jørgensen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. Arild Kalvik, Norsk Grafisk Forbund. Sven Pettersen, Norsk Arbeidsmandsforbund. John Stene, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag. Einar Johansen, de ansattes representant.

Personlige vararepresentanter:

Faglig leder AOF, for Alf Frotjold. Knut Lier, LO-skolens forretningsfører for Birger Breivik. Siri Anne-Marie Åslund for de ansattes representant.

Øvrige vararepresentanter:

Knut Endreson, LO. Arne Løken, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet. Alv Tellnes, Norsk Kommuneforbund.

PERSONALET

Siri Sverdrup Johansen sluttet som styrer i barnehagen, og Bodil Myhr ble tilsatt.

Brit Marit Hope har permisjon fra 1. november 1982 til 31. juli 1983. Svanlaug Takle er tilsatt som bibliotekar for samme tidsrom.

Steinar Wrangsunnd ble tilsatt som korttidsstipendiat i oktober måned. Han har som oppgave å utarbeide forkurs til trinn I og II.

Tryggve Aakervik sluttet som fast lærer ved årsskiftet 1982/83 etter nådd pensjonsalder.

Sekretariatet tilsatte Jakob Grava som ny bestyrer ved skolen, med tiltredelse i 1983 etter nærmere avtale.

MODERNISERING AV SKOLEN

Styret oppnevnte i mars følgende prosjekteringskomité (plankomité) for arbeidet:

Harry Jørgensen, formann, Tore Johansen, Knut Endrosen, Kjell Edvard Fixdal, sekretær, Einar L. Johansen, valgt av arbeidsmiljøutvalget.

Birger Breivik gikk senere inn som nestformann i komitéen.

Følgende mandat ble godkjent:

- I samråd med eksterne fagfolk (arkitekt m.v.) å fremme forslag om alternative planer for omdisponering, ombygging og eventuell nybygging ved Sørmarka.
- Hvert alternativ kostnadsberegnes.
- Protokoller fra komitéen sendes styret.
- Komitéen skal dessuten holde styret løpende orientert om framdriften i sitt arbeid.

Plankomitéen engasjerte arkitekt Bengt Espen Knutsen til å utarbeide alternative forslag i henhold til mandatet. Firma

Borring og Rognerud, Rådgivende Ingeniører A/S, (BORO) ble engasjert for konsulentarbeid.

Firmaet fikk i oppdrag å utarbeide konsekvensanalyser av arkitektens utbyggingsalternativer samt beskrive tekniske anlegg.

I juni forelå plankomiteéns protokoll med konklusjoner, basert på arkitekt Knutsen og BORO's utkast og beregninger i 4 utbyggingsalternativer.

Styret og senere Sekretariatet har gitt sin prinsipielle tilslutning til at

- det tas sikte på å samle mest mulig av undervisningen i avdeling A,
- det legges inn dusjer og toaletter i internatrommene,
- nytt internat bygges i tilknytning til B- og C-byggingene.

Når det gjelder nybygget, ønsket Sekretariatet å få seg forelagt et nytt utredet og kostnadsberegnet alternativ, basert på bibehold av skolens nåværende kapasitet på 125 internatrom. En slik beregning er utarbeidet av BORO. Endelige beslutninger ventes tatt tidlig i 1983.

KLOAKKRENSEANLEGGET

har passert 10 år, og det er i løpet av året foretatt betydelige kvalitetsutbedringer. Komponenter i anlegget er skiftet ut. Tanker og beholdere er rust- og overflatebehandlet, og verne- og sikringsarbeider er utført etter oppgave fra Arbeidstilsynet.

SKOLENS VERKSTED

er utvidet og modernisert. Samtidig er helleplassene mot øst og sør ved avdeling A gjort i stand.

KJØKKENET

Næringsmiddelkontrollen hadde inspeksjon av skolens hovedkjøkken i slutten av juni måned.

I brev av 2. august til skolen uttales:

«Forholdene var meget tilfredsstillende over alt. Kjøle- og frysekapasiteten er meget god, og det var rent og god orden på begge kjøkken.»

Ved hygienisk tilfredsstillende oppvask bør det ikke være mer enn høyst 100 bakterier pr. stk. servise eller bestikk. Undersøkelsen viste her:

Glass.....	2
Kopper.....	25
Tallerkner.....	8
Dype tallerkner.....	7
Kniver.....	3
Skjeer.....	3
Gafler.....	9

SØRMARKA BARNEHAGE

Barnehagen har i 1982 hatt besøk av 34 «kursbarn» i til sammen 45 kursuker, fordelt på følgende forbund:

Jern og Metall.....	24	uker
NTL.....	3	»
Kjemisk.....	2	»
AOF.....	5	»
Hotell og Restaurant.....	1	»
Arbeidsmandsforbundet.....	1	»
NNN.....	3	»
NKF/Oslo.....	4	»
NKF.....	1½	»
Kartellet.....	½	»

De faste barna i barnehagen har variert noe i 1982:

1. halvår: 1 fra de ansatte og 4 utenfra.
2. halvår: 2 fra de ansatte og 3 utenfra.

Den kommunale støtten til barnehagen opphørte fra 1. januar 1982, men vi har fortsatt statsstøtte til driften av barnehagen.

RÅDGIVENDE UTVALG FOR SØRMARKA

Faglig utvalg oppnevnte i mai 1982 nytt utvalg for skolen:

Jan Balstad, LO, formann. Aage Søgård, AOF, nestformann. Birger Breivik, LO-skolen Sørmarka, sekretær. Nils Totland, Statstjenestemannskartellet. Even Rusten, Norsk Kommune- forbund. Einar Sigurd Birkeland, Norsk Jern- og Metallar-

beiderforbund. Jakob Grava, Det norske Arbeiderparti. Arne Kokkvoll, Arbeiderbevegelsens Arkiv. Viktor Folvik, Norsk Transportarbeiderforbund.

MANDAT

Utvalget har foreslått en del mindre endringer i sitt mandat, bl.a. at protokollene fra utvalgets møter skal sendes skolens styre, Faglig utvalg og AOFs arbeidsutvalg.

Forretningsutvalget har godkjent endringene.

FORKURS, TRINNI

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund har bl.a. foreslått at nåværende forhåndsundervisning utgår, og at elevene til hovedkurset — etter at det er opptatt — skal gjennomgå et tema som er beslektet med ett av hovedkursene.

AOF har godkjent forslaget, og Steinar Wrangsund utarbeider et tema som går på generelle og spesielle organisasjonsforhold i fagbevegelsen.

Utvalget arbeider også med nytt forkurs til hovedkurset, trinn II.

BIBLIOTEKET

Utlånsaktiviteten har hatt en økning fra 1981, spesielt på faglitteratur:

	1981	1982
Skjønnlitteratur.....	526	544
Faglitteratur.....	1459	1816
	<hr/>	<hr/>
	1958	2360

Innkjøp er vurdert ut fra de fagområder hvor fagbevegelsen og undervisningen på skolen er sterkest engasjert. Av større verker nevnes Aschehougs verdenshistorie. Tidsskriftutvalget er også vurdert, og biblioteket har etter hvert fått et aktuelt og relativt omfattende utvalg av tidsskrifter.

Den store og ruvende tilveksten til biblioteket er gaven fra Sovjetsamveldets ambassade: Lenins samlede verker (45 bind — på engelsk).

LO-SKOLEN 1982 — ELEVER

	Trinn I	Trinn II
Norsk Arbeidsmandsforbund	3	
Bekledningsarbeiderforbundet	2	
Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund	6	
Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund	1	2
Norsk Fængselstjenestemannsforbund	1	
Norsk Grafisk Forbund	1	
Handel og Kontor i Norge	6	
Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	3	1
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund	8	2
Norsk Jernbaneforbund	4	1
Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund	8	3
Norsk Kommuneforbund	12	5
Norsk Nærings- og Nyt.mid.arb.forbund	2	1
Norsk Olje- og Petrokjemiforbund		1
Norsk Papirindustriarbeiderforbund	2	1
Norsk Postforbund	1	
Norsk Sjømannsforbund	4	1
Telegrafmennesenes Landsforbund	1	
Norsk Tjenestemannslag	1	2
Norsk Transportarbeiderforbund	5	1
Norsk Treindustriarbeiderforbund	1	
	72	21

Studieturen for trinn II var lagt til Skien.

	1978	1979	1980	1981	1982
Antall personer som					
harbesøkt skolen.....	8 360	7 120	7 712	7 046	6 158
Dagsbesøk	3 592	2 338	2 079	2 541	2 073
Elever.....	4 768	4 782	5 633	4 505	4 085
Persondøgn	25 667	24 744	27 397	27 474	23 367
Gjennomsnittsblegg	85 p.	83 p.	91 p.	91 p.	78 p.
43 uker à 7 døgn	66 %	64 %	72 %	72 %	62 %
Belegget har fordelt seg slik:					
Dagsbesøk	90	79	85	80	64
Korte kurs 1—4 dager.....	92	77	92	110	76
Lange kurs 5 dager eller mer.....	120	103	133	120	112
Avlyste kurs					
Tap av persondøgn.....	2 484	3 864	2 665	2 656	1 885
Tap av persondøgn etter leieavtalens punkt 3—4.....	1 504	1 700	2 514	2 380	5 952

Arbeiderbevegelsen folkehøgskole, Ringsaker

Sammensetningen av eierstyret og undervisningsstyret: Se utvalg og komitéer.

Skolen har følgende hovedgrupper: Journalistikk/media-kunnskap, forming, organisasjons- og samfunnsstudier, sosiale emner, teater og kulturarbeid.

Ca. 15 timer pr. uke er avsatt til undervisning i hovedgruppefagene.

I skoleåret 1982—83 har skolen disse valgfagene: Historie, litteratur, nedrustningsspørsmål, engelsk, ideologi, organisasjonskunnskap, u-landsproblemer, musikk, forming i ulike materialer. Gymnastikk er obligatorisk.

En del av det faglige arbeidet foregår i temagrupper. Gruppene organiseres ut fra en drøfting av hva elever og lærere ser det som viktig å fordype seg i. Arbeidet i temagruppene pågår over et tidsrom av 6—8 uker.

Skolen har også hatt nært samarbeid med bedrifter og institusjoner i lokalsamfunnet og har nyttet disse i samband med samfunnsorienterte emner og fag. Skolen har også i 1982 drevet barnehage.

Skolen har som tidligere engasjert seg i internasjonalt hjelpearbeid. Høsten 1982 ble det samlet inn ca. 30 000 kroner som gjennom Norsk Folkehjelp ble stilt til disposisjon for RUNA-prosjektet i Zimbabwe.

I desember 1982 sendte skolen en trailer med matvarer, barnetøy og skotøy til Bydgoszcz i Polen.

Sendingen var et resultat av en innsamlingsaksjon skolen tok initiativ til, og som aktiviserte 12 barneskoler i Ringsaker.

Skolens markedsføringsarbeid drives på samme måte som tidligere, bl.a. gjennom AOFs kursvirksomhet, fagforbundenes fagblader og AOFs organisasjonsledd.

Skoleåret 1982/83 har skolen 70 elever. 210 søkte om plass. Elevenes gjennomsnittsalder er 19,5 år.

Skolen har 21 tilsatte, hvorav 11 lærere fordelt på faste poster og timelærerstilling. Knut Aagesen er skolens rektor.

Skole og utdanning

I møte 5. oktober 1981 vedtok LOs sekretariat at LOs utvalg for arbeidslivsutvikling skal være LOs rådgivende organ i skole- og utdanningsspørsmål. LOs koordineringsutvalg for skole og utdanning ble dermed ikke oppnevnt på ny.

Skolesekretærstillingen er flyttet fra Informasjonsavdelingen til Avdelingen for arbeidslivsutvikling.

Som rådgivende organ for skolesektoren er LOs skoleforum opprettet. Det kom i arbeid i august 1982 og har hatt følgende medlemmer:

Odd Andreassen, Norsk Kommuneforbund.

Magnor Johansen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Kjell Solberg, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Sverre Worum, Skolenes Landsforbund.

LOs skolesekretær.

LOs skoleforum har holdt 3 møter og har bl.a. behandlet spørsmål i forbindelse med statsbudsjettet, forslag om læremidler i organisasjonslære og arbeidsforhold beregnet på ele-

ver i videregående skole, retningslinjer for skolekontakter, veiledningshefter for tillitsvalgte og lærere om skole/arbeidsliv/fagbevegelse og lønn til utplasserte elever.

Skolepolitikk.

Mulighetene for å kunne virkeliggjøre de skolepolitiske målsettingene i LOs handlingsprogram er avhengig av at fagbevegelsen har mulighet til å være med der hvor utviklingslinjer trekkes opp og mulighet til å gi uttrykk for sin mening før avgjørelser blir tatt.

Landsorganisasjonen mottar et stadig stigende antall saker til uttalelse fra departementet og fagråd. Fagbevegelsen har representanter i de fleste sentrale råd innenfor utdanningsområdet, og blir på den måten som oftest tatt med på råd før viktige utdanningspolitiske beslutninger blir fattet.

Representasjon.

Landsorganisasjonen er representert i følgende styrever og råd:

Knut Aagesen: Rådet for videregående opplæring.

Sidsel Bauck: Rådet for fagopplæring i arbeidslivet.

Nils H. Johannessen: Rådet for fagopplæring i arbeidslivet (formann).

Magnor Johansen: Rådet for fagopplæring i arbeidslivet.

Ragnar Røberg Larsen: Samarbeidsutvalget for Norges Tekniske Høgskole.

Mona Persvold: Komitéen for studie- og utdanningsspørsmål ved Oslo Universitet.

Even Rusten: Rådet for fagopplæring i arbeidslivet.

Kay Olav Winther: Forsøksrådet for skoleverket. Rådet for fjernundervisning. Rådet for arbeidslivsstudier ved Oslo Universitet. Stiftelsen næringslivets forskningsfond for utdanningsformål. Samarbeidskomité/kontaktutvalg med Norsk Lærerlag. Eierstyret og det pedagogiske styret for Arbeiderbevegelsens folkehøgskole Ringsaker (observatørstatus).

Fagutdanning.

Tallet på fagutdanningssaker som Landsorganisasjonen må behandle har steget merkbart i 1982.

Dette henger delvis sammen med en større aktivitet fra myndighetenes side i forbindelse med arbeidet med å gjennomføre lov om fagopplæring i arbeidslivet, og er delvis et

resultat av en opp-prioritering fra Landsorganisasjonens side av dette arbeidet.

Noen av årsakene til denne opp-prioriteringen er de utfordringene som ligger i den teknologiske utvikling og i behovet for å utvikle arbeidslivet slik at fag- og arbeidsoperasjoner får en utforming og et innhold som gjør dem meningsfylte og gir den enkelte mulighet til å være med å bestemme over sin egen situasjon.

Den økende arbeidsløsheten gjør det dessuten nødvendig å se fagutdanning og arbeidsmarkedstiltak i sammenheng, for om mulig å bruke utdanning som ledd i arbeidet mot arbeidsløshet og som et middel i en kontrollert strukturendring i næringslivet.

Ved siden av disse overordnede oppgaver behandles en rekke spørsmål som forelegges fra Rådet for fagopplæring i arbeidslivet og fra Rådet for videregående opplæring. Det gjelder f.eks. vurdering av opplæringsplaner og fagplaner. Ellers har opprettelse av opplæringsrådene under Rådet for fagopplæring i arbeidslivet krevd mye arbeid.

Kirke- og undervisningsdepartementet har søkt å finne plass til andre arbeidstakergrupper enn de som omfattes av lov om fagopplæring — og dermed representanter for andre yrkesorganisasjoner i opplæringsrådene.

Dette skaper problemer som LO har tatt opp med departementet. Saken er fortsatt under behandling.

Spørsmål som gjelder fagutdanning blir behandlet i samarbeid med de berørte fagforbund.

Skolesekretæren er formann i AOFs rådgivende utvalg for yrkesopplæring. Dette gir økt mulighet for samarbeid med AOF og de representerte fagforbund om drøfting og løsning av oppgaver — bl.a. skolering og informasjon — i forbindelse med yrkesutdanning.

Studiereiser.

Skolesekretæren har deltatt i studiereise til Sveits for å sette seg inn i fagutdanning i skole og i arbeidslivet. Han har dessuten deltatt i en faglig delegasjon til DDR og studert polyteknisk utdanning (samarbeid skole-arbeidsliv i allmennutdanningen) og fagutdanning.

Organisering.

I samarbeid med distriktssekretærene og LOs skoleforum er

det utarbeidet nye retningslinjer for skolekontaktene og for lokalorganisasjonens arbeid med skole-arbeidslivsspørsmål.

Informasjon og skolering.

Flere distriktskontorer og samorganisasjoner har drøftet fagbevegelsens forhold til skolen. Det er holdt en rekke møter og flere regionale og lokale kurs.

De 200 000 kroner som har vært stilt til rådighet for bl.a. kursvirksomhet med sikte på å skolere fagorganiserte for samarbeid med skolen, er ikke brukt fullt ut.

Materiell.

En ny utgave av LOs skolekatalog er sendt alle landets skoler. I katalogen er det inntatt en orientering om fagbevegelsen, arbeidslivet og skolen.

Brosjyren «Pedagogisk veiledning for fagbevegelsens skolekontakter» er dessuten omarbeidet og sendt ut. En arbeidsgruppe i Skolenes Landsforbund har utarbeidet veiledninger i skole-arbeidslivsspørsmål for tillitsvalgte og lærere. Det er også utarbeidet et kursopplegg basert på veiledningene.

I samsvar med tanken om at skolen i større utstrekning må åpne seg mot og samarbeide med lokalmiljøet, har en forsøkt å stimulere en del samorganisasjoner til å bidra til å få utarbeidet lokalt materiell og lokale undervisningsopplegg som kan benyttes i arbeidet med å gi undervisning om fagbevegelsen og arbeidslivet på stedet. Enkelte samorganisasjoner er i gang med utarbeidelse av slikt materiell bl.a. sammen med de lokale skolemyndigheter og lærerorganisasjonene.

Kurs.

Det er holdt et ukeskurs for tillitsvalgte som skulle inngå et samarbeid med lærerhøgskolene med sikte på å kvalifisere seg for samarbeid med skoleverket. Deltakerne var først samlet i to dager på Sørmarka. De øvrige tre dagene ble benyttet til besøk på den respektive lærerhøgskole.

Lærerhøgskolene.

Det nære samarbeid med lærerhøgskolene i Trondheim, Bergen, Stavanger og på Eik om videreutdanning i arbeidslivskunnskap har fortsatt. Fagorganiserte deltar som studenter ved flere av skolene. Fagbevegelsen er dessuten representert i styringsgruppene for disse studietilbudene. Det har i flere til-

felle bydd på problemer å gi fagorganiserte slike økonomiske betingelser at de kan se seg i stand til å delta i undervisningen.

Det er tatt initiativ til en gjennomgripende vurdering av virksomheten og av hva henholdsvis lærerne/representantene fra arbeidslivet og arbeidslivets organisasjoner får ut av sitt engasjement på dette området.

Etter initiativ bl.a. fra fagbevegelsen gjør fem lærerhøgskoler forsøk med arbeidslivskunnskap som obligatorisk emne i allmenn lærerutdanning. Fagbevegelsen er representert både i den sentrale styringsgruppen for forsøket og i styringsgruppene ved de enkelte skolene.

Representanter for fagbevegelsen har for øvrig besøkt og studert en rekke lærerhøgskoler som ledd i arbeidet med å sette representanter fra fagbevegelsen i stand til å arbeide med spørsmål som angår skole og utdanning.

LOs skoleforskningsprosjekt.

Undersøkelsen «Fagbevegelsen og skolen» er avsluttet og det innsamlede materialet er analysert og beskrevet i en omfattende rapport. Oddvar Gøthesen har vært hovedansvarlig for prosjektet.

Det er holdt en rekke sentrale og lokale møter og samlinger i forbindelse med prosjektarbeidet. Det er dessuten utarbeidet et forslag til oppfølging, bl.a. med hensyn til skolering, utarbeidelse av materiell m.v.

Samorganisasjonene i Trondheim og Bergen har som en oppfølging av forskningsprosjektet i fagbevegelsens grunnorganisasjoner mottatt 50 000 kroner fra Kirke- og undervisningsdepartementet til nærmere kartlegging av skoleverkets engasjement. Prosjektet skal gjennomføres av de to samorganisasjonene og fagbevegelsens forskningssenter i fellesskap.

Det materiale som er samlet inn og de analyser og forslag som er utarbeidet i forbindelse med forskningsprosjektet, bidrar til å danne et solid fundament for fagbevegelsens engasjement i spørsmål som gjelder forholdet mellom arbeidsliv og skole.

Foredrag og forelesninger.

Skolesekretæren har holdt en rekke foredrag om skole- og utdanningsprosjektet i forskjellige organer innenfor fagbevegelsen. Bl.a. er skoleprosjektet tatt opp på flere faglige fylkeskonferanser.

Han har også holdt foredrag, deltatt i paneldebatter m.v. utenfor fagbevegelsen.

Dessuten har han holdt heldagsforelesninger og kortere forelesninger på flere forbundskurs.

Det er kommet en rekke henvendelser fra skoler om å få hjelp i forbindelse med yrkesorientering og arbeidslivskunnskapsundervisning. Slike henvendelser er forsøkt kanalisert til distriktskontorene, som bl.a. i samarbeid med de stedlige samorganisasjonene har sørget for besøk på et stort antall grunnskoler, videregående skoler, lærerhøgskoler m.v.

Rundskriv til distriktskontorene.

Skriv, informasjonsmaterieell o.l. fra Kirke- og undervisningsdepartementet, fra fagrådene m.v. som angår utdanningspolitiske spørsmål, lønn og arbeidsforhold m.v. og som kan være av betydning for medlemsgrupper som arbeider med utdanning og undervisning, er regelmessig sendt til distriktskontorene.

Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek

Året var arkivets 73. driftsår.

Innkjøp og gaver.

Utenom den løpende tilveksten fra organisasjoner og andre forbindelser er i år mottatt trykt og utrykt stoff fra 58 organisasjoner og enkeltpersoner. Arkivet setter særlig pris på bevegelsens veteraner stadig tilfører oss verdifullt materiale. Det er i år kjøpt inn i alt 785 bøker og skrifter, derav 59 hovedoppgaver. Pengene til mikrofilm er også i år brukt til kjøp av avisfilm.

Serviceytelser.

I løpet av året ble ca. 3000 betjent på lesesalen. Besøket var størst i september med 278 besøkende, og minst i juli med 135. Det er lånt ut 1521 bøker og skrifter, 1252 fotos og 54 faner. Betjeningen av forskere, studenter, forfattere av jubileumshistorikker osv. er tidkrevende og økende. Dette er brukergrupper som benytter seg av mikrofilm, arkivstoff, tidsskrifter og bøker, og som derfor nyttiggjør seg det allsidige servicetilbudet som vi kan gi. En viktig del av institusjonens service går på fjernlån av bøker og veiledning over telefon og pr. korrespondanse.

Internt arbeid.

Arbeidet med å legge om billedsamlingen er ført videre. Det samme gjelder arbeidet med å samle inn og avfotografere faner. Ordningen og registreringen av innkommet arkivmateriale pågår som vanlig. Det gjør også registreringen av kjøpte og mottatte bøker. Arbeidet med å oppsøke arkivstoff hos veteraner og institusjoner er fulgt opp. Arnfinn Malme og Kirsten Hofseth deltok i arbeidet med å intervju kystkvinner på «Sørlandet»s tokt langs norskekysten.

Forbindelser og konferanser.

Vi har god kontakt med arbeiderbevegelsens lokale arkiver, og vi forsøker å styrke og oppmuntre deres arbeid. Både arkivlederen og arkivaren har holdt en rekke forelesninger på kurs i arbeiderbevegelsen regi. Kokkvoll har også dette året hatt forelesninger på universitets- og høyskolenivå. Fra vår dublett-samling har vi også i år sendt bøker og småskrifter til andre bibliotek.

Kirsten Hofseth har laget tre veiledningshefter for amatører om lokalhistorisk forskning og minnesamling på forespørsel fra henholdsvis AOF, DNAs Kvinnesekretariat og NKL.

I år representerte Damslora arkivet på «Internationale Tagung der Historiker der Arbeiterbewegung» i Linz.

Kokkvoll deltok på den årlige konferansen til «International Association of Labour History Institutions» i London.

Kirsten Hofseth og Svein Damslora deltok på seminar om Industriarbeidermuseum på Klevfoss.

Informasjon og utstillinger.

Også i år er flere grupper vist om i arkivet. Den årlige boklista «Aktuelle bøker og skrifter i Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek» er sendt ut. Kort over vår tilvekst av utenlandsk litteratur er sendt til Universitetsbibliotekets samkatalog. Under vignetten «Sett fra Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek» fortsetter vår faste spalte i AOFs tidsskrift «Fakelen».

Arkivet har også i år laget utstillinger. Utstillingen om arbeiderbevegelsens faner, som ble vist på Galleri F 15 i mai, ble i høy grad til ved arkivets hjelp. I denne sammenhengen produserte vi også en synkronisert slidesserie på 80 bilder, i hovedsak bygd på 1. mai-bilder, faner og plakater.

Utstillingen til «Arbeidernes sang- og musikkfestival» i

Trondheim, ble i sin helhet komponert og produsert av arkivet. Den hadde tittelen «Bildet som våpen». Utstillingen ble også vist på Nansenskolen på Lillehammer.

Utstillingen i Rådhuset i anledning Grafiskdagene besto av to avdelinger. Den delen som gikk på faglig/politisk utvikling ble komponert og tekstet av arkivet. Som vanlig har arkivet bistått med hjelp og veiledning for andre som har laget utstillinger som delvis har benyttet seg av vår bildesamling.

Arkivet merker en stadig pågang av «barfotforskere». Siste året har arkivet vært direkte engasjert i opplegget og gjennomføringen av flere kurs om intervjueteknikk.

Budsjett, styre og personale.

Arkivets samlede budsjett for 1982 var 2 479 000 kroner. Av dette utgjorde statstilskuddet 1 008 000 kroner og bevilgningen fra Opplysnings- og Utviklingsfondet resten. Arkivets styre har bestått av Jan Aaboen, formann, Ingeborg Botnen, Jakob Grava, Knut Johannesen, Kjell Lien, Odd Harald Røst og Kari Lund Bråthen. Det ble i 1982 holdt 2 styremøter.

Arkivets personale har hatt følgende sammensetning: Arkivleder Arne Kokkvoll, nestleder Svein Damslorå, bibliotekarene Kari Lund Bråthen, Sissel Pettersen og Lill-Ann Jensen, de vitenskapelige assistentene Einar A. Terjesen og Arnfinn Malme, arkivsekretærene Kåre Auale og Kirsten Hofseth og kontorsekretær Gunhild Wang. Under Sissel Pettersens barselpermisjon og ut året har Brita Jordal vært engasjert som vikar og ekstrahjelp. Ebba Skalstad har hospitert i halv stilling i arkivet siden 1. februar. Ellers har arkivet også dette året benyttet en del timebetalt ekstrahjelp.

FAFO, Fagbevegelsens Senter for Forskning, Utredning og Dokumentasjon

FAFO, Fagbevegelsens Senter for Forskning, Utredning og Dokumentasjon ble opprettet våren 1982 etter en forutgående utredning av retningslinjer og aktivitetsprogram for senteret høsten 1981 Terje Rød Larsen, som fungerte som konsulent for utredningsgruppen, ble ved senterets opprettelse ansatt som daglig leder.

Senteret ledes av et styre på fem medlemmer som oppnevnes av LO for en periode av samme lengde som kongressperioden.

Styrets oppgave er å ansette personell ved senteret, utforme aktivitetsprogram for senteret og fremme budsjettforslag og forslag om hovedlinjer i senterets virksomhet overfor Landsorganisasjonens sekretariat. Til å beslutte om den daglige driften ved senteret og saker som angår prosjektutforming er det av styret oppnevnt et programutvalg bestående av fem medlemmer. Programutvalget oppnevnes for samme periode som styret. Som et rådgivende organ i forsknings- og forskningspolitiske spørsmål oppnevnes etter forslag fra programutvalget, et programråd sammensatt av personer bl.a. fra oppdragsgivere og forskningsinstitusjoner.

Senterets grunnfinansiering bevilges av LO. Prosjektene ved senteret er i stor grad finansiert av eksterne midler — bl.a. fra departementer, forskningsråd og forbund.

Virksomheten ved senteret er innrettet på følgende hovedtyper av aktiviteter:

- forskning,
- utredning,
- dokumentasjon,
- informasjon.

Disse aktivitetene vil i tiden som kommer særlig bli konsentrert om feltene inntektspolitikk, arbeidsmarkedspolitikk og økonomisk utvikling (konsekvenser av sviktende økonomisk vekst).

I 1982 er det publisert flere notater og utredninger.

Styret har i 1982 vært sammensatt av:

Tor Halvorsen, formann, Svein Erik Oxholm, Ole Knapp, Arne Born/Torger Oxholm, Odd Isaksen og Terje Rød Larsen, sekretær.

Programutvalget var i 1982 sammensatt av:

Jan Balstad, formann, Gunnar Tønder, Aud Watnebryn, Sidsel Bauck, Henry Hoff og Terje Rød Larsen, sekretær.

Programrådet har ikke vært i funksjon i 1982.

5. Internasjonalt arbeid — Utenrikspolitikk

Flere hovedspørsmål har preget LOs aktivitet: Nedrustnings-saken, den økonomiske krisen, Polen, Tyrkia, Midt-Østen, Latin-Amerika, forberedelsene til FFI's kongress 1983 i Oslo.

Arbeidet mot kjernevåpen har vært prioritert, men det har vært en tendens til i opinionen å la den internasjonale ledig-heten og den økonomiske krise passere uten vesentlig opp-merksomhet. Fra de nordiske fagorganisasjoners side har en ny økonomisk politikk og internasjonalt samarbeid mot ledig-het fortsatt stått langt framme på aktivitetslista.

Forholdet til Midt-Østen er markert ved besøk hos PLOs ar-beiderunion i Damaskus.

Kontakt er opprettet med kinesisk LO (ACCTU). Amerikansk LO har på ny gått med i FFI og besøkte Norge i august. Kon-takten med sovjetisk LOs ledelse er gjenopprettet med besøk i november.

Arbeidet med å forbedre de internasjonale organisasjoner fortsetter.

I utviklingsarbeidet er ny treårskontrakt med NORAD om faglig utviklingshjelp forberedt i 1982.

LO har gjennom AIS og FFI styrket sin virksomhet i Latin-Amerika.

Norsk Folkehjelp forbereder NRK-innsamling i 1983.

Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS)

NFS' formann i 1982 var Knud Christensen, LO-Danmark. Generalsekretær er Lennart Forseback. I sekretariatet er til-satt en norsk medarbeider, Ragnar Guran, LOs representant i styret er Tor Halvorsen og Svein-Erik Oxholm. Dessuten møter Kaare Sandegren.

NFS har holdt 4 styremøter i 1982 (3.—4. mars, 14. mai, 24.—25. august, 7.—8. desember). I desember holdt styret en dagskonferanse om avtaleforhandlingene. På hvert styremøte inngår utveksling av opplysninger om lønnsforhandlinger i dagsorden. En «virksomhetskonferanse» gjennomgikk i mai NFS' arbeid. Hovedkonklusjonene var at NFS ytterligere må konsentrere sin virksomhet på sysselsettingsspørsmål og økonomisk politikk; at utvalgs- og komitéstrukturen reduseres drastisk til et system hvor utvalg oppnevnes for enkeltoppgaver og temamøter innføres. Arbeidsplan fra 1980 er lagt til side og NFS' vedtekter endres tilsvarende.

NFS har samordnet de nordiske lands- og funksjonærorganisasjoners virksomhet og holdninger til økonomisk politikk. Situasjonen i Norden beskrevet av NMS sekretariat i august 1982:

«Det regnes med et kraftig og langvarig oppsving om en skal kunne redusere arbeidsledigheten i Norden. Fram til siste halvdel av 1980-årene vil tilgangen på arbeidskraft fortsette å stige på bakgrunn av store ungdomskull og vedvarende interesse for kvinner for arbeid utenfor hjemmet. Landene søker fortsatt å redusere veksten i den offentlige sektoren for å bringe balanse i budsjettene og bekjempe inflasjonen. Dette vil sette store krav til den private sektors evne til å absorbere de som allerede er i en åpen arbeidsløshetsituasjon, samt de som i de første årene skal søke ut på arbeidsmarkedet. *En realistisk bedømming vil derfor være at arbeidsløsheten vil fortsette å stige samtidig som nye grupper arbeidstakere må regne med å bli arbeidsløse over kortere eller lengre perioder som følge av de omstillinger de nordiske lands produksjon vil stå overfor.* Den offentlig sektors betydning som sysselsettingsfaktor antas å bli redusert i årene framover.»

NFS' sekretariats vurdering er ved utgangen av 1982 at denne analyse ikke er krass nok.

De nordiske landsorganisasjoner har i DEFS og i NFS gått sterkt inn for aktivisering av vest-europeiske arbeiderpartier for utvikling av et vest-europeisk faglig politisk sysselsettingsprogram og statlig vest-europeisk samarbeid om en samlet stimulans for å komme ut av krisen. Et fellesbrev fra LO-formennene i Sverige, Norge, Danmark og Finland til formennene i de sosialdemokratiske partier i Europa med krav om konkrete initiativ ble underskrevet og sendt ved årsskiftet.

NFS og dets medlemsorganisasjoners hovedholdninger til de økonomiske problemer er som følger (styret 1982):

«Ateroppbyggnaden efter andre världskriget och ett förstärkt ekonomisk samarbete mellan de västliga länderna skapade i förening förutsättningar för en nästan obruten ekonomisk tillväxt i industriländerna under 30 år.

Denna utveckling bröts under 1970-talet. De radikalt förändrade förutsättningarna har emellertid inte lett fram till någon ny sammanhängande och långsiktig ekonomisk strategi varken nationellt eller internationellt. Tvärtom har

kortsiktiga nationella åtgärder och en bristande samordning över landsgränserna lett till ökade problem, ekonomiskt och politiskt, för västvärldens industriländer.

Den ekonomiska tillväxten har stagnerat och arbetslösheten har ökat drastiskt. De ansatser som gjorts till en anpassnings- och stabiliseringspolitik med allt mera drastiska åtgärder i flera länder. Resultaten härav kan vi nu avläsa i form av en fördjupning och förlängning av krisen och cirka trettio miljoner människor utan arbete i västvärldens länder.

Efterhand har denna starkt negativa utveckling också med full kraft vunnit genomslag i de nordiska länderna. Under perioden 1972—1982 har arbetslösheten i våra länder mer än tredubblats.

Vid årsskiftet 1981/82 uppgick arbetslösheten till cirka 650.000 människor. Risken för att de nordiska länderna som helhet närmar sig situationen i andra västliga länder inom loppet av några få år är nu överhängande.

Därtill kommer ökande ekonomiska och sociala klyftor, dels i varje land, men framför allt mellan länderna i nord och syd. Dette är en utveckling som kommer att fortsätta om inte inriktningen av den ekonomiska politiken beslutsamt förändras.

Fackföreningsrörelsen nationellt, i Norden och internationellt kräver därför en konsekvent omläggning av den ekonomiska politiken. Utan en sådan omläggning kommer ständigt större grupper att ställas vid siden av arbetslivet och utanför samhällsutvecklingen. Nordisk fackföreningsrörelse vägrar acceptera den ensidiga rollen av att förvalta och fördela de problem och de bördor, som förorsakas av regeringarnas ekonomiska politik.

Fackföreningsrörelsen i Norden ställer därför följande krav:

- Full sysselsättning måste bli det helt dominerande målet för den ekonomiska politiken. En effektiv bekämpning av inflationen kan långsiktigt bidra till att öka sysselsättningen. Inflationsproblemet kan och får dock aldrig lösas till priset av ökad arbetslöshet.
- Nationella och isolerade åtgärder från regeringarnas sida för att förbättra konkurrensförmågan kan inte medföra någon generell förbättring av våra ekonomier så länge efterfrågan totalt sett hålls nere. Löntagarnas köpkraft är en fundamental förutsättning för ekonomisk utveckling. Sänkta reallöner och försämrade sociala villkor bidrar därför endas till att förvärra problemen.
- Det krävs en samordnat ekonomisk stimulanspolitik i syfte att öka den samlade investerings- och efterfrågenivån. En samordning västländerna emellan kommer härvid att ha avgörande betydelse för möjligheterna till en ekonomisk utveckling.
- Det är samtidigt av största vikt att utnyttja den potential det nordiska samarbetet erbjuder. Offentliga insatser genom t.ex. investeringar i kommunikationer, bostadsbyggande eller energisparande åtgärder kommer efter tämligen kort tid att finansiera sig själva genom ökade skatte- och avgiftsinntäkter. Om dessa insatser sätts in i samverkan länderna emellan leder dette till snabbara och mera påtagliga förbättringar i ekonomierna än om motsvarande åtgärder vidtas isolerat i varje land för sig.
- Arbetstagarna kräver ett ökat inflytande över den ekonomiska politiken och är beredda att bära sin del av ansvaret härför under förutsättning att möjligheter till ett reellt inflytande från fackföreningsrörelsens sida skapas. Det krävs samtidigt en socialt acceptabel och mera rättfärdig fördelning av inkomster och förmögenheter i samhället.
- Den offentliga verksamhetens betydelse för en styrd ekonomisk tillväxt måste läggas till grund för den nye ekonomiska politiken. Ökade offentliga insatser i

form av investeringar och konsumtion är i sig grundläggande beståndsdelar i en strategi för ekonomisk tillväxt, men bidrar också påtagligt till att öka de produktiva investeringarna i den privata sektorn.»

NFS har generelt samordnet de nordiske organisasjoners virke i DEFS, FFI, TUAC og EFTAs konsultative komité. De nordiske organisasjoner opererer alltid samlet, en forutsetning for nordisk innflytelse.

Hvordan de internasjonale fagorganisasjoner kan få større innflytelse overfor regjeringer og mellomstatlige organisasjoner har vært til stadig debatt i NFS, DEFS og FFI. I NFS var saken til særdiskusjon på styremøtet i desember. Noe egentlig svar er ikke funnet, utover å styrke samarbeidet mellom organisasjonene, videreutvikle program og standpunkter, fortsatt stå på overfor regjeringene og de mellomstatlige organisasjoner og sikre et faglig/politisk samarbeid internasjonalt.

NFS' organisasjoner har i 1982 samarbeidet om forberedelser til FFI-kongressen 1983 og før/under DEFSs kongress i april 1982.

Tyrkia, Polen og Sør-Afrika har vært samarbeidsfelter. Se egne avsnitt.

Fellesdrøftinger med henholdsvis AFL-CIO (USA) og SZOT (Ungarn) fant sted på styremøte i august i Sulitjelma. Emner: Den økonomiske utvikling, nedrustning og øst/vest.

NFS' sekretariat har lagt noe større vekt på virksomheten overfor Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Vurderingen er at NFS' synspunkter begynner å sige inn hos parlamentarikere og regjeringsmedlemmer bl.a. med stadig henvisninger til NFS' programmer og uttalelser.

NFS har ført fram 16 uttalelser/remisser for Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd i 1982. De fleste gjelder økonomi/nedrustning/energi/sysselsetting.

NFS har holdt særkonferanser i 1982 om:

- Lønnspolitikk (20.—22. januar, Stockholm).
- Industripolitikk (9.—11. februar, Stockholm).
- Økonomisk politikk (1.—2. november, København).
- Organisasjonsspørsmål (9.—10. november, Helsinki).
- Tariffkonferanse (7.—12. desember, København).

Dessuten ble det holdt virksomhetskonferanse 12.—14. mai i Stockholm og et presseseminar 21.—22. oktober i Stockholm.

Forslag har vært framlagt i Nordisk Råd fra konservative om «liberalisering» av nordisk selskapslovgivning som i reali-

tet vil gi privateiere fordeler. NFS har tatt opp arbeidet mot denne tendensen, bl.a. ved uttalelse til Nordisk Ministerråd.

Kommentarer har vært avgitt fra NFS til Ministerrådet om industripolitikk, energipolitisk samarbeid i Norden.

Under Nordisk Råds sesjon i Helsinki i mars besøkte styret Rådet.

NFS har følgende medlemsorganisasjoner:

	Medlemstall
<i>Danmark:</i>	
Landsorganisasjonen i Danmark.....	1 258 467
Funksjonærenes og Tjenestemændenes Fællesråd.....	251 000
<i>Finland:</i>	
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö.....	920 000
Toimihenkilö ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitto.....	298 000
<i>Island:</i>	
Althydusamband Islands.....	50 861
Bandalag starfsmanna ríkis og bæja.....	12 134
<i>Sverige:</i>	
Landsorganisationen i Sverige.....	2 089 390
Tjänstemännens Centralorganisation.....	975 464

Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS)

Den europeiske faglige samorganisasjon holdt 5 styremøter i 1982 (28.—29. januar, 25.—26. mars, 19.—23. april (Kongressen), 10.—11. juni, 30. september—1. oktober, 9.—10. desember). Tor Halvorsen møter i styret og som viseformann for Norden i finanskomitéen eller presidiet. Presidiet holdt 6 møter i 1982, hvorav ett ekstraordinært i november til drøfting av medlemssøknader og ledighetsproblemene i Vest-Europa. Kaare Sandegren møter også i begge organer. Kongress ble holdt 19.—23. april i Haag. Følgende møtte fra LO: Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Liv Buck, Ole Knapp, Sverre Kortvedt, Olaf Axelsen, Ulf Sand, Knut Ribu, Kaare Sandegren, Evy Buverud Pedersen, Ingunn Olsen.

På Kongressen overtok Belgias George Debunne som formann etter Wim Kok (FNV). Mathias Hinterscheid ble gjen-

valgt som generalsekretær. Etter avstemninger ble den nordiske kandidat, Bjørn Petterson (Sverige) valgt inn som visegeneralsekretær etter Jan Ivar Nålsund som trakk seg. På Kongressen ble gjennomført en større paneldiskusjon med ledende europeiske politikere om ledighetsproblemene. Nedrustningsspørsmålene ble gitt behandling på Kongressen og et manifest ble vedtatt. Se eget avsnitt.

Medlemssøknadsspørsmålet har fortsatt hatt framtrødende plass. Intersindical Portugal, CGT-Frankrike er nå avvist (kommunistiske organisasjoner). USO-Spania (kristelig) er avvist. CCOC-Spania (Commissionas Obreras, komm.) har stadig vært drøftet, med ulike holdninger (TUC-ja og DGB-nei). Pakkeløsninger med medlemskap både for CCOC og UGT-Portugal (sosialistisk) har vært forsøkt, med den følge at UGT-Portugals søknad urimelig har vært skjøvet ut trass i reelt flertall for. De kristne organisasjoner har søkt å få USO inn og vanskeliggjort beslutningsdyktighet. I et særmøte i desember la presidiet opp til en prosedyre med innvelgelse av UGT-Portugal i februar 1983 og utsettelse av CCOCs søknad.

En felles bransjekomiteé for næringsmiddelarbeiderorganisasjoner ble godkjent i januar. Det samme gjaldt lærerorganisasjonene.

Forholdet mellom bransjekomiteéene og DEFS er til prinsipiell debatt etter forslag fra NFS.

Det er betydelig tilbakeholdenhet i medlemsorganisasjonene m.h.t. øking av medlemskontingenten p.g.a. nedgang i medlemstallene.

DEFS er stadig konsentrert om tiltak mot den farlige økonomiske utvikling i Vest-Europa, for full sysselsetting. Ved årets utgang regnet en uformelt i DEFS med at reell ledighet i Vest-Europa ligger nær 20 millioner mennesker.

De mange henvendelser fra DEFS om endring av økonomisk politikk til regjeringene i Vest-Europa, til EF og til EFTA, har heller ikke i 1982 gitt resultater. Likevel kan det spores en svak tendens til holdningsendring i retning av at arbeidsledigheten er et større problem enn inflasjonen. I de mellomstatlige organers sekretariater er det tegn til endring for en mer ekspansiv politikk, men det er fortsatt små tegn til samarbeid om økonomisk politikk mellom regjeringene i Vest-Europa for en koordinert aksjon for investeringer, etterspørselsøkning i den offentlige og private sektor, arbeidstidsforkorting og økt innsats for utviklingslandene. Dette er essensen i Euro-LOs krav.

På styremøte i desember vedtok styret en aksjonsplan for første del av 1983. Hver enkelt regjering i Vest-Europa vil bli oppsøkt av Euro-LOs ledelse med krav om en endring av den økonomiske politikken og om økonomisk/politisk samarbeid. En forutsetter økt publisitet fra medlemsorganisasjonene og det organiseres et større møte med bred deltakelse av ledelsene for medlemsorganisasjonene i februar.

Kravet om samarbeid mellom arbeiderpartiene i Vest-Europa for full sysselsetting er ført fram på ny fra nordisk side.

Kongressen i april vedtok et handlingsprogram.

Hovedemnene er:

1. Situasjonen.
2. Strategi for sysselsetting og økonomisk oppgang.
Kjøpekraft.
Investeringer og industripolitikk.
Antiinflasjonspolitik.
Arbeidsmarkedspolitikk.
Arbeidstid.
Arbeidsforhold.
Forbindelser med andre verdensdeler.
3. Europeisk samarbeid.
4. Faglig aksjon.

I innledningen heter det:

Kongressen avviser kategorisk den oppfatning at arbeidsløshet og den alminnelige økonomiske krise, en massiv trussel mot landene i Europa og de europeiske institusjoner, er unngåelig og ligger utenfor menneskelig kontroll. Vest-Europa står overfor alvorlige utfordringer. De skyldes mangel på naturressurser, høye energipriser, utenlandsk konkurranse og hurtig øking i arbeidsstyrken. Innføringen av ny teknologi har også spilt en viktig rolle, hvor profittsyn ofte har spilt større rolle enn behovet for økonomisk og sosial likhet. Dette gjelder den måte produksjon og tjenester generelt organiseres og kontrolleres på. Men vi har vært vitne til hvordan mange regjeringer og arbeidsgiverorganisasjoner gjennom en restriktiv og monetaristisk politikk har forverret, og ikke lettet, de økonomiske og sosiale problemer. Hensikten med denne politikken har vært å øke arbeidsgivernes fortjeneste, deres konkurransemulighet og makt på bekostning av arbeidende menn og kvinner og fagforeningene gjennom redusert lønn, gjennom reduserte goder og reduserte arbeidsgiverbidrag, og samtidig å øke statstilskudd og svekke beskyttelsestiltak på arbeidsplassen. I særdeleshet fordømmer DEFS forskene på å svekke faglige rettigheter og retten til tarifforhandlinger. DEFS understreker betydningen av disse rettighetene, fastsatt i ILO-konvensjonene 87 og 98, og i Europarådets Sosial charter og i mange europeiske lands grunnlover.

Arbeidsløsheten har økt i skremmende grad, mens det inflatoriske trykk fremdeles er sterkt. Investeringer og eksport var ment å skulle øke, men dette har ikke skjedd. Redusert kjøpekraft har i virkeligheten betydd at arbeidstakerne har kunnet kjøpe mindre både hjemme og i utlandet. En nedadgående spiral er skapt. Den restriktive politikk har ført til at interessen for investeringer er svek-

ket. Handelen har lidd. Monetærproblemene har økt, offentlige finanser er kommet i ubalanse og det europeiske næringslivs levedyktighet er svekket.

I tillegg til at den restriktive og monetaristiske politikk har lidd økonomisk nederlag, forkaster DEFS denne politikk fordi den har undergravd det sosiale grunnlag utviklingen etter den annen verdenskrig har vært basert på. Utvidelsen av tariffavtaler, bedre ordninger til beskyttelse av lønninger og kjøpekraften, utviklingen av statens rolle i inntektsomfordelingen (selv om den ikke gikk langt nok), og offentlige tjenester som transport, boliger, helse og utdanning, gjorde omstrukturering og vekst akseptabelt og derfor mulig. Å oppgi disse ordningene vil være ensbetydende med å gjenopprette de tidligere «mekanismer» for regulering av økonomien, systemer som betydde fattigdom og urettferdighet for arbeidsfolk og som truet verdensfreden og sikkerheten.

De europeiske land skaper unødvendige vansker for hverandre ved at hvert land søker å bedre sin konkurransevne i forhold til naboene ved reduserte nasjonale utgifter. Denne ukoordinerte framgangsmåte fører ikke til det resultat en søker, nemlig bedring av betalingsbalansen. Den fremmer over hele Europa deflasjonsspiralen, med alle de konsekvenser den medfører for produksjon og sysselsetting. Ved å gå sammen vil landene ha flere muligheter til å realisere en motkonjunkturpolitikk og en gjenreisningspolitikk og dermed være i stand til å bekjempe deflasjonspresset. Regjeringene må skjære vekk den restriktive politikken og enes om en kortsiktig stimulans på 1 prosent av BNP. Stimulansen må føres inn mest mulig direkte og skape kvalitativ og ikke bare kvantitativ vekst. Den må føre til strukturell utvikling i samsvar med DEFSs alminnelige strategi.»

DEFS vedtok i mars — bekreftet på Kongressen — et opplegg for industripolitikk i Vest-Europa. Hovedproblemene sammenfattes slik:

«Europas sysselsettings- og industripolitiske problem vil ikke bli løst av seg selv: Det kreves offentlig planlegging som omfatter og harmoniserer alle de viktigste plan i økonomisk virksomhet — foretak — region — land — og prioriteringer må samstemmes på europeisk plan.

De nevnte planene må støttes av makro-økonomisk politikk som sikrer at etterspørselsnivået vil lette og ikke hindre økonomisk vekst som burde stimuleres ved tilbudsregulerende tiltak.

Regjeringene må sikre at den offentlige sektor bryter den onde sirkel og innleder og støtter økonomisk oppgang gjennom investerings-, forsknings- og utdanningsutgifter.

Offentlig støtte og hjelp til den private sektor må gjøres avhengig av at den bidrar positivt til de avtalte målsettinger.

Handelspolitikk må støtte den industrielle omstrukturering: Landene i Europa må forsøke å nå fram til en overenskomst med andre store økonomiske makter i verden om felles tiltak for økonomisk oppgang som vil stimulere verdenshandelen. Skjønt importrestriksjoner kan være påkrevet i bestemte situasjoner, må det utarbeides internasjonale regler om dens anvendelse.

Denne politikk er absolutt nødvendig, men er ikke nok. En vellykket restrukturering av europeisk industri er mulig, men offentlige myndigheter og arbeidsgivere må innse at de ikke kan mestre oppgaven alene. De står overfor utfordringen å oppgi foreldede og skadelige ideologiske posisjoner og å godta at arbeidstakerne må være i stand til å øve reell innflytelse på beslutninger. Vellykket og varig tilpasning kan ikke oppnås uten støtte fra dem som er direkte berørt. I vårt stadig mer komplekse samfunn kan dette ikke oppnås bare gjennom politisk demokrati og utvidelsen av det økonomiske demokrati er derfor også nødvendig.

I dagens stagnerende eller langsomt voksende nasjonaløkonomier vil det ikke være mindre vanskelig å oppnå aktiv støtte fra arbeidstakerne da endringer i dag alt for ofte betyr at noen får mer og andre får mindre. Det er derfor viktig å oppnå høyere og bedre vekstrater og veksttyper slik at endringene generelt fører til bedre levevilkår.»

Arbeidstidsreduksjon har hyppig vært til debatt fra kontinentalorganisasjonenes side som middel til deling av arbeid og dermed skaping av arbeidsplasser. Fra nordisk side har en fortsatt framholdt eventuell reduksjon med kompensasjon som sosialpolitisk tiltak og lagt hovedvekt på aktiv økonomisk politikk for å sikre arbeidsplasser. I kongressdokumentet heter det:

«Reduksjon i arbeidstida er et vesentlig ledd i DEFS's strategi. For tre år siden på kongressen i München, krevde DEFS 10 prosent reduksjon i arbeidstida, uten tap i lønn, innen de neste fem år. Kravet er nå mer presserende, i betraktning av de teknologiske framskritt. DEFS mener reduksjon i arbeidstida ikke bare er et middel til fordeling av arbeidsplasser. Det må samtidig skape en prosess som, ved omfattende endringer i livsmønsteret, i forholdet mellom partene i arbeidslivet, når det gjelder boligmiljø og sosial aktivitet, vil omforme sosiale behov og på mer grunnleggende vis måten de imøtekommes på.

Det er en nødvendig forutsetning for å utvikle livsmønstre, fremme økonomisk oppgang og skape en varig vekst som vil føre til selvstendigjøring for alle mennesker. DEFS mener dette er en av de viktige oppgaver i de kommende år.

DEFS krever derfor at det innledes forhandlinger med fagorganisasjonene i ulike land og bransjer. Dette må føre til reell reduksjon i arbeidstida, uten at lønningene senkes, ved ett eller flere av følgende tiltak:

- reduksjon av arbeidsuka til 35 timer,
- reduksjon av pensjonsalderen og rett til full pensjon ved fylte 60 år uten økonomisk tap,
- utvidelse av årlig ferie til minst 6 uker,
- heving av skolepliktig alder til minst 16 år,
- generell utdanningspermisjon,
- innføring av et femte skift ved døgnarbeid,
- reduksjon eller eliminering av systematisk overtidsarbeid,
- kompensasjon for unntaksvis overtidsarbeid ved avspasering.

På det nasjonale og på sektorplan vil fagbevegelsen iverksette likeartede tiltak for disse mål. På fellesskapsplan krever DEFS retningslinjer som fører til forhandlinger som fører til gjennomføring av ovennevnte krav.

Kongressen fordømmer at det fremdeles er arbeidsgivere og regjeringer som ikke går med på å redusere arbeidstida gjennom avtaler eller ved lovgivning som foreslått av landsorganisasjonene og DEFS, men som i stedet permitterer eller sier opp folk og således øker tallet på arbeidsledige, noe som sosialt og finansielt er meget kostbart.

Kongressen erkjenner at midlertidig deltidsarbeid kan være nyttig for kvinnelige og mannlige arbeidstakere i spesielle situasjoner. DEFS er imidlertid mot deltidsarbeid som tar sikte på å redusere heltidsarbeid. Deltidsarbeid må skje på frivillig basis og skal ikke innføres i foretak uten forutgående konsultasjon med arbeidstakerrepresentantene i samsvar med de vanlige framgangsmåter i de enkelte land. Deltidsarbeidere må nyte samme rettigheter som heltidsarbeidere.»

Det arbeides nå i DEFS med utveksling av erfaringer og forsøk på fellesholdninger i yrkesmedisin, arbeidsvilkår/teknologi, organisering av arbeidstid, arbeidet med giftige stoffer, yrkeskreft. Et felles opplegg gjøres på retningslinjer i forskning og utvikling.

Polen og Tyrkia har stått i forgrunnen. I begge saker har Euro-LO koordinert og vært særdeles aktiv. For Polens vedkommende har det vært gjennomført protestaksjoner. Hjelpevirksomhet inne i Polen, støtte til Solidaritets utenlandskomite osv. Se eget avsnitt.

DEFS har vært engasjert i oppklaring av uoverensstemmelser i Hellas om representiviteten i landsorganisasjonen. Domstolene har lagt seg opp i saken som av DEFS er tatt opp med statsminister Papandreou. GSEE er midlertidig utelukket fra deltakelse inntil saken er avklart.

EFs jordbrukspolitikk, sosialfondet, uttalelse om direktiv for flernasjonale selskaper har vært til drøfting og vedtak. (EFTA-organisasjonene har ikke deltatt i avstemninger.)

DEFS kvinnekomite.

Det var i 1982 to møter i kvinnekomiteén og to møter i komitéens arbeidsutvalg.

Evy Buverud Pedersen er komitéens formann. Marina Hoonært, FGTB, er nestformann.

Valg ga følgende sammensetning av arbeidsutvalget:

Formann: Evy Buverud Pedersen. Nestformann: Marina Hoonært. Patricia Turner, TUC, Anita Pettersen, TCO, Janet Hughes, ICTU, Kitty Rooqemond, FNV, Micheline Figureau, FO, Helga Tølle, DGB og Gabriela Canozzi, UIL/CGIL/CICL.

Komiteén har i år arbeidet med oppfølging av den generelle resolusjonen fra kongressen i Haag, samt komitéens eget handlingsprogram. Oversikt er utarbeidet over kvinners representasjon i sentrale faglige organer i de tilsluttede organisasjoner. Arbeidet med statusrapport med bakgrunn i komitéens handlingsprogram er startet opp. Forberedelse til program for positive tiltak er satt i gang.

Kvinnens sysselsettingssituasjon er behandlet og resolusjon er oversendt DEFS eksekutivkomité.

Representanter fra kvinnekomiteén har vært til stede på en lang rekke møter og konferanser. Bl.a. 3-partsmøtet organisert av EF-kommisjonen. Kvinnekomiteén er også representert med

observatører i EF-kommisjonens rådgivende komité for likestillingsspørsmål. Videre er komitéen representert i DEFS komité for arbeidsvilkårspørsmål, skoleringspørsmål. I styret er komitéen representert ved formannen.

Frie Faglige Internasjonale (FFI)

To hendinger preget Frie Faglige Internasjonale i 1982. AFL-CIO, den nord-amerikanske landsorganisasjonen, vendte tilbake til FFI som fullt medlem, og økte FFIs medlemstilslutning med 10 millioner. FFIs generalsekretær, Otto Kersten, døde etter kort tids sykdom 17. november.

Otto Kersten ble valgt som generalsekretær i 1972 i London, gjenvalgt på kongressen i 1975 i Mexico og 1979 i Madrid. Han ledet organisasjonen gjennom en politisk og økonomisk urolig tid. Etter Kerstens død er visegeneralsekretær John Vanderveken gitt i oppdrag å virke som generalsekretær.

Med amerikansk LOs tilbakevending til FFI har organisasjonen fått en ny dimensjon. Med amerikanerne tilbake kan organisasjonen få større slagkraft og muligheter til å rekke fram til regjeringen i USA, som på de forskjellige områder spiller en avgjørende rolle i den internasjonale politikk. Særlig viktig kan dette bli i økonomisk politikk og i nedrustningssaken. Gjennom AFL-CIO vil FFI ha større muligheter til å påvirke nord-amerikansk politikk overfor Latin-Amerika. Av betydning er også at en sør-afrikansk organisasjon, CUSA, ble medlem i 1982.

På styremøtet i mai 1982 innbød LO FFI til å holde kongress 1983 i Oslo. Denne saken har preget FFIs organisasjonsmessige arbeid i 1982. Verdenskongressen gjennomføres i tiden 23.—30. juni 1983. Kongressen får som hovedpunkter på dagsordenen økonomisk politikk og sysselsetting, faglige rettigheter og menneskerettigheter, samt fred, nedrustning og sikkerhet. Det siste punktet ble foreslått av Landsorganisasjonen i Norge. Det vil ventelig delta 600 delegater på kongressen. Arbeidsgrupper forbereder rapporter til kongressen. Det etableres nært samarbeid mellom FFIs sekretariat og LO om de praktiske forberedelser til kongressen.

FFI har i dag tilslutning fra 134 fagorganisasjoner fra 94 land. Hovedtyngden av de 85 millioner medlemmene kommer fra industriland med demokratisk styreform.

En gruppe innenfor NFS har arbeidet spesielt med spørsmålet om «et sterkere FFI». Forslag er ført fram i FFI. Det tas utgangspunkt i fire prioriterte arbeidsområder: 1) Forsvar av menneskerett og faglige rettigheter, 2) faglig organisasjon og utviklingsbistand, 3) sosial og økonomisk utvikling, sysselsetting, arbeidsvilkår, 4) fred og nedrustning.

Forslag om kontingentøkning er utsatt.

FFI har i 1982 holdt to styremøter (mai og november). Gunnar Nilsson, LO-Sverige og Perti Vinnanen, SAK-Finland, er nordiske representanter. For øvrig møter andre nordiske organisasjoner. Sentrale saker på styremøtene har vært menneskerettigheter og faglige rettigheter, herunder spesielt Polen, Afghanistan, Tyrkia, Latin-Amerika, Sør-Afrika og deler av Asia. Hendingene i Midt-Østen har vært et stridsspørsmål. I Polen-spørsmålet er det uenighet om i hvilken grad saken skal forhindre øst-vestkontakter. I arbeidet for menneskerettigheter i Latin-Amerika er FFIs komité til forsvar for menneskerettigheter og faglige rettigheter i Latin-Amerika et viktig instrument. Meldinger viser at tallet på forfølgelser av faglig organiserte øker raskt. FFIs virke på dette felt øker derfor i viktighet verden over.

Økonomisk politikk og sysselsettingsspørsmål har kanskje vært det viktigste spørsmål for internasjonal fagbevegelse i 1982. FFI har også på dette området ført fram henvendelser til regjeringene, IMF og FN og krevd at den økonomiske utvikling bringes under kontroll ved at regjeringene fører en mer aktiv økonomisk politikk og samarbeider om at pris-, rente- og overføringspolitikken overfor utviklingslandene gjøres mer fordelaktig for dem.

FFI har vært meget aktiv i *Tyrkia-saken*.

I rettssakene mot de tiltalte fagorganiserte har FFI fulgt prosessene gjennom observatører. En av observatørene har vært advokat Karl Nandrup Dahl fra Landsorganisasjonen. FFI besluttet å sende ny delegasjon i slutten av 1983. Spørsmålet om gjenopptak av Turk Is er aktualisert.

Til Sentral-Amerika og andre latin-amerikanske land har FFI sendt observasjonsdelegasjoner for ved selvsyn sette seg inn i de problemer og den situasjon som rår.

Den sak som imidlertid i relasjon til forsvar av menneskerettigheter og faglige rettigheter har påkalt størst oppmerksomhet og reaksjon fra FFI, har vært utviklingen i *Polen*. I nær tilknytning til FFI er det bl.a. ved spesiell bevilgning fra

AIS og LO opprettet et informasjonssenter i Brussel, bemannet av faglige eksilledere fra den frie polske fagbevegelse «Solidaritet». Det er oppfordret til og arrangert solidaritetsaksjoner med «Solidaritet» og protestaksjoner mot militærmyndighetene i Polen, senest den 10. november da det i Brussel ble arrangert et større møte for å markere solidaritet med «Solidaritet» i anledning to-årsdagen for dens opprettelse, og den 13. desember som markerte ett-årsdagen for innføringen av unntakstilstanden i Polen.

FFI har fortsatt det faglige u-hjelpsarbeid og solidaritetsarbeid. Det faglige u-hjelpsarbeid i FFI finansieres særlig ved ressurser fra Norge, Canada, Nederland, Sverige og Danmark. Solidaritetsarbeidet finansieres ved hjelp av et internasjonalt solidaritetsfond (ISF), hvor særlig DGB (Vest-Tyskland), LO-Danmark, FNV-Nederland, LO-Norge og LO-Sverige bidrar. Fra nordisk side har vi sterkt etterlyst bidrag fra flere av medlemsorganisasjonene.

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité (AIS)

Arbeiderbevegelsen i fattige land verden over ønsker samarbeid med og hjelp fra norsk arbeiderbevegelse. Befolkningsgrupper og enkeltmennesker som blir forfulgt og undertrykt, trenger også vår støtte. AIS er opprettet for å møte dette behov.

Av beretningen for AIS' virksomhet for 1982 går det fram at aktiviteten i norsk arbeiderbevegelse og de midler som stilles til rådighet for solidaritetsarbeidet har økt merkbart. Dette er gledelig, men det er også en refleks av de tragedier som rammer kamerater i andre land, slik som f.eks. i Polen, i El Salvador og i Sør-Amerika.

AIS er nå engasjert direkte eller indirekte, bl.a. gjennom Frie Faglige Internasjonale (FFI) og Sosialistinternasjonalen, i såvel Afrika og Asia som i Europa og Latin-Amerika. I året som er gått er samarbeidet med Norsk Folkehjelp bygget ytterligere ut. Det kan stilles spørsmål ved den spredning av midler som vi har foretatt. Burde vi begrense oss til færre prosjekter med arbeiderbevegelsen i færre land?

En slik begrensning ville nok være mer effektiv, men betydningen humanitært og politisk det har for kamerater ver-

den over å få støtte — om enn symbolsk — fra en bedre stilt arbeiderbevegelse, skal ikke undervurderes. Et nei kan være en direkte svekkelse, ikke bare økonomisk, men ikke minst politisk for en utsatt arbeiderbevegelse.

Behovet for hjelp er stort. Det øker. Det er derfor gledelig at flere og flere forbund og organisasjoner bestemmer seg for overføring av midler som fast andel av kontingenten. En slik ordning gir større muligheter for planlegging av bruken.

De aksjoner AIS har satt i verk i året som gikk, alene eller i samarbeid med andre, har hatt vekslende hell med hensyn til størrelsen av de summer som er kommet inn. Toppresultat ga Polen-innsamlingen, mens Sør-Afrika-aksjonen ga minst. Imidlertid har alle aksjonene ført til økt kunnskap om problemer for arbeiderbevegelsen i andre land. Dette er ingen dårlig investering med tanke på framtidens solidaritetsarbeid!

Når det gjelder AIS' formål, vedtatt på Kongressen i 1981, samt de nye vedtektene for AIS — se LOs beretning for 1981.

Arbeidsutvalget:

har i 1982 bestått av: AIS' formann, Leif Haraldseth, nestformann Thorvald Stoltenberg (fra 13. januar 1982, inntil da Kaare Sandegren), Thorbjørn Jagland, og sekretær Johan-Ludvik Carlsen. Fra 1982 er Thorvald Stoltenberg oppnevnt som sekretær ved siden av vervet som nestformann. Lederen for LOs internasjonale avdeling har dessuten møtt. Ansvarlig saksbehandler har møtt i Arbeidsutvalget når nødvendig, dvs. Leonard Larsen, Laila Nikolaisen (fra 1. oktober Terje Skavdal) Terje I. Olsson, Eidar Trulsen, Vesla Vetlesen.

Styret

I henhold til AIS' vedtekter har følgende organisasjoner oppnevnt representanter med personlige vararepresentanter til AIS' styre.

Foruten arbeidsutvalget består styret av:

LO/	Representanter:	Vararepresentanter:
Forbundene:	Walter Kolstad Arthur Svensson Olaf Axelsen	Evy Buverud Pedersen Magne Johannessen Hans Øverby
DNA:	Einar Førde Thorbjørn Jagland	Ivar Leveraas Martin Kolberg
AUF:	Jens Stoltenberg	Frode Forfang

Norsk

Folkehjelp: Kåre B. Werner

Laila Nikolaisen

AOF: Aage Søgård

Tor Johansen

Styret har hatt 8 møter og behandlet 186 saker.

Rådet

AIS' råd består av en representant med personlig varamann oppnevnt av hver av medlemsorganisasjonene. Rådet har hatt ett møte i 1982.

Sekretariatet

for AIS er LOs internasjonale avdeling. Sekretær for AIS har fram til 15. september vært Johan-Ludvik Carlsen. Han fikk da permisjon for å overta en stilling i FFI i Brussel. Thorvald Stoltenberg ble oppnevnt som ny sekretær 29. november 1982. Siden 1. januar 1982 har Terje I. Olsson arbeidet med internasjonal informasjon på halvtid innen rammen av AIS. Sekretariatet arbeider i nært samarbeid med Norsk Folkehjelps sekretariat. AOF har utarbeidet et opplegg for faglig opplæring av tillitsvalgte fra utviklingsland på vegne av AIS/LO. A-pressen og Folkets Brevskole er også trukket med i AIS/LOs prosjekter.

FINANSIERING

AIS' fond og underfonds bygges opp ved hjelp av medlemsbidrag og støtte fra fagforeninger, fagforbund, andre organisasjoner og privatpersoner.

Underfondene er øremerket spesielle prosjekter og formål. Disse fondene bygger også på inntekter fra offentlige organer, innsamlingsaksjoner fra faglige samorganisasjoner, fagforeninger, klubber, partilag, AUF-lag og privatpersoner, i tillegg til bidrag fra medlemsorganisasjonene.

Til AIS Fond kom det i 1982 inn 993 099 kroner i 1981. Største bidragsytere var LO med 400 000 kroner, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund (90 000 kroner), DNA (60 000 kroner), Norsk Arbeidsmandsforbund (50 000 kroner), Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund (50 000 kroner), Norsk Kommuneforbund (30 000 kroner) og Norsk Transportarbeiderforbund (25 000 kroner).

I tillegg til bidragene fra medlemsorganisasjonene mottar AIS i økende grad også midler fra samorganisasjoner, fagfor-

eninger m.v. I 1982 mottok AIS 35 792 kroner mot 25 170 kroner i 1981 til AIS' Fond. Elektromontørenes Forening i Bergen står i denne sammenheng i en særklasse med en årlig bevilgning de siste fire årene på 15 000 kroner til AIS' Fond.

Medlemsorganisasjonene har også gitt bidrag til bestemte øremerkede prosjekter/landområder (AIS' underfonds). Dessuten anvendes midler fra offentlige kilder (NORAD og Utenriksdepartementet).

NORADs bevilgning til faglig bistandsvirksomhet var i 1982 på 7,5 mill. kroner, i tillegg til bevilgningen på 2 mill. kroner til LOs faglige opplærings-senter for tillitsvalgte fra utviklingsland i Torino, Italia.

Fra Utenriksdepartementet mottok AIS/NF 9,25 mill. kroner til tiltak i Polen, Libanon, Eritrea, Vest-Sahara og Mellom-Amerika.

I tillegg kommer forbundenes bidrag til yrkesinternasjonale, A-pressens internasjonale støttearbeid og LOs bidrag til FFI solidaritetsfond.

AIS' underfonds fikk i 1982 følgende bevilgninger:

Arbeiderpartiets Presseforbund	kr. 1.000,—
Norsk Arbeidsmandsforbund	kr. 23.000,—
Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund	kr. 5.000,—
Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund	kr. 10.000,—
Norsk Grafisk Forbund	kr. 20.000,—
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund	kr. 10.000,—
Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund	kr. 70.000,—
Norsk Kommuneforbund	kr. 100.000,—
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	kr. 10.000,—
Norsk Skog- og Landarbeiderforbund	kr. 2.000,—
Norsk Tjenestemannslag	kr. 10.000,—
	<hr/>
	kr. 261.500,—

Samorganisasjoner, fagforeninger, klubber, AUF- og partilag samt enkeltpersoner

kr. 425.349,12

PROSJEKTER

Latin-Amerika

AIS og LO har engasjert seg meget sterkt i Latin-Amerika de siste årene. I 1982 har innsatsen særlig vært konsentrert om Mellom-Amerika, spesielt El Salvador og Nicaragua. AIS har

ved to anledninger hatt en representant i området i 1982, og organisert en egen kampanje til støtte for FMLN/FDR i El Salvador.

Fram til juli 1982 arbeidet Eidar Trulsen ved FFIs regionale organisasjon for Latin-Amerika (ORIT) i Venezuela. Dette engasjementet var gjort mulig innenfor rammeavtalen mellom LO og NORAD om faglig utviklingsbistand.

AIS bevilget i mars 1982 15 000 kroner til latin-amerikansk deltakelse i et koordineringsmøte i FFIs komité til forsvar av faglige og menneskerettigheter i Latin-Amerika, og 100 000 kroner til FFIs humanitære hjelpeprogram for forfulgte/fengslede/forsvunne/drepte fagforeningsfolk og deres familier i Latin-Amerika.

Det ble bevilget 6600 kroner til AUF til dekning av utgiftene ved en ungdomsdelegasjon fra Mellom-Amerika.

Norsk Folkehjelp har ansatt en egen medarbeider for Latin-Amerika, og har høsten 1982 hatt tre medarbeidere i Mellom-Amerika for å se på nåværende prosjekter i Norsk Folkehjelps regi, og å vurdere nye. Til sammen har Norsk Folkehjelp bevilget omlag 1,3 mill. kroner til ulike prosjekter i Mellom-Amerika.

El Salvador

I januar 1982 besøkte Leonard Larsen, som representant for AIS, El Salvador, leire for flyktninger fra El Salvador i Honduras og Costa Rica, hvor han hadde samtaler med representanter for FMLN og FDR.

Det ble utarbeidet en omfattende rapport fra besøket, som ble trykt og distribuert i 1500 eksemplarer. Rapporten ga utgangspunkt for en aksjon i AIS' regi til støtte for frigjøringsbevegelsen i landet — FMLN/FDR.

En arbeidsgruppe under ledelse av Terje I. Olsson la opp aksjonen i samråd med vedtak i AIS' styre. Aksjonen gikk lørdag den 5. juni, og det var utarbeidet 10 000 eksemplarer av en bakgrunnsbrosjyre — i første rekke rettet mot de som skulle stå på stands, 80 000 foldere til utdeling på stands, 3000 plakater og 25 000 jakkemerker. Bortsett fra et lite restopplag av jakkemerker, plakater og bøsser, ble alt materiell brukt.

Det ble holdt stands på i alt 160 ulike steder. Med i aksjonen var i første rekke AUF-lag og Samorganisasjoner, men også en del partilag deltok. Enkelte steder var det fellesarrangement mellom de tre. Utgiftene ved aksjonen ble i sin helhet dekket

over AIS' Fond, mens midlene som kom inn i sin helhet vil bli stilt til disposisjon for FMLN/FDR.

Vi fikk bra mediadekning for aksjonen i NRK (10 min. i radioens Ekko-innslag og enkelte lokalsendinger) og i A-presen, som brukte det stoffet som var produsert for dem.

Etter aksjonen ble det sendt ut et spørreskjema til arrangørene. Svarene på dette viste en entydig positiv reaksjon på aksjonsformen. Det produserte materialet ble også godt mottatt. Aksjonen ble imidlertid rammet av to uheldige omstendigheter. Politisk ble El Salvador i juni helt overskygget av Falklands-konflikten, og selve forberedelses- og utsendelsesfasen ble rammet av transportstreiken i mai. Dette førte til sen kommunikasjon og informasjon.

I 1982 er det bevilget følgende til tiltak som gjelder El Salvador:

Midler mottatt fra Utenriksdepartementet	kr. 500.000,—
Mødrekomiteén i San Salvador	» 50.000,—
Menneskerettskommisjonen i San Salvador	» 50.000,—
Bistandsprosjekt i FMLN/FDRs humanitære hjelporganisasjon CIAS	» 400.000,—
Innsamlede midler:	
Kopieringsmaskin til FMLN/FDRs informasjons- kontor i Stockholm	» 19.000,—
Dekning av utgifter ved besøk fra El Salvador	» 6.000,—
Prosjekt i regi av FMLN/FDR	» 110.000,—

Chile

AIS har i 1982 bevilget 65 000 kroner til støtte for humanitære hjelpetiltak i den chilenske fagbevegelsens regi. Bevilgning fra AIS gjorde det også mulig å arrangere kongressen til Chiles Radikale Parti (søsterparti til Arbeiderpartiet, og medlem av SI) inne i Chile. På denne kongressen valgte partiet en formann som bor i Chile — Olav Liendo. I oktober i år besøkte Liendo LO og AIS sammen med 1. sekretæren i partiet som bor i eksil i Mexico — Anselmo Sule. Det ble videre bevilget 31 000 kroner til en faglig konferanse for chilenerne i Eastburn, England. Konferansen ble arrangert av Chile-instituttet i Amsterdam.

Argentina

LO protesterte i april 1982 på fengslingen av fagforeningsfolk i Argentina, og støttet i et telegram til presidenten i september

1982 CGTs krav om faglig frihet, politisk pluralisme og respekt for menneskerettighetene.

Leonard Larsen fra LOs internasjonale kontor deltok som sekretær i Sosialistinternasjonalens Falklands/Malvinas komité. AIS støttet reisen til et møte i komitéen som ble holdt i Venezuela i juli 1982.

Bolivia

AIS og LO har ved flere anledninger uttrykt sin støtte til den bolivianske fagbevegelsen COB. AIS har hatt en nær kontakt med organisasjonen til de bolivianske flyktningene i Norge (CONADE), og støttet økonomisk en aksjonsdag som ble gjennomført i Oslo. AIS formidler et bidrag på 10 000 kroner fra bolivianske flyktninger i Norge til COB, og bevilget 8000 kroner til repatriering av bolivianske flyktninger som reiste tilbake til Bolivia etter gjeninnføringen av demokratiet i landet høsten 1982

Nicaragua

Norsk Folkehjelp har vært sterkt engasjert i Nicaragua i 1982, og hatt prosjekter for om lag 1,3 mill. kroner. Som representant fra AIS deltok Leonard Larsen fra LOs internasjonale avdeling ved feiringen av 3-årsdagen for revolusjonen den 19. juli 1982. Det foreligger en rapport fra besøket.

Uruguay

LO sendte våren 1982 et telegram til presidenten i Uruguay med krav om generelt amnesti for alle faglige og politiske fanger i landet, umiddelbar opphør av bruk av tortur, gjennomføring av demokrati ved avholdelse av frie valg og at de landflyktige får vende tilbake til Uruguay.

Det ble bevilget 9000 kroner til gjennomføringen av en solidaritetsdag for Uruguay den 19. april 1982 som ble arrangert av CNT-Uruguay i Norge. 15 000 kroner ble bevilget til humanitært hjelpearbeid i CNTs regi. Formannen for CNT-Uruguay, José d'Elia, besøkte LO høsten 1982. AIS bevilget 11 000 kroner som tilskudd til reisen.

Jamaica

Under Rammeavtalen mellom LO og NORAD samarbeider AIS/LO med landets fire faglige landsorganisasjoner i et utrednings- og opplæringscenter i Kingston. Den økonomiske

rammen for prosjektet var i 1982 ca. 1,4 mill. kroner. Fram til utgangen av 1982 har Magne Nedregård vært stasjonert i Jamaica som prosjektleder. LOs nestformann besøkte Senteret i november 1982.

AIS bevilget 37 000 kroner til arbeidsstipend til Michael Manley, lederen for People's National Party. Dette utgjorde LO og DNAs andel av en bevilgning fra de nordiske lands LO-er og sosialdemokratiske partier. Michael Manley besøkte Norge i mai 1982.

AIS bevilget videre 100 000 kroner til Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds prosjekt for faglig tillitsmannsopplæring blant bauxittarbeiderne på Jamaica i regi av National Workers' Union. Norsk Tjenestemannslag bevilget 10 000 kroner til National Workers's Union gjennom AIS.

AFRIKA

Sør-Afrika

Det vises til eget avsnitt.

Tanzania

AIS/LO har i samarbeid med det tanzanianske LO, JUWATA, et avisprosjekt som omfatter innkjøp av presse og teknisk utstyr, opplæring av personell i Tanzania og Norge og ekspertbistand. Prosjektet finansieres innen NORAD-rammen og har et totalbudsjett på om lag 6 mill. kroner. Prosjektet er en del forsinket p.g.a. vansker med finansieringen av avisbygget, som er JUWATAs ansvarsområde. Prosjektleder er Sivert Langholm som har vært i Dar es Salaam siden september 1981. Fra februar 1982 har vi også hatt en typograf, Per Hammerstedt, i Tanzania.

Eritrea

AIS yter støtte til begge frigjøringsbevegelsene — ELF og EPLF — i Eritrea. Det er mottatt 10 000 kroner fra Herøya Arbeiderforening i Porsgrunn, som vil bli oversendt et prosjekt over nyåret.

Egypt

AIS/LO samarbeider med egyptisk fagbevegelse (ETUF) om faglig opplæringsvirksomhet. Samarbeidet, som finansieres innen NORAD-rammen, konsentreres om kursvirksomhet og

materiellutvikling. Samarbeidsavtalen med Egypt har hatt en ramme på omlag 1,5 mill. kroner, og løper ut ved utgangen av 1982.

Malawi

AIS ga i 1982 stipend til Frank Mayinga fra Malawi til å delta på Sommerskolen ved Universitetet i Oslo, og å studere norsk bankvesen. Mayinga bor i Zambia. Stipendet var på 12 600 kroner.

ASIA

Afghanistan

AIS har om lag 115 000 kroner til disposisjon fra innsamlede midler til prosjekt i Afghanistan. Det er for tida i arbeid et prosjekt i samarbeid med Afghanistan-komiteén i Norge.

Palestina/Libanon

Etter Israels invasjon i Libanon har AIS fått til disposisjon en rekke innsamlede midler fra fagforeninger, klubber og fagforbund. De fleste midlene er kanalisert gjennom Norsk Folkehjelp, som har hatt et omfattende hjelpearbeid i Libanon gjennom hele 1982.

EUROPA

Portugal

AIS har fulgt opp den landsomfattende støtteaksjonen «Aksjon for en fri presse i Portugal» i 1980/81 med å bevilge 200 000 kroner til Det demokratiske presseinstituttet (IID), som kan sammenliknes med vår A-presse, men i mindre omfang. Høsten 1982 besøkte to av instituttets medarbeidere Norge i studie-øymed.

Tyrkia

Situasjonen i Tyrkia siden militærkuppet i desember 1980 er blitt ytterligere skjerpet i løpet av året. Lederne i DISK — tyrkisk LO — er fengslet og torturert, og rettssakene mot dem har vært en parodi på et demokratisk rettsvesen. Vinteren 1982 besøkte representanter fra DISK, den fengslede og torturerte formannen i Grafikerforbundet og lederen for DISKs juridiske kontor Norge. AIS har bevilget 132 000 kroner til ulike tiltak til støtte for tyrkiske fagforeningskamerater.

Polen

Innføringen av krigstilstand i Polen og forbudet mot «Solidaritet» førte til en spontan reaksjon blant AIS' medlemsorganisasjoner i alle organisasjonsledd. I alt er det samlet inn vel 405 000 kroner til AIS i tillegg til store midler som er gått direkte gjennom Norsk Folkehjelp. AIS-midlene er dels gitt i form av humanitær hjelp gjennom Norsk Folkehjelp, dels som et bidrag til «Solidaritet»s informasjons- og koordineringskontor i Brussel.

MENNESKERETTIGHETER

AIS mottok også i 1982 200 000 kroner fra Utenriksdepartementet til sitt arbeid for menneskerettighetene.

I 1982 ble det bevilget 50 000 kroner til den sosialdemokratiske tsjekkosllovakiske opposisjonens tidsskrift LISTY, 35 000 kroner til Tyrkia og 15 000 kroner til tiltak til støtte for fagbevegelsen i Latin-Amerika. Amnesty International, Norsk avdeling i Oslo, mottok 10 000 kroner til innredning av kontorene sine, og 20 000 kroner i støtte til sitt faglige arbeid. Videre er det bevilget 15 000 kroner til humanitært arbeid i Uruguay gjennom den uruguayanske fagbevegelsen CNT. Det er videre bevilget 10 000 kroner til Amnesty International for organisasjonens arbeid for flyktninger i Norge.

AIS bevilget i 1982 50 000 kroner til Sosialistinternasjonalens Solidaritetsfond for den tredje verden, 2600 kroner til et arrangement i forbindelse med 14-årsdagen for invasjonen i Tsjekkoslovakia, 5000 kroner til en lekeplass for barn i Moshav, Israel, 25 000 kroner i stipend for sykepleiere fra utviklingsland på studieopphold i Norge i regi av Norsk Sykepleierforbund, og 5000 kroner til Norsk jugoslavisk vennskapssamband til arrangement av «Vennskapskaravane 1982».

Til dekning av FFIs administrasjonskostnader i forbindelse med rammeavtalen mellom LO og NORAD om faglig bistand i utviklingsland bevilget AIS 428 775 kroner.

Til dekning av kostnader ved ansettelse av ny informasjonsmedarbeider i LOs informasjonsavdeling vedtok AIS å bevilge 50 000 kroner hver år. Medarbeideren (ansatt 1. februar 1982) skal anvende halvparten av sin arbeidstid til å informere om AIS og LOs internasjonale engasjement. En lenge forsømt oppgave som AIS nå håper å få rettet på.

Faglig utviklingshjelp

For perioden 1980—82 har LO hatt en rammeavtale med NORAD med følgende hovedpunkter:

NORAD yter et tilskudd på 20 millioner kroner over en tre-årsperiode, fordelt med 6 mill. i 1980, 6,5 mill. i 1981 og 7,5 mill. i 1982. Midlene er overførbare fra ett år til neste.

LO yter en egenandel på minst 20 % av dette beløp.

De enkelte prosjekter innen rammen skal godkjennes av NORAD i forbindelse med budsjettbehandling. Regnskaper og rapporter skal forelegges årlig for NORAD.

Rammeavtalen har vært en prøveordning. Fra LOs side er det tilfredshet med den måten rammeavtalen har fungert. Fra NORADs side er det et ønske om visse omlegginger av rammen i retning av mer spesialiserte innsatsområder (faglig opplysningsvirksomhet), større tosidig innsats og sterkere geografisk begrensning. En ny rammeavtale i samme størrelsesorden som før ventes inngått mellom LO og NORAD for perioden 1983—85.

Virksomheten 1980—82

Regnskap/årsberetning for 1980 og 1981, samt foreløpige oversikter for 1982 viser følgende om hvordan midlene har vært anvendt:

<i>Samarbeidsformer:</i>	kr.	%
To-sidige	9 524 000	50
Flersidig	9 490 000	50
Totalt	19 014 000	100

(Når anvendte midler er lavere enn rammebeløpet, er årsaken at en del utbetalinger blir regnskapsført for 1983).

<i>Prosjekttyper</i>	kr.	%
Opplysningsvirksomhet	12 109 000	63,7
Sosio-økonomiske prosjekter	5 415 000	28,5
Adm., div. prosjektarb.	1 490 000	7,8
Totalt	19 014 000	100,0

<i>Innsatstyper</i>	kr	%
Investeringer	4 739 000	24,9
Lokal drift/kurs etc.	7 356 000	38,8
Norsk personell	2 738 000	14,4
Kurs i Norge/stipend	1 891 000	9,9
Administrasjon	1 490 000	7,8
Diverse	800 000	4,2
Totalt	19 014 000	100,0

<i>Geografisk fordeling</i>	To-sidig	Flersidig	Totalt	%
Europa	1 459 000	0	1 459 000	7,7
Asia	0	3 759 000	3 759 000	19,8
Afrika	3 642 000	3 325 000	6 967 000	36,6
Amerika	3 223 000	978 000	4 201 000	22,1
Globalt+adm.	1 200 000	1 428 000	2 628 000	13,8
Totalt	9 524 000	9 490 000	19 014 000	100,0

To-sidige prosjekter

Framdriften av de to-sidige prosjekter er blitt bedre det siste året idet en prosjektmedarbeider har vært engasjert ved internasjonal avdeling

LO har samarbeidet med AOF og Folkets Brevskole om oppfølging av faglige opplysningsprosjekter.

Rapport vedrørende de to-sidige prosjekter, se AIS-beretning.

Flersidige prosjekter

Samarbeidet med FFI har utviklet seg videre. LO engasjerer seg i stigende grad med personellbistand i forbindelse med FFI-prosjektene.

Et økende antall prosjekter fra yrkesinternasjonale oversendes gjennom FFI for finansiering.

FFI avholder årlige koordineringsmøter for bistandsarbeidet, med deltakere fra yrkesinternasjonale og fra de organisasjoner som finansierer prosjektene.

Personell

Følgende personell har vært engasjert for kortere eller lengre tid for oppdrag i utviklingsland i 1982:

Sivert Langholm, Tanzania, stasjonert, Per Hammersted, Tanzania, stasjonert, Magne Nedregaard, Jamaica, stasjonert,

Eidar Trulsen, Venezuela, Costa Rica, stasjonert, Helga Trulserud, Indonesia, kursleder, Harriet Andreassen, Egypt, foreleser, Geir Aune, Egypt, Portugal, kursleder, oppfølging, Knut Holtermann, Egypt, foreleser, Knut Fjæstad, Liberia, forprosjektering

Evaluering

Det er foretatt en evaluering i egen regi (LO/AOF) av kursvirksomhet i Norge for deltakere fra utviklingsland. Konklusjonen er at denne virksomheten bør utvides, og at oppfølgingen i deltakernes hjemland bør forsterkes.

Evaluering av andre sider ved bistandsarbeidet vil bli foretatt i samråd med NORAD.

Administrasjon/saksbehandling

Virksomheten sorterer under LOs internasjonale kontor. I 1980 ble det ansatt en egen saksbehandler for dette felt, bistandssekretær Vesla Vetlesen. Avdelingen ble samtidig styrket med en kontorfullmektig.

I 1982 har en prosjektsekretær, Leonard Larsen, vært engasjert ved avdelingen.

Når sakene (prosjektene) er utredet ved internasjonalt kontor, går de til AIS og forslagene herfra forelegges NORAD. AIS' innstilling oversendes deretter LOs Administrasjon og Sekretariat for vedtak.

I tilfeller hvor prosjektene særlig angår yrkesinternasjonaler og lokale fagforeninger i utviklingsland, blir sakene forelagt for de aktuelle norske forbund.

I forhold til kassakontoret er «ramme-midlene» underlagt de samme hovedretningslinjer som for LOs øvrige virksomhet. Det er imidlertid utarbeidet særlige rutiner som skal sikre oversikten vedrørende de enkelte prosjekter såvel som for rammen totalt. Samtidig imøtekommes de spesielle krav som NORAD (og Riksrevisjonen) stiller til kontroll, herunder at midlene skal være avsatt på egen rentebærende konto.

Oversikt LO/NORAD-rammen 1980-82 på grunnlag av regnskap 1980 og 1981, samt foreløpig oversikt for 1982

To-sidige prosjekter	1980	1981	1982
1 Portugal			
1.1 Faglig opplæring Jose Fontana/UGT	100 000	408 000	750 000
1.2 NKIF/ICEF-kursvirksomhet			201 000
2 Tanzania			
Avisprosjekt, JUWATA	832 000	1 210 000	900 000
3 Jamaica			
3.1 Faglig utredningssenter	323 000	1 362 000	1 326 000
3.2 NJMF-kursvirksomhet			100 000
3.3 Universitetets fagforeningsinstitutt			112 000
4 Egypt			
Faglig opplysningsarbeid		315 000	385 000
5 Stipend		163 000	200 000
6 Administrasjon, div. prosjektarbeid	200 000	337 000	300 000
7 Sub. total tosidig (9 524 000)	1 455 000	3 795 000	4 274 000

Flersidige prosjekter, FFI:

1980

Sri Lanka — hjelp til oppsittere i Nuwara-Eliya-distriktet	40 000
Indonesia — Faglig opplæring og studieleder	294 000
Oppfølging sysselsettingshåndbok	104 000
Niger — USTN-forbrukerkooperasjoner	157 000
Vest-Afrika — Rådgiver for arbeideropplysning (2 år)	899 000
Øvre Volta — Helsesenter for arbeidere	241 000
Mexico — Opplæringsprogram for kvinner	211 000

<i>To-sidige prosjekter</i>	<i>1980</i>	<i>1981</i>	<i>1982</i>
Stipend for fagforeningsfolk	100 000		
Karibien — IFPAAW, faglig opplæringsprogram (omdisponert)	163 000		
India — ITGLWF, sekretæropplæring for kvinner	79 000		
Ecuador, IFPAAW, organisasjonsprosjekt	200 000		
8 FFI 1980	2 488 000		
<i>1981</i>			
Bangkok — Oppfølging av sysselsettingskampanje — regionalt møte		95 000	
Thailand — forundersøkelse vedr. foreslåtte byprosjekter og støtte til kooperasjoner i byer		11 000	
Pakistan — «Folkets hus», Karachi		81 000	
Franskspråklig Afrika — Nasjonalt kurs i arbeidsrett og forhandling for tillitsvalgte, samt organisasjonskurs		400 000	
Peru — Helsesenter		546 000	
Spesielle studiestipend for fagforeningsfolk		250 000	
Internasjonalt studieinstruktør-seminar		162 000	
Øst-Asia — Utdanningsprogram for kvinner i fagbevegelsen		270 000	
India — Sysselsettingsprogram for tekstilarbeidere i Ahmedabad		20 000	
Uganda — Transportmidler til Ugandas tekstilarbeiderorganisasjon		72 000	

To-sidige prosjekter

1980

1981

1982

	Elfenbenskysten — Kontor- utstyr for tekstilarbeider- organisasjon	20 000	
	Kenya — Seminar for under- holdnings- og kulturarbeidere	122 000	
	India — Seminar for lærere	81 000	
	Spania — FFI-Ungdomsrally, stipend for deltakere fra u-land	100 000	
9	FFI 1981	2 230 000	
	1982		
	India — Landsbyutvikling, Madhya Pradesh		508 000
	India — helsesenter Ghazipur		56 000
	Sri Lanka — yrkesopplærings- senter, Kotagala		489 000
	Pakistan — Folkets Hus		108 000
	Pakistan — sysselsettings- program		122 000
	Pakistan — systue		180 000
	Afrika — ungdomsseminar		87 000
	Togo — forbrukerkooperativ		232 000
	Regionkonferanse Sahel- krisen		189 000
	Øvre Volta — helsesenter (fortsetter)		158 000
	Vest-Afrika — ekspert koope- rasjon		180 000
	Kenya — ekspert økonomi		180 000
	Asia — utdanning av fagfor- eningskvinner (fortsettelse)		312 000
	India — rehabilitering/opp- læring kvinner		196 000
	India — yrkesopplæring kvinner		42 000
	IFPAAW, Malaysia — for- studie, yrkesopplæring		27 000

To-sidige prosjekter	1980	1981	1982
ITGLWF, India — Opplæring av kvinner, barnehage			377 000
IFPAAW, Ecuador — organisasjonsprosjekt (fortsettelse)			21 000
ITFLWF, India — internat, pikeskole			98 000
ITGLWF, Nigeria — kurser tekoarbeidere			138 000
ITGLWF, Zimbabwe — organisasjonskampanje, lærarbeidere			124 000
ITGLWF, Ghana — opplysningsarbeid, tekstil og lær			126 000
PSI, Thailand — kurs for off. ansatte			169 000
10 FFI 1982			4 119 000
11 Adm. FFI	75 000	266 000	312 000
12 Sub. tot. flersidig (9 490 000)	2 563 000	2 496 000	4 431 000
13 Totalt (post 7+12) (19 014 000)	4 018 000	6 291 000	8 705 000

Fred, sikkerhet, nedrustning, øst—vest kontakt

Den sentrale side ved dette arbeidet er å engasjere de internasjonale faglige organer. Landsorganisasjonen er medvirkende årsak til at Frie Faglige Internasjonale holdt sin nedrustningskonferanse i november 1981 og formulerte programmet «Fred — Nedrustning — Sikkerhet; En politikk for den internasjonale fagbevegelsen». Landsorganisasjonen førte også fram forslaget om at nedrustning, fred og sikkerhet må være ett av hovedemnene på FFI-kongressen i Oslo 1983. Målsettingen er å sikre nedrustningsprogrammet, plassere FFI i rampelyset for nedrustningsarbeidet og binde organisasjonen til et praktisk og konkret arbeid i denne sektoren. Det forberedende rapportarbeid til kongressen på dette feltet begynte i 1982.

På DEFS' kongress i april ble rustningskappløpet stadig tatt opp i debatten. Kongressen vedtok et manifest om nedrustning og øst/vest-forholdet. Hovedtrekkene er som følger:

FRED OG NEDRUSTNING — NA

Resolusjon vedtatt av DEFS's kongress
Haag, 19.—23. april 1982

1. Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS) IV. kongress, som har som motto «Arbeid, Fred og Solidaritet», bekrefter arbeidstakernes lenge uttrykte ønske om avspenning, fred, sikkerhet og nedrustning. DEFS anser fred, økonomisk vekst og sosial rettferdighet som udelelige.
2. Den økende internasjonale spenning driver våpenkappløpet og øker krigsfaren. Kongressen krever at det utvises respekt for nasjonenes territoriale ukrenkelighet og folkenes selvbestemmelsesrett. DEFS avviser at militærrett eller unntakstilstand og alle andre former for undertrykking gir løsning på økonomiske og sosiale problemer.
3. I våpenkappløpet framstår Europa, hvor det allerede er konsentrert enorme våpenlagre, som en mulig arena for atomkrig. Dette er årsaken til at kongressen uttrykker sin uro over utviklingen av og utplasseringen av taktiske våpen og mellomdistansevåpensystemer. Bruken av disse våpen vil uunngåelig føre til total krig som vil true selve menneskehetens eksistens. Kongressen avviser tanken om at kjernefysiske våpen er noen garanti for sikkerhet og stabilitet — uansett hvor. Våpnenes økte komplisierthet og regjeringenes stadig større avhengighet av dem øker faren for og den spenning som kan føre til kjernefysisk utslettelse.
4. Den økonomiske verdenskrise øker ulikhetene i økonomisk utvikling i ulike land. De vansker og ubalanser som følger, som matvarekrisen og råvareproblemene, øker fristelsen til å løse problemene ved å ty til våpen. Kongressen avviser den uakseptable tanke at den økonomiske krise kan løses ved hjelp av økte rustningsutgifter.
5. Spenningen mellom Øst og Vest overskygger Nord-Sør-dialogen i stadig sterkere grad og tilslører det store problem som det internasjonale samfunn står overfor: Kampen mot økonomisk ulikhet som en avgjørende faktor for verdensfreden.
6. Arbeidstakere i hele Europa krever stans i våpenkappløpet slik at finansielle og andre ressurser kan stilles til rådighet for sosial framgang i Europa og særlig for utviklingslandene. Kongressen ser med stor uro på det at i en periode med den største arbeidsløshet Europa har hatt, ofres enorme offentlige midler på rustning. Kongressen avviser de farlige doktriner som søker å binde sysselsettingsnivået til produksjonen og spredningen av stadig mer raffinerte våpen.
7. Kongressen viser til Den Europeiske Faglige Samorganisasjons resolusjon av 14. februar 1980, hvor det het at «Den sterke militære konsentrasjon i Europa betyr at økt spenning på verdensplan direkte berører arbeidstakerne i Europa». DEFS beklager desto mer at dens inntrengende appell til de europeiske regjeringene om «at de gjør alt som står i deres makt, enkeltvis og gjennom mellomstatlige europeiske institusjoner for å fremme avspenning, både på verdensplan og europeisk plan», ikke er møtt med særlig oppmerksomhet.
8. Konstaterer tvertom at det siden er fattet vedtak om enda større konsentrasjoner av våpen av alle slag på europeisk jord, både i øst og vest. De europeiske regjeringer må ta aktiv del i avspenningsprosessen, skape forståelse, tillit og samarbeid i Europa. Kongressen mener at fagorganisasjonene må spille en rolle i denne prosessen.
9. Videre må landene i Vest-Europa i større utstrekning la sin stemme høre og gi egne bidrag i den vitalt viktige debatten mellom supermaktene.
10. Kongressen mener at forhandlingene mellom De Forente Stater og Sovjet-

unionen om reduksjon av mellomdistansevåpen i Europa foregår innenfor begrensede rammer. Men DEFS hilser likevel innledningen av forhandlingene mellom de to land velkommen. Kongressen ber de to regjeringer inntrengende om å arbeide for varig framskritt for tilintetgjøring av taktiske, mellomdistansevåpen og strategiske atomvåpen i Europa.

11. Det er videre påkrevd å føre fram nye initiativ til fred og nedrustning, DEFS krever omgående forhandlinger med sikte på:

- at planene om utplassering og anvendelse av nye kjernefysiske mellomdistanseraketter i Europa oppgis og at allerede utplasserte mellomdistanseraketter trekkes tilbake,
- å stanse all produksjon av atomvåpen i verden.

12. Dette vil være et viktig skritt mot en avtale om forbud mot:

- produksjon
- utplassering
- tilbud
- utvikling
- bruk

av kjernevåpen, bakteriologiske våpen og andre destruktive midler og av ny rustningsteknologi, med sikte på skrittvis og kontrollert nedrustning.

13. Kongressen pålegger derfor Eksekutivkomiteen og medlemsorganisasjonene:

- å arbeide aktivt for disse målsettingene hvor det er mulig,
- å følge regjeringens politikk kritisk også i sammenheng med det europeiske politiske samarbeid (EPS),
- å kreve at de respektive regjeringer gjøre FN's annen konferanse om nedrustning vellykket og å forlange faglig representasjon i delegasjonene,
- å utarbeide, på grunnlag av utredningen fra Det Europeiske Faglige Institutt, forslag til koordinert omstilling av krigsindustri til industri med fredelig formål, og alternativt sysselsetting. Dette må gjøres i samarbeid med de faglige bransjekomiteer,
- å gjøre utrydding av sult og underutvikling til en integrert del av arbeidet for fred og nedrustning.

14. Kongressen ber alle arbeidstakere i Europa om å støtte forslagene i denne resolusjonen. Dette vedtak og dets politiske forslag skal følges opp aktivt og legges fram for regjeringer og internasjonale instanser ansvarlige for nedrustning.

I DEFS' holdninger inngår fortsatte krav til regjeringene i Vest-Europa om å drive avspenningsarbeidet øst-vest. LO støtter dette.

Landsorganisasjonen har i sine østkontakter forsøkt å fremme forhandlingsvilje i Øst-Europa og Sovjetunionen. Vi mener å kunne slå fast, å dømme etter rekken av samtaler og kontakter i bredden og dybden, at det også i Øst-Europa og Sovjetunionen er rotfestede og økende ønske om forhandlinger og nedbygging av kjernevåpen og de andre rustningene. Det har vært Landsorganisasjonens politikk å kreve at de øst-europeiske organisasjoner i likhet med de vestlige fagbevegelser også søker å presse sine regjeringer til å gi forhandlinger om nedbygging og kontroll av ulike typer kjernevåpen og konvensjo-

nelle våpen. Dette var et hovedpunkt i samtaler med tjekkoslovakisk LOs formann Karel Hoffmann i Praha i mai, og det sto særlig langt framme i samtalen med Sandor Gaspar i august i Oslo, da han var LOs gjest, og i Sulitjelma som NFS' gjest. I samtalen i november med den nye formannen Stefan Sjalajev i den sovjetiske fagorganisasjonen (VZSPS) i Moskva, ble en vesentlig del av tida brukt til pågang om nedrustningsforhandlingene. LO har konsekvent framholdt sterk misnøye med at supermaktene egentlig ikke har vist forhandlingsvilje i 1982 verken når det gjelder langdistanseraketter (START), mellomdistanseraketter (INF), eller konvensjonelle våpen (MBFR), og over at forhandlinger overhode ikke føres om taktiske eller såkalte slagmarks-kjernevåpen (BNF).

Kontaktene østover er nyttet til å presse for disse synspunkter og for at nedbygging og kontroll av kjernevåpnene må være en felles oppgave for fagbevegelsen i øst og i vest. Ensidig press i vest vil til sjuende og sist føre galt av sted. Det må bli en fellesoppfatning hos arbeidstakerne i øst og vest at gjensidig og balansert nedrustning, i første omgang av kjernevåpnene, er en nødvendighet.

Kontaktene østover er også nyttet til å ta opp øst-vest-forholdene generelt, Polen og Afganistan, samt de økonomiske problemer som øststatene på sin side og veststatene på sin står overfor. Det framgår med all tydelighet at de østlige arbeidstakere står overfor minst like store problemer som de vestlige, og det i en periode med sterkt økende spenning og få tegn til reell forhandlingsinteresse hos superstatenes ledere. Det hersker ingen tvil om at ledelsene i fagorganisasjonene i øst er like engstelige for den videre utvikling som de faglige ledere i vest. I hvilken grad fagorganisasjonene reellt påvirker regjeringene og kommunistpartiene er ikke klart. Under kontaktene har det vært få anledninger til å glemme at vi lever i en verden med meget ulike sosiale og politiske systemer. Likevel, hovedproblemene er til dels likeartede.

Som nevnt er nedrustningssaken fra LOs og andre organisasjoners side kjørt i DEFS og FFI, med en viss framgang når det gjelder å samles i felles standpunkter. I forhold til amerikansk fagbevegelse, AFL-CIO, som er og vil bli særdeles viktig i dette arbeidet, har oppgaven i 1982 vært å tilnærme den til FFIs hovedprogram. AFL-CIO vendte pr. 1. januar tilbake til FFI etter utmelding i 1968. Amerikanerne deltar nå i rapportforberedelsene til kongressen 1983 og har akseptert nedrustning som et hovedemne. Nedrustningsspørsmålet ble tatt opp i drøftingene

mellom AFL-CIO og NFS i august i Sulitjelma. Det er på det rene at AFL-CIO nå utvikler en politikk i forhold til de amerikanske forsvarsutgifter, som trekker ressursene fra alle andre sektorer i samfunnet, til forsvaret generelt og til nedrustning.

På nordisk plan har LO deltatt i framdriften av nordiske holdninger til nedrustning. På den nordiske arbeiderkongressen i Sandefjord i juni ble følgende fellesopplegg vedtatt:

NEDRUSTNING OG ATOMFRIE SONER

Arbeidet for avspenning, nedrustning og fred må gis fornyet styrke. For å nå disse mål må prinsippet om felles sikkerhet legges til grunn av alle verdens nasjoner. Landene må søke sin trygghet gjennom samarbeid, ikke gjennom konfrontasjon.

Den nordiske arbeiderkongressen krever omfattende nedrustningsforhandlinger mellom stormaktene. Politisk vilje er nå nødvendig for å nå fram til resultater. Kontakten på tvers av øst/vest-s skillet må økes for å hindre stigende spenning. Konflikten i den tredje verden må ikke automatisk tillegges en øst/vest-dimensjon. Det kan lede oppmerksomheten bort fra de underliggende problemene.

Forhandlingene i Wien om styrkereduksjoner står i stampe til tross for at uenigheten mellom partene relativt sett ikke kan sies å være vesentlig. Det er tegn på stemningen internasjonalt at konferansen for sikkerhet og samarbeid i Europa hittil ikke har nådd fram til resultater som kunne bringe utviklingen fra Helsingforskonferansen i 1975 videre. Dette gjør det enda viktigere at forhandlingene mellom De Forente Stater og Sovjetunionen i Genève om kjernefysiske våpen i Europa fører fram til konkrete resultater. Disse vil få betydning for mulighetene til å redusere antallet kjernefysiske våpen i Europa, men også for det politiske klima vi skal leve under i 80-åra. I Europa konsentreres øst/vest-konflikten militært. Resultater i forhandlingene om kjernevåpen i Europa kunne få betydning for andre områder av nedrustningsarbeidet.

Konstruktive forhandlinger for å nedruste mellomdistanse kjernevåpen i Europa skulle skape nye forutsetninger for en reduksjon av de interkontinentale strategiske kjernevåpenlagrene gjennom de såkalte START-forhandlingene. På samme måten vil et gjennombrudd kunne skje for forhandlinger med sikte på å minske de såkalte kjernefysiske slagmarksvåpnene med kort rekkevidde som en finner mange tusen av i Europa. De kan bli tatt i bruk i en tidlig fase i en eventuell krig. Det vil også være av stor betydning at framgangsrike forhandlinger om kjernevåpen i Europa vil kunne føre til at den mangeårige stillstand i spørsmålet om reduksjon av konvensjonelle styrker i Europa blir brutt.

Et bredt folkelig engasjement kan bidra til å øke forhandlingsviljen hos stormaktene og å sikre freden. De gjenopptatte forhandlingene i Genève er et eksempel på dette. De voksende fredsbevegelser i Vest-Europa og USA er derfor viktige. Og det er minst like viktig at befolkningen i de øst-europeiske landene selv aktivt engasjerer seg i arbeidet for avspenning og nedrustning.

Alle har et ansvar for og muligheter til å bidra til en utvikling med avspenning og nedrustning i sin egen region. De nordiske landenes sikkerhetspolitikk har bidratt til stabilitet og lavspenning. Nordisk arbeiderbevegelse tar sikte på ordninger som styrker denne stabiliteten i Europa som helhet.

Blant de forslagene som arbeiderbevegelsen har drøftet i denne forbindelsen er en nordisk atomvåpenfri sone som et ledd i arbeidet for å bygge ned kjernevåpen i større europeisk sammenheng.

Den nordiske arbeiderkongressen legger vekt på en felles holdning til dette spørsmålet mellom fagbevegelsen og de sosialdemokratiske partier i Norden.

Målet må være å hindre at atomvåpen blir brukt på, fra eller mot nordisk område. En atomvåpenfri sone i nordisk område kan redusere trusselen fra kjernevåpen i og mot området. De nordiske sosialdemokratiske partiene og landsorganisasjonene vil arbeide for en atomvåpenfri sone i nordisk område som et ledd i arbeidet for å bygge ned kjernevåpen i en større europeisk sammenheng.

Arbeiderkongressen mener at en kjernevåpenfri sone i det nordiske området må:

- fremme avspenningen og forsterke sikkerheten i Norden og hele Europa.
- redusere kjernevåpentrusselfen mot området.
- bidra til å redusere på gjensidig basis antallet kjernevåpen i Europa.
- utvikle videre det nordiske områdes status som kjernevåpenfritt område, som kan bestå av ett eller flere elementer — slik som:
 - forbud mot deltakelse i prøver med atomvåpen,
 - forbud mot utplassering og lagring av atomvåpen,
 - forbud mot opplæring av egne styrker i bruk av atomvåpen,
 - forbud mot anløp, overføring av krigsfartøyer og overflyvning av fly som fører atomvåpen, regulering av gjennomfart,
 - forpliktelser fra atomvåpenmaktens side om ikke å bruke eller true med å bruke atomvåpen mot området innenfor sonen.
 - forpliktelser fra atomvåpenstatens side til ikke å true med å bruke kjernevåpen fra sonen.

Arbeiderkongressen vil også understreke betydningen av arbeidet i FN med å styrke sikkerhetsgarantiene til ikke-atomvåpen-statene.

De nordiske sosialdemokratiske partiene og fagbevegelsen i Norden uttrykker håpet om at FNs andre ekstraordinære generalforsamling om nedrustning vil bringe medlemslandene nærmere konkrete resultater. Den nordiske arbeiderbevegelsen ønsker både nasjonalt og internasjonalt å støtte initiativ som kan fremme en slik utvikling.

Med grunnlag i de fortsatte drøftinger i den nordiske gruppen for utenriks- og sikkerhetspolitikken ber Arbeiderkongressen Samarbeidskomitéen lede det videre arbeid med sikte på et felles grunnlag for en atomvåpenfri sone i det nordiske området. De nordiske sosialdemokratiske partiene vil fremme initiativ overfor de nordiske regjeringene for å få til en felles plan for det videre arbeid med en slik sone. En bred folkeopinion krever nå handlekraft og politisk vilje i arbeidet mot atomvåpen og kapprustning, for avspenning, nedrustning og fred.

I Norge har Landsorganisasjonen nært samarbeid med Det norske Arbeiderparti i utvikling av holdningene i nedrustningsspørsmålet, og tatt sin del av presset på Høyre-regjeringen for å drive en mer aktiv nedrustningspolitikk. LOs internasjonale sekretær var til stede på FNs ekstraordinære sesjon for nedrustning.

De multilaterale øst/vest-faglige konferanser

Neste europeiske fagforeningskonferanse — som øst/vest-konferansene kalles — skal egentlig finne sted høsten 1983. Det blir den femte i rekken. Det har imidlertid vært misnøye på vest-europeisk side over at konferansene gir lite ut over utveksling av taler og forhandlinger om et kommuniqué. Konferansen 1981 var viktig i og med at den fant sted under stadig dårligere øst/vest-forhold og med referanse til Afghanistan. Overraskende kom det til realitetsdiskusjon om nedrustning og en markant fellesuttalelse om kjernevåpnene. «Alle kjernevåpen vekk fra Europa». Dette var et generelt og bredt felles mål, men likevel et fellesmål. LOs representanter har hørt det hypig referert til Øst-Europa, og har nyttet det sjøl.

Utviklingen i Polen med den militærkommunistiske makt-overtakelsen i desember svekket forholdet mellom øst-europeisk og vest-europeisk fagorganisasjon. For norsk LOs vedkommende betydde det at kontakten med sovjetisk LO (VZSPS) som så smått var tatt opp igjen på internasjonalt sekretærplan i september 1981, ble utsatt ytterligere. En kontakt ble forsøkt i juni 1982, men en kontakt på topp-plan kom først i stand med et todagers samtalebesøk i Moskva i november. Disse kontaktene var bl.a. preget av Polen og tilbakeholdenhet fra vår side når det gjelder neste øst/vest-konferanse. Tilbakeholdenheten var representativ for en fellesholdning i Vest-Europa, som forsåvidt fikk sin krasseste utforming i en felleskonferanse FFI/WCL/DEFS i november 1982 om Polen, der det kom anbefalinger om å revidere kontaktene med organisasjoner som ikke gikk inn for en fullt fri fagbevegelse i Polen og om utsettelse av alle forberedelser til den neste øst/vest-konferansen til situasjonen for polske arbeidstakerorganisasjoner var avklart. FFIs styre i november sluttet seg til disse anbefalingene. På norsk side mente vi dette var å gå for langt i og med at våpenkappløpet og forverring i øst/vest-forholdet generelt økte farene i situasjonen. Som en konsekvens tok Tor Halvorsen på NFS' styremøte i desember opp forslag om at de nordiske organisasjoner skulle arbeide for fortsatte forberedelser av øst/vest-konferansen, og at endelig beslutning skulle tas i 1983 i lys av situasjonen. De nordiske organisasjoner fulgte opp dette i DEFSs styremøte i desember og det ble de vest-europeiske organisasjoners politikk.

Sør-Afrika — apartheid

Den aktuelle faglige situasjon i Sør-Afrika

Etter den voldsomme ekspansjonen i de sør-afrikanske fagorganisasjonenes medlemstall og aktivitet i 1980—81, har det siste året vært preget av konsolidering og mer moderat økning i medlemstallet.

Mens arbeidsgiversiden i større grad har godtatt de svarte og fargedes fagorganisasjoner som forhandlingspart — et betydelig antall kollektive avtaler er nå inngått — så har på den annen side myndighetene fortsatt sin forfølgelse av aktive fagforeningsfolk. Flere hundre tillitsvalgte og medlemmer har vært arrestert, og streikende arbeidere er blitt drept. Tillitsmannen Aggett døde under fengsling, og flere av hans kolleger har vært utsatt for tortur.

De viktigste organisasjoner, hvor svarte og fargede utgjør flertallet av medlemsmassen, er:

FOSATU — Federation of South African Trade Unions, 105 000 medlemmer.

CUSA — Council of Unions of South Africa, 75 000 medlemmer.

SAAWU — South African Allied Workers Union, usikkert medlemstall: 20—75 000.

GWU — General Workers Union (tidligere Western Province GWU), 11 000 medlemmer.

Disse fire organisasjoner har konsultasjoner og en viss koordinering, men organisatorisk samarbeid er foreløpig ikke aktuelt.

Organisering av gruvearbeidere er nå i gang, CUSA konsentrere seg om dette. Arbeidslovgivningen omfatter nå gruvearbeidere, og det viser seg mulig å arbeide på dette felt.

ILO (Den internasjonale arbeidsorganisasjon)

I likhet med de to foregående år hadde ILO nedsatt en egen komité for behandling av Apartheid-spørsmålet under årets ILO-konferanse. John Svenningsen, LO-Danmark, var nordisk arbeiderrepresentant i denne komitéen (se avsnitt om ILO).

FFI (Frie Faglige Internasjonale)

I løpet av 1982 ble det i FFI holdt følgende koordineringsmøter vedrørende Sør-Afrika:

Møte 18, 22.—23. april i Brussel.

Møte 19, 2. juni i Genève.

Møte 20, 9.—10. november i Brussel.

Fra LO deltok Vesla Vetlesen i møte 20.

Bistanden til fagbevegelsen i Sør-Afrika koordineres gjennom FFI. I koordineringskomitéen drøftes de tiltak overfor Sør-Afrika som medlemsorganisasjonene og FFI arbeider videre med for å øve press mot apartheid.

NFS (Nordens Faglige Samorganisasjon)

Fra NFS ble det sendt protest til de nordiske regjeringer i forbindelse med IMF-lån til Sør-Afrika, fordi de nordiske land unnlot å stemme mot lånet. Fra LO ble det skrevet til Den norske Regjering i denne sammenheng.

LO/AIS

AIS-kampanjen «Frihet til det sørlige Afrika» som ble startet høsten 1981, ble videreført i 1982. Kampanjen tok særlig sikte på opplysning og informasjon om forholdene i apartheid-statene Sør-Afrika og Namibia. Brosjyremateriell ble distribuert gjennom organisasjonene, og en rekke solidaritetsmøter ble holdt. Kampanjens sekretariat var lagt til Norsk Folkehjelp.

LOs press på Den norske Regjering har det siste året særlig vært konsentrert om oljeboikott-konferansen. Det dreier seg om oppfølging av det norske initiativ i FN-sammenheng for å holde en konferanse av oljeproduserende land — eventuelt også transportører av olje — med sikte på å stoppe leveranser av olje til Sør-Afrika. Initiativene gjøres i samråd med bl.a. Norsk Sjømannsforbund.

I forbindelse med de mange arrestasjoner av tillitsvalgte, og i forbindelse med tillitsmannen Aggetts død i fengsel, har LO protestert overfor sør-afrikanske myndigheter.

LO/AIS fortsetter sin økonomiske støtte til de uavhengige fagorganisasjoner i Sør-Afrika. Støtten koordineres gjennom FFI. I 1982 bidro LO/AIS med vel 1 mill. kroner. Støtte til frigjøringsbevegelsen ANC og SWAPO skjer i samarbeid med Norsk Folkehjelp, som har anvendt ca. 700 000 kroner til hel-sarbeid og førstehjelpsopplæring.

Støtte til nabostatene — SADCC

LOs samarbeid med fagorganisasjonene i de frie nabostatene

er blitt styrket i løpet av 1982, dels ved å gi støtte gjennom FFI, og dels ved å utbygge den direkte kontakten.

Et regionalt statlig samarbeid er dannet (1980) — SADCC — Southern African Development Coordination Committee. Det består av Angola, Botswana, Lesotho, Malawi, Mosambik, Swaziland, Tanzania, Zambia og Zimbabwe.

Fagorganisasjonene i disse land søker nå et sterkere samarbeid, og LO bistår med forberedelsene til en faglig SADCC-konferanse, som er støttet av ILO og OATUU (Organization of African Trade Union Unity).

Polen

Situasjonen i Polen forverret seg avgjort i 1982, etter innføringen av unntakstilstand og militærkommunistenes makt-overtakelse 13. desember 1981. Fra vest-europeisk og internasjonal fagbevegelse har det vært kampanjer og protester direkte overfor polske myndigheter, indirekte gjennom vestlige regjeringer og i ILO-sammenheng for å få sikret retten til å drive faglig virksomhet. Som eksempel: LO i Norge gjennomførte en solidaritetsaksjon 30. januar, og forsøkte å få visum til å komme inn i Polen. Den polske regjering har ikke tatt noe av dette til følge, skjønt den har framholdt at den i prinsippet aksepterer at det må være demokratisk faglig virksomhet i landet. Regjeringen Jaruzelskis fagforeningslov bekjenner seg til dette prinsippet, men loven inneholder en rekke begrensninger og innskrenkninger som gjør den legale mulighet til å drive demokratisk og representativ faglig virksomhet nær illusorisk. Ved tiltak har regjeringen oppløst alle tidligere fagforeninger og søkt å få opprettet nye på de enkelte bedrifter og institusjoner, noe som senere skal føre til en nasjonal organisasjon. Solidaritetskilder opplyser at tilslutningen er meget liten, noe som indirekte bekreftes av myndighetene. Solidaritets utenlandsrepresentasjon hevder at tilslutningen til Solidaritet varer.

Holdningen fra LOs side har gått ut på fortsatt støtte til Solidaritet moralsk, til Solidaritets utenlandsgruppe også materielt, og gjennom Norsk Folkehjelp med betydelig humanitær støtte. LO har fulgt opp saken i forhold til den polske ambassade og polske myndigheter i likhet med andre europeiske landsorganisasjoner. Holdningen har vært og er at det ikke ville være mulig for Polen, makthavere og arbeidstakere å

komme ut av tilbakeliggenheten og mangelsituasjonen uten reell dialog mellom arbeidstakerrepresentanter og makthaverne. Fra polske myndigheter er dette stilt i utsikt. Men det har ikke skjedd. Løslatelsen av Lech Walesa i 1982 førte til forhåpninger, men trenden er nøytralisering av fagforeningslederen.

De polske myndigheter har nærmest skjøvet til side ILOs henvendelse. I slutten av 1982 kunne merkes en skjerping i de polske myndigheters holdninger, selv om et antall internerte ble sluppet løs og unntakstilstanden er lettet. Dette kom i form av nye arrestasjoner av Solidaritetsledere bl.a. Gwiasda, med tendens til anklager som kunne føre til dødsstraff, og tendens til allmenn kriminalisering av Solidaritetslederne. Ved utgangen av året er dette situasjonen. Det er allmenn frykt for at Polen-situasjonen kan vanskeliggjøre øst-vest-forholdet og skade forhandlingene om nedbygging av kjernevåpnene.

Som eksempel på internasjonale faglige holdninger vedrørende Polen gjengis følgende erklæring om Polen fra DEFS styremøte 29. januar:

«Styret i Den europeiske faglige samorganisasjon har fulgt utviklingen i Polen etter militærovertakelsen med den største indignasjon. Den brutale undertrykking av demokratiske rettigheter er videreført og forsterket de siste ukene. Fagforeningsmedlemmer i Polen er idømt lange fengselsstraffer for å ha utført vanlige fagforeningsoppgaver. Rapporter fra Polen forteller om de groveste former for undertrykking av det polske folk.

Uttalelser fra de polske myndigheter tyder ikke på at forbedringer vil komme.

DEFS fordømmer på ny den polske regjeringens udemokratiske og anti-faglige politikk. DEFS krever øyeblikkelig løslatelse av de arresterte fagforeningsmedlemmer. Vi krever gjeninnføring av de demokratiske og faglige rettigheter etablert før militærovertakelsen 13. desember 1981. De polske myndighetene må sikre demokratiske og uavhengige fagforeninger mulighet til å virke fritt slik at arbeidstakerne fullt ut kan medvirke i utviklingen av det polske samfunn.

DEFS er overbevist om at den eneste akseptable løsningen på krisesituasjonen i Polen er forhandlinger mellom den polske regjering og SOLIDARNOSC, under forutsetning av at fagorganisasjonene får tilbake fulle rettigheter og virkemidler.

DEFS fordømmer den polske regjeringens nei til besøk i Polen for en delegasjon fra DEFS. DEFS gjentar kravet om at en slik delegasjon får adgang til Polen for å få opplysninger om situasjonen og for å informere de polske myndighetene om DEFS' standpunkt. Videre avslag vil bli betraktet som klart bevis på at de polske myndighetene skjuler viktige forhold for den internasjonale offentlighet.

DEFS ber sine medlemsorganisasjoner fortsatt å arbeide for at nasjonale regjeringer øver direkte press på den polske regjering. De omfattende tiltak for humanitær hjelp som er organisert og støttet av DEFS' medlemsorganisasjoner må videreføres.

DEFS vil fortsatt øve press på EF-kommisjonen, EFs Ministerråd, Europa-parlamentet og EFTA-organene for å sikre at alt blir gjort for å få til en rask gjeninnføring av demokratiske og faglige rettigheter i Polen. Grunnlaget for dette press vil være de seks krav framlagt av styret i DEFS 17. desember 1981:

1. Øyeblikkelig løslatelse av alle arresterte faglige og demokratiske ledere og tillitsvalgte.
2. Opphevelse av unntakstilstanden.
3. Overholdelse av overenskomstene truffet i Gdansk, Szczecin og Katowice, grunnlaget for den uavhengige fagbevegelsen i Polen.
4. Gjenopptakelse av forhandlingene mellom representantene for SOLIDARNOSC, valgt av kongressen, og de politiske myndigheter.
5. All finansiell og økonomisk hjelp må avgjøres avhengig av gjennomføringen av de ovennevnte krav.
6. Humanitær hjelp og matvareforsyninger må fortsette, men det må opprettes utdelingsordninger som sikrer at hjelpen når de mennesker som virkelig trenger den. Dette kravet ble satt fram av SOLIDARNOSC før militærøvertakelsen.»

FFI har kjørt fram liknende uttalelser i styremøter i mai og november. I et særmøte med representanter for FFI, DEFS og den kristne internasjonale i november, ble det vedtatt anbefalinger som gikk lenger enn disse uttalelsene, og reist spørsmål om selve den faglige øst/vest-kontakt. FFI sluttet seg i styremøte i november til at en skulle «omvurdere hele øst/vest-forholdet», mens en debatt i DEFS 10. desember i lys av situasjonen på dét tidspunkt, førte til at formannen, Georges Debunne, oppsummerte som følger:

«DEFS tar 10. november-erklæringen til etterretning og fortsetter sin solidaritet med «Solidaritet», opprettholder presset for faglige rettigheter i Polen og for dialog, fortsetter humanitærhjelp og støtter «Solidaritet»s utenlandskomite.»

Tyrkia

Fengslingen av og rettergangen mot faglige ledere fra DISK, tiltalt ikke for voldsanvendelse, men for faglig virksomhet, har ført til skarpe reaksjoner fra den europeiske og internasjonale fagbevegelse. En serie henvendelser og protester til regjeringer, særlig i Europa og til de tyrkiske myndigheter er gjennomført.

FFI og DEFS har gjennomført et hjelpeprogram til rammede familier. LO og AIS har bidratt til programmet. De internasjonale fagorganisasjoner har også gjennomført observasjon av rettssaken mot de 52 DISK-ledere i Tyrkia og bidratt til betydelig publisitet og iallfall indirekte press på den tyrkiske regjering. Fra norsk side har advokat Karl Nandrup Dahl vært stilt til disposisjon for FFI og DEFS for dette oppdraget.

De internasjonale faglige organisasjoner og de enkelte europeiske medlemsorganisasjoner har også søkt å legge press på medlemsstatene i Europarådet for å stevne Evren-regimet for den europeiske menneskerettsdomstol for brudd på den europeiske menneskerettskonvensjon. Det har lyktes, og en gruppe

vest-europeiske stater, deriblant Norge, har støvnet Tyrkia. Saksforberedelsene er i gang, og det er kontakt mellom fagorganisasjonene og regjeringene om den.

I FFI er spørsmålet om gjeninntak av Türk-Is, som ble suspendert i 1981, aktualisert i forbindelse med at forbund i Türk-Is som er negative til Evren-regimet søker aktivisering av internasjonale forbindelser. En delegasjon fra FFI besøkte Tyrkia i slutten av 1982 og gjennomgikk situasjonen. Den har slått fast at situasjonen i Tyrkia ikke har bedret seg med hensyn til de faglige rettigheter, at forslaget til fagforeningslov som er til «høring» ikke gir mulighet til fri faglig virksomhet og at forutsetningen for at Türk-Is eventuelt kan vende tilbake til FFI er at organisasjonen stiller seg på linje med FFI i saken mot DISK-medlemmene og i kritikken av fagforeningsloven. Det er lagt opp til videre arbeid langs disse linjene i 1983.

Som eksempel på uttalelser fra internasjonal fagbevegelse om Tyrkia-situasjonen, gjengis nedenfor en resolusjon om Tyrkia, vedtatt av DEFSs kongress i Haag 19.—23. april:

«Kongressen gjentar igjen sin kategoriske fordømmelse av militærregimet i Tyrkia. DEFS tar avstand fra den brutale undertrykking av demokratiske og faglige rettigheter i Tyrkia. Etter mer enn et halvt års militærdiktatur er det tydelig at regimet i landet benytter kampen mot terrorisme som påskudd for varig undertrykking av frie og uavhengige fagforeninger.

Rettsaken mot DISK og dens tillitsmenn er blitt en rettsak mot den frie fagbevegelses prinsipper. Det 850-sider lange tiltaledokumentet mot de 52 faglige tillitsmenn inneholder ingen anklage om vold eller terror. Den kjensgjerning at DISK organiserte streiker og demonstrasjoner for å forsvare sine medlemmers økonomiske og demokratiske rettigheter, betraktes av det tyrkiske militærregimet som en forbrytelse som fordrer dødsstraff.

Arrestasjonen av den ledende forsvarsadvokat, formannen for juristforbundet i Istanbul, Orhan Apaydin, viser klart at de tyrkiske myndighetene ikke tillater DISKs tillitsmenn de enkle og fundamentale rettigheter til rettslig forsvar. Forfølgelsen av andre forsvarsadvokater er et ytterligere bevis på at militærstyret forakter vanlig rettspraksis. Advokater fra Vest-Europa som har vært til stede under rettsaken som observatører, beretter om omfattende bruk av tortur og at dette systematisk forties av myndighetene. Den nylige arrestasjon av den tidligere statsminister Bulent Ecevit, forbudet mot politiske partier og rettsaken som er under forberedelse mot et stort antall parlamentarikere for samarbeid med DISK, er et videre tydelig tegn på militærledernes fullstendige ringeakt for demokratiske regler og skikker.

På denne bakgrunn krever DEFS at det øves det størst mulige press på den tyrkiske regjering for å

- stanse rettsaken mot DISK og dens ledere,
- løslate fagforeningsmedlemmene,
- gjeninnføre vanlige faglige rettigheter,
- gjeninnføre demokratiet i Tyrkia straks.

DEFS' kongress krever også at medlemsorganisasjonene gjør sitt ytterste for å få sine regjeringer til å følge disse krav kraftig opp i sine forbindelser med Tyrkia.

DEFS merker seg med tilfredshet Europa-parlamentets beslutning om å anbefale suspensjon av forbindelsene mellom Det Europeiske Fellesskap og Tyrkia. DEFS krever at EF-kommisjonen og EFs Ministerråd følger opp denne rekommandasjonen.

DEFS' kongress merker seg også med tilfredshet at Europarådets Parlamentariske Forsamling har besluttet å anbefale at de europeiske regjeringer støvner Tyrkia for Menneskerettsdomstolen. Kongressen uttrykker sin skuffelse over at ingen regjering, tre måneder etter anbefalingen, har tatt initiativet. DEFS krever at regjeringene straks tar initiativ til rettssak mot Tyrkia.

DEFS' kongress mener at en diktaturstats medlemskap i Europarådet er i strid med Rådets ånd og statutter og krever direkte suspensjon av Tyrkia inntil demokratiet er gjeninnført i landet.»

Internasjonalt faglig ungdomsarbeid

Nordens Faglige Samorganisasjon.

Det har i 1982 vært holdt to møter med ungdomssekretærene i Norden — det første møtet på våren, hvor Svensk LO var vertskap. I forbindelse med dette møtet besøkte en forbundsskolen Bommersvik, hvor man fikk omvisning og opplysninger om hva slags kurs og aktiviteter skolen ble benyttet til.

På møtet var representanter fra SAK-Finland, TOC-Finland, TCO-Sverige, LO-Sverige og LO-Norge.

En drøftet det faglige ungdomsarbeidet i de enkelte organisasjoner, samt hvordan dette er tenkt i framtiden.

Man diskuterte det internasjonale faglige ungdomsarbeidet, og det ble vedtatt at en skulle følge opp dette med de representanter som sitter i 7-mannsgruppen fra Norden. Det er Britta Westh Nielsen fra dansk LO og Ingunn Olsen fra norsk LO som representerer Norden i denne gruppen.

Det andre møtet ble holdt på høsten, med dansk LO som vertskap. Møtet ble holdt på Bymose Hegn Kurscenter i Helsingør. I dette møtet deltok representanter fra LO-Sverige, LO-Danmark og LO-Norge. Dessuten møtte Christer Ahlen fra NFS.

Man behandlet den faglige aktiviteten for ungdom innenfor hver organisasjon.

Det arbeides med framtidsutsiktene, en fast post på dagsordenen er utveksling av erfaringer organisasjonene imellom, for å få styrket det faglige ungdomsarbeidet innenfor Norden.

Arbeidsledighetsproblematikken vedrørende ungdom var hovedtema på ovennevnte møte. En drøftet spesielt hvilke tiltak som gjøres i de respektive land for å forhindre at problemet

bare øker og øker, og hva slags krav organisasjonene retter mot de respektive regjeringene. Dette tema skal følges opp i de videre møtene som NFS «Ungdomsgruppe» skal ha til neste år.

Det ble vedtatt at det skulle holdes seminar for de ungdomsansvarlige innenfor de enkelte fagforbundene på det nordiske plan.

Det første seminaret holdes i Danmark til våren.

Når det gjelder samarbeidet innenfor NFS, ble Ingunn Olsen nominert til 7-mannsgruppen. Kontakten mellom de nordiske land er god, og det er bra samarbeid vedrørende det faglige og det politiske ungdomsarbeidet.

Den Europeiske Faglige Samorganisasjon.

Ungdomsarbeidet innenfor DEFS har vært godt i 1982.

Ungdomsgruppen har kontinuerlig ført ungdomspolitiske synspunkter fram for Sekretariatet og styret. Et ungdomsprogram er kjørt fram.

SAK-Finland trakk seg fra 7-mannsgruppen i 1981 og LO-Norge kom inn som nytt medlem. Dette tilsier at Norden har hatt to medlemmer i utvalget (LO-Norge og LO-Danmark), noe som i vesentlig grad styrket samarbeidet mellom de nordiske og europeiske organisasjonene.

7-mannsgruppen har i perioden holdt 8 møter, vesentlig i forbindelse med avviklingen av ungdomsseminarene.

Det har vært holdt flere møter med DEFSs sekretariat, hvor Mathias Hinterscheid og Bjørn Petterson har møtt. Bjørn Petterson overtok etter Ernst Phiel på kongressen i Haag i år, og er ansvarlig for ungdomsarbeidet innenfor Sekretariatet i DEFS. 7-mannsgruppen har også hatt møter med representanter fra den finske og belgiske regjering vedrørende ungdomsarbeidsledigheten, for å diskutere tiltak som må settes i verk.

7-mannsgruppen deltok som observatører på DEFS kongress i Haag, hvor de bl.a. åpnet sin kampanje vedrørende sysselsetting for ungdom. De stilte med en stand, hvor de ga opplysninger om sitt arbeid og drev PR for det faglige ungdomsarbeidet innenfor DEFS.

Medlemmene i 7-mannsgruppen deltok i en demonstrasjonsmarsj i Brussel 24. april som gikk på «Arbeidsledig ungdom». Demonstrasjonen var rettet mot den belgiske regjeringen med krav om bedring for den arbeidsløse ungdommen. Det var de belgiske medlemsorganisasjonene som sto bak demonstrasjonen.

Medlemmene i 7-mannsgruppen har i stor utstrekning vært behjelpelig med organisering av seminarer o.l. i de nasjonale organisasjonene.

7-mannsgruppen har arrangert følgende ungdomsseminarer i 1982:

1. «Planlegging av full sysselsetting.»
2. «Ny teknologi og industriell utvikling.»
3. «Europeisk omfang av faglig aksjon: Faglig solidaritet over landegrensene.»
4. Sommerskolen «Energi og Miljø».
5. «Representasjon av unge arbeidere i foreninger og klubber på arbeidsplassen.»
6. «Økonomiske og sosiale endringer og deres følger for utdanning og yrkesopplæring.»

LO-Norge var representert ved:

«Planlegging av full sysselsetting», Strasbourg, 14.—21. februar. Ingunn Olsen og Inge Staldvik.

«Energi og Miljø», Sommerskolen, Tammersfors, 11.—20. juni. Ingunn Olsen og Arnfinn Eikås.

«Representasjon av unge arbeidere i foreninger og klubber på arbeidsplassen», Wien, 4.—10. oktober. Ingunn Olsen og Freddy Johansen.

Ingunn Olsen møtte ved seminarene som ansvarlig fra 7-mannsgruppen.

Frie Faglige Internasjonale.

FFIs ungdomsgruppe har i 1982 utarbeidet et ungdomscharter. Dette vil ligge til grunn for det faglige arbeid fram til det Internasjonale ungdomsåret i 1985. Dette ungdomscharter vil bli lagt fram på kongressen i 1983.

LOs ungdomsutvalg var representert på møte i FFIs ungdomsgruppe i Paris i september av Ingunn Olsen.

ILO — Arbeidskonferansen 1982

Den 68. Internasjonale Arbeidskonferanse ble holdt i Genève i tidsrommet 1.—23. juni.

1. De norske deltakere til Arbeidskonferansen var følgende:

Regjeringsrepresentanter:

Underdirektør Halldor Heldal, Sosialdepartementet, delegasjonens formann.

Byråsjef Rønnaug Aaberg Andresen, Sosialdepartementet, delegert.

Førstekonsulent Odd Bruaas, Sosialdepartementet, rådgiver.

Byråsjef Knut Mørkved, Utenriksdepartementet, rådgiver.

Ambassaderåd Bjørnar Utheim, Norges faste delegasjon i Genève, stedfortredende delegert og rådgiver.

Byråsjef Truls Frogner, Kommunal- og arbeidsdepartementet, rådgiver.

Byråsjef Kjell Gundelsby, Forbruker- og administrasjonsdepartementet, rådgiver.

Attache Inga Magistad, Norges faste delegasjon i Genève, rådgiver.

Prosjektleder Henriette Munkebye, Sosialdepartementet, rådgiver.

Stortingsrepresentant Gunn Vigdis Olsen-Hagen, Stortinget, rådgiver.

Arbeidsgiverrepresentanter:

Direktør Erik Hoff, Norsk Arbeidsgiverforening, delegert.

Overlege Terje Due Strand, Norsk Arbeidsgiverforening, stedfortredende delegert og rådgiver.

Advokat Reidar Vigen, Norsk Arbeidsgiverforening, rådgiver.

Adm. direktør Alfred S. Hauge, Hotell Caledonien, Kristiansand S., representant for Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.

Journalist Laila Aavatsmark, Norsk Arbeidsgiverforening, rådgiver.

Sekretær Inger Brevik, Norsk Arbeidsgiverforening, rådgiver.

Arbeidstakerrepresentanter:

Førstesekretær Liv Buck, Landsorganisasjonen i Norge, delegert.

Advokat Karl Nandrup Dahl, Landsorganisasjonen i Norge, stedfortredende delegert og rådgiver.

Sekretær Harriet Andreassen, Landsorganisasjonen i Norge, rådgiver.

Sekretær Odd M. Bakkejord, LOs distriktskontor i Bodø, rådgiver.

Skolesekretær Kay Olav Winther, Landsorganisasjonen i Norge, rådgiver.

LOs formann Tor Halvorsen og LOs internasjonale sekretær besøkte konferansen i juni i to dager.

Kommunal- og arbeidsminister Arne Rettedal deltok i konferansen i dagene 7.—9. juni. Han ble ledsaget av statssekretær Kjell Stahl og ekspedisjonssjef Kåre Halden i Kommunal- og arbeidsdepartementet. Statsråd Arne Rettedal holdt et innlegg i generaldebatten 2. juni 1982.

2. De nordiske landsorganisasjoners forberedelse til Arbeidskonferansen.

Deltakerne på Arbeidskonferansen fra den svenske, danske og finske landsorganisasjonen holdt kontaktmøter høsten 1980 og våren 1981, henholdsvis i Danmark og Finland i forbindelse med forberedelsen til Arbeidskonferansen 1982. På ett av disse møter ble lederen for den internasjonale avdeling i den svenske landsorganisasjonen, Thorbjörn Carlsson, utpekt til å representere de nordiske landsorganisasjoner i Arbeidskonferansens komité for behandling av apartheid-systemet i Sør-Afrika.

3. Oppslutningen om konferansen.

Til konferansen møtte 18 060 delegerte og rådgivere fra 138 av ILOs medlemsstater.

Som president for konferansen ble valgt Perus arbeids- og sosialminister Grados Bertorini.

Konferansen ble besøkt av Frankrikes president Mitterrand og Pave Johannes Paul II.

4. Kvinnenes deltakelse i delegasjonene til Arbeidskonferansen.

På Arbeidskonferansen i 1981 ble det vedtatt en resolusjon som tok sikte på å oppfordre medlemsstatene til å utpeke flere kvinner i sine delegasjoner til Arbeidskonferansen. I resolusjonen heter det bl.a.:

«Arbeidskonferansen understreker at tiltak må bli tatt for å sikre videst mulig deltakelse av kvinner på Arbeidskonferansen på lik linje med menn. I samsvar med dette prinsipp skal medlemsstatene ta med kvinner i de nasjonale delegasjoner til

Arbeidskonferansen. Både i regjeringsdelegasjonene og delegasjonene fra arbeidslivsorganisasjoner, enten det gjelder delegater eller rådgivere.»

På Arbeidskonferansen i 1982 er delegasjonene representert med 131 kvinnelige delegater. Av de 131 kvinnelige deltakerne var 14 *delegerte* og 117 rådgivere.

5. *Konferansens dagsorden og fordelingen av de norske arbeidstakerrepresentanter på de forskjellige komitéer.*

Det ble satt opp følgende dagsorden for konferansen:

1. Generaldirektørens rapport.
2. Finans- og budsjettspørsmål.
3. Opplysninger og rapporter om gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner.
4. Vedlikehold av opparbeidede trygderettigheter for utenlandske arbeidstakere (annengangsdiskusjon).
5. Oppsigelse i arbeidsforhold på initiativ fra arbeidsgiveren (annengangsdiskusjon).
6. Yrkesmessig attføring (førstegangsdiskusjon).
7. Revisjon av konvensjon nr. 110 og rekommandasjon nr. 110 om arbeidsvilkår for plantasjearbeidere av 1958 (enkelt-diskusjon, dvs. emnet sluttbehandles i løpet av en arbeidskonferanse).
8. Strukturspørsmål.
9. Apartheidsspørsmål.

De norske arbeidstakerrepresentanter fordelte seg på forskjellige komitéer således:

Liv Buck: Resolusjonskomitéen.

Karl Nandrup Dahl: Komitéen for gjennomføring av rekommandasjoner og konvensjoner (kontrollkomitéen).

Harriet Andreassen: Komitéen for vedlikehold av opparbeidede trygderettigheter for utenlandske arbeidstakere.

Kay Olav Winther: Komitéen for yrkesmessig attføring.

Odd M. Bakkejord: Komitéen for oppsigelse i arbeidsforhold på initiativ fra arbeidsgiveren.

Karl Nandrup Dahl var påmeldt som varamann for Liv Buck i resolusjonskomitéen, og var stedfortreder for Liv Buck i plenum. Han fulgte også komitéen for apartheidsspørsmål i

egenskap av rådgiver for den nordiske representant Thorbjörn Carlsson og i Arbeidskonferansens komité for apartheidspørsmål.

6. *De enkelte saker som ble behandlet på konferansen.*

Det ble truffet følgende vedtak om nye ILO-instrumenter:

1. Konvensjon om oppsigelse i arbeidsforhold på initiativ av arbeidsgiveren.
2. Forslag til rekommandasjon om yrkesrettet attføring.
3. Revisjon av konvensjon nr. 110 og rekommandasjon nr. 110 om arbeidsvilkår for plantasjearbeidere av 1958.

Strukturutvalgets mandat ble forlenget, og denne gang til Arbeidskonferansen i 1983. Utvalget vil legge fram forslag til endringer av ILOs konstitusjon på arbeidskonferansen i 1983.

Apartheids spørsmålet ble behandlet i en egen komité som framla forslag til tiltak for Arbeidskonferansen på grunnlag av ILOs apartheid-erklæring fra 1964 og den reviderte erklæring av 1981.

Det ble ikke vedtatt noen resolusjon på Arbeidskonferansen i 1982.

Øvrige saker som ble behandlet på konferansen:

Generaldirektørens rapport.

Dette år behandlet generaldirektørens rapport særlig ungdommens problemer i arbeidslivet og ILOs alminnelige virksomhet i det forløpne år 1981. Det deltok ca. 200 talere, hvorav halvparten var statsråder. Det norske innlegg ble holdt av kommunal- og arbeidsminister Arne Rettedal.

Blant talerne merket man seg særlig Frankrikes president Mitterand, Pave Johannes Paul II, den finske sosial- og helseminister Jacob Södermann, den danske arbeidsminister Svend Auken, den svenske arbeidsminister Ingemar Eliasson, generalsekretæren i den Frie Faglige Internasjonale Otto Kersten, formann i styrets arbeidsgivergruppe og viseformann i styret, J. J. Oechslein, Frankrike, og generalsekretær F. Blanchard.

Generalsekretær F. Blanchard uttrykte spesielt bekymring for at rapportene fra Arbeidskonferansens komité for gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner ikke var blitt vedtatt på Arbeidskonferansens plenumsmøte, og at

Arbeidskonferansens resolusjonskomité ikke hadde oppnådd å komme fram til resolusjonsforslag som fikk tilstrekkelig flertall. Dermed ble ingen resolusjoner vedtatt.

Finans- og budsjettspørsmål.

Arbeidskonferansens finanskomité består av en regjeringsrepresentant fra hvert medlemsland, og er den eneste av konferansens komitéer som ikke er sammensatt på trepartsbasis. Som norsk regjeringsrepresentant deltok attasjé Inga Magistad. Førstekonsulent Odd Bruaas var varamann.

Kontingentskalaen for 1983 ser slik ut:

Kontingentskalan til FN ligger til grunn for den kontingentskalaen ILO benytter, og Arbeidskonferansen fastsatte også ILOs kontingentskala for 1983. Satsene og bidragene for de nordiske land vil bli følgende:

Danmark.....	0,73 %
Finland.....	0,47 %
Island.....	0,03 %
Norge.....	0,49 %
Sverige.....	1,30 %

Det største bidrag i budsjettet er USA som betaler 25 prosent, og for 1983 blir dette 30 846 181 \$. 1983-budsjettet har en sluttsum på 123 384 723 \$.

ILOs struktur.

Spørsmålet om endringer i ILOs struktur ble vedtatt satt på dagsorden for konferansen i 1983. Forslagene fra det såkalte strukturutvalget skal drøftes og blant disse forslag er det viktigste avviklingen av de faste statlige plasser i ILOs styre.

Blant de problemer man står overfor er fordelingen av de statlige plasser innenfor hver enkel verdensdel. Spesielt er det vanskelig å finne en løsning på Amerika-regionen, der det er langt igjen til en avtale mellom de to nord-amerikanske statene og resten av verdensdelen.

Fremdeles er det enkelte utestående spørsmål når det gjelder en intern enighet i arbeidstaker- og arbeidsgivergruppen om fordeling av plassene i styret. Man regner imidlertid med at strukturendringene vil bli vedtatt på Arbeidskonferansen i 1983, selv om de to partsgrupper ikke har nådd fram til enighet når det gjelder fordelingen av plassene i styret.

RAPPORT

fra
Komitéen som behandlet resolusjoner.

Av Liv Buck.

Komitéen ble ledet av mr. Olowo, regjeringsmedlem fra Nigeria. Som nestleder fungerte mr. Rowe, arbeidsgiverrepresentant fra New Zealand og mr. Stagg, arbeidstakerrepresentant fra Storbritannia.

I henhold til reglene i ILOs konstitusjon, artikkel 17, § 1 (1), skal forslag til resolusjoner være fremmet av ILO-konferansens delegerte minst 15 dager før arbeidskonferansen åpner.

Til ILO-konferansen 1982 var det totalt innsendt 18 resolusjoner. Da flere av resolusjonene gikk på de samme emner, lyktes det under behandlingen i komitéen å få til en sammenslåing, slik at det totale antall resolusjoner ble redusert til 11.

I henhold til konferansens forretningsorden er det kun 5 resolusjoner som slipper fram til behandling. Det foretas skriftlig (og hemmelig) votering over den prioriterte komitéen skal gi de foreliggende 11 resolusjonsforslag. Avstemningen ga følgende resultater:

1. Vern og fremme av foreningsfriheten og fagforeningsrettigheter.
2. Innføring av en solidaritetsdag med arbeidstakerne og folket i Palestina, Golan og andre okkuperte arabiske områder.
3. Effektiv trepartsdeltaking av alle medlemsstatene i arbeidskonferansens arbeid.
4. ILOs faglige bistandsvirksomhet vedrørende flyktninger i Afrika.
5. Ungdom og ILOs bidrag til Det Internasjonale Ungdomsåret.

Resolusjonskomitéen holdt en generell diskusjon om de tre første. Til resolusjonen om organisasjonsfrihet og fagforeningsrettigheter ble det fremmet hele 72 endringsforslag. Komitéen rakk kun å behandle 2 av disse. Den rakk heller ikke å vedta sin egen rapport, og for første gang i komitéens 20-årige historie ble det på ILO-konferansen 1982 ikke vedtatt noen resolusjoner.

Arbeidet i resolusjonskomitéen var en prøvelse for mange av de som var med i den. Resolusjonskomitéen er en meget viktig komité. Det var derfor meget beklagelig at ikke en eneste resolusjon av faglig art ble vedtatt. I stedet for å ivareta arbeidstakernes velferd, ble arbeidet i komitéen preget av at øst-europeiske og arabiske representanter satte i gang en intens prosedyredebbat som fullstendig lammet komitéens arbeid.

Det var ikke til å unngå at krigshandlingene i Libanon virket inn på komitéens arbeid, og de utenrikspolitiske spørsmål slo for fullt til i resolusjonskomitéen. En av årsakene til at arbeidet i komitéen ble hindret, var nok også at Sovjetunionen og de andre øst-europeiske land var imot resolusjonen om foreningsfrihet. Araberne på sin side var redd for at de ikke ville få sin resolusjon om solidaritetsdag med arbeiderne og folket i Palestina gjennom i plenum. Ved å gå sammen med øst-europeerne om å felle resolusjonen om foreningsfrihet med uthalingstaktikk, ga de bevisst avkall på sin egen resolusjon, men også de andre tre resolusjoner.

RAPPORT

fra

Komiteén for gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner (kontrollkomiteén).

Av Karl Nandrup Dahl.

I samsvar med Arbeidskonferansens forretningsorden ble det nedsatt en komité som behandlet medlemsstatenes gjennomføring av ILOs konvensjoner og rekommandasjoner, og som avla en rapport til Arbeidskonferansen om dette.

Det var 187 medlemmer hvorav 102 regjeringsrepresentanter, 26 arbeidsgiverrepresentanter og 59 arbeidstakerrepresentanter. 26 ikke-saklige organisasjoner var observatører i komiteén. Formannen i komiteén var den sveitsiske regjeringsrepresentant Senger, mens viseformannen fra arbeidsgivergruppen var Polites (Australia) og fra arbeidstakergruppen Hoytus (Belgia). Som rapportør ble utpekt Furtsinson fra Trinidad og Tobago.

Den norske representasjon i komiteén besto av regjeringsrepresentanten Henriette Munkeby, Sosialdepartementet, arbeidsgiverrepresentanten Inger Brevik, Norsk Arbeidsgiverforening, og arbeidstakerrepresentanten Karl Nandrup Dahl, Landsorganisasjonen i Norge.

Komiteén behandlet følgende dagsorden:

1. Rapporter om ratifiserte konvensjoner som medlemsstatene skal sende ILO ifølge artiklene 22 og 23 i ILOs konstitusjon.
2. Informasjon om medlemsstatenes framlegging av tidligere vedtatte konvensjoner og rekommandasjoner for lovgivende myndigheter, slik artikkel 19 i konvensjonen påbyr.
3. Rapporter om uratifiserte konvensjoner og rekommandasjoner fra alle medlemsstatene (artikkel 19 i konstitusjonen).

I år gjaldt denne rapportplikten konvensjon nr. 144 og rekommandasjon nr. 152 om trepartsrådslagning med sikte på å fremme gjennomføring av internasjonale standarder for arbeidslivet.

For komiteén var framlagt følgende materiale:

- a) ILOs ekspertkomitées vurdering av medlemslandenes rapporter om gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner.
- b) En generell oversikt over medlemslandenes rapporter vedrørende konvensjon 144 og rekommandasjon 152.

I generaldebatten holdt den norske arbeidstakerrepresentant, Karl Nandrup Dahl, følgende innlegg slik disse er gjengitt i komiteéns rapport (Provisional record nr. 31):

Sak: Gjennomføring av konvensjoner vedrørende industriell virksomhet på kontinentalsokkelen.

Arbeidstakerrepresentanten for Norge refererte til installasjoner på kontinentalsokkelen der det foregikk boring etter olje og produksjon av olje fra plattformen. Han reiste forskjellige problemstillinger i forbindelse med anmeldelse av nasjonal og internasjonal rett på bore- og produksjonsplattformene på kontinentalsokkelen. Særlig pekte han på de spørsmål som er forbundet med lovkollisjo-

ner og kollisjoner mellom forskjellige tariffavtalers utspring i ulike land. Disse kollisjoner av ulike typer av rettsregler som kommer til anvendelse på arbeidstakere på kontinentalsokkelen, reiser spesielt problemer når det gjelder virksomhet om bord på såkalte mobile plattformer. På vegne av Landsorganisasjonen i Norge foreslo han at den internasjonale arbeidsorganisasjon snarest tok opp til drøftelse spørsmål om vedtakelse av konvensjoner og rekommandasjoner som regulerer kollisjoner mellom nasjonale lover, internasjonale avtaler om kollektive avtaler som berører rettsstillingen til arbeidstakere på kontinentalsokkelen innen oljeindustrien.

Sak: Opprettelse av nasjonale ILO-komitèer i ILOs medlemsstater.

Representanten fra Landsorganisasjonen i Norge hevdet at nasjonale ILO-komitèer basert på trepartssystemet representerte i mange medlemsland et meget effektivt og viktig bidrag til arbeidet med å gjennomføre ILOs instrumenter i den nasjonale rett og forvaltning. På bakgrunn av dette hevdet den norske arbeidstakerrepresentanten at ikke-nasjonale ILO-komitèer burde opprettes gjennom lovgivning og ikke bare gjennom forvaltningsvedtak slik som i Norge. Dersom ILO-komitèene ble opprettet ved lov ville de bli styrket i sin uavhengighet i forhold til skiftende regjeringer og det faglige nivå ville kunne sikres på en bedre måte.

Sak: ILO-konvensjon nr. 87: Om foreningsfrihet og beskyttelse av organisasjonsretten, 1948: Polen.

Landsorganisasjonens representant fra Norge talte på vegne av representantene fra Sverige og Danmark der han bl.a. framholdt: Han hevdet at fagforeningsrettighetene var suspendert ved militære unntakslover. Han hevdet at innføring av militær unntakstilstand var i strid med internasjonal rett, fordi brudene på de fundamentale menneskerettigheter ikke kunne være forenlige med menneskerettskommisjonen, med mindre det forelå krig eller krisetilstand. Han redegjorde for de spesielle omstendigheter som Polen hadde påberopt seg for å innføre militærlovgivning og unntakslover, og påviste at disse omstendighetene ikke oppfylte vilkårene etter internasjonal rett for å suspendere de fundamentale menneskerettigheter i landet. Han etterlyste nærmer opplysninger fra den polske regjering om hvilke spesielle forhold og omstendigheter som berettiget etablering av militær unntakslovgivning i landet, slik at komitèen fikk anledning til å studere forholdene til menneskerettighetene nærmere.

Kontroll med medlemsstatenes gjennomføring av ratifiserte ILO-konvensjoner m.v.

56 medlemsstater ble invitert til å delta i Arbeidskonferansens komité for gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner, for der å gi utfyllende opplysninger om nasjonal gjennomføring av ILO-konvensjonene. 49 medlemsstater møtte med representanter fra sine regjeringer. Representantene fra Namibia, Tchad, Togo og Yemen møtte ikke.

Informasjonsrapporter.

Det var nå som tidligere år særlig regjeringer fra utviklingsland som ikke hadde oppfylt sine informasjonsplikter. Det gjaldt spesielt Lagos, Malavi, Tchad, Tanzania, Matogo, Bolivia, Den Sentral-Afrikanske Republikken, Diboli, El Salvador, Grenada, Guiena, Irak, Seychellene, Yemen og Zambia.

Gjennomføring av konvensjonen.

Sterk kritikk ble fremmet mot Burma, Bolivia og Polen for ikke gjennomføring av ILO-konvensjoner i nasjonal rett.

Konferansen vedtok ikke komitéens rapport med konklusjoner.

Den bulgarske regjeringsrepresentant foreslo at rapporten fra komitéen skulle være gjenstand for avstemning på Arbeidskonferansen. Uenigheten om rapportens innhold dreide seg særlig om prinsipielle synspunkter på kontrollsystemet og omtalen av Polen. Ved avstemning ved håndsopprekning ble rapporten forkastet. Ny avstemning ved navneopprop førte til stemmetallene: 230 for, 3 mot og 173 avsto. Bestemmelsene om Quorum i forretningsorden som fastsatte 241, førte til at forslaget om godkjenning av rapporten falt. Det manglet altså 8 stemmer.

RAPPORT

fra

Komitéen som behandlet opprettelse av et internasjonalt system for opprettholdelse av opparbeidede trygderettigheter for utenlandske arbeidstakere.

Av Harriet Andreassen.

Komitéen besto av 137 medlemmer — 67 fra regjeringene, 24 arbeidsgivere og 46 arbeidstakere — i utgangspunktet, men ble endret 8 ganger.

Det var annen gangs behandling av denne saken, så både formannen fra Algerie og viseformannen fra arbeidsgiver- og arbeidstakergruppen ble gjenvalgt.

Komitéen hadde 13 møter, det siste for godkjenning av rapporten som skulle legges fram i plenum.

Det ble lagt fram 78 endringsforslag til det utkastet til konvensjon som ILOs sekretariat hadde lagt fram i Rapport IV (2). En god del av disse — 35 — ble trukket, etter lange diskusjoner — 10 ble avvist p.g.a. at de ble tatt opp for sent eller manglet støtte — resten ble enten oversendt redaksjonsgruppen for innarbeidelse i konvensjonen, vedtatt eller forkastet.

Dette er revisjon av konvensjon nr. 48, som er ratifisert av få stater — Norge har bl.a ikke ratifisert. Dette er en vanskelig sak, ikke bare økonomisk/politisk, men også rent trygdeteknikk. Flere regjeringer ba om at en ikke måtte gjøre dette så innviklet og omfattende at ikke trygdeetatene i det enkelte land kunne praktisere konvensjonens bestemmelser.

En del av diskusjonen gikk på gjensidighetsprinsippet — om dette bare skulle gjelde de som arbeidet — Indias regjeringsrepresentant ville utelate flykninger og statsløse personer, men det ble vedtatt at de skal være med. Videre om trygdepliktig stat som hadde ratifisert konvensjonen kunne redusere ytelsene når mottakeren bodde i et annet land. Vedtaket her ble at medlemsstat skal garantere ved ratifikasjon at mottakerne skal ha en vesentlig del av ytelsen i henhold til landets lovgivning uansett hvor mottakerne bor.

Rapporten fra komitéen ble enstemmig vedtatt i konferansens plenum og konvensjonens tekst ble også vedtatt i plenum med 404 ja, 0 nei, 29 avståelser — quorum var 246.

Denne saken skal behandles videre i ILO, det skal nedsettes en ekspertkomité på 15 medlemmer som skal utarbeide modeller for bi- og multilaterale avtaler mellom land.

Videre skal da disse «modellforslagene» samt en rekommendasjon behandles på konferansen i 1983.

Mulighetene for ratifikasjon av denne nye konvensjonen kan komme til å bli avhengig av om en makter å komme fram til bi- eller multilaterale avtaler.

I komitéens arbeidsgruppe gikk arbeidet for så vidt greit, men etter fleres mening tok formannen det hele noe lettvtint i gruppa, men i komitémøtene gjorde han en bra jobb.

Jeg etterlyste flere og lengre møter i vår gruppe, men han var opptatt på annet hold.

Det var ellers god disiplin i gruppa, men under avstemning i komitéen et par ganger, skar en fra Jugoslavia og en fra Tyrkia ut, og stemte annerledes enn gruppa.

Preben Nilsen fra dansk LO var nestformann i gruppa, Gemma Adaba fra FFI var sekretær (utmerket sådan), og jeg hadde det beste samarbeid med disse samt Ragne Beming fra svensk LO.

Det var for øvrig fint samarbeid innen hele FFI-gruppen, kanskje spesielt med representantene fra AFL-CIO, TUC og DGB.

RAPPORT

fra

Komitéen som behandlet yrkesmessig attføring.

Av Kay Olav Winther.

Komitéen hadde 130 medlemmer. Av disse var 57 regjeringsrepresentanter, 33 arbeidsgiverrepresentanter og 40 representanter for arbeidstakerne.

Det ble holdt 13 møter.

Møtene ble ledet av Mr. Merton, regjeringsmedlem fra Ungarn. Som nestleder fungerte Me. Dawson, arbeidsgiverrepresentant fra Canada, og Mrs. Carlsson, arbeidstakerrepresentant fra Sverige.

Komitéen utarbeidet en omfattende rapport med konklusjoner (Provisional Record 25) som fikk enstemmig tilslutning ved behandlingen i konferansens plenum, og som vil bli lagt til grunn ved annen gangs behandling av temaet under ILO-konferansen 1983.

Instrumentets form.

Utgangspunktet for komitéens arbeid var to rapporter som generalsekretæren hadde latt utarbeide bl.a. med utgangspunkt i ILO-rekommendasjon nr. 99 fra 1955 om Vocational Rehabilitation (Disabled), og uttalelser fra medlemslandene.

Det var bred enighet om at tiden nå er inne til å foreta en oppdatering i samsvarende med den utvikling som har foregått siden 1955.

Arbeidstakerne ønsket primært å få utarbeidet en konvensjon med tilhørende rekommendasjon. Sekundært ville de utsette avgjørelsen om instrumentets form til man hadde hatt anledning til å drøfte de realiteter som instrumentet bør inneholde.

Arbeidsgiverne og en rekke av de regjeringsrepresentantene som hadde ordet, gikk imot både tanken om en konvensjon og en utsettelse av avgjørelsen.

Ved avstemningen ble det bestemt at avgjørelsen skulle treffes straks, og ved

den endelige votering over instrumentets form ble det flertall for kun å utarbeide en rekommendasjon som skal hete «The Vocational Rehabilitation and Employment (Disabled Persons) Recommendation».

Saksområdet.

Arbeidstakerne ga uttrykk for at det er naturlig å se yrkesmessig attføring, arbeid og sosial integrasjon i sammenheng og mente derfor at det nye instrument også måtte inneholde målsettinger for de handikappedes integrering i samfunnet.

Arbeidsgiverne ønsket imidlertid ikke i denne omgang å utvide instrumentets virkeområde til å omfatte slik integrering. Heller ikke ønsket de å ta med de problemer som såkalt mistilpassede personer har i arbeidslivet og i samfunnet ellers. Disse spørsmålene ville de eventuelt komme tilbake til i en egen rekommendasjon på et senere tidspunkt.

Under arbeidets gang ble det oppnådd enighet om formuleringer som peker på arbeidets betydning som middel til fremme av sosial integrasjon og som slår fast at bestrebelsene med sikte på å skaffe passende arbeid, skal komme så vel personer med problemer av fysisk som av mental og psykisk natur, til gode.

Arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonenes rolle.

De vedtatte konklusjoner fastslår at arbeidslivets organisasjoner må spille en sentral rolle i arbeidet med attføringsspørsmål. De må utvikle en politikk med sikte på å gi trening og passende arbeid til funksjonshemmede på lik linje med andre arbeidstakere, og ta aktiv del i arbeidet med disse spørsmålene både ved den enkelte bedrift og i samfunnet ellers.

Videre forutsettes det at arbeidstakerorganisasjonene skal uttale seg i spørsmål som angår funksjonshemmede og ta nødvendige skritt til å trekke dem med i drøftingene av disse spørsmålene på arbeidsplassen. De bør utvikle retningslinjer for sitt engasjement når det gjelder yrkesmessig attføring og beskyttelse av arbeidstakere som blir funksjonshemmet som følge av sykdom eller ulykker enten det skyldes arbeidet eller andre forhold, og de bør søke å få retningslinjer for slikt arbeid inn i avtaler og bestemmelser.

Arbeidstakerorganisasjonene bør ifølge dokumentet legge vekt på å informere sine medlemmer, bl.a gjennom publikasjoner og seminarer, om de problemer de funksjonshemmede har og de muligheter som finnes når det gjelder yrkesmessig attføring og det å få arbeid.

Koordinering.

Samfunnet må ta nødvendige midler i bruk for å sikre at arbeidet for å fremme yrkesmessig attføring koordineres med den sosiale og økonomiske utvikling i samfunnet og i arbeidslivet, f.eks. den utviklingen som finner sted innenfor forskning og teknologi, arbeidsmarkedspolitikk, yrkesopplæring, arbeidet for trygghet og helse på arbeidsplassen og i samfunnet ellers, og innenfor arbeidsmetoder og arbeidsforhold.

Samarbeid.

Under komitéens arbeid var det en utstrakt uformell kontakt mellom arbeidstakerrepresentantene fra de nordiske land. Selv om denne kontakten var verdifull, ville det være en fordel med et noe mer formalisert samarbeid mellom de nordiske rådgiverne. Slikt samarbeid bør komme i stand både med sikte på felles forberedelser til annen gangs behandling av saken i neste sesjon, og med sikte på et nærmere samarbeid under selve konferansen.

Landsorganisasjonen hadde på forhånd kontakt med Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon. Denne kontakten var av stor betydning og bør opprettholdes under den videre behandling av saken.

RAPPORT

fra

Komitéen som behandlet oppsigelse i arbeidsforhold på initiativ fra arbeidsgiveren.

Av Odd M. Bakkejord.

Ved den 68. sesjon ILO avvirket i Genève juni 1982, ble komitéen satt opp i konferansens 3. møte den 3. juni 1982. Den besto da av 198 medlemmer (75 regjerings-, 61 arbeidsgiver- og 62 arbeidstakerrepresentanter). Sammensetningen ble justert 8 ganger i løpet av sesjonen.

Som president ble valgt Mr. Satynand, regjeringsrepresentant fra Fiji. Som visepresidenter ble valgt Mr. Gygax, arbeidsgiverrepresentant, Sveits og Mr. Metha, arbeidstakerrepresentant, India. Miss Mousseau, regjeringsrepresentant, Frankrike, ble valgt som referent.

Norske deltakere i komitéen var:

Fra Regjeringen: Oddvar Ege og Kjell Gundelsby.

Fra Arbeidsgiverforeningen: Reidar Vigen.

Fra Landsorganisasjonen i Norge: Odd M. Bakkejord.

Den første diskusjon av denne sak fant sted under ILOs 67. sesjon i juni 1981. Det ble da vedtatt utkast til en konvensjon og en rekommandasjon, som skulle sendes Regjeringen til uttalelse. Saken skulle så sluttbehandles under årets sesjon.

Som basis for komitéens drøftinger i år forelå Report V (1), som var utarbeidet av administrasjonen på grunnlag av vedtektene i 67. sesjon og sendt regjeringene til uttalelse samt Report V (2), som administrasjonen hadde utarbeidet etter at reaksjonene på Report V (1) var kommet fra regjeringene. I komitéen ble Report V (2) lagt til grunn for drøftingene.

Komitéen hadde 14 møter, hvorav 2 kveldsmøter. Rapporten ble lagt fram for plenum 21. juni 1982. Votering med navneopprop fant sted 22. juni 1982. Både konvensjonen og rekommandasjonen ble vedtatt med stort flertall.

Generell debatt.

Komitéen startet med en generell debatt som i stor grad kom til å dreie seg om instrumentets form.

De samme synsmåter og argumenter som var blitt nyttet under første gangs behandling i 1981, dominerte ordskiftet også i årets sesjon.

Arbeidstakerne understreket at instrumentet måtte være en konvensjon supplert med en rekommandasjon for å kunne gi lønnstakerne et minimum av beskyttelse mot usaklig oppsigelse. Dette gjaldt særlig for utviklingslandene, som

har en svak fagbevegelse og mange uorganiserte. En var innstilt på at teksten måtte være fleksibel, men likevel innebære visse fundamentale bestemmelser.

Flertallet av regjeringsrepresentantene uttrykte forståelse for arbeidstakeres syn og ville kunne stemme for en konvensjon supplert med en rekommandasjon, dersom teksten var fleksibel nok.

Arbeidsgiverne mente det måtte være tilstrekkelig å modernisere den gjeldende rekommandasjon. Tida var ikke den riktige for å vedta et så sterkt instrument som en konvensjon. Dersom det ble for vanskelig for arbeidsgiverne å regulere arbeidsstyrken, kunne det føre til ulyst til å skape nye arbeidsplasser og redsel for å ansette folk.

Etter den generelle debatt, ble det vedtatt å utsette voteringen om instrumetets form til teksten var vedtatt.

Behandlingen av forslagene:

Komitéen tok så til med å diskutere teksten i konvensjonen. Det kom inn et meget stort antall forslag og behandlingen av disse viste seg å ta svært lang tid. Den 10. juni — artikkel 5 var da til behandling — ble det vedtatt å sette med en arbeidsgruppe bestående av 10 representanter fra arbeidsgiverne og 10 representanter fra arbeidstakerne, som fikk i oppdrag å se på mulighetene for å komme til enighet om tekst til en mulig konvensjon og rekommandasjon.

Allerede neste dag la arbeidsgruppen fram i 3-partsmøtet forslag til tekst for de første 12 artiklene i konvensjonen. Denne arbeidsformen ble siden nyttet for de fleste artiklene i konvensjonen og paragrafene i rekommandasjonen. Det gjorde det mulig for komitéen å vedta rapporten om sitt arbeid i møte den 18. juni 1982.

Det endelige resultat er nok svakere enn forslaget som ble vedtatt i fjor og det forslag administrasjonen hadde utarbeidet i Report V (2). For arbeidstakerne var det imidlertid et overordnet mål å få komitéen til å gå inn for at instrumentet skulle være en konvensjon supplert med en rekommandasjon. Teksten måtte også være så fleksibel at forslaget fra komitéen kunne oppnå 2/3 flertall i plenum og siden bli ratifisert av medlemslandene.

For å oppnå dette måtte arbeidstakerne helt til siste møte bøye av for krav om endringer av formuleringer, strykninger og overføringer fra konvensjon til rekommandasjon. (Jfr. Art. 7 i forslaget om skriftlig grunngiing av oppsigelse, Art. 11, punkt 2 om fri med lønn i oppsigelsestiden, Art. 13 om konferanseplikt og omfang og tidsskjema for informasjon til tillitsvalgte og Art. 14 om informasjon til myndighetene.)

For arbeidstakerrepresentantene fra Norden var arbeidsgivernes handlemåte den 16. juni særlig oppsiktsvekkende. Komitéen hadde i møte som varte til kl. 23.00 15. juni, vedtatt teksten i rekommandasjonen. Bare voteringen om rekommandasjonen som enhet skulle utstå til neste dag. Ved møtets åpning den 16. juni erklærte imidlertid arbeidsgiverne at den vedtatte tekst var for restriktiv og at det måtte foretas vesentlige endringer i den dersom arbeidsgiverne skulle kunne stemme for. Det viste seg i diskusjonen som fulgte, at kravene var et ultimatum og arbeidstakerne måtte gi seg på samtlige punkter. (Det gjaldt §§ 14, 15, 21 og 25.)

Det vakte også noe undring at arbeidsgiverne var så forsiktig når det dreide seg om teksten til en rekommandasjon. Forklaringen var imidlertid at erfaringer viser at teksten i en rekommandasjon i dag, vil være tekst i en konvensjon i morgen.

På tross at det som er anført foran, ble det fra arbeidstakerne uttalt at den endelige tekst i konvensjonen og rekommandasjonen er akseptabel og vil være et betydelig skritt framover på dette området.

Sluttord:

For Norges vedkommende er forholdet, så vidt jeg kan se, at vår lovgivning og praksis på alle områder minst dekker de krav som er kommet til uttrykk i konvensjonen og de tilrådninger som finnes i rekommandasjonen.

Fra LO ble det i brev av 29. september 1982 til Det kgl. Sosialdepartement uttalt om forslagene til konvensjon og rekommandasjon som ble vedtatt i fjor, at disse på ett unntak nær var i samsvar med reglene i arbeidsmiljøloven angående oppsigelsesvern. Artikkel 14 — som var unntaket — er nå endret og dessuten flyttet til rekommandasjonen. (Jfr. Rek. § 13, punkt 1 og 2.) Dette unntaket skulle dermed ikke lenger være til stede.

Oppbør av arbeidsforhold på initiativ av arbeidsgiveren:

Oversikt over endringer som ble vedtatt i administrasjonens forslag til tekst i Report V (2):

Konvensjonen:

Del I: Metoder for gjennomføring, område og definisjoner.

Art. 2: Som nytt punkt 3 ble innført en bestemmelse om sikring mot misbruk av arbeidskontrakter for en bestemt periode.

I punkt 5 (tidligere punkt 4) ble det vedtatt en tilføyelse i siste setning som angår forhold det skal taes omsyn til ved eventuelt unntak for spesielle arbeidstakere.

Del II: Normer for generell anvendelse.

Div. A: Oppsigelsens berettigelse:

Art. 5: I punkt C ble det vedtatt en tilføyelse om hva som ikke skal være gyldig grunn for oppsigelse.

Art. 6: Ny artikkel. Konferansen i 1981 vedtok en bestemmelse om at fravær på grunn av sykdom, på visse vilkår, ikke skulle være gyldig grunn for oppsigelse.

Administrasjonen hadde på grunnlag av merknader til Report V (1) fra regjeringene, ført artikkel 6 til rekommandasjonen.

Den er nå ført tilbake til konvensjonen sammen med regler om hvordan bestemmelsen skal defineres.

Div. B: Prosedyre før eller ved oppsigelsen:

Art. 7: Dette er opprinnelig Art. 6. Den har fått en tilføyelse som lemper noe på arbeidsgivernes plikt til å la arbeidstakeren få høve til å forsvare seg mot klager før oppsigelse blir gitt.

Artikkel 7 i forslaget, som ga arbeidstakeren rett til å kreve skriftlig begrunnelse for oppsigelse på grunn av klager, ble vedtatt overført til rekommandasjonen. (Rek. § 13, punkt (1) og (2).)

Div. C: Prosedyre for appell mot oppsigelse:

Art. 9: Punkt 2 som i forslaget uten reservasjoner la bevisbyrden for saklig grunn til oppsigelse på arbeidsgiveren, har fått ny tekst. Den nye teksten nyanse- rer arbeidsgiverens plikter i denne sammenheng.

Div. D: Oppsigelsestid:

Art. 11: Punkt 2 i forslaget ga den oppsagte rett til rimelig fritid med lønn i oppsigelsestida for å søke nytt arbeid. Denne bestemmelsen er flyttet til rekommandasjonen. (Rek § 16.)

Div. E: Sluttvederlag og annen inntektsbeskyttelse:

Art. 12: I innledningen er det gjort en tilføyelse som refererer til nasjonal lov og praksis.

Del III: Tilleggsbestemmelser vedrørende arbeidsforholdets opphør av økonomiske, teknologiske, strukturelle eller liknende årsaker.**Div. A: Konsultasjon med arbeidstakernes representanter:**

Art. 13. Ny tekst. Mens den foreslåtte tekst i punkt 1 påla arbeidsgiveren å konsultere arbeidstakernes tillitsvalgte om alle forhold, skal arbeidsgiveren nå gi tillitsmennene informasjon om mulige endringer og tillate konsultasjoner på visse områder.

Punkt 3 og 4 i forslaget, ble innarbeidet i punkt 1, men med svakere krav til omfang av informasjonene og tidspunktet de skal gis på. Dessuten ble bestemmelsen om en forholdsvis størrelse på oppsigelsen før plikt til konsultasjon skulle oppstå — som ble tatt bort av konferansen i fjor — gjeninnført.

Div. B: Varsel til kompetent myndighet.

Art. 14: I punkt 1 ble det i første setning innført en henvisning til «nasjonal lov og praksis». Samtidig ble «all relevant informasjon» endret til «relevant informasjon».

Punkt 3 ble overført til rekommandasjonen. (Rek. § 19 (2).)

Art. 15: Overført til rekommandasjonen. (Rek. § 25 (1).)

Rekommandasjonen:**Del I: Metoder for gjennomføring, område og definisjoner:**

§ 2: Det ble innført to nye underpunkter (3) og (4). Disse er hentet fra den vedtatte konvensjonen artikkel 2, punkt 4 og 5.

§ 3: Noen mindre endringer, bl.a. innført «eller i arbeiderens interesse» som et moment det skal taes omsyn til når det gjelder å inngå kontrakt om arbeid av bestemt varighet.

Del II: Normer for generell anvendelse.**Oppsigelsens berettigelse:**

§ 5: I punkt (a) ble henvisning til oppnådd aldersgrense for rett til alderstrygd, strøket.

I punkt (b) ble innført ordene «i samsvar med nasjonal lov og praksis».

§ 6: Punkt (2) og (3) ble avløst av et nytt punkt (2) som angir hvordan punkt (1) skal praktiseres.

Prosedyre før eller ved oppsigelsen:

§ 9: Endring angående hvem som kan assistere under møte for å forsvare seg mot klager.

§ 11: Ordet «should» ble byttet ut mot «may» angående konsultasjon av tilitsmenn før oppsigelse.

§ 13: Ordet «usaklig» ble tatt ut.

§ 14: Ordene «og arbeidsgivere» ble tatt ut. Dette gjelder hvem som skal informere om rettigheter til appell.

§ 15: Ble tatt ut. Dette gjelder muligheten til å suspendere en oppsigelse i appellperioden.

Attest:

§ 16: Bestemmelsen om at attester ikke skal kunne inneholde noe ufordelaktig om arbeideren er avløst av en spesifikasjon over hvilke opplysninger attesten skal gi.

Sluttvederlag:

§ 17: Ble byttet ut med den vedtatte konvensjonens artikkel 12.

Del III: Tilleggsbestemmelser vedrørende arbeidsforholdets opphør av økonomiske, teknologiske, strukturelle eller liknende årsaker:

§ 18: Henvisning til assistanse fra myndighetene, ble tatt ut.

Tiltak for å unngå eller redusere oppsigelse:

§ 21: Ordene «av arbeidsgiveren eller» ble tatt ut. Dette angår hvem som eventuelt skal dekke tapt inntekt ved redusert arbeidsuke.

Kriteria for utvelgelse ved oppsigelse:

§ 22: Ordene «av arbeidsgiveren» ble satt inn i setningen. Det er en understrekning av hvem som skal foreta utvelgelsen.

Fortrinnsrett ved gjeninntakelse:

§ 23: Ordene «En viss» ble innført. Dette reduserer den oppsagtes «prioritet» i forslaget, til «en viss fortrinnsrett» i vedtaket.

Mildning av følgene av oppsigelse:

§ 24: Punkt (1) ble byttet ut med artikkel 15 i forslaget til konvensjon.

§ 25: Henvisninger til artikkel 12 i forslaget til konvensjon, ble strøket. Dette går på inntektsbeskyttelse under opplæring eller omskoling.

RAPPORT

fra

Komiteén som behandlet revisjon av konvensjon nr. 110 og rekommendasjon nr. 110 om arbeidsvilkårene for plantasjearbeiderne.

Av Karl Nandrup Dahl.

Konvensjonen og rekommendasjonen ble vedtatt i 1958. Norge deltok ikke i forberedelsen av konvensjonens utarbeidelse, og Sosialdepartementet svarte den gang heller ikke på ILOs spørreskrift i saken.

Heller ikke på Arbeidskonferansen i år var Norge representert i komiteén, verken fra regjeringssiden eller fra partene i arbeidslivet. Norge har gitt uttrykk

for at den verken i fra regjerings- eller fra partene i arbeidslivets side, har noe særskilt å bidra med i utformingen av konvensjoner og rekommandasjoner vedrørende plantasjearbeidere.

FULLMAKTSKOMITÉEN

Av Karl Nandrup Dahl.

Som formann i fullmaktskomitéen ble valgt tidligere sosialminister i Nederland, Feltkamp. Som representant for arbeidsgiverne ble valgt Lucia Sasso Masuferi fra Italia. Den danske arbeidsdelegerte John Svenningsen ble valgt inn som arbeidstakerrepresentant.

Klage ble framsatt mot fullmaktene til den spanske arbeidstakerdelegasjonen, arbeidsgiverdelegasjonen fra Uganda, mot hele delegasjonen fra Chile, mot den argentinske arbeidstakerdelegasjonen, mot arbeidstakerdelegasjonen fra India, mot arbeidstakerdelegasjonen fra Malaysia, mot arbeidstakerdelegasjonen fra Marokko og endelig mot arbeidsgiverdelegasjonen fra Nicaragua. Det ble også framsatt klage mot den arbeidsdelegerte fra Portugal. Fullmaktskomitéen fremmet heller ikke denne gang forslag om underkjenning av fullmakter. Det ble ingen debatt om fullmaktene idet konferansen etter forretningsorden bare kan ta komitéens konklusjoner til etterretning uten diskusjon.

ILOs STRUKTURKOMITÉ

Av Karl Nandrup Dahl.

Mandat for strukturutvalget ble forlenget til Arbeidskonferansen 1983. På denne konferansen skal utvalget legge fram forslag til nye tekster til ILOs konstitusjon og konferansens forretningsorden. Det skal også utarbeides protokoller og interne regler for valg til styre som iverksetter konstitusjonsendringen. Gruppens autonomi skal søkes opprettholdt ved at man tar tilbørlig hensyn til forskjellig geografiske, økonomiske og sosiale interesser for de tre grupper. Hver verdensdel må bli enige om sin interne fordeling av de statlige plasser.

Både i arbeidstaker- og i arbeidsgivergruppen har øst-europeerne fått visse innrømmelser. Disse grupper fra Øst-Europa krever imidlertid konkrete garantier for styreplasser. Man er igjen enig om at vedtak må treffes etter konsensusprinsippet og idéen om pakkeløsning m.v. Det ser imidlertid ut til at det ikke vil bli mulig å oppnå full enighet mellom øst-europeerne på den ene siden og flertallet i arbeidsgiver- og arbeidstakergruppen på den annen side, før konferansen i 1983. Så vel 77-landsgruppen som andre grupperinger på Arbeidskonferansen har stått sterkt på at Arbeidskonferansen i 1983 må avslutte debatten om strukturspørsmål og vedta de nødvendige endringer i konstitusjonen.

KOMITÉEN FOR APARTHEIDSPØRSMÅL

Av Karl Nandrup Dahl.

Spørsmålet om tiltak mot apartheidssystemet i Sør-Afrika blir for hvert år et mer og mer sentralt punkt på dagsorden for Arbeidskonferansen. Siste 2 år har behandlingen av apartheidsspørsmålet blitt satt på dagsorden for en helt spesiell komité. Komitéen har begrenset medlemskap — 20 regjeringsmedlemmer, 11 arbeidsgivermedlemmer og 20 arbeidstakermedlemmer. Fra de nordiske land

møtte fra fagbevegelsen Thorbjörn Carlsson. Han holdt innlegg i komitéen og i plenum på vegne av Landsorganisasjonen i Sverige, Danmark, Norge og Finland. Som rådgiver for Thorbjörn Carlsson møtte LO-advokat Karl Nandrup Dahl, Landsorganisasjonen i Norge.

Hovedspørsmålet for arbeidet med apartheidproblematikken, var på denne arbeidskonferansen oppfølging av ILOs apartheiderklæring fra 1964 og den reviderte erklæring fra 1981.

Kritikken fra både regjeringsdelegerte, arbeidstaker- og arbeidsgiverdelegerte har øket fra år til år og var særlig sterk under denne arbeidskonferansen. Kritikken fra arbeidsgiverhold er også blitt betydelig skjerpet og arbeidsgiverrepresentanten Erik Hoff fra Norsk Arbeidsgiverforening, som talte på vegne av de andre nordiske arbeidsgiverorganisasjoner i plenum, tok skarp avstand fra apartheidpolitikken og støttet helt ut målsettingen i komitéens rapport i plenum.

Komitéens rapport som ble godkjent ved konsensus, innebar enkelte reservasjoner av liten betydning.

RATIFISERTE KONVENSJONER

Norges ratifikasjon av konvensjoner — registrert i ILO den 22. juni 1982.

1. ILO-konvensjon nr. 154 — Fremme av kollektive forhandlinger, 1981
2. ILO-konvensjon nr. 155 — Sikkerhet og helse i arbeidsmiljøet, 1980.
3. ILO-konvensjon nr. 156 — Like muligheter og lik behandling for kvinner og menn i arbeidslivet, 1982.

KLAGE MOT TYRKIA

I forbindelse med ILO-konferansen i 1982, sendte Landsorganisasjonen i Norge inn klage mot Tyrkia for brudd på ILO-konvensjonene nr. 11 om organisasjonsretten i landbruket av 1921 og nr. 98 om gjennomføring av prinsipper for organisasjonsretten og retten til å føre kollektive forhandlinger av 1949. Klagen er datert 3. juni 1982.

Denne klagen, som er den første som har vært reist mot den tyrkiske regjering for overgrep mot fagforeningsledere etter ILOs grunnlovsbestemmelser under artikkel 24, ble behandlet i ILOs styremøte 24. juni 1982. Styret vedtok å oversende den norske klagen til Komitéen for organisasjonsfrihet. Den forbereder ILOs behandling av klagen og legger også fram forslag til tiltak.

ILOs styre drøftet saken igjen på sitt styremøte i november 1982 og til grunn for drøftelsene forelå en rapport fra ILOs

Komité for organisasjonsfrihet. Rapporten omhandlet bl.a. f l- gende punkter:

- Komitéen ga uttrykk for takknemlighet over at en ILO-delegasjon fikk besøke landet. Imidlertid uttrykte komitéen sin dype beklagelse og bekymring over at myndighetene ikke tillot ILOs representanter   besøke noen av de 52 DISK-le-
derne som står for retten i Istanbul;
- når det gjelder myndighetenes suspensjon av DISK og andre fagforeninger (MISK, TURK-IS) anså komitéen det for grunnleggende at enhver slik ut-
settelse, selv i en krisesituasjon, må bli foretatt av domstolene, fordi bare disse
rettsmyndighetene kan sikre retten til forsvar. Komitéen ga uttrykk for håp
om at suspensjonen ville bli opphevet snarest;
- vedrørende rettssaken mot DISK-lederne konstaterte komitéen med dyp be-
kymring at etter nesten ett år, er denne rettssak fortsatt bare i sin innledende
fase. Den tyrkiske regjering blir innstendig oppfordret til å ta skritt for å
sikre at nevnte rettssak blir brakt til en snarlig slutning. Komitéen anså i
denne forbindelse at benådning eller i det minste frafall av krav om døds-
straff, ville bidra til å lette den spente situasjonen;
- komitéen ga uttrykk for alvorlig bekymring over antallet påståtte torturtilfel-
ler, og oppfordret innstendig regjeringen om å stille de ansvarlige for dette for
retten;
- komitéen ga uttrykk for stor bekymring over at så godt som all fagfor-
eningsvirksomhet i Tyrkia har opphørt siden innføringen av den militære
unntakelsestilstand, og tilrådde at alle de tiltak som innskrenker fagfor-
eningsrettighetene blir opphevet snarest mulig;
- den nye konstitusjonen inneholder etter komitéens mening regler som ikke er
i samsvar med ILOs prinsipper om organisasjonsfrihet, og regjeringen ble
anmodet om å gi opplysninger om hva den vil gjøre for å bringe konstitusjo-
nen i samsvar med disse prinsippene.

ILOs styre sluttet seg til komitéens tilrådinger uten debatt.

Tyrkia-saken vil bli behandlet videre på ILOs neste styre-
m te i februar/mars 1983.

TYRKIA — NY GRUNNLOV

Når det gjelder den nye tyrkiske grunnlov, har Landsorgani-
sasjonen i Norge gjort henvendelse til statsjefen i Tyrkia og til
den norske regjering (brev av 28. september 1982) med protest
mot grunnlovsforslaget. I protestmeldingen heter det:

«Landsorganisasjonen i Norge har gjort en henvendelse til statsjefen i Tyrkia
og på det skarpeste protestert mot forslaget til ny grunnlov i landet. Samtidig har
LO tatt saken opp med den norske regjeringen. Det nye grunnlovsforslaget i
Tyrkia avdekker milit rregimets egentlige hensikter og skj per grunnlaget for
saken mot Tyrkia for den europeiske menneskerettighetsdomsstolen, heter det i
LOs henvendelse.

Internasjonal fagbevegelse har reagert meget sterkt mot det forslag til grunn-
lov som nå er framlagt for den rådgivende forsamling i Tyrkia. Den Frie Faglige
Internasjonale har betegnet forslaget som et åpenbart forsøk på å etablere et
autoritært regime i demokratisk forkledding. Elementære menneskerettigheter

og faglige rettigheter er bare overfladisk garantert, og er underlagt restriksjoner som i praksis opphever den frie forhandlingsretten.

Grunnlovsforslaget gir presidenten meget vide fullmakter. Samtidig blir fagbevegelsens rettigheter sterkt beskåret. Fagforeningene fratras retten til politisk virksomhet, og kan ikke motta eller gi støtte til politiske partier.

Frie Faglige Internasjonale har ingen tro på at det nye grunnlovsforslaget vil føre til økt demokrati i Tyrkia. Også den tyrkiske fagorganisasjonen Türk-Is, som er suspendert fra FFI fordi generalsekretæren gikk inn i militærregjeringen, har kraftig kritisert lovforslaget. Landsorganisasjonens kritikk er fullt i tråd med disse uttalelser.»

KLAGE MOT POLEN

På ILOs arbeidskonferanse 1982 framsatte Liv Buck sammen med arbeidstakerdelegaten fra Frankrike, M. Blondell, en klage mot den polske regjering etter artikkel 26 i ILOs konstitusjon for brudd på ILOs konvensjoner om organisasjonsfrihet.

I klagen anmodet Liv Buck om at det ble nedsatt en granskingskommisjon for å se på forholdene i Polen. Dette var den første klage på Polen som var sendt inn etter artikkel 26, som er en mer avansert klageprosedyre.

ILOs styre behandlet saken i sitt styremøte 24. juni 1982. Vedtaket der ble at generaldirektøren skulle be den norske regjering sende inn svar på klagen innen 10. oktober 1982. Videre vedtok ILOs styre å be den polske regjering å sende en representant til Genève for å delta i styrets drøftinger av denne saken.

ILOs styre drøftet så saken igjen på sitt styremøte i november 1982.

Etter forslag fra Organisasjonskomitéen i ILO vedtok ILOs styre ikke å nedsette en granskingskommisjon i denne omgang, men ville komme tilbake til spørsmålet på sitt neste styremøte i februar/mars 1983.

Fra komitéens tilrådinger og styrebehandlingen ellers kan følgende nevnes:

Rapporten fra Organisasjonskomitéen inneholdt bl.a. disse punktene:

- Komitéen anså at det ikke kan ventes noen virkelig bedring av fagfor-
eningsssituasjonen i Polen så lenge den militære unntakstilstand varer;
- komitéen hadde med dyp bekymring merket seg at regjeringen hadde oppløst
alle eksisterende fagforeninger, særskilt Solidaritet;
- den pekte på at visse grunnleggende bestemmelser i den nye polske fagfor-
eningslov ikke var i samsvar med ILOs prinsipper for organisasjonsfrihet og
uttrykte håp om at loven ble endret på disse punkter;
- komitéen påpekte at nye arrestasjoner fant sted i august og september 1982, og

- ga uttrykk for dyp bekymring over at ca. 700 personer fortsatt ble holdt inter-
nert;
- den uttrykte tilfredshet med at Lech Walesa skulle settes fri;
 - den oppfordret innstendig regjeringen om å frigi de fagforeningsfolk som fort-
satt ble holdt fengslet.

Den polske visearbeidsminister redegjorde i ILOs styre for situasjonen og den seneste utviklingen i Polen. Han uttrykte stor skuffelse over komitéens rapport og tilrådinger, som ikke kunne godtas av den polske regjering, og måtte oppfattes som innblanding i Polens indre anliggender. Han var av den oppfatning at den nye fagforeningsloven i store trekk var i samsvær med ILOs normer.

De øst-europeiske representantene i ILOs styre avviste komitéens rapport og konklusjoner, og hevdet at ILOs behandling av Polen lå utenfor organisasjonens kompetanseområde og måtte karakteriseres som ren innblanding i Polens indre anliggender. Disse påstandene (anklagene) ble bestemt tilbakevist fra vestlig side.

Rapporten ble vedtatt ved avstemning, og det var et stort flertall i styret for å godta komitéens tilrådinger.

Spørsmålet om nedsettelse av en granskingskommisjon vil ILOs styre drøfte igjen på neste styremøte — dvs. februar/mars 1983.

POLEN — NY FAGFORENINGSLOV

Når det gjelder vedtaket i den polske riksdag om en ny fagforeningslov, har Landsorganisasjonen i Norge uttalt:

«Landsorganisasjonen konstaterer at loven oppløser eksisterende fagorganisasjoner, inklusive Solidaritet og dens lovlig valgte organer. Den lovlig valgte formann i Solidaritet, Lech Walesa, og et stort antall av den valgte landsledelse vil bli holdt arrestert. Militærregjeringen i Polen vil danne faglige organisasjoner på arbeidsplassene under myndighetenes styring.

Beslutningen om å oppløse en fagorganisasjon dannet og valgt av arbeidstakerne strir med elementære prinsipper og retningslinjer for faglig virksomhet og moderne samfunnsutvikling. Oppløsning av Solidaritet er et grovt brudd på menneskelige og faglige rettigheter godkjent og støttet av arbeidstakere verden over.

Å holde lovlig valgte tillitsmenn fortsatt fanget er inhumant og et overgrep mot arbeidstakernes demokratiske uttrykte vilje. Å danne foreninger og klubber på de enkelte arbeidsplasser på statlig initiativ fratrer fagforeningene egentlig innhold og styrke, som ligger i at det skapes, organiseres og drives av arbeidstakerne sjøl.

Loven avgrenser den framtidige faglige virksomhet når det gjelder deltakelse i lønnsfastsetting. Dette reiser grunnleggende spørsmål om fagorganisasjonenes funksjon. Det virker ikke som fagorganisasjonen skal representere arbeidstaker-

ne overfor bedriftsledere og myndighetene. Tvert om er det fare for at den nye fagorganisasjon skal representere myndighetene og bedriftslederne overfor arbeidstakerne. Systemet har tidligere brakt Polen til avgrunnen og satt Europa i fare. Vi advarer mot at systemet gjeninnføres. De polske myndigheter har her ansvar overfor andre nasjoner i Europa.

Forbudet mot «politiske» streiker, samtidig som det overlates til myndighetene å bedømme hva «politisk» virksomhet er, og en nekting av registrering i tilfelle «anti-statlig» virksomhet, vil kvele den reelle faglige virksomhet som var på gang i Polen. Det vanskeliggjør den faglige virksomhet som er nødvendig for at det moderne samfunn og arbeidernes kår skal bedres og sikres. Loven bryter med Polens internasjonale forpliktelser. Vi fordømmer loven.

Fagforeningsloven forbyr kontakt med utenlandske organisasjoner som driver såkalt «anti-statlig» virksomhet. Dette umuliggjør reell kontakt mellom arbeidstakerne i Polen og andre europeiske land. Den uttrykker derfor mistillit til polske arbeidstakers egen dømmekraft og er i strid med Helsinki-erklæringen om samarbeid i Europa. Uten samarbeid med andre landsorganisasjoner kan den nasjonale og den internasjonale fagbevegelse ikke fylle sin rolle. Den polske fagforeningslov er et anslag mot arbeiderbevegelsens internasjonale ideologi.

Landsorganisasjonen i Norge vil fortsatt arbeide for demokratiske rettigheter for fagorganisasjonen i alle europeiske land, vår støtte til Solidaritet og til dem som virker for selvstendig faglig virksomhet i Polen.»

KLAGE MOT DEN NORSKE REGJERING — ARBEIDSMILJØ-LOVENS § 55 A, (Livssynsparagrafen)

I samsvar med ILOs konstitusjonsartikkel 24 og 25, innklaget Landsorganisasjonen i Norge den norske regjering for overtredelse av ILO-konvensjon nr. 111 om forbud mot diskriminering i sysselsetting og yrke. Norge ratifiserte ILO-konvensjon nr. 111 ved kgl. res. av 4. september 1959. Konvensjonen trådte i kraft 24. september 1960.

Landsorganisasjonen i Norge gjør i sin klage gjeldende at bestemmelsene i § 55 A i lov av 4. februar 1977 nr. 4, senest endret ved lov nr. 22 av 14. mai 1982, står i strid med forbudet mot diskriminering i sysselsetting og yrke som er fastsatt i ILO-konvensjon nr. 111.

I og med at Norge har ratifisert ILO-konvensjon nr. 111, er LO av den mening at man folkerettslig er forpliktet til ikke å gi lover, forskrifter m.v. som berettiger en norsk arbeidsgiver til å diskriminere arbeidssøkere i ansettelsaker på grunn av deres religiøse tro og politiske oppfatning.

I St.prp. nr. 41 av 1959 har også den norske regjering bekræftet at den påtok seg en slik folkerettslig forpliktelse.

ILOs industrikomitéer.

ILOs industrikomitéer behandler spørsmål som er spesielt knyttet til en del industrier, næringer eller yrkesgrupper.

Fordeling av plassene i industrikomitéene foregår hvert 6. år. Fra og med 1983 har ILO følgende komitéer:

- Innenlandstransport.
- Kullgruvedrift.
- Jern- og stålproduksjon.
- Verkstedsindustri.
- Tekstilindustri.
- Utvinning og raffinering av olje.
- Bygg- og anleggsvirksomhet.
- Kjemiindustri.
- Plantasjevirksomhet.
- Funksjonærer og utøvere av frie yrker.
- Hotell-, restaurant- og reisevirksomhet.
- Skogsdrift og treindustri.
- Nærings- og nytelsesmiddelindustri.

Når det gjelder ovennevnte komitéer er *Norge* med i fem komitéer, nemlig følgende:

- Verkstedsindustrien.
- Oljevirksomhet.
- Bygge- og anleggsvirksomhet.
- Kjemiindustrien.
- Funksjonærer og utøvere av frie yrker.

6. Forsikringsspørsmål

Kollektiv hjemforsikring

Den kollektive hjemforsikringen har også i 1982 fått økt tilslutning fra forbundene. Ved årsskiftet 1982—83 omfatter forsikringsordningen 31 fagforbund med et samlet medlemstall på ca. 670 000.

Skolenes Landsforbund og Norsk Barnevernpedagogforbund har opprettet avtale om kollektiv hjemforsikring i 1982. De nye forbund som oppretter avtale fra 1. januar 1983 er Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Norsk Sosionomforbund og Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund.

Den kollektive hjemforsikringen dekker nå medlemmer i fagforbund som utgjør over 90 prosent av det totale medlems-tallet i LO. Snart hvert annet hjem i Norge er nå dekket gjen-nom denne forsikringsordningen. Reservasjonsprosenten ligger gjennomsnittlig rundt 9 prosent av medlemsmassene.

Skadeutbetalingene fra den kollektive hjemforsikringen ut-gjorde i 1982 ca. 78,9 mill. kroner fordelt på 16 477 anmeldte skader. Sammenliknet med 1981 steg inntrufne skader i 1982 med nærmere 25 prosent.

Premien har fra 1. juli 1982 vært 185 kroner i året inkludert Naturskadedekning.

Fra den kollektive hjemforsikringen ble innført i det første fagforbundet i 1967 og til utgangen av 1982, er det utbetalt til sammen vel 330 mill. kroner i skadeerstatninger.

Den kollektive hjemforsikringen er fortsatt en meget rimelig og god forsikringsordning i forhold til individuelle forsikringer og også i forhold til den kollektive hjemforsikringsavtale som YS-forbundene har inngått.

Premien inngår som kjent også som skattefri del i fagfor-eningskontingenten.

Grunnforsikringen

Ved årsskiftet 1982—83 omfattes Grunnforsikringen av 20 tilmeldte fagforbund med et samlet medlemstall på ca. 450 000. Grunnforsikringens ytelser ble etter vedtak i forbundene betydelig øket fra 1. januar 1980. De enkelte forbund står fritt med hensyn til å slutte seg til den nye utvidelsen. Ved årsskiftet 1982—83 har 17 av de 20 forbund sluttet seg til de utvidelser som ble foretatt. Grunnforsikringens ytelser er nå følgende:

(Tidligere utbetalinger i parentes.)

Alder i kalender- året	Hoved- sum	Ektefelle- tillegg	Barne- tillegg	Ektefelle- forsikring
T.o.m. 60 år	4 000 (1 600)	12 000 (4 800)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
61 år	3 800 (1 520)	11 400 (4 560)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
62 år	3 600 (1 440)	10 800 (4 320)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
63 år	3 400 (1 360)	10 200 (4 080)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
64 år	3 200 (1 280)	9 600 (3 840)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
65 år	3 000 (1 200)	9 000 (3 600)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
66 år	2 800 (1 120)	8 400 (3 360)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
67 år	2 600 (1 040)	7 800 (3 120)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
68 år	2 400 (1 000)	7 200 (3 000)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
69 år	2 200 (1 000)	6 600 (3 000)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
70 år	2 000 (1 000)	6 000 (3 000)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
71—75 år	2 000 (1 000)	6 000 (3 000)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
Over 75 år	2 000 (1 000)	0 (0)	0 (0)	2 000 (1 000)

Uførhet ved ulykke:

I tillegg inneholder Grunnforsikringen også en ulykkesforsikring. Ulykkesforsikringen gjelder til og med fylte 70 år. Forsikringssummen er for enslige medlemmer 60 000 kroner (mot 30 000 kroner tidligere), og for øvrige 20 000 kroner (10 000 kroner).

I 1982 er det fra Grunnforsikringen utbetalt vel 42 mill. kroner i erstatninger til medlemmer og deres etterlatte i ca. 7450 erstatningstilfeller. Fra Grunnforsikringen ble innført i 1971 og til utgangen av 1982 er det utbetalt over 240 mill. kroner i erstatninger.

Grunnforsikringen er en obligatorisk forsikringsordning hvor premien er innkalkulert i fagforeningskontingenten. Årspremien for Grunnforsikringen er 129 kroner pr. medlem.

Gruppehjemforsikring

Gruppehjemforsikringen som var en alternativ forsikringsordning for enkelte LO-forbund, eksisterer ikke lenger for fagbevegelsen, da disse forbund etter hvert har tilsluttet seg den Kollektive hjemforsikringen.

LOs Samleforsikring

Alle LO-forbund er dekket gjennom LO/Samvirkes Samleforsikring. Denne forsikringsdekningen omfatter også LO sentralt, LOs distriktskontorer, samorganisasjoner og LO-skolen.

Samleforsikringen kan populært karakteriseres som en kollektiv hjemforsikring for den faglige virksomheten. Forsikringen dekker løssøre og kontorinnredninger, garantiforsikring, reiseforsikring osv. for alle organisasjonsledd, valgte tillitsmenn og ansatte, samt medlemmer som er på faglig oppdrag i normal faglig virksomhet.

Premien er innregulert i den kontingent som forbundene betaler til LO.

Informasjons- og opplysningsvirksomheten I forsikring

Samarbeidet mellom AOF og Samvirke om skolering og informasjon i forsikringsspørsmål, har fortsatt også i 1982. Det er således avvirket et betydelig antall korte kurs, weekendkurs og brevkurs.

Informasjons- og opplysningsvirksomhet med sikte på desentralisering/forsikring blir det fortsatt lagt vesentlig vekt på. I 1982 er det avvirket 6 ukekurs med til sammen ca. 170 deltakere. Dette er et spesielt tilbud til medlemmer av de lokale skadeutvalg som muliggjør den desentraliserte skadebehandlingen. Ved utgangen av 1982 er det opprettet 128 slike lokale skadeutvalg som tar hånd om den desentraliserte skadeservicen. Slike skadeutvalg finnes nå i samorganisasjoner, fagforeninger og bedriftsklubber som til sammen representerer ca. 270 000 fagorganiserte.

Fagorganisasjonens Stønadskasses Fond

FSKs fond er opprettet for å innfri de forpliktelser som lå i de tidligere FSKs vedtekter om forskott etter 30 års medlemskap og fylte 60 år. Grunnforsikringen har fra 1. januar 1971 overtatt de øvrige ytelser som lå i FSK.

Utbetalingene fra fondet er fortsatt betydelige, da det enda er store medlemsgrupperinger som fyller betingelsene for forskott etter de tidligere vedtektene. I samsvar med tidligere foretatte beregninger og prognoser begynner nå disse forpliktelsene å avta. Etter at Grunnforsikringen ble forhøyet 1. januar 1980 blir det også større beløp som vil bli tilbakeført fondet fra Samvirke ved at det blir tatt regress i utbetalte forskott i erstatningsutbetalingene som kommer fra Grunnforsikringen.

I 1982 er det fra FSKs fond utbetalt 2 177 625 kroner i forskott til medlemmer ved fylte 60 år. Det må imidlertid gjøres oppmerksom på at det i forbundenes refusjonskrav overfor fondet ligger et visst etterslep. Angitte beløp kan således både representere forbundenes forskottsutbetalinger i 1980, og på den annen side at det fra forbundene ikke er krevet refusjon fra alle utbetalinger i 1981.

Fondet ledes av et interimstyre valgt for kongressperioden. Fondets styre er underlagt Fellesutvalget for kollektive forsikringer som består av en representant for hver av de tilsluttede forbund.

Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse

Styret for Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse består av: Svein-Erik Oxholm, LO, Harry Jørgensen, Bygning, Sverre Andresen, Papir, og John Stene, Jern og Metall.

Sekretariatet og to representanter for funksjonærene:

Synnøve Andersen og Inger Sofie Rasmussen, med Solveig Natland og Audny Brannsten som vararepresentanter.

Arbeidsutvalget besto av:

Svein-Erik Oxholm, Tor Halvorsen, Steinar Halvorsen, Finn Nilsen og Synnøve Andersen.

Vararepresentanter for de fire første er: Randi Moe, og for funksjonærenes representant: Inger Sofie Rasmussen.

Til arbeidsutvalgets møter innkalles vararepresentantene.

Dessuten innkalles Fritz W. Hannestad som representant for tillitsmennesenes pensjonister.

Fra funksjonærpensjonistene innkalles Martha Hermansen.

Samlede betalende medlemmer pr. 31. desember 1982 var 210.

De løpende personer fordeler seg slik:

347 alderspensjonister,

210 enkepensjoner,

14 uførepensjoner,

8 barnpensjoner.

Totalt utbetalt *kr. 24 092 336,—*.

7. Andre saker

Uttalelser fra LO

LO har fått høve til å uttale seg om en innstilling fra utvalget til å vurdere den offentlige støtte til teknisk-industriell forskning i Norge. Etter at forbundene hadde fått uttalt seg, sendte LO en felles uttalelse til Industridepartementet.

I uttalelsen heter det:

«Forskning, teknisk utvikling og industriell innovasjon.

Industriutvalgets innstilling — NOU 1981:30 A og 30 B.

Landsorganisasjonen i Norge slutter seg til utvalgets vurdering av at teknisk-industriell forskning og utvikling er en viktig og sentral del av industripolitikken. Forskning og utviklingsarbeid (FOU) er en av de viktigste hjelpemidlene for å fremme vekst og utvikling i industri og hele vårt øvrige arbeidsliv.

En styrking av dette området er en forutsetning for å fremme utviklingen i industrien i samsvar med fagbevegelsens mål. Vi er enig i at innsatsen på området økes, både gjennom økt offentlig støtte og større innsats fra bedriftene selv.

Organisering av den teknisk-industrielle forskning må til enhver tid kunne justeres slik at forutsetningen best mulig tjener samfunnets interesser på kort og lang sikt. Vi er derfor enige i utvalgets påpekning av behovet for endringer, selv om vi ikke kan slutte oss til alle forslag fra utvalget.

Den økte offentlige støtte på 50 prosent over en periode på 3—4 år, har utvalget foreslått i hovedsak skal gå direkte til prosjekter i industriell regi og til prosjekter ved universiteter og høyskoler. Vi støtter dette idet vi ser dette som en fordel for de små og mellomstore bedriftene og til fordel for norsk grunnforskning.

Imidlertid mener vi at en økning også til andre offentlig finansierte forskningsinstitusjoner, regionalt og sentralt, må kunne vurderes i denne forbindelse. Dette blir særlig viktig når en samtidig forutsetter et arbeid for å samordne det norske forskningspotensiale med sikte på en best mulig ressursutnyttelse.

Det er naturlig at utvalget særlig har konsentrert seg om NTNFS-systemet. Vårt syn på utvalgets evaluering og endringsforslag er:

NTNF.

Landsorganisasjonen kan si seg enig i utvalgets vurderinger av NTNFS-systemet, slik det har fungert fram til i dag. Spørsmålet om revurdering av NTNFS virksomhet ble tatt opp i styret for ca. 3 år siden, og har senere vært gjenstand for kontinuerlig behandling i NTNFS administrasjon, styre og råd.

Dette har ført til konkrete endringer vedrørende omprioritering av forskningsmidler, og organisasjonsmessige endringer som oppløsning av Norsk Undervannsteknologisk Institutt, etableringen av stiftelsen Norsk Undervannsteknologisk Institutt i Bergen, *etablering av Norsk Senter for Informatikk* og opprettelse av et petroleumsteknologisk senter i Trondheim. Dette er store endringer som er slutført og delvis er under arbeid.

NTNFs Råd.

Departementets representasjon i Rådet bør beholdes. Rådets sammensetning med representasjon fra departementene, næringslivets hovedorganisasjoner, universiteter, høyskoler, forskningsinstitutter og de ansatte i NTNF, er etter vårt syn det riktige, ut fra nødvendig kontakt med alle parter i forskningssystemet. Etter vår mening er det naturlig og ønskelig at de departementer som formidler økonomisk tilskudd til NTNF, også er representert i Rådet. Vi mener videre at departementene fortsatt bør øremerke sine midler til NTNF.

Styret.

Forslaget om at Rådet fortsatt velger styret, har LOs støtte. Videre er utvalgets vurderinger av styrets oppgaver og ansvarsområder etter vår mening riktige. Det understrekes i innstillingen at NTNF har en FOU-strategisk oppgave som det er styrets ansvar å utøve gjennom administrasjonen og tilknyttede organer. De ansatte i administrasjonen og NTNF-instituttene må beholde sin rett til å velge representanter til styret. Disse representanter må ha fulle rettigheter som de øvrige styrepraesentanter, ifall NTNFs nåværende organisasjonsmønster beholdes.

Komiteéene.

Utvalgets forslag om innføring av programstruktur vil bety oppløsning av de nåværende komitéer. NTNFs styrer og råd har mange års erfaring med disse komitéer. For fagbevegelsen har komitéene vært en innfallsvinkel til NTNF-systemet og gitt oss en mulighet til innsikt og medinnflytelse i viktige forskningspolitiske beslutninger.

Komiteéene har sterk innflytelse på NTNFs bruk av forskningsmidler. I stor grad er det komitéene som prioriterer FOU-innsatsen innen sine områder. Dette stiller igjen store krav til komitéens medlemmer.

Antall komitéer er etter hvert blitt for stort. Mange mennesker i viktige posisjoner blir belastet med komitéarbeid, og en har de senere år støtt på problemene med å få oppnevnt representanter, som man har ønsket, til komitéene.

NTNFs styre og råd har de senere år drøftet en mulig reduksjon av antall komitéer. Det har vært antydnet som et mål å få redusert antallet til halvparten av hva det nå er.

Landsorganisasjonen ser dette som en riktig vei å gå. Vår erfaring med komitéene er så god at vi vil foreslå å beholde dette system, og kan således ikke si oss enig i utvalgets forslag om eliminering av komitéene, til fordel for opprettelse av programråd.

Instituttene.

Utvalget foreslår en «fristilling» av instituttene ved å trekke dem ut fra NTNFs forvaltning og gjøre dem til frittstående institusjoner — stiftelser. Fordelene med dette er ment å være å skille NTNFs prioriterende og forvaltende funksjoner. Videre å gi økt omstillingsevne hos instituttene og å gi dem større forskningsmessig selvstyre. Det framheves også ønske om å samle instituttene i større og mer slagkraftige enheter. Forslagene innebærer at NTNF får mindre

ansvar for driften av instituttene. På samme tid er utvalget innforstått med at NTNf må ha store muligheter til å styre instituttene ved å fastsette grunnbevilgning og opprette og avvikle programmer ut fra vurderinger av instituttets arbeid.

Drift av NTNfs forskningsinstitutter må i prinsippet være det offentliges ansvar.

LO finner det naturlig at spørsmålet om NTNf-instituttens stilling fortsatt vurderes innen NTNf-systemet. Innstillingen er et verdifullt bidrag til denne videre vurdering.

Utvalgets syn på personalpolitikken er interessant og Landsorganisasjonen har merket seg at utvalget legger vekt på betydningen av trygge ansettelsesforhold, muligheter til faglig fordypning og økte ressurser til personalutvikling. Kompetanseutbygging og faglig opprustning vil gjøre det nødvendig med en økning av grunnbevilgningene til instituttene.

Forslaget om at NTNf skal gå over til bruk av langsiktige programbevilgninger til instituttene, ser vi som positivt. En forutsetning må i så fall være at forskningsmiljøene er aktivt med, både med oppstart og utvikling av programmer. Det siste er viktig for å unngå store omstillingsvansker.

Universiteter og høyskoler.

Landsorganisasjonen gir sin tilslutning til at man arbeider for et nærmere samarbeid mellom forskningsinstitutter og universiteter/høyskoler. Slikt samarbeid kan by på store fordeler for alle parter. Samarbeidet må bygge på at både universitetsinstitutter og forskningsinstitutter bevarer sin selvstendighet. En nødvendig økning av støtten til universitetene bør skje i form av flere faste stillinger og utstyrsbevilgninger. Samarbeidet mellom institutter og universiteter gir muligheter til å utnytte de tilgjengelige ressurser på undervisningstiden. Dette er viktig sett i lys av den antatte mangel på teknisk fagutdannet personale i årene framover.

Andre forslag.

Landsorganisasjonen har ingen merknader til utvalgets vurderinger og anbefalinger vedrørende Industrifondet, Bransjefondet og Statens Teknologiske Institutt.

VI slutter oss til utvalgets presisering av å stimulere FOU-virksomheten overfor små og mellomstore bedrifter. Dette arbeid, som er i gang, må intensiveres.

Innstillingen har også i fagbevegelsen blitt mottatt med stor interesse. Den vil være et godt grunnlagsmateriale for videre drøftelser om industriell FOU-virksomhet.

Etter Landsorganisasjonens mening bør det arbeides videre med å utvikle virkemidler og organisasjonsformer innen teknisk/industriell forskning og utvikling. Dette må skje i nært samarbeid med fagbevegelsen i industrien og de ansattes organisasjoner innen forskningsinstitusjonene. Målet må være å utvikle en politikk for teknisk-industriell utvikling som åpner for en bredere demokratisk deltakelse og bevisst politisk styring slik at det kan utvikles flere gode og sikre arbeidsplasser innen industrien.»

Med brev av 5. august fra Kommunal- og arbeidsdepartementet fikk LO forelagt seg et høringsnotat vedrørende *omlegging av dagpengeordningen under arbeidsløse*. I svar til departementet uttalte LO følgende:

«Arbeidsledighetstrygden gir i dag kompensasjon for inntektsbortfall når arbeidstaker blir arbeidsledig uten egen skyld. Stønadsnivået er mellom 65 og 75

prosent av netto inntekt avhengig av inntektsnivå. Det gis et forsørgertillegg etter bestemte regler. Trygd utbetales etter tre ventedager. Som det framgår, vil en arbeidstaker som blir arbeidsledig allerede i dag måtte bære en vesentlig del av kostnaden ved ledighet selv. Landsorganisasjonen kan derfor ikke se at det er grunnlag for å endre dagens regelverk med sikte på å begrense de rettighetene som arbeidstakerne i dag har. Vi vil tvert i mot peke på at våre grunnorganisasjoner gjentatte ganger har reist krav om bedring av ledighetstrygdens regelverk.

I sitt arbeid med arbeidsledighetsproblemer har imidlertid Landsorganisasjonen sett det som riktig at en prioriterer arbeid med å skape nye arbeidsplasser. Vårt generelle inntrykk er at forslagene i høringsnotatet gjennomgående vil innebære en viss skjerpning av dagens regler i folketrygdløven. En slik endring i regelverket kan Landsorganisasjonen ikke slutte seg til.

Vi vil derimot oppfordre de politiske myndigheter til en nærmere vurdering av prioriteringen mellom aktive arbeidsmarkedstiltak og utbetaling av arbeidsledighetstrygd. De aller fleste direkte sysselsettingstiltak vil ha en budsjettmessig kostnad på linje med ledighetstrygden samtidig som arbeidet som utføres, vil være en realøkonomisk gevinst for samfunnet. I den videre vurdering av arbeidsledighetstrygden er vi av den oppfatning at en bør legge mer vekt på direkte sysselsettingstiltak.

Omfordeling av arbeidsoppgavene mellom arbeidskontorene og trygdekontorene.

Vi viser til omtalen i høringsnotatet av arbeidsfordelingen mellom arbeidskontorene og trygdekontorene. De foreslåtte endringene synes å gi en mer rasjonell arbeidsfordeling mellom de to etatene og vi vil for vår del gi vår tilslutning til forslagene i høringsnotatet. Det er imidlertid ikke foretatt noen tilfredsstillende konsekvensanalyse av en slik omlegging for de berørte etater og for de arbeidsledige. Dette bør gjøres før en går videre med en omlegging. Vi forutsetter også at trygdekontorene får tilført ressurser for å utføre denne tilleggsoppgaven.

Krav for å få ledighetstrygd.

Det foreslås her en innskjerping både ved at den nåværende 3-årsregelen om gjennomsnittsberegning faller bort og ved at minstegrensen for rett til ledighetstrygd heves fra 75 prosent til 100 prosent av grunnbeløpet. Etter Landsorganisasjonens vurdering vil disse endringene særlig ramme kvinner som er ute av arbeidslivet i en viss tid og ungdom som i en periode av livet ofte vil kombinere utdanning og arbeid. Vi finner derfor ikke å kunne gi disse forslagene vår tilslutning. De nåværende reglene på dette området bør opprettholdes. Vi vil imidlertid gi vår tilslutning til arbeidsgruppens forslag om å supplere dagens regler med en ny regel som gir en trygdet som har hatt arbeid i 26 uker sammenlagt i de siste 12 måneder regnet fra søknadstidspunktet, rett til stønad uavhengig av faktisk inntekt.

Beregningsgrunnlaget.

Ved overføring av dagpengeberegningen fra arbeidskontorene til trygdekontorene, kan vi se at det er rasjonelt med mest mulig like beregningsregler både for arbeidsledighetstrygden og syketrygden. Det kan derfor være gunstig at grunnlaget for dagpengene som hovedregel fastsettes etter de samme regler som for sykepenger. For enkelte grupper må en da muligens ha særskilte beregningsregler.

Beregning av stønaden.

Landsorganisasjonen har merket seg departementets forutsetning om at stønadsnivået ikke skal reduseres. Vi kan heller ikke se noe grunnlag for et lavere stønadsnivå i arbeidsledighetstrygden. Dette må imidlertid gjelde for alle grupper uavhengig av forsørgelsesbyrde. Dette betyr at vi for vår del mener at det nåværende forsørgertillegget bør opprettholdes. Imidlertid bør det være mulig å komme fram til en regel hvor stønaden fastsettes til en bestemt prosentandel av beregningsgrunnlaget en kommer fram til ved å bruke syketrygdens regler. Det bør da i tillegg være mulig å foreta særskilt beregning av forsørgertillegget. Vi går ut fra at departementet kommer tilbake med en nærmere vurdering og forslag til sats. Vi vil også gi vår tilslutning til arbeidsgruppens forslag om at ferietillegg skal beregnes i alle stønadstilfeller.

Stønadens lengde.

Vi viser til våre generelle merknader om stønadsnivået i arbeidsledighetstrygden. Vi kan ikke se noe grunnlag for å redusere stønadstidens lengde.

Ventetid.

En økning i ventetiden til fem dager, men slik at man bare opptjener ventetid én gang i året, vil innebære en lettelse for arbeidstakere som er utsatt for arbeidsledighet mer enn en gang i året, men en skjerpning av dagens regler for de som bare har én ledighetsperiode. Etter vår vurdering bør den nåværende ventetiden på tre dager opprettholdes. Landsorganisasjonen mener imidlertid at det må være tilstrekkelig at den opptjenes en gang i året.

ANDRE PROBLEMER I FORBINDELSE MED LEDIGHETSTRYGDEN

Landsorganisasjonen forutsetter at de særregler en nå har for spesielle grupper arbeidstakere, blir gjenstand for en egen vurdering og at eventuelle endringer blir sendt organisasjonene til uttalelse. Vi vil også advare mot forhastede endringer i regelverket som kan ha utilsiktede bivirkninger. Regelverket bør utformes slik at det stimulerer til å ta nytt fast arbeid i stedet for å gå på ledighetstrygd. Vi er blitt kjent med uheldige virkninger av tidligere regelendringer. Fra årsskiftet 1981/82 får arbeidsledige bare dagpenger i forhold til den arbeidstiden de faktisk har hatt i en foregående periode. Dette fører til at arbeidstakere som søker arbeid på full tid, men aksepterer arbeid med mindre enn 40 timers arbeidsuke, gradvis vil få sitt beregningsgrunnlag redusert. Reglene vil kunne føre til at arbeidstakere prøver å unngå slikt arbeid når de faktisk ønsker arbeid på full tid. Vi vil også be departementet vurdere en viss forenkling av meldingsrutinene ved arbeidskontorene f.eks. ved mer utstrakt bruk av skriftlig melding eller noe lengre perioder mellom hver gang en ledig må melde seg.

LO sendte 28. januar 1982 følgende skriv til statsminister Kåre Willoch i anledning skattefritak for fagforeningskontingent:

«Landsorganisasjonen viser til finansminister Rolf Presthus' svar i Stortingets spørretime på spørsmål fra representanten Fritjof Frank Gundersen om den nåværende ordningen med skattefritak for fagforeningskontingent.

Av svaret framgår det at Finansdepartementet for tiden vurderer spørsmålet om premie til forsikringsordninger fortsatt skal være en del av den fradragsberettigede kontingenten. Dessuten framgår det av svaret at departementet også vurderer en utvidelse av i hvilke organisasjoner medlemmene skal ha anledning

til å trekke fra kontingenten. Landsorganisasjonen er kjent med at Finansdepartementet har sendt brev til de organisasjonene som tidligere har tatt opp dette spørsmålet. Departementet varsler i brevet at spørsmålet for tiden er til vurdering.

Fagforeningskontingent og forsikringspremie.

Skattefritak for fagforeningskontingent ble i sin tid gjennomført i forbindelse med et kombinert inntektsoppgjør og etter at Landsorganisasjonen hadde reist krav om dette. Ordningen inngikk som en integrert del av oppgjøret og virkningen av dette ble tatt hensyn til i de tabeller som ble utarbeidet over utviklingen i disponibel realinntekt. Også senere er virkningen av ordningen tatt hensyn til i Beregningsutvalgets vurderinger av utviklingen av disponibel realinntekt. Landsorganisasjonen har tatt hensyn til dette i sin vurdering av inntektsoppgjørene. Senere reguleringer av maksimalbeløpet er også blitt innarbeidet i tabellene over utviklingen i disponibel realinntekt.

Av dette framgår det at ordningen har vært en del av den økonomiske rammen ved de kombinerte oppgjørene og lønnstakerne har således vurdert dette opp mot en sterkere lønnsvekst. En endring av ordningen som medfører mindre fordeler for lønnstakerne, vil derfor bli trukket inn i vurderingen i forbindelse med vårens inntektsoppgjør. Landsorganisasjonen ber derfor regjeringen klargjøre om slike endringer vil bli foreslått i kommende tariffperiode.

Ordningen med skattefritak for fagforeningskontingenten ble som nevnt gjennomført i forbindelse med de kombinerte oppgjørene. Landsorganisasjonen vurderte denne ordningen opp mot høyere lønnsvekst. Ordningen var således en del av oppgjørets økonomiske ramme. Hittil har ordningen vært begrenset til lønnstakere med tariffavtale og organisasjoner som myndighetene har bindende inntektsavtaler med.

En utvidelse av de organisasjonene som omfattes av ordningen på en slik måte at det ikke gis noen konkret motytelse i form av lavere nominell inntektsøkning, vil gi hele ordningen karakter av en generell skattelettelse. En slik endring i regelverket vil i så fall måtte få konsekvenser for kravene ved vårens tariffoppgjør. Landsorganisasjonen ber derfor regjeringen klargjøre om det vil bli foreslått endringer i reglene for hvilke organisasjoner som omfattes i kommende tariffperiode».

24. mars 1982 sendte LO følgende skriv til Kommunal- og arbeidsdepartementet:

«ARBEIDSMILJØLOVENS § 55 A — OT.PRP. NR. 30 (1981—82)

Landsorganisasjonen er blitt kjent med departementets forslag til endring i Arbeidsmiljølovens § 55 A.

Vi kan ikke se å ha mottatt forslaget til uttalelse. Det er heller ikke behandlet i Arbeidsrettsrådet.

På grunn av dette har Landsorganisasjonen sett seg nødsaget til å be Stortingets kommunal- og miljøvernkomité om et møte. Slikt møte ble holdt 24. februar.

Landsorganisasjonen ser meget alvorlig på at departementet har fraveket hevdvunnen praksis med å høre arbeidslivets hovedorganisasjoner før slike lovforslag framsettes for Stortinget.

Til selve lovframlegget har Landsorganisasjonen vesentlige innvendinger.

Landsorganisasjonen er ikke enig i at § 55 A slik den nå lyder, er uklar rettslig

sett, slik at det er behov for en endring. At enkelte organisasjoner eller institusjoner ønsker en annen rettsregel enn det § 55 A i dag inneholder, er en annen sak.

Det synes åpenbart at begrunnelsen for å fremme forslaget er rent politisk ut fra hensynet til enkelte grupper.

Dette framgår etter Landsorganisasjonens oppfatning også klart av proposisjonen. Vi henviser her til side 5 hvor det framgår at departementet nå har et annet syn enn departementet har hatt tidligere, uten at dette kan ses å være begrunnet med annet enn at departementet nå ønsker å imøtekomme kravet fra nevnte grupper. At dette er årsaken framgår av proposisjonen på side 4. At endringsforslaget kan ha konsekvenser langt ut over dette synes ikke å være vurdert.

Landsorganisasjonen er av den oppfatning at någjeldende § 55 A ikke er til hinder for at politiske, religiøse og kulturelle institusjoner og organisasjoner vil kunne drive sin virksomhet fullt ut etter sin egenart og sitt formål.

Landsorganisasjonen er overrasket over at departementet i tillegg mener at det i første rekke må tilkomme virksomhetens ledelse selv å vurdere om stillingene er av betydning for gjennomføringen av formålet. Dette blir ekstra bemerkelsesverdig når man samtidig mener at det for å kunne opprettholde et levedyktig demokrati i vårt land, er nødvendig at politiske, kulturelle og religiøse organisasjoner får frihet til å føre den personalpolitikk de selv finner mest tjenlig for å fremme sitt formål.

Det bør til enhver tid være domstolene som avgjør lovers forståelse. Vi minner her om høyesterettsdommen i Hammerverksaken og Arbeidsmiljølovens bestemmelser om rettens prøvelsesadgang av arbeidsgivers skjønn ved oppsigelser. De samme prinsipper må også gjelde ved ansettelser.

Proposisjonen nevner videre at i mindre organisasjoner, f.eks. med 10 til 15 ansatte skal ledelsen, etter en konkret vurdering, kunne anse samtlige stillinger for å være av betydning for gjennomføringen av virksomhetens formål. Dette er ikke holdbart.

Det samme gjelder med hensynet til det som er anført om stillinger i Forsvarsdepartementet og utenriksstjenesten.

Etter det vi har forstått vil de to sistnevnte punkter bli tatt ut. Det har vår tilslutning.

Proposisjonen henviser til ILO-konvensjon nr. 111 (1958) om forbud mot diskriminering i sysselsetting og yrke. Det er Landsorganisasjonens oppfatning at framlegget er i strid med nevnte ILO-konvensjon. Etter vår oppfatning er således den drøftelse og konklusjon som er inntatt i kap. IV, punkt 2, på side 6/7 i proposisjonen ikke rettslig holdbar.

Landsorganisasjonen vil be om at det ikke foretas endringer i Arbeidsmiljølovens § 55 A. Dersom framlegget vedtas vil Landsorganisasjonen måtte vurdere å bringe saken inn for Den Internasjonale Arbeidsorganisasjon når Regjeringen sender sin årlige rapport om gjennomføring i Norge av bestemmelsene i ILO-konvensjon nr. 111 om forbud mot diskriminering i sysselsetting og yrke.»

11. august 1982 sendte LO et skriv til Statens Arbeidstilsyn i forbindelse med *hyppigheten av revisjon av de administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære*. Skrivet har følgende ordlyd:

«I den arbeidsgruppen som behandler forslagene til revisjon av administrative normer, har spørsmålet om tidspunktet for neste revisjon vært diskutert. Arbeidstilsynets representanter har gitt uttrykk for at de prinsipielt er enig i tid-

ligere vedtak om at det bør være årlige revisjoner. De har imidlertid gitt uttrykk for at arbeidssituasjonen i Arbeidstilsynet er så vanskelig, så neste revisjon av normene bør etter deres mening først finne sted i 1985 slik at det går 2 år til neste revisjon.

Landsorganisasjonen mener at det er av stor viktighet at de administrative normene blir revidert hvert år. Dette synet har vi hevdet i arbeidsgruppen både ved forrige revisjon (den for 1981) og ved den pågående revisjon (den for 1983). Vår syn skulle derfor være vel kjent for Arbeidstilsynet.

Landsorganisasjonen legger i likhet med Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidstilsynet stor vekt på arbeidet med fastsettelsen av de administrative normer. Når vi legger slik vekt på arbeidet med normene skyldes dette en erkjennelse av at normene vanligvis vil være retningsgivende for hva som er høyest tolererbar forurensning av et stoff i arbeidsatmosfæren. Selv om normene ikke er juridisk bindende, er de retningsgivende for den største delen av norsk næringsliv. Dette siden Arbeidstilsynet vanligvis vil bruke de administrative normer som retningsnorm for om det skal gis pålegg eller ikke i en konkret sak.

Hvis man skal følge den vedtatte ordinære framgangsmåten ved revisjon av en norm, tar det i beste fall 1½ år, og i verste fall 2½ år å få endret en norm når det er årlig revisjon av normene. Dette siden forslaget først må ut på høring og det gjøres ved å ta med forslaget til endringer bakerst i gjeldende liste. Hvis Arbeidstilsynet derimot går inn for å revidere de administrative normer bare hvert annet år, vil det i beste fall ta 2½ år, og i verste fall 3½ år før en norm kan endres etter vanlig prosedyre.

Det brukes flere tusen kjemiske stoffer og produkter i norsk næringsliv i dag. Hvert år kommer det nye stoffer og produkter til. Vår viten om mange av disse stoffene er meget mangelfull og høyst utilstrekkelig. Derfor oppdager man stadig vekk at man har i bruk stoffer i arbeidslivet som kan representere en fare for arbeidstakernes liv og helse. Når man får en ny kunnskap om farlige sider ved bruken av et stoff, er det av stor betydning at denne kunnskapen kommer partene i arbeidslivet til gode. Dette for at arbeidslivet skal kunne treffe de nødvendige tiltak slik at forholdene blir fullt forsvarlige. I denne sammenheng har de administrative normene en helt avgjørende rolle. Listen er en av de best spredte veiledningene som Arbeidstilsynet utgir. Det er i denne listen arbeidsgivere så vel som arbeidstakere først og fremst leter for å få opplysninger om hva som kan aksepteres av forurensninger. Partene i arbeidslivet har kunnet bygge på den normen som er oppført i listen, og det har ikke vært nødvendig å lete gjennom rundskriv o.l. for å se om Arbeidstilsynet senere har funnet det ønskelig eller nødvendig å bruke en annen verdi enn den som står oppført i listen. Dette medfører store fordeler for alle parter. Det er tilstrekkelig å lete i de administrative normene, og man slipper å bla igjennom en mer eller mindre komplett samling med rundskriv for å se om det er kommet til endringer senere, slik at man skal bruke en annen verdi enn den som står oppført i listen. For Arbeidstilsynet vil det også være en stor fordel at man slipper å ha en annen verdi som retningsgivende enn den som står oppført i selve listen.

Landsorganisasjonen ønsker at de administrative normene skal beholde den sentrale plass de har i dag. Skal dette kunne gjøres må listen revideres så ofte at man kan ta hensyn til ny viten innen rimelig tid etter at den er blitt tilgjengelig. Vi kan ikke skjønne at en revisjonshyppighet på annet hvert år vil tilfredsstille dette kravet. Å vente 2½ til 3½ år med å endre en norm etter å ha fått ny kunnskap, er for lenge. Det har tidligere vært enighet mellom LOs representant i arbeidsgruppen og Arbeidstilsynets representanter i arbeidsgruppen om årlig revisjon av de administrative normer. Dette framgår da også klart av styredokument 18/81 i forbindelse med forrige revisjon. Det vises der til vedlegg 7, når det gjelder prinsippene for framtidige revisjoner. I vedlegg 7 står det under h): «Lis-

ten over normer revideres årlig etter følgende plan.» Dette var så vidt vi skjønner i tråd med det styret gikk inn for.

Landsorganisasjonen er klar over at Arbeidstilsynet har en vanskelig arbeids-situasjon, og at man har for liten kapasitet på mange områder. Vi kan imidlertid ikke se at det skulle medføre så mye ekstraarbeid for Arbeidstilsynet om man reviderte normene årlig, framfor hvert annet år. Arbeidet med å gå igjennom aktuell litteratur for å finne de stoffer hvor man bør endre normen skulle være tilnærmet den samme enten man har årlig eller annet hvert årlig revisjon. Likeledes arbeidet med å samle inn tilleggsopplysninger om hvordan stoffene brukes i norsk industri, hvilke tekniske og økonomiske konsekvenser endringen av en norm vil ha, osv. Det skulle heller ikke ha så meget å si for hvor mange møter arbeidsgruppen skulle ha, siden antall møter i gruppen først og fremst er bestemt av hvor mange stoffer som skal revideres. Det er klart at det ville bli dobbelt så mange styremøter om normene skal revideres hvert år i stedet for annet hvert år, men til gjengjeld skulle styredokumentet være mindre omfangsrikt. Det er klart at det vil medføre et ekstraarbeid administrativt for Arbeidstilsynet å ha årlige revisjoner. Man skal ordne med trykking hvert år, det skal leses korrektur hvert år osv.

Landsorganisasjonen mener at fordelene ved å ha årlige revisjoner er så store at det langt overveier ulempene. Det er bare ved å ha årlig revisjon at normene innen rimelig tid kan ta hensyn til nye opplysninger som kommer om stoffenes farlighetsgrad. Vi mener også at årlige revisjoner er en forutsetning for at Arbeidstilsynet skal slippe, eller nesten slippe, å bruke ekstraordinær prosedyre for å fastsette nye normer. Vi anser det for svært uheldig dersom Arbeidstilsynet skal være nødt til å fastsette et større antall normer uten at disse først har vært drøftet med partene.

Vi vil derfor be om at Arbeidstilsynet opprettholder det standpunkt som det tidligere har gitt uttrykk for i forbindelse med 1981-revisjonen. Etter vår mening er det ikke forsvarlig å nøye seg med å revidere normene hvert annet år selv om Arbeidstilsynet har en vanskelig arbeidssituasjon.»

LO har fått høve til å uttale seg om en utredning om *Ordningene med Arbeidstilsynets distriktsstyrer og de kommunale arbeidervernemnder — NOU 1982:16*. Etter at forbundene hadde uttalt seg om saken, sendte LO følgende svar til Kommunal- og arbeidsdepartementet:

«Arbeidstilsynets distriktsstyrer. — Generelle merknader.

Når det gjelder de erfaringer og synspunkter som kommer fram i utredningen når det gjelder distriktsstyrenes arbeid, kan vi i hovedsak slutte oss til disse. Vi vil imidlertid peke på at den store variasjon i arbeidsformen fra ett distriktskontor til et annet, i mange sammenhenger har sitt utgangspunkt i de enkelte distriktssjefers vurdering av hvilke saker som skal legges fram for distriktsstyrene. Slik instruksen for distriktsstyrenes arbeid i dag er utformet har for meget vært overlatt til distriktssjefenes subjektive vurdering.

Landsorganisasjonen er av den oppfatning at ordningen med distriktsstyrer, med representanter fra partene i arbeidslivet, må opprettholdes og styrkes når det gjelder hvilke saker de må få innflytelse over.

Kommunale arbeidervernemnder. — Generelle merknader.

Utvalgets hovedinntrykk om at bare et fåtall av de kommunale arbeidervernemnder arbeider tilfredsstillende, og innstillingens begrunnelse for dette, er i samsvar med våre egne erfaringer.

Vi kan derfor slutte oss til utvalgets forslag om at de enkelte kommuner selv får vurdere behovet for en arbeidervernemnd i sin kommune. Der hvor nemndene virker tilfredsstillende, bør en ikke stimulere til en avvikling. Det er lite trolig at andre organer eller virksomheteres vernetjeneste kan overta nemndenes arbeid på en tilfredsstillende måte.

Til utvalgets forslag har Landsorganisasjonen følgende merknader:

Punkt 1.3.3. Utvalgets forslag. —

Arbeidstilsynets distriktsstyrer, jfr. kap. 6.

Landsorganisasjonen er av den oppfatning at ordningene med distriktsstyrene er nødvendig for at arbeidet med verne- og miljøarbeid i distriktene blir best mulig. De lokale folkevalgte representantene i styrene vil være den beste garanti for at nødvendige kunnskaper om det lokale arbeidsliv tilflyter Arbeidstilsynet. Det må legges til rette for en økt aktivitet og innflytelse over saker i distriktsstyrene.

Nå det gjelder utvalgets forslag om saker distriktsstyret bør gis økt innflytelse over, slutter vi oss til disse.

Tvangsmulkt.

Når det gjelder tvangsmulkt, er vi enige med utvalgets flertall. For fagbevegelsen har det vært et problem at distriktene har forskjellig praksis når det gjelder utstedelse av tvangsmulkt. Dette skaper usikkerhet og forskjellsbehandling av bedrifter, som er meget uheldig for arbeidslivet. Ved å kople distriktsstyrene inn, vil vi på en bedre måte kunne følge opp hovedregelen om at tvangsmulkt normalt skal nyttes ved annen gangs pålegg.

Ledelse av det lokale arbeidstilsyn.

Landsorganisasjonen slutter seg til flertallet, som mener det bør være distriktsstyrene som har den formelle ledelse av det lokale arbeidstilsyn, dvs. distriktskontor med tilhørende avdelingskontorer. Dette vil virke stimulerende for aktiviteten i styret og for den vekt som arbeidet i styret vil tillegges fra de personer som er opnevnt og fra de organisasjoner som er representert.

Punkt 1.3.4. Utvalgets forslag. —

Kommunale arbeidervernemnder, jfr. kap. 7.

Det blir her foreslått at kommunene skal stå fritt til å etablere arbeidervernemnder, og at Arbeidsmiljølovens § 84 endres i samsvar med dette. En slik endring kan vi si oss enig i, under forutsetning av at kommunen foretar sine vurderinger etter konsultasjoner med partene i arbeidslivet lokalt. Det må også være en forutsetning at det opprettes et formalisert samarbeid lokalt mellom Arbeidstilsynet og partene i arbeidslivet.

Landsorganisasjonen er enig i mindretallets forslag om et avdelingsråd opnevnt av distriktsstyret som følger fylkestingsvalgperioden.

Viktigheten av å ha løpende kontakt med arbeidslivets representanter lokalt,

er flere steder i utredningen begrunnet av utvalget. Vi kan derfor ikke akseptere flertallets syn om at dette blir en sak som skal avgjøres av distriktstyrene.

Landsorganisasjonen slutter seg til mindretallets forslag i punkt 7.3.2 om opprettelse av avdelingsråd, side 31, og vi ber om at Arbeidsmiljølovens § 84 endres i samsvar med dette.»

I desember sendte LO følgende skriv til Forbruker- og administrasjonsdepartementet vedrørende *Det tekniske beregningsutvalgets arbeidsoppgaver*:

«ARBEIDSOPPGAVENE TIL DET TEKNISKE BEREGNINGSGRUPPE FOR INNTEKTSOPPGRØINGENE

I de seinere år har hovedoppgaven for Det tekniske Beregningsutvalg, bortsett fra spesielle undersøkelser, vært konjunkturvurderinger, oversikter over lønnsutviklingen for ulike grupper, beregninger av utviklingen i disponibel realinntekt m.v. Landsorganisasjonen har ansett dette arbeidet som nyttig.

I de år vi hadde et mer omfattende inntektspolitisk samarbeid var prognoser for den økonomiske utviklingen, herunder prisstigningen ved alternative forutsetninger om lønnsøkning og jordbrukspriser, ikke en naturlig arbeidsoppgave for Beregningsutvalget. De kombinerte inntektsoppgjørene forutsatte at myndighetene tilpasset den økonomiske politikken til gjennomføringen av inntektsoppgjørene. Slike prognoser måtte utarbeides i et samarbeid mellom myndighetene og hovedorganisasjonene i arbeidslivet under forhandlingene. Beregningsutvalgets tradisjonelle forutsetning for prognosene om uendret økonomisk politikk, var ikke lenger realistisk.

Etter at de kombinerte inntektsoppgjørene og et mer omfattende inntektspolitisk samarbeid ikke lenger synes å være aktuelt, bør en etter Landsorganisasjonens mening igjen ta opp arbeidet med prognoser av den type Beregningsutvalget tidligere utarbeidet. En vil igjen kunne bygge på forutsetninger om uendret økonomisk politikk. Det er naturlig at hovedorganisasjonene i arbeidslivet igjen gis mulighet for innflytelse på valg av de øvrige forutsetninger for slike prognoser, særlig lønnsutvikling og jordbrukspriser. Ved at Beregningsutvalget igjen tar opp arbeidet med prognoser, vil partene få et bedre grunnlag for forhandlingene.

Under arbeidet med Beregningsutvalgets foreløpige rapport er det ikke naturlig at disse spørsmålene tas opp. En vil imidlertid be departementet om å foreta en slik utvidelse av mandatet for Beregningsutvalgets endelige rapport for inntektsoppgjørene i 1983.»

LO fikk svar fra Forbruker- og administrasjonsdepartementet, hvor det bl.a. sies:

«Forbruker- og administrasjonsdepartementet vil ut fra dette be om at utvalget utarbeider anslag for 1983 bl.a. for pris- og sysselsettingsutviklingen, som del av forberedelsene foran inntektsoppgjørene. Beregningene forutsettes basert på alternative forutsetninger for lønnsutviklingen m.v.»

UTTALELSE OM NOU 1981:35 — POLITIETS ROLLE I SAMFUNNET

Denne NOU er første innstilling fra Politirulleutvalget og LO har avgitt en noe begrenset uttalelse med henvisning til den avsluttende innstilling fra utvalget.

Uttalelsen konsenterer seg om følgende punkter:

- Politiets ansvar for å opprettholde ro og orden slik at mennesker kan bevege seg fritt og uten frykt.
- Politiets effektive medvirkning i arbeidet for å forebygge kriminalitet.
- Politiets ytelse av hjelp og service til befolkningen.

Når det gjelder mannskapsmessige forhold i politiet og lensmannsetaten, er det spørsmål vil vi komme tilbake til når Politirulleutvalget er ferdig med sitt arbeid.

Landsorganisasjonen beklaget i et brev til Kommunaldepartementet 4. februar at tilskuddene til arbeidsmiljøforskning er skåret meget kraftig ned på årets budsjett.

Nedskjæringene er foretatt av Kommunaldepartementets politiske ledelse, og medfører at det i år bare står 3 mill. kroner til disposisjon, mens det i fjor var 4,4 mill. kroner. Sett i forhold til at de samlede bevilgninger over statsbudsjettet til forskning og utvikling beløper seg til rundt 2,5 milliarder kroner, virker det uforståelig for LO at de allerede beskjedne midler til arbeidsmiljøforskning skjæres ned.

I brevet fra LO blir det henvist til at Arbeidsmiljørådet i november utarbeidet en prioriteringsliste for støtteverdige forskningsprosjekter. Med den kraftige nedskjæringen nå vil mange av disse prosjektene måtte avslås. LO ber derfor departementet vurdere en tilleggsbevilgning for inneværende år, slik at flest mulig av de prioriterte søknadene kan komme i betraktning.

Folk og Forsvar

LO er tilsluttet Folk og Forsvar. Harriet Andreassen og Einar Hysvær er LOs representanter i styret, sammen med Theodor Theodorsen som er valgt som styremedlem blant de øvrige medlemsorganisasjoner. Vi gjengir her et sammendrag av Folk og Forsvars virksomhet i 1982:

«I løpet av året har Folk og Forsvar økt medlemstallet med to nye organisasjoner, nemlig Kadettsamfunnet ved Sjøkrigsskolen og Forsvarets Sivile Tjenestemenns Landsforbund. Antallet medlemsorganisasjoner er 64.

I 1982 er det gjennomført eller medvirket til gjennomføring av 98 arrangementer med til sammen ca. 17 000 deltakere. I hovedtrekk har virksomheten vært konsentrert om konferanser, kurs, familiebesøk/befaringer til militære etableringer, studieturer og utgivelse av informasjonsmaterieil.

Videre har Folk og Forsvar i likhet med tidligere år formidlet foredragsholdere til møter og kurs arrangert av de tilsluttede organisasjoner, samt distribuert informasjonsmaterieil til organisasjoner, skoler og enkeltpersoner som har bedt om det. Nytt av året er det at det er utgitt en egen bok (temahefte) om norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk til bruk i skoleverket.

Etter tilråding fra styret og vedtak på siste årsmøte, er det i året som gikk lagt spesielt vekt på følgende oppgaver:

- Informere om forsvars- og sikkerhetspolitikk slik den til enhver tid er fastlagt av vårt Storting — herunder vårt totalforsvar, vårt allianseforhold og vår politikk vedrørende nedrustning og kontroll med atomvåpen.
- Yte bistand til våre medlemsorganisasjoner ved arrangement av sikkerhetspolitiske kurs i egen regi.
- Utvide vårt tilbud om skriftlig informasjonsmaterieil.
- Slutføre arbeidet med temahefte om norsk sikkerhetspolitikk til bruk i skolene.
- Markedsføre temaheftet.

Denne prioritering har vært fulgt ved valg av konferansetyper og temaer på de enkelte konferanser og i den generelle virksomhet for øvrig. I likhet med tidligere år har hovedtyngden av virksomheten vært viet konferanser.

Til sammen er det i løpet av året avviklet 28 konferanser med til sammen 2351 deltakere.

Sammenliknet med året før var de tilsvarende tall 27 konferanser med til sammen 2284 deltakere.

Et sammendrag av vår øvrige virksomhet som lar seg registrere i tall viser følgende:

- Ytet bistand til forberedelse og gjennomføring av 25 sikkerhetspolitiske kurs/seminar arrangert av organisasjoner tilsluttet Folk og Forsvar, samt skoler og organisasjoner utenom vår organisasjon. Til sammen har 1008 personer deltatt på disse kurs/seminar.
- På forespørsel formidlet foredragsholdere til 13 arrangement med til sammen ca. 700 tilhørere.
- Arrangert to studieturer til NATOs hovedkvarter i Bryssel med 150 deltakere. Medvirket til at 31 medlemmer av Sandefjord forsvarsforening fikk anledning til å foreta et studiebesøk til samme hovedkvarter.

- I samarbeid med Forsvaret er det gjennomført 29 familieturer/besøk til våre militære garnisoner med til sammen 12 965 deltakere.
- Vårt tidsskrift «KONTAKT BULLETIN» er kommet ut med 6 nummer, hvorav tre som dobbeltnummer (spesialnummer). Vi har i perioder hatt en økning i antall faste abonnenter som ved årsslutt utgjorde 4500.
- I tillegg til utgivelse av «KONTAKT BULLETIN» er det distribuert ca. 22 000 eksemplarer av informasjonsmaterieil med tilknytning til vår forsvars- og sikkerhetspolitikk.
- Medvirket til utgivelsen av boken (temaheftet) «Norsk Forsvars- og sikkerhetspolitikk».
- Utdelt 3 stipend à 7500 kroner til studium av NATOs organisasjon og samarbeidsformer.

Årsrapporten viser en økning i så vel antall arrangementer som opplutning om de enkelte arrangementer.

Hovedinntrykket en sitter igjen med etter årets virksomhet er at forsvars- og sikkerhetspolitiske spørsmål opptar befolkningen i langt sterkere grad enn tidligere. Årsaken til denne økende interesse må i stor grad tilskrives den internasjonale situasjon. Vårt lands utsatte stilling i et strategisk viktig område for de to supermakter, har naturlig nok bidratt til dette.

Situasjonen i Afghanistan og Polen, samt episodene med fremmede ubåter innenfor svensk territorium, synes å ha bidratt til å dempe forhåpningene til et nærmere samarbeid mellom øst og vest og derved skapt økt frykt for en åpen konfrontasjon mellom supermaktene.

FNs nedrustningskonferanse i New York i juni/juli med de store forventninger som var stilt til den, bidro ikke til å dempe denne frykt. Diskusjonene om atomvåpenfrie soner i Norden og eventuelt utplassering av nye atomvåpen i Europa, har preget diskusjonen på så vel ungdoms- som totalforsvarskonferansene — dog ikke i den grad en kunne ha ventet.

Den motsetning man har kunnet registrere under diskusjonene har stort sett dreiet seg om gjensidig eller ensidig styrkereduksjon, når det gjelder atomvåpen.

En har kunnet registrere en økt interesse for vår sivile beredskap. Dette gjør seg særlig gjeldende blant kvinnene.

Den mannlige ungdom gir til kjenne at de vet lite om Forsvaret før de møter til tjeneste og møter derfor ofte sin førstegangstjeneste med unødvendige fordommer.

Den alminnelige oppfatning blant deltakerne har vært at en større grad av informasjon om vår forsvars- og sikkerhetspolitikk bør gis gjennom skolene. Utgivelsen av temaheftet om norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk har tatt sikte på å bidra til dette.

Ungdomskonferansene samlet i alt 1083 deltakere. Med et gjennomsnitt på 90 deltakere pr. konferanse, viser det at ungdommen er opptatt av de spørsmål vi tar opp. Deltakerne er vanligvis invitert gjennom våre tilsluttede organisasjoner, kommunale ungdoms- og idrettsutvalg, samt elevråd ved ulike videregående skoler.

Ved utarbeidelse av programmene for ungdomskonferansene, har vi lagt vekt på å gi en bakgrunn for den forsvars- og sikkerhetspolitikk som føres, vår vernepliktordning samt de muligheter som gis for videre utdanning gjennom Forsvarets voksenopplæringstilbud.

Som en meget viktig del av vår sikkerhetspolitikk har vi lagt stor vekt på å informere om det arbeid som pågår nasjonalt og internasjonalt for å skape gjensidig nedrustning.»

Kvinnerns frivillige beredskap

Landsorganisasjonens fire representanter i hovedkomitéen for Kvinnerns Frivillige Beredskap har i 1982 vært: Lillian Bekkevad, Harriet Andreassen, Alida Storhaug og Evy Buverud Pedersen.

Evy Buverud Pedersen er også medlem av komitéens arbeidsutvalg. Hovedkomitéen har i 1982 hatt 5 møter. Arbeidsutvalget har hatt 12 møter. Organisasjonen har i 1982 arrangert felleskurs sammen med Folk og Forsvar. En rekke kurs og møter har vært holdt rundt om i landet.

Viktigste sak i 1982 har vært diskusjon om organisasjonens fremtid. Forslag er reist om sammenslåing med Folk og Forsvar, eventuelt Sivilforsvaret.

LOs husmorsenter

Styret har bestått av:

Formann: Solveig Aakervik.

Nestformann: Rønnaug Rønbeck.

Sekretær: Hulda Juul Jakobsen.

Kasserer: Aslaug Haugness.

Styremedlemmer: Synnøve Jørgensen og Herborg Brommeland.

Varamedlemmer til styret:

Randi Mørk, Anna Isaksen og Gunhild Starås.

Revisorer:

Othilie Thorsrud og Solveig Werner. Vararevisorer: Gunhild Starås og Mary Dalsrud.

Valgkomité: Ruth Axelsen, Marit Kalvik og Aase Pedersen. Varamedlemmer: Solveig Werner og Randi Rønning.

Representanter til Oslo Arbeiderpartis representantskap: Solveig Aakervik med personlig vararepresentant Hulda Juul Jakobsen, Rønnaug Rønbeck med personlig vararepresentant Randi Mørk, Aslaug Haugness med personlig vararepresentant Gunhild Starås.

Medlemstallet er pr. 31. desember 1982, 120. 11 nye medlemmer er innmeldt i løpet av 1982. 1 medlem er utmeldt. Det er avviklet 8 medlemsmøter og 3 styremøter.

Sommerturen gikk til Kronborg seter. 49 deltok.

Det har møtt gjennomsnittlig 65 medlemmer på møtene.

Arbeidsgruppa har hatt 11 møter med 15 medlemmer i aktivt arbeid.

Julegavesalget innbrakte kr. 7643,90. Medlemsutlodningen innbrakte kr. 2728,—.

LOs Husmorsenter har hatt helgekurs på Sørmarka 25. og 26. september. Der drøftet man deler av Oslo Arbeiderpartis kommuneprogram. 24 medlemmer deltok. Referat og forslag fra kurset sendt Oslo Arbeiderparti.

Representasjon:

Solveig Aakervik har deltatt i møte i AIS (Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité.)

Rønnaug Rønbeck og Hulda Jakobsen har deltatt i Oslo og Akershus forbrukerutvalgs 2 dagers konferanse på «Klækken».

Solveig Aakervik, Hulda Juul Jakobsen og Mary Dalsrud har deltatt i Oslo Arbeiderpartis Kvinneutvalgs årsmøte.

Etter forslag fra Solveig Werner har LOs Husmorsenter meldt seg kollektivt inn i Norsk Folkehjelp, avd. Oslo. Representanter til representantskapet der velges på årsmøtet 17/2-83.

Medlemmer i LOs Husmorsenter har bidratt med hjelp ved flere sammenkomster som Oslo Arbeiderparti har hatt for pensjonister i Samfunnssalen, likeså i Sporveishallen på Bjølsen 1. mai.

Man har også hjulpet til på stands i sentrum med kaffeservering og utdeling av politiske materiell.

En del har hjulpet til med dugnadsarbeid på Oslo Arbeiderpartis kontor. Under Polen-aksjonen har medlemmer deltatt med pakking av matvarer.

Bevilgninger:

<i>Flyktningeråddet UNRWA</i>	kr. 1 500,—
<i>Feriehjemmet Svestad</i>	» 500,—
<i>Feriehjemmet Furukollen</i>	» 500,—
<i>AIS (Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité)</i>	» 2 500,—
<i>Rakel Greppheimen</i>	» 2 000,—
<i>Alva Myrdal-fondet, Folkets Fredspris</i>	» 2 500,—
<i>Norsk Folkehjelps Sanitet, avd. Oslo</i>	» 1 000,—

kr. 10500,—

8. Administrasjon og organisasjon

LOs administrasjon

Ved utgangen av 1982 hadde LO disse tillitsmenn:

Formann: Tor Halvorsen.

Nestformann: Leif Haraldseth.

Hovedkasserer: Svein-Erik Oxholm.

Sekretærer: Liv Buck, Harriet Andreassen, Ole Knapp, Yngve Hågensen og Jan K. Balstad.

Kontorsjef: Kjell Lien.

Administrasjonen hadde disse avdelinger og avdelingsledere:

Informasjonsavdelingen: Richard Trælnes.

Fri fagbevegelse: Knut Ribu (redaktør).

Internasjonal avdeling: Kaare Sandegren og Thorvald Stoltenberg.

Juridisk avdeling: Steinar Halvorsen.

Miljøavdelingen: Børre Pettersen.

Personalavdelingen: Knut Nilsen.

Teknisk avdeling: Egil Ahlsen til 1. april. Fra 1. april Ragnar Røberg Larsen.

Økonomisk avdeling: Ulf Sand.

Kvinnesekretær: Evy Boverud Pedersen.

Revisjonskontoret: Arne G. Strangel.

Avdelingsleder *Egil Ahlsen* sluttet ved utgangen av mars måned ved nådd aldersgrense. Han hadde vært ansatt i LO i 34 år. 1. april overtok *Ragnar Røberg Larsen* som leder av Teknisk avdeling.

Wilhelm Thoresen, som fungerte som tillitsmann i Harriet Andreassens statsrådstitid, sluttet 1. mai etter oppnådd aldersgrense.

1. mai ble *Kjell Samuelsen* ansatt som saksbehandler for sosiale saker.

Sekretariatet

Av de tillitsvalgte er følgende medlemmer av Sekretariatet:

Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm og Liv Buck fra LO. Varamedlemmer for disse: Ole Knapp, Yngve Hågensen, Jan Balstad og Harriet Andreassen.

Øvrige medlemmer:

1. Harald Øveraas, Norsk Arbeidsmandsforbund.
2. Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet.
3. Odd Isaksen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.
4. Kåre Hansen, Handel og Kontor i Norge.
5. Lars Skytøen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.
6. Arthur Svensson, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.
7. Arne Born, Norsk Kommuneforbund.
8. Einar Hysvær, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.
9. Henrik Aasarød, Norsk Sjømannsforbund.
10. Dagfinn Habberstad, Norsk Tjenestemannslag.
11. Walter Kolstad, Norsk Transportarbeiderforbund.

Varamedlemmer:

1. Roar Helgesen, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.
2. Else Ørbæk, Norsk Tele Tjeneste Forbund.
3. Arne Løken, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.
4. Sverre Kortvedt, Norsk Jernbaneforbund.
5. Arild Kalvik, Norsk Grafisk Forbund.
6. Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund.
7. Svein Morgenlien, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.
8. Olaf Axelsen, Norsk Treindustriarbeiderforbund.
9. Nils H. Johannessen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

I Sekretariatet møter ellers med tale- og forslagsrett: LOs kvinnesekretær Evy Buverud Pedersen, formannen i Statstjenestemannskartetlet og en representant for Fagorganisasjonens funksjonærgruppe — Inger Halvorsen (Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet).

Man følger fortsatt den praksis at alle varamedlemmer blir innkalt til møtene i Sekretariatet.

Representantskapet

Det har vært holdt to møter i Representantskapet i 1982. Det ekstraordinære representantskapsmøtet 26. januar behandlet følgende saker:

1. Suppleringsvalg til Sekretariatet.
2. Ansettelse av distriktssekretær for Hedmark fylke.
3. Innstilling fra Komitéen for regulering av lønn for LOs tillitsvalgte.
4. Forslag til-ny Hovedavtale.

Det ble foretatt suppleringsvalg til Sekretariatet, idet Eivind Strømmen, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, har sluttet som valgt tillitsmann etter oppnådd aldersgrense, og dermed går ut av Sekretariatet. Arne Løken ble valgt som nytt 3. varamedlem til Sekretariatet.

I det samme representantskapsmøtet ble Gunnar Pettersen tilsatt som distriktssekretær med Hedmark fylke som arbeidsområde.

Representantskapsmøtet behandlet også innstillingen fra komitéen for regulering av lønningene for LOs tillitsvalgte, og den framlagte innstilling fra komitéen ble vedtatt mot én stemme.

Siste punkt på saklista til representantskapsmøtet 26. januar var forslag til ny Hovedavtale mellom LO og N.A.F. for perioden 1982—85, hvor det — mot tre stemmer — ble fattet følgende vedtak:

- «1. Utkastet til Hovedavtale med tilleggsavtaler av 1982 mellom LO og N.A.F. godkjennes.
2. Avtalen trer i kraft 1. mars 1982.
3. Det nedsettes et utvalg for teknisk revisjon og innføring av kjønnsnøytrale betegnelser.»

Det ble holdt ordinært representantskapsmøte 8. juni. Saklisten for møtet var:

1. Beretning for 1981.
2. Regnskap for 1981.
3. Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse.
4. Den aktuelle situasjon.

Både LOs beretning og LOs regnskap for 1981 ble enstemmig innstilt til godkjenning overfor Kongressen. Når det gjaldt Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse holdt LOs hovedkas-

serer Svein-Erik Oxholm en orientering om pensjonskassens økonomiske stilling og forpliktelser. Følgende forslag til vedtak ble enstemmig godkjent:

1. Representantskapet gir Sekretariatet/styret fullmakt til å arbeide videre med de økonomiske spørsmål knyttet til Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse med det siktemål at pensjonskassen over noe tid tilføres tilstrekkelig kapital til å kunne svare for sine framtidige forpliktelser.
2. Representantskapet gir Sekretariatet/styret fullmakt til å fastsette ny fordelingsnøkkel for garantiansvaret. Saken legges fram for de berørte organisasjoner til uttalelse før endelig vedtak fattes.»

Det forelå også to forslag til endringer i Pensjonskassens vedtekter, som ble enstemmig vedtatt.

Etter foredrag av LO-formannen Tor Halvorsen, vedtok Representantskapet etter en lang debatt følgende uttalelse i forbindelse med årets oppgjør — som denne gang var forbundsvise:

«Foran årets inntektsoppgjør stilte Representantskapet følgende oppgaver i forgrunnen:

- Full sysselsetting.
- Sikre fellesgodene og en sosial profil.
- Dempe pris- og kostnadsveksten.
- Sikre konkurransevnen.
- Opprettholde kjøpekraften.

Representantskapet konstaterer at årets oppgjør for LO-forbundene inntil nå er gjennomført under ansvar, og at det innen de enkelte avtaleområder er foretatt en rimelig avveining mellom de ulike målene. Noen bestemmelser i overenskomsten er rettet opp. Gjennom resultatet av oppgjøret har fagbevegelsen tatt sin del av ansvaret for å rette opp landets økonomi.

Den økonomiske politikken vil nå være avgjørende for om det som er oppnådd ved inntektsoppgjøret blir sikret.

Den omlegging av den økonomiske politikken som er varslet i Regjeringens reviderte langtidsprogram, lover ikke godt i denne sammenheng. Regjeringen varsler en strammere holdning enn tidligere overfor offentlige utgifter og en gjennomgang av de sosiale overføringsordninger for å sikre skattelettelser. Landsorganisasjonen vil uttrykke sterk bekymring for de virkninger en slik politikk vil å for sysselsetting, fordeling og de offentlige ytelser.

Representantskapet vil kreve at Regjeringen i tiden framover fører en prispolitikk som sikrer at prisutviklingen ikke blir sterkere enn det den selv har forutsatt. Bare gjennom en forsvarlig prispolitikk kan resultatet av årets oppgjør bli

ivaretatt, og den kjøpekraften som nå er oppnådd bli sikret. Landsorganisasjonen må derfor kreve at Regjeringen bruker prispolitiske virkemidler på en aktiv måte.»

Representasjon innenlands

Konferanse om lærerutdanningen til videregående skole
10.—12. februar. Oddvar Gøthesen.

Den Norske Atlanterhavskomiteé:
1.—5. februar. Thorvald Stoltenberg.

Folk og Forsvar:
Årsmøte 23. februar. Kaare Sandegren.

Åpning av Lilletorget 1.:
20. februar. Svein-Erik Oxholm, Jan Kr. Balstad, Knut Endreson og Knut Nilsen.

Trygdekontorenes Landsforening
Landsmøte i Haugesund 26.—27. mai. Erling Høiland.

De samvirkende Fagforeninger
Årsmøte 4. mars. Einar Strand.

Landsbanken A/S
Generalforsamling 3. mars. Svein-Erik Oxholm.

A/S Statstilsattes Hus
Generalforsamling 30. mars. Leif Haraldseth.

Møte om arbeidsmarkedspolitik i en situasjon med høy arbeidsledighet

22. og 23. mars. Per Brannsten.

Seminar om økonomisk kriminalitet
25. og 26. mars. Wilhelm Thoresen.

Fagbygg A/S 14. april:
Generalforsamling. Ole Knapp.

Arbeidernes Opplysningsforbund:

Årsmøte i representantskapet 4. juni. Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm, Odd Harald Røst, Oddvar Gøthesen, Jan Kr. Balstad, Richard Trælnes, Kay O. Winther.

Tiden Norsk Forlag A/S

Generalforsamling 20. april. Svein-Erik Oxholm.

Folkets Brevskole

Generalforsamling 29. april. Richard Trælnes.

Olavskolen — Norsk Kristen Arbeiderhøgskole

22. april. Lars Buer og Kay Olav Winther.

Landsbanken A/S

Ekstraordinær generalforsamling 22. april. Svein-Erik Oxholm.

Norsk Arbeiderpresse

Generalforsamling 25. mai. Svein-Erik Oxholm.

Rådet for eldreomsorgen

Rådsmøte i Svolvær 10.—12. juni. Kjell Samuelsen.

Foreningen Norden — Norsk Forening for nordisk samarbeid

24. juni. Odd Harald Røst.

Fellesutvalget for forberedelse til Pensjonsalderen

29. juni. Kjell Samuelsen.

Helsfyrbygg A/S

Generalforsamling 18. august. Tor Halvorsen.

Norsk Grafisk Forbund

100-årsjubileum 2. oktober. Tor Halvorsen og Leif Haraldseth.

Nordisk Arbeiderkongress i Sandefjord:

15.—17. juni. Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm, Ole Knapp, Yngve Hågensen, Harriet Andreassen, Jan K. Balstad, Øistein Gulbrandsen, Harald Øveraas, Finn Nilssen, Odd Isaksen, Kåre Hansen, Lars Skytøen, Arthur Svensson, Arne Born, Einar Hysvær, Henrik Aasarød, Dagfinn Habberstad, Roar Helgesen, Walter Kolstad. Som observatører: Kaare Sandegren og Evy Buverud Pedersen.

Faglig/politisk konferanse om ferie og fritid
Grand Hotell, Larvik, 11.—12. november. Harriet Andreassen,
Richard Trælnes og Kjell Samuelson.

Konferanse om «Ut av krisen?»
Paris 4.—6. november. Ulf Sand.

Symposium om mineralfibre
Sverige 28. september. Bjørn Erikson.

Norske Boligbyggelags Landsforbund
Kongress den 9.—10. november i Oslo. Harriet Andreassen.

Møte i Samarbeidskomitéen LO/NKL
4.—5. november på Klækken. Yngve Hågensen og Ole Knapp.

A/L Folkets Hus
75-års festmøte 8. desember. Tor Halvorsen, Svein-Erik Ox-
holm, Kjell Lien og Knut Nilsen.

Norsk Jernbaneforbund
90-års jubileum 20. november. Leif Haraldseth.

Statstjenestemannskartellet
Årets Kartellkonferanse 30. november—3. desember på Pers
Hotell i Gol. Leif Haraldseth og Tor Halvorsen.

Møte i Embetsmannskomiteen for industrispørsmål
10. november. Jan K. Balstad og Arnulf Leirpoll.

Representasjon utenlands

NORSAM-konferanse
30. mars—2. april i Esbo, Finland — fleksibel pensjonsalder. Liv
Buck.

Ministerrådsmøte av arbeidsministere i OECD
Mars. Harriet Andreassen og Øistein Gulbrandsen.

Studietur til Jylland

3.—5. februar. Wilhelm Thoresen.

Den Europeiske faglige Samorganisasjons kongress.

Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Liv Buck, Ole Knapp, Olaf Axelsen, Sverre Kortvedt, Kaare Sandegren, Ulf Sand, Knut Ribu samt Evy Buverud Pedersen som representant for EURO-LOs kvinnekomité.

Møte i Den Europeiske faglige Samorganisasjons arbeidsgruppe for strålebeskyttelse, i Luxembourg

5. februar. Bjørn Erikson.

Bandalag starfsmanna rikis og bæja Island,

5.—9. juni. Yngve Hågensen.

Arbetarrørelsens Internationella Centrum Sverige

8.—9. februar. Vesla Vetlesen og Johan-Ludvik Carlsen.

Geneveskolens møte

Roskilde Høyskole, 26. mai, Karl Nandrup Dahl.

Nordens faglige Samorganisasjon

Deltakelse på NFS' virksomhetskonferanse. Yngve Hågensen, Jan Kr. Balstad, Børre Pettersen, Solveig Johansson.

Deltakelse fra LO på FFIs koordineringsmøte for Latin-Amerika i Bryssel

17.—19. mars. Johan-Ludvik Carlsen.

FFIs ungdomsseminar Bryssel

29.—30. mars. Vesla Vetlesen.

Møte med Nordisk Arbeidsmarkedsutskott

15. mars. Wilhelm Thoresen og Per Brannsten.

Deutscher Gewerkschaftsbund Tyskland

Kongress 16.—22. mai. Harriet Andreassen.

Finlands Fackförbunds Centralorganisasjon

Kongress 13.—14. juni. Leif Haraldseth.

ILOs arbeidskonferanse 1982

Forhåndsmøte i Helsingfors 11. mai. Liv Buck og Karl Nandrup Dahl.

ILO - Arbeidskonferansen 1982

Åpnet 2. juni i Geneve. Delegert: Liv Buck, stedfortrederdelegert og rådgiver: Karl Nandrup Dahl, rådgivere: Harriet Andreassen, Odd M. Bakkejord og Kay Olav Winther.

NPIs studietur til Fjerne Østen

16. oktober — 3. november. Ragnar Røberg Larsen.

Studietur til Bryssel

25.—28. mai. Folk og Forsvar. Arne Furubråten og Rolf Solberg Thorsen.

Nordens faglige Samorganisasjon — ILO og Sør-Afrikaspørsmålet

Stockholm 4. mai. Karl Nandrup Dahl.

Møte i Preparatory Group — mannsgruppa

28.—29. mai. Ingunn Olsen.

Den Europeiske Faglige Samorganisasjons sommerskole i Finland.

11.—20. juni. Jan K. Balstad.

Internasjonalt seminar om nyliberalisering i USA og England, Stockholm 1.—2. juni. Rune Gerhardsen.

TCO, Sverige

Kongress 29. juni—3. juli. Tor Halvorsen og Lars Buer.

Den Europeiske Faglige Samorganisasjon — 7-manns gruppa

29.—30. juni. Ingunn Olsen.

PCII Europeisk ungdomsforum (Permanent Commission), Antwerpen

2.—4. juli. Ingunn Olsen.

Arbeiderbevegelsens skolekontaktutvalg i Danmark

Landsmøte 13. og 14. august. Kay Olav Winther.

Yrkesutdanning — teknisk utdanning

Studiereise til Sveits 6.—9. september. Kay Olav Winther.

Verdenskongress — Norsk Arbeidsrettslig Forening

Kongress i Washington, 7.—10. september. Steinar Halvorsen.

Møte i Nordens Faglige Samorganisasjon for nordiske ungdomssekretærer

21.—22. september i Danmark. Ingunn Olsen og Jan Olav Lajord.

Oljeselskapet ARCO.

Delegasjon til Alaska 12.—15. oktober. Ole Knapp og Lars Buer.

Kongress i Sveits 13.—17. okt.

Harriet Andreassen.

Kongress i Jugoslavia 11.—13. nov.

Tor Halvorsen, Yngve Hågensen og Kaare Sandegren.

Europeisk Ungdomsforum i Luxembourg

24.—26. september. Ingunn Olsen.

DEFS ungdomskomiteé

Bryssel 13.—15. september. Ingunn Olsen.

TUACs plenarmøte

18.—19. november. Svein-Erik Oxholm og Ulf Sand.

PLOs Arbeiderunion 13.—17. oktober

Tor Halvorsen, Svein-Erik Oxholm, Kaare Sandegren, Roar Helgesen og Harald Øveraas.

Nordisk Ministerråds arbeidsmiljøforskning — konferanse i Malmø

16. november. Evy Buverud Pedersen og Bjørn Erikson.

OECDs program for arbeidstakere.

Konferanse i Paris, 4.—5. november. Per Brannsten.

Folk og Forsvar

— studietur til Bryssel den 9.—11. november. Kay Olav Winther og Åge Nordby.

Faglig studietur til DDR

10.—19. desember. Kay Olav Winther.

Innvandrerkomitéen i DEFS, Bryssel

21.—22. oktober. Eidar Trulsen.

Syssesttingskonferanse i Danmark

1.—2. februar. Ulf Sand og Harriet Andreassen.

Nordisk Ministerråds likestillingskonferanse i Stockholm

1.—2. april, som NFS' representant. Harriet Andreassen.

TUACs plenarmøte i Paris

29. april. Øistein Gulbrandsen og Harriet Andreassen.

Internasjonalt seminar om lavlønnsproblemene

2.—3. desember. Stein Reegård.

Arrangement i Helsinki

30. november—3. desember. Leif Laurila.

Landsmøter i forbundene

Den Norske Postorganisasjon:

24.—28. mai — Ole Knapp.

Norges Befalforbund:

31. august — 2. september — Leif Haraldseth.

Norsk Arbeidsmandsforbund:

12.—18. september — Tor Halvorsen og Harriet Andreassen.

Norsk Sjømannsforbund:

20.—24. september — Ole Knapp og Yngve Hågensen.

Norsk Elektriker— og Kraftstasjonsforbund:

25.—29. september — Liv Buck og Jan Kr. Balstad.

Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund:

3.—8. oktober — Ole Knapp og Tor Halvorsen.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund:

10.—15. oktober — Tor Halvorsen og Yngve Hågensen.

Norsk Kommuneforbund:

17.—23. oktober — Svein-Erik Oxholm og Harriet Andreassen.

Norsk Tjenestemannslag:

31. oktober — 6. november — Leif Haraldseth og Ole Knapp.

Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer:

13.—17. november — Tor Halvorsen og Yngve Hågensen.

Delegasjonsbesøk

Yucel Top og Burham Salim, DISK, Tyrkia, hos LO 18.—19. januar.

Ulf Sand og Harriet Andreassen på SIs sysselsettingskonferanse 31. januar til 2. februar i København.

Tor Halvorsen, Kaare Sandegren, Svein-Erik Oxholm, Harald Øveraas og Rolf Hauge hos kinesisk LO (AKFF), Beijing, 8.—18. februar.

Tidligere statsminister Michael Manley, Jamaica, besøkte LO/AIS 11.—12. mars.

Delegasjon fra egyptisk LO på kurs i Norge 22. mars — 3. april (LO/AOF).

Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Liv Buck, Ole Knapp, Olaf Axelsen, Sverre Kortvedt, Kaare Sandegren, Ulf Sand på EURO-LOs kongress (Haag).

Harriet Andreassen på DGBs kongress 16.—22. mai (Düsseldorf).

Tor Halvorsen, Yngve Hågensen og Kaare Sandegren på CFDTs kongress 25. mai i Metz, Frankrike.

Besøk hos tsjekkosllovakisk LO 27.—29. mai (Praha). Tor Halvorsen, Yngve Hågensen og Kaare Sandegren.

Vsevolod Moshayev, internasjonal sekretær i sovjetisk LO (VZSPS) besøkte LO 22.—23. juni.

Formannen i FFI, P. P. Narayanan (Malaysia) og sekretæren Ekki Horri (FFI) besøkte LO 27.—29. juni.

Kaare Sandegren på FNs særseksjon om nedrustning 26. juni — 10. juli.

En delegasjon fra ungarsk LO (SZOT) ledet av Sandor Gaspar og en delegasjon fra amerikansk LO (AFL-CIO) ledet av Lane Kirkland hos LO 23.—25. august under NFS's styremøte i Sulitjelma.

Leif Haraldseth på britisk LOs (TUC) kongress 6.—10. september i Brighton.

Harriet Andreassen deltok på sveitsisk LO-kongress (SGB) 14.—15. oktober i Lausanne.

Medlemmer av Det Chilenske Radikale Parti besøkte LO 19. oktober.

Vesla Vetlesen på oppdrag hos organisasjonene i Zimbabwe, Zambia og Botswana i forbindelse med LO/FFI-prosjektene 24. oktober til 7. november.

Tor Halvorsen, Svein-Erik Oxholm, Roar Helgesen, Harald Øveraas, Kaare Sandegren besøkte PLOs fagorganisasjon i Damaskus og libanesisk LO (CGT) i Beirut 13.—16. oktober.

Leif Haraldseth og Leonard Larsen på oppdrag i Jamaica ved åpningen av det faglige studiesenter 22.—27. november.

Øystein Gulbrandsen på FNs generalforsamling i New York i oktober.

Karl Nandrup Dahl på EURO-LOs møte om Tyrkia 23. oktober.

Representanter for italiensk LO (CGIL) i Norge 4.—5. november.

Tor Halvorsen, Yngve Hågensen, Kaare Sandegren på kongress i jugoslavisk LO (CTUY) 8.—12. november i Beograd.

Diverse styrer og utvalg

Landsorganisasjonen har vært representert i en rekke styrer, utvalg og komitéer innenfor arbeiderbevegelsen, samarbeidende organisasjoner og offentlig virksomhet. (Styrer og utvalg som er nevnt annet sted i beretningen er i alminnelighet ikke tatt med.)

Ankenemnda for sykepenger i arbeidsgiverperioden (Sosialdepartementet):

Representant: Sverre Mitsem, med Ragnhild Hagen som vararepresentant.

Ankenemnda for verdsettelse av aksjer og verdipapirer:

Arne G. Strangel, med Ragnhild Hagen som varamedlem.

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek:

Kjell Lien og Odd Harald Røst.

Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S:

Tor Halvorsen og Tor Aspengren.

Arbeiderungdommen:

Styret: Richard Trælnes.

Arbeidsforskningsinstituttene:

Børre Pettersen, med Ragnar Røberg Larsen som varamedlem.

Arbeidsmarkedsforskning (Rådet for arbeidsmarkedsforskning under Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Per Brannsten, med Evy Buverud Pedersen som varamedlem.

Arbeidsrettsrådet:

Tor Halvorsen og Steinar Halvorsen.

Arbeidsrettens medlemmer:

Henry Nicolaysen og Tor Aspengren.

Arbeidstilsynet (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Jan K. Balstad og Børre Pettersen, med Gry Midle som vararepresentant.

Bedriftsdemokratinemnda:

Kai Ekanger og Harry O. Hansen, med Karl Nandrup Dahl og Harriet Andreassen som vararepresentanter.

Bedriftshelsetjenesten, råd for helsetjeneste ved bedrifter (under Sosialdepartementet):

Børre Pettersen, med Svein Fjæstad som varamedlem.

Nils Totland, med Esther Kostøl som varamedlem.

Bjerg Bakken, med Oddbjørn Møller som varamedlem.

Ekspertgruppen for bedriftshelsetjenesten (under Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Børre Pettersen, med Svein Fjæstad som varamedlem.

Befolkningsutviklingsutvalget (Finansdepartementet):

Lars Buer.

Beredskapsrådet for arbeidskraftspørsmål:

Egil Ahlsen, med Kjell Lien som varamedlem.

Bøndernes Bank:

Representantskapet: Ole Knapp.

Datatilsynet (under Justisdepartementet):

Yngve Hågensen, med Tor Andersen som varamedlem.

Direktoratet for utviklingshjelp (NORAD):

I styret: Leif Haraldseth.

I Rådet: Liv Buck, med Sissel Rønbeck som varamedlem.

NORADs rådgivende utvalg for næringslivet:

Thorvald Stoltenberg.

Distriktenes utbyggingsfond:

Styret: Liv Buck, med Jan Balstad som varamedlem.

Evalueringsutvalget for vegledningskontoret for import fra utviklingsland (NORIMPOD):

Johan-Ludvik Carlsen.

Fagbygg A/S:

Styremedlem: Ole Knapp.

Fellesordningen for tariffestet pensjon:

Styret: Svein-Erik Oxholm, Ole Knapp og Finn Nilsen, med Evy Boverud Pedersen som vararepresentant.

Fellesutvalget for forberedelse til pensjonsalderen:

Medlem av styret og arbeidsutvalget: Liv Buck.

FN-Sambandet:

Vesla Vetlesen og Odd Harald Røst.

Folkeferie:

Bedriftsforsamlingen: Representanter Ole Knapp og Harriet Andreassen.

Organisasjonen: Tor Aspengren og Tor Halvorsen, med Leif Haraldseth som vararepresentant.

Dovrefjell Hotell A/S: Tor Aspengren og Tor Halvorsen.

Fagerfjell Turistsenter: Avviklingsstyret: Svein-Erik Oxholm og Harriet Andreassen. Personlige vara-representanter: Tor Halvorsen og Arne Løken.

Helsfyrbbygg A/S: Tor Halvorsen.

A/L Folketeaterbygningen:

Liv Buck varamedlem til Representantskapet.

Folketrygdfondet:

Hovedstyret: Tor Halvorsen.

A/L Folkets Hus, Oslo:

Styret: Einar Strand, formann. Vararepresentant styret: Kjell Lien.

Representantskapet: Liv Buck, varaordfører.

Representantskapet: Kjell Lien, vararepresentant.

Folk og Forsvar:

Styret: Harriet Andreassen.

Forbrukernes forsikringskontor:

I styret for kontoret: Liv Buck, formann.

Forsikringsrådet:

Steinar Halvorsen.

Forsøksrådet for skoleverket (under Kirke- og undervisningsdepartementet):

Kay Olav Winther.

Frambu helsesenter:

Styret: Tor Halvorsen.

Framfylkingens Venner:

Styret: Knut Nilsen.

Garantiinstituttet for eksportkreditt:

Styret: Leif Haraldseth, med Liv Buck som varamedlem.

Rådet: Øistein Gulbrandsen, med Arnulf Leirpoll som varamedlem.

Husbanklån — Utvalget for utredning om betalingsprosenter for husbanklån (under Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Rune Gerhardsen.

IFIM — Institutt for industriell miljøforskning:

Børre Pettersen, med Svein Fjæstad som varamedlem.

ILO-komiteén (under Sosialdepartementet):

Liv Buck og Karl Nandrup Dahl, med Bjørn Kolby som vararepresentant.

Industribanken:

Styret: Yngve Hågensen.

Industrifondet:

Styret: Tor Aspengren, med Liv Buck som vararepresentant.

Industriøkonomisk Institutt (IØI) (Industridepartementet):

Rådet: Liv Buck, med Evy Buverud Pedersen som varamedlem.

Øistein Gulbrandsen, med Ingeborg Jacobsen som varamedlem.

Styret: Ragnar Røberg Larsen.

Kontaktutvalg for informasjonsplikt i markedsføring
(Forbruker- og administrasjonsdepartementet):

Representant: Solveig Johansson, med Thor Erik Johansen som vararepresentant.

Kontrollutvalg for rekombinant DNA-forskning (Sosialdepartementet):

Liv Buck.

Kunst på arbeidsplassen:

Knut Ribbu, med Evy Buverud Pedersen som varamedlem.

Landsbanken A/S:

Svein-Erik Oxholm.

Likestillingsrådet:

Harriet Andreassen, med Evy Buverud Pedersen som varamedlem.

NORDEN — Norsk Forening for nordisk samarbeid:

I representantskapet: Tor Halvorsen.

I hovedstyret: Liv Buck (vararepresentant).

NORDEN — Fondet for svensk-norsk samarbeid:

I styret: Tor Halvorsen, med Liv Buck som vararepresentant.

Norges Eksportråd:

Øistein Gulbrandsen, med Kaare Sandegren som vararepresentant.

Norges Krigsskaderåd:

Ragnhild Hagen.

Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd:

Rådet: Liv Buck med Egil Ahlsen som varamedlem.

Jan K. Balstad, med Knut Ribu som varamedlem.

Styret: Ragnar Røberg Larsen.

Norsk Arbeiderpresse A/S:

Tor Halvorsen, personlig vararepresentant Ole Knapp.

Svein-Erik Oxholm, personlig vararepresentant Randi Moe.

Arbeiderpressens Samvirke A/L:

Styret: Tor Halvorsen.

Norsk Folkehjelp:

Hovedstyret: Svein-Erik Oxholm, formann.

Forretningsutvalget: Svein-Erik Oxholm.

Organisasjonsutvalget: Kjell Lien.

Norsk Luftfartskartell:

Formann: Jan K. Balstad.

Norsk Produktivitetsinstitutt:

Rådet: Tor Andersen, med Finn Nilsen som vararepresentant.

Liv Buck, med Yngve Hågensen som vararepresentant.

Jan K. Balstad, med Evy Buverud Pedersen som vararepresentant.

Trygve Johnsen, med Harald Øveraas som vararepresentant.

Tor Halvorsen, med Roar Helgesen som vararepresentant.

Kåre Hansen, med Ragnar Røberg Larsen som vararepresentant.

Ruth Kolstad, med Harriet Andreassen som vararepresentant.

Norsk Samband for De Forente Nasjoner:

Hovedstyret: Vesla Vetlesen, styremedlem.

Oljedirektoratet:

Styret: Ole Knapp, med Bjørn Kolby som vararepresentant.

Oljevernrådet:

Børre Pettersen, med Jan B. Strømme som varamedlem.

Prisrådet:

Stein Reegård.

Produktkontrollrådet (lov om produktkontroll) (Miljøvern-departementet):

Harriet Andreassen, med Bjørn Erikson som varamedlem.

Rikslønnsnemnda (under Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Medlem: Leif Haraldseth.

Varamedlemmer: Svein-Erik Oxholm, Liv Buck, Harriet Andreassen, Ole Knapp og Yngve Hågensen.

Rikstrygdeverket:

Styret: Liv Buck, med Evy Buverud Pedersen som varamedlem.

Røykskaderrådet:

Egil Ahlsen, med Ragnar Røberg Larsen som varamedlem.

Rådet for eldreomsorgen (under Sosialdepartementet):

Representant: Liv Buck, med Kjell Samuelsen som vararepresentant.

Rådet for kriminalomsorgen:

Karl Nandrup Dahl.

Rådet for Norges-informasjon i utlandet (Utenriksdepartementet):

Richard Trælnes, med Lars Buer som varamedlem.

Rådgivende utvalg for bedriftsdemokratiseringen:

Harry O. Hansen.

Rådgivende utvalg for bedriftsopplæring:

Ragnar Røberg Larsen, med Harry O. Hansen som varamedlem.

Rådgivende utvalg for energi- og industrisamarbeid (under Industridepartementet og Olje- og energidepartementet):

Representant: Øistein Gulbrandsen, med Ole Knapp som vararepresentant.

Rådgivende utvalg for ferie og fritid:

Svein-Erik Oxholm og Richard Trælnes.

Rådet for kultursamarbeid (under Utenriksdepartementet):

Representant: Liv Buck, med Odd Harald Røst som vararepresentant.

Skatteutvalget (naturalytelser) (under Finansdepartementet):

Liv Buck.

Statens Edruskapsdirektorat:

Representantskapet: Liv Buck, med Bjørn Kolby som varamedlem.

Statens Feriefond:

Leif Haraldseth, med Harriet Andreassen som varamedlem.

Statens Teknologiske Institutt:

Styret: Harriet Andreassen og Ragnar Røberg Larsen, med Harry O. Hansen og Helga Trulsrud som varamedlemmer.

A/S Statstilsattes Hus:

Styret: Leif Haraldseth.

Statstjenestemannskartellet:

Styret: Leif Haraldseth, med Harriet Andreassen som varamedlem.

TELE-Interessentskapet (Telefonsentralanlegget i Folkets Hus):

Svein-Erik Oxholm, formann, Knut Endreson, styremedlem.
Varamann: Einar Strand.

Tiden Norsk Forlag:

Svein-Erik Oxholm.

UNESCO — Den norske nasjonalkommisjon for UNESCO:

Solveig Johansson, med Kay O. Winther som varamedlem.

Utvalg til å utrede behandlingen av forbrukerklager på varer og tjenester (Forbruker- og administrasjonsdepartementet):

Bjørn Kolby.

Yrkeskolenes hybelhus i Oslo:

Representantskapet: Ingunn Olsen, med Øivind Hvattum som varamedlem.

Samarbeidskomitéen LO — DNA

Samarbeidskomitéen mellom LO og Det norske Arbeiderparti har som regel holdt møte en gang i uken unntatt i sommertiden, i alt 32.

Blant saker som har vært behandlet nevnes:

Industri- og arbeidslivssaker.

Multifiberavtalen, Rayonullfabrikken, Borregaard. Opprettelse av utvalg for arbeidstid og likestilling. Levevilkårene i

Finnmark. Pensjonsordningen for Svalbardansatte. Kontinentalsokkelen — tildeling av nye blokker. Høyanger Sjukehus. Kraftkrevende industri — prisen på elektrisk kraft. Import av svensk trelast. Nye Tofte. Situasjonen i Polen. Sysselsettings-situasjonen i Svelgen. Den svenske devalueringen og tiltak i forbindelse med denne.

Politiske saker.

Møte med Regjeringens økonomiske utvalg. Oppnevning av Telepolitisk utvalg. Prisutviklingen og tariffoppgjøret. Skattekommitéens mandat. Stortingsgruppas «Konferanse om sysselsetting». Offentlige oppnevnte i forretningsbankenes representantskap. Landbrukspolitiske spørsmål. NOU 1982:6 — Om en ny valglov. Opprettelse av politisk arkiv. Katastrofehjelp til Libanon. Sosialistinternasjonals møte i Wien om «økonomi og sysselsetting». Statsbudsjettet 1983. Situasjonen i Polen. Utplassering av atomvåpen i Europa. Samarbeid mellom vest-europeiske sosialistpartier om økonomisk politikk. DNAs alternative budsjettforslag. DNAs og LOs skatteutvalg. Oslo Arbeiderparti — uttalelse om jobb i stedet for trygd. Det sosialdemokratiske partiet på Færøyene — økonomisk støtte til avis.

Organisasjonssaker.

Byste av Chr. Holtermann Knudsen. AIS' styre — arbeidsutvalg. AUFs økonomiske situasjon. Framfylkingens økonomi, 1. mai 1982. FFI-kongressen 1983. Nordisk Arbeiderkongress 1982. Valgkamp 1983.

Samarbeidskomitéen har hatt slik sammensetning:

Fra Arbeiderpartiet: Gro Harlem Brundtland, Einar Førde, Ivar Leveraas og Gunnar Berge.

Fra LO: Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm og Lars Skytøen.

Dessuten har formannen i Faglig/politisk utvalg, Ole Knapp, møtt fast.

Samarbeidskomitéen LO — NKL

Samarbeidskomitéen mellom LO og NKL holdt møte på Klækken Turisthotell 4. og 5. november, hvor man hadde en generell drøfting av samarbeidsforholdene mellom LO og NKL.

Samarbeid mellom Norsk Lærerlag og Landsorganisasjonen

På bakgrunn av den inngåtte samarbeidsavtalen mellom Norsk Lærerlag og Landsorganisasjonen er det opprettet et kontaktutvalg som kommer sammen og drøfter saker av felles interesse.

Fra LOs side er følgende valgt til kontaktutvalget:

Torger Oxholm, Norsk Kommuneforbund.
Hans Øverby, Statstjenestemannskartellet.
Leif Haraldseth, Landsorganisasjonen.
Ole Knapp, Landsorganisasjonen.
Richard Trælnes, Landsorganisasjonen.
Kay Olav Winther, Landsorganisasjonen.
Kaare Sandegren, Landsorganisasjonen.

Samarbeid med Norsk Skuespillerforbund

Etter vedtak i Sekretariatet ble samarbeidsavtalen med Norsk Skuespillerforbund forlenget. Innen tre år skal organisasjonene ta stilling til om samarbeidet skal fortsette, avvikles eller utvides til at Norsk Skuespillerforbund går inn som medlem i LO.

Samarbeidet har vært ført videre på en rekke saksområder, som forutsatt i samarbeidsavtalen.

LOs internasjonale avdeling

Kontoret omfattet i 1982 2 internasjonale sekretærer/avdelingsledere, 2 saksbehandlere/sekretærer, 1 prosjektmedarbeider, 1 oversetter/saksbehandler og 5 kontormedarbeidere.

1. juli kom Eidar Trulsen tilbake etter å ha utført oppdrag for FFI som ekspert i Venezuela fra 25. oktober 1981. 14. september ble saksbehandler og sekretær for AIS, Johan-Ludvik Carlsen, innvilget permisjon i 2 år for å arbeide ved FFIs sekretariat i Brussel.

Magne Nedregård har arbeidet som prosjektleder i Jamaica inntil utgangen av 1982, og Sivert Langholm i Tanzania.

Steinar Olsen arbeider fortsatt i ILO-senteret for tillitsmannsopplæring.

Det er nært praktisk samkvem med den internasjonale av-

deling i Norsk Folkehjelp og saksbehandleren for faglig utviklingshjelp i Arbeidernes Opplysningsforbund. Disse medarbeidere i NF og AOF, sammen med de ansvarlige for internasjonale saker i forbundene, deltar i møter med LOs internasjonale avdeling når det er behov for det.

Internasjonal avdeling har en rekke oppgaver, rådgivende, utførende saksbehandling, oversettelser, arrangering av delegasjonsbesøk i utlandet og i Norge, representasjon i faglige internasjonale organer. De sentrale saksområder er utenriksøkonomisk politikk, sikkerhetspolitikk, avspenningsarbeid, kontaktvirksomhet øst/vest, nedrustning, bistands- og solidaritetsarbeid, faglig u-hjelp, bistand til flyktninger.

En stor del av arbeidet foregår via de internasjonale faglige organisasjoner, Nordens Faglige Samorganisasjon, NFS, Den Europeiske faglige Samorganisasjon, DEFS, og Frie Faglige Internasjonale, FFI, samt vis-a-vis Regjeringen og mellomstatlige organer.

Avdelingen yter service overfor forbund og foreninger, bl.a. stilte avdelingen tolk ved Norsk Kommuneforbunds landsmøte.

Avdelingsleder Kaare Sandegren møter i NFS's, DEFS's og FFI's styrever. Representasjoner i NFS's, DEFS's og FFI's utvalg dekkes foruten av LOs internasjonale avdeling, også av til-litsvalgte, juridisk og økonomisk avdeling og informasjons-avdelingen.

Internasjonal sekretær Thorvald Stoltenberg er ansvarlig for lederfunksjonen når det gjelder arbeidet med AIS, Norsk Folkehjelps internasjonale arbeid og faglig u-hjelp.

Se for øvrig kapitlet Internasjonalt arbeid og Utenrikspoli-tikk.

LOs juridiske avdeling

Ved avdelingen er det ansatt 9 jurister og 8 kontorfunksjo-nærer.

Ved årets begynnelse var 7 jurister i tjeneste, idet én hadde permisjon under tjenestegjøring som arbeiderattaché i Brussel og en hadde 1 års permisjon under tjeneste som dommerfull-mektig. De kom tilbake i løpet av året — henholdsvis i mai og oktober — slik at alle juristene var i arbeid ved årets utgang.

I 1982 innkam det 1202 nye saker til avdelingen, hvorav 989 fra forbundene. Det er avsluttet i alt 260 rettssaker, hvorav 91 er oppsigelsessaker. Av de vanlige arbeidsrettssaker er 5 vun-net, 17 forlikt, 6 tapt og 6 avsluttet på annen måte. Av de opp-

sigelsessakene som er reist for domsstolene er 4 vunnet, 76 forlikt, 4 tapt og 7 avsluttet på annen måte. I 1982 innkom det 191 oppsigelsessaker, og det gjenstår 68 slike saker ved årets utgang.

LOs miljøavdeling

LOs miljøkontor har i 1982 hatt fem medarbeidere, tre saksbehandlere og to funksjonærer.

Miljøkontoret har i 1982 hatt ca. 100 forelesningsoppdrag. Forespørselen har vært betraktelig større, men en prioritering av ressursene har begrenset denne aktiviteten.

Landsorganisasjonens syn er likevel blitt gjort kjent ut over egne rekker ved at en del av disse forelesningsoppdragene er avvirket i fora utenfor fagbevegelsen.

Sentrale saker i 1982 har vært Arbeidsmiljøloven og forskriftsarbeidet, bedriftshelsetjenesten, asbestsaken, arbeidet med belastningslidelser, nye merkeforskrifter for kjemiske stoffer og produkter og arbeid med å forsvare og å videreutvikle de helseprinsipper som Arbeidsmiljøloven bygger på.

Regjeringen Willoch har også satt sitt preg på arbeidsmiljøområdet. Gjennom svekkelse av Arbeidstilsynet, Arbeidsforskningsinstituttene, endringer i Arbeidsmiljøloven og endrede forvaltninger av loven, har Regjeringen undergravet viktige elementer i arbeidsmiljøreformene.

Et arbeidsområde som bare ser ut til å vokse, er arbeidet i tilknytning til yrkessykdommer. Kontoret er trukket inn i forarbeidet med den rettssaken som Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund forbereder mot NORCEM på vegne av medlemmer og etterlatte. Det er foreløpig registrert drøyt 30 arbeidstakere der som har pådratt seg alvorlige yrkessykdommer (kreft og asbestose), etter at de har vært utsatt for asbeststøv i sitt arbeid.

NORCEM har sluttet å bruke asbest i produksjonen. Men det vil også i framtiden oppdages nye tilfelle av asbestsykdommer der, siden det tar mange år før sykdommene bryter ut.

Miljøkontoret har også vært trukket inn i andre saker om yrkessykdommer etter bruk av giftige og andre helsefarlige stoffer på arbeidsplassene. Av de stoffer som kan trekkes fram her skal nevnes formaldehyd, styren, toluen og organiske løsningsmidler generelt.

Miljøkontoret har tatt et initiativ for å få satt i gang et forskningsprosjekt om løsningsmiddelproblemer ved produk-

sjon og bruk av maling i samarbeid med Norsk Arbeidsgiverforening. Ett av målene for prosjektet er å utdanne norsk ekspertise som kan oppdage nerveskader etter løsningsmiddel-påvirkning. Norge er kommet alt for kort på dette området i forhold til våre naboland. Arbeidet med problemene i tilknytning til bruk av løsningsmidler er for øvrig blant Miljøkontorets prioriterte oppgaver.

Arbeidet med å redusere og bekjempe bruken av asbest fortsetter. Det har vært tatt flere initiativ i den forbindelse, bl.a. for å få senket den administrative normen for asbest. Arbeidstilsynet arbeider med en ny utgave av verneregelen om asbest, og denne vil forhåpentlig komme i 1983.

I forbindelse med at bruken av asbest i arbeidslivet avtar, kommer det stadig nye typer erstatningsstoffer inn i stedet. De fleste av disse erstatningsstoffene er laget av syntetiske mineralfibre, også kalt Man Made Mineral Fibers (MMMMF). Det har vært arbeidet mye fra Miljøkontorets side med å få til en forsvarlig innføring av disse erstatningsstoffene. Enkelte forsøk og undersøkelser har vist at disse erstatningsstoffene muligens har samme skadelige virkning som asbest. Det må imidlertid understrekes at erstatningsproduktene representerer en meget mindre helserisiko enn asbestprodukter, siden de bare avgir en brøkdel av den støvmengden asbestprodukter gir.

Idet en rekke av våre organisasjonsledd har vært meget aktive i helsepolitiske spørsmål, har Miljøkontoret også prioritert dette området.

LO er representert i en del råd og utvalg med tilknytning til miljø- og helse spørsmål. Vi nevner her de utvalgene som ikke er tatt med annet sted i beretningen:

Ettergranskingsutvalget for dødsulykker i arbeidslivet:

Børre Pettersen.

Rådgivende utvalg for arbeidet med kreftfremkallende stoffer i yrkeslivet:

Bjørn Erikson og Børre Pettersen.

Rådet for regulering av legetjenester:

Børre Pettersen og Svein Fjæstad.

Styringskomité for fraværprosjektet i NPI:

Børre Pettersen.

DNAs miljøutvalg:

Børre Pettersen.

DNAs helsepolitiske utvalg:

Børre Pettersen.

Styret for Statens Arbeidstilsyn:

Børre Pettersen.

Styret i Statens produktregister:

Bjørn Erikson og Liv-Merete Høglund.

Ekspertgruppen for bedriftshelsetjenesten:
Børre Pettersen og Svein Fjæstad.
Rådet for bedriftshelsetjeneste:
Børre Pettersen.
Komité for etterutdanning av bedriftsleger (Den norske legeforening):
Børre Pettersen.
Styret i IFIM:
Børre Pettersen.
Miljøutvalget — Norsk Folkehjelp:
Svein Fjæstad.
Komité for helseopplysning — Norsk Folkehjelp:
Svein Fjæstad.
Norsk Ergonomiutvalg:
Svein Fjæstad.
Videregående opplæring — AOF:
Svein Fjæstad.
Standardiseringskomitéen for personlig verneutstyr:
Svein Fjæstad.
DEFSS miljøutvalg:
Svein Fjæstad.
Gruppen for administrative normer i Arbeidstilsynet:
Bjørn Erikson.

PRODUKTREGISTERET

Produktregisterets viktigste oppgave er å innhente opplysninger fra produsenter og importører om kjemiske stoffer og produktets sammensetning og egenskaper. Produktregisteret skal i den sammenheng spesielt sørge for at Arbeidsforskningsinstituttene, Arbeidstilsynet, Giftinformasjonssentralen, Oljedirektoratet, Statens forurensningstilsyn og Statens institutt for folkehelse får de nødvendige opplysninger.

Styret for Produktregisteret består av 1 representant fra hver av de seks institusjonene nevnt foran, 1 representant fra Landsorganisasjonen, 1 representant fra Norges Industriforbund og 1 representant fra de tilsatte.

Styret oppnevnes av Kommunal- og arbeidsdepartementet. Funksjonstiden for det sittende styret er fra 20. november 1981—20. november 1983.

Styret har hatt 7 møter og behandlet 15 saker i 1982.

Styrets arbeid er preget av at Produktregisteret er i en oppstartnings- og etableringsfase. Styret har derfor behandlet flere store og viktige prinsippaker angående framtidig drift og arbeidsoppgaver.

En av de viktigste sakene var styrets vedtak 4. mars 1982, mot 1 stemme, om å sløyfe den planlagte «anmeldingsfasen». I anmeldingsfasen skulle man ha innhentet opplysninger om hvilke stoffer og produkter som omsettes i Norge, men man

skulle *ikke* be om opplysninger om hvilke komponenter som inngår i produktene (resept). I deklarasjonsfasen skal man innhente opplysninger om stoffer og produkters egenskaper og sammensetning.

Styrets mindretall, representanten fra Norges Industriforbund, anket saken inn for departementet. Departementet hadde ikke avgjort saken pr. 31. desember 1982.

En annen viktig sak var et vedtak, mot 2 stemmer (representantene fra Industriforbundet og LO), om å be departementet endre Arbeidsmiljøloven slik at Produktregisteret kan la være å samle inn merke-etiketter for stoffer og produkter som brukes i arbeidslivet. Det arbeides fortsatt med saken.

Det har vist seg vanskelig å komme fram til et system for sikring av de opplysninger som Produktregisteret får. Dette fordi enkelte ønsker å sette så strenge sikkerhetskrav at det vil i vesentlig grad gå ut over Produktregisterets evne til å arbeide rasjonelt. Det gjenstår flere uløste problemer om sikkerhetsproblemer som må avklares i 1983.

Det har vært lagt ned mye arbeid på å drøfte EDB-utstyr og rutiner, men også på dette området må arbeidet fortsette i 1983.

RÅDGIVENDE UTVALG FOR ARBEIDET MED KREFT- FREMKALLENDE STOFFER I YRKESLIVET

Rådgivende utvalg for arbeidet med kreftfremkallende stoffer i Yrkeslivet (RUAKSY) er et rådgivende organ for myndighetene. RUAKSY er satt ned på bakgrunn av at Norge har ratifisert ILO-konvensjon 139 om forebygging og kontroll av yrkesrisiko som skyldes kreftfremkallende stoffer. Hovedoppgaven er å samordne og gi råd i forbindelse med bruk av kreftfremkallende stoffer i arbeidslivet. Utvalget skal også kunne ta initiativ til spesielle undersøkelser m.m.

RUAKSY har 2 representanter fra Arbeidstilsynet og 1 representant fra hver av følgende institusjoner og organisasjoner: Helsedirektoratet, Kreftregisteret, Landsorganisasjonen i Norge, Norsk Arbeidsgiverforening, Radiumhospitalet, Statens forurensningstilsyn og Yrkeshygienisk Institutt.

Det sittende utvalg er oppnevnt for perioden 9. april 1982—9. april 1984.

Utvalget har hatt 4 møter og behandlet 20 saker i 1982.

En av de viktigste oppgavene i 1982 var avslutningen av den delen av «Merkeforskriftene» som angikk kreftfremkallende stoffer. Miljøvernministeren og kommunalministeren satte ned en gruppe på 6 personer som skulle sammenholde det norske

utkastet til regler med EFs utkast. Dette fordi Norges Industriforbund og Norsk Arbeidsgiverforening gikk meget sterkt inn for å harmonisere det norske utkastet til regler med det som ville bli vedtatt i EF. Arbeidsgruppen konkluderte med å fraråde en harmonisering, både av faglige grunner og fordi EF var kommet så kort at en harmonisering ville føre til en vesentlig utsettelse for merkeforskriftene. LOs representant i arbeidsgruppen var yrkeshygieniker Bjørn Erikson.

Utvalget har fått seg forelagt spørsmålet om å endre mandat og sammensetning for å styrke kompetansen når det gjelder stoffer som gir skader på arvestoff og fostre. Utvalget hadde ikke avsluttet behandlingen av saken pr. 31. desember 1982.

Utvalget har også i 1982 arbeidet med problemene omkring kjølevæsker for biler. Det er særlig 2 typer korrosjonshindrende midler (reduserer tæringen på metallet) som brukes i kjølevæsker, nitritt og trietanolamin. Hvis disse blandes fås nitrosaminer som er kreftfremkallende. LO går inn for å få stoppet bruken av én av de korrosjonshindrende midlene, slik at man unngår den farlige blandingen. Saken er ikke ferdigbehandlet pr. 31. desember 1982.

To omstridte stoffer som har vært vurdert i 1982, er formaldehyd og trikolertylen (tri). Utvalget har enstemmig sluttet seg til den faglige vurderingen at stoffene fyller de krav som settes til kreftfremkallende stoffer.

Et flertall i RUAKSY har anbefalt å merke formaldehyd som kreftfremkallende i de administrative normene. Spørsmålet om merking av tri var ikke ferdigbehandlet pr. 31. desember 1982.

RUASKY har for øvrig uttalt seg om kreftmerking for flere stoffer i forbindelse med Arbeidstilsynets revisjon av de administrative normene.

Personalavdelingen

I forbindelse med gjennomføringen av den nye organisasjonsplanen ble Personalavdelingen etablert på vårparten. Foruten personalsjefen er det tre medarbeidere ved avdelingen, heri medregnet lønningsbokholder.

Antall fast ansatte ved hovedkontoret var ved årsskiftet 1981/82 132. Tallet var ved utgangen av 1982 148, en stigning på 16 stillinger. Av disse er det opprettet 1 avdelingslederstilling ved EDB, 1 sekretærstilling for sosiale spørsmål, 1 informasjonssekretærstilling, 1 stilling som yrkeshygieniker, 1 stilling som systemkonsulent for EDB og 1 stilling som programmerer

samme sted. Når det gjelder medarbeidere for øvrig er det opprettet 1 stilling som kontorsekretær og 9 assistentstillinger. Noen stillinger er omgjort, så som 1 avdelingslederstilling, 1 saksbehandlerstilling, 1 kontorsekretærstilling og 2 stillinger som 1. kontorfullmektig.

I løpet av året har to av våre medarbeidere ved hovedkontoret gått av med pensjon.

Ved Fagorganisasjonens Forskningscenter er det opprettet en stilling som kontorfullmektig.

Videre er det opprettet nye stillinger ved offshorekontorene i Bergen og Stavanger, hvor det er ansatt henholdsvis 2 og 3 personer.

Ved LOs 18 distriktskontorer er det tilsatt 21 distriktssekretærer, 28 kontormedarbeidere og 14 rengjøringsassistenter.

Etter ønske fra de ansatte ved hovedkontoret ble det igangsatt en prøveordning i forbindelse med innføring av fleksitid. Det har vært holdt informasjonsmøter i den forbindelse. Ordningen har hittil virket bra.

I forbindelse med overtakelsen av Jern og Metalls lokaler ble kantinetilbudet utvidet. Kantina ble offisielt åpnet 16. mars. Denne blir delvis finansiert av brukerne.

Tekstbehandling er kommet for å bli. Det har vært holdt møter i forbindelse med innføring av dette, samt flere interne kurs for de som skal bruke tekstbehandling i sitt arbeid. Det er plassert tekstbehandlingsskjermer på de fleste avdelingene.

Året har også vært preget av arbeidet med revisjonen av Overenskomsten og Hovedavtalen mellom LO/Fagforbundene og Handel og Kontor i Norge. Personalsjefen har deltatt i forhandlingene når det gjelder revisjon av nevnte avtaler. Under forhandlingene ble det besluttet å legge forholdene bedre til rette for formannen i Fagorganisasjonens Funksjonærgruppe, ved at formannen får delvis permisjon med lønn for å kunne utføre sitt tillitsmannsarbeid. Hun har nå også fått kontorplass til rådighet.

Personalhåndboka har vært ajourført to ganger i løpet av året.

Vi har som nytt for året fått plassert førstehjelpskap i alle etasjer hvor LO har personale.

Personalsjefen er med i et nyopprettet utvalg som skal arbeide med handlingsprogram for Arbeidsmiljøutvalget. Det er i forbindelse med utarbeidelsen av dette handlingsprogram igangsatt en kartlegging blant LOs personale når det gjelder skjelett- og muskellidelser, psykososiale problemer og det

fysiske miljø. Dette kartlegges via spørreskjemaer som er utfyllt av hver enkelt.

Det har vært holdt kurs for nyansatte som en introduksjon av fagbevegelsen. Det har også vært en del opplæringstilbud og kurs gjennom AOFs personal- og ledersenter. Samtlige verneombud har gjennomgått 40 timers grunnkurs og sanitetskurs. Personalsjefen er for øvrig oppnevnt som formann i Personal- og ledersenteret.

I samarbeid med Samvirke er det inngått en pensjonsavtale som sikrer LOs arbeidstakere full pensjon mellom 65—67 år, da utbetaling fra Folketrygden finner sted.

Dessuten er alle tillitsvalgte og ansatte dekket av en gruppelevsfor sikring og forbedret ulykkesforsikring.

Bedriftshelsetjenesten er ennå et uferdig område. De fleste konsultasjoner skjer ved personlig henvendelse. Så langt kapasiteten tillater det, blir alle over 40 år kontrollert én gang pr. år. Dessuten blir alle nyansatte legeundersøkt. Bedriftshelsetjenesten skal imidlertid tas opp til fornyet behandling, slik at en får faste regler å holde seg til.

Presse- og informasjonsvirksomheten

Informasjonsavdelingen har i 1982 fortsatt arbeidet med å bedre servicen overfor massemediene. Det er sendt ut 84 pressemeldinger og holdt 6 pressekonferanser. Også servicen overfor fagforbundene og fagbladredaktørene er forsøkt bedret. Det er sendt ca. 40 meldinger og Intern Informasjon er sendt ut med 28 nummer i et opplag på 130. LO'visa, internbladet for de ansatte, kom ut med 17 nummer i 1982.

LO-klipp startet som et prøveprosjekt våren 1982 og er kommet ut med 126 utgaver i løpet av året. Det har vært holdt to konferanser for fagbladredaktørene.

Servicen overfor distriktskontorene er bygd ut i 1982. Distriktssekretærkonferanser ble holdt i januar og i august/september. Det er utarbeidet materiell og foredragsdisposisjoner og overheadtransparenter på flere områder.

Materiellproduksjonen har i løpet av året vært betydelig. Vedtektene, som umiddelbart etter Kongressen ble trykt på bokmål, er nå oversatt og trykt også på nynorsk og engelsk.

Etter at Hovedavtalen ble revidert er den trykt i et opplag på 100 000. I samarbeid med AOF ble det også utarbeidet et samendrag av Hovedavtalen. Det ble videre utarbeidet fore-

dragsdisposisjon og overheadtransparenter for presentasjon av Hovedavtalen.

Sammen med AOF, og også med andre organisasjoner i arbeiderbevegelsen, er det trykt en del materiell. Det gjelder:

- Kalender for 1983.
- Ny ajourført skolekatalog.
- Du og din familie, som er en presentasjonsbrosjyre av alle organisasjoner og forretningsforetak i arbeiderbevegelsen.
- Faglig-politisk samarbeid, et debattheft, og i tillegg til dette ble det utarbeidet en foredragsdisposisjon og overheadtransparenter.

I samarbeid med LOs ungdomsutvalg er det utarbeidet en del materiell. Det gjelder bl.a. en brosjyre om FIYTO (LOs ungdomsreisekort), program mot ungdomsarbeidsløsheten og materiell i forbindelse med ungdomsutvalgets generelle virksomhet.

Det ble i løpet av året også utarbeidet materiell med sikte på en bedre presentasjon av LOs handlingsprogram. Det gjelder to brosjyrer: Fellesskapet gir styrke og Våre meninger og krav. I tillegg ble det utarbeidet en foredragsdisposisjon og en transparentserie. Det ble videre utarbeidet en stand hvor innholdet i handlingsprogrammet presenteres. Denne benyttes sentralt, men også ute i distriktene.

En egen dokumentsamling om «Fagbevegelsen og nedrustning» ble utarbeidet og utgitt i samarbeid med internasjonal avdeling.

I samarbeid med arbeidsmiljøavdelingen er det produsert en brosjyre. Dette er første brosjyre i en serie på seks, hvor en tar sikte på å presentere forskjellige områder av arbeidsmiljøet. Den første brosjyren som er utarbeidet er Bedriftshelsetjeneste for et bedre arbeidsmiljø.

Samarbeid når det gjelder materiellproduksjon har det også vært med utvalget for likestilling og familiepolitikk. Det gjelder Rammeavtalen om likestilling, En måte å bli hørt på — ta aktiv del i samfunnslivet og foredragsdisposisjon med overheadtransparenter.

Også i løpet av 1982 har LO hatt besøk av en rekke skoleklasser, i alt nærmere 60. Temaer som klassene har vært mest interessert i er: LOs oppbygging, funksjon og innflytelse, tariffoppgjøret/oppgjørformer, LOs funksjon og forhold til myndigheter og politiske systemer.

Etter omfattende drøftinger over lang tid, ble det den 29. oktober siste år vedtatt å stifte Landsorganisasjonens Fagblad-

forening. Som foreningens første formann ble valgt Kolbjørn Aune fra Jern og Metall.

Fagbevegelsens forhold til nye media ble inngående drøftet i 1982. Nærradioutvalget som ble opprettet i 1981 la fram en foreløpig utredning våren 1982, og seinere avga Fafø, fagbevegelsens senter for forskning og dokumentasjon, en rapport. Nærradioutvalget foreslo i desember at det ble gjennomført et forsøksprosjekt med nærradiovirksomhet i Oslo-området.

Også med sikte på koordinering av video og bruk av andre nye media ble det arbeidet aktivt siste år, bl.a. oppnevnte Samarbeidskomitéen mellom LO og DNA et utvalg for utredning av denne delen av virksomheten.

Informasjonsavdelingens medarbeidere er representert i en rekke komitéer og utvalg. Det gjelder bl.a.:

Styret i Folkets Brevskole, Rådgivende utvalg for Folkeferie om Ferie og fritid, Styret i Forbrukerrådet, NORADs rådgivende utvalg for informasjonsvirksomhet, Styret i Den norske UNESCO-kommisjonen, Rådet for kultursamarbeid med utlandet (Utenriksdepartementet), LOs kulturutvalg.

Informasjonsavdelingen er blitt tillagt stadig større oppgaver med hensyn til informasjon om LOs internasjonale virksomhet, særlig når det gjelder forholdet til utviklingslandene. På nyåret 1982 ble det ansatt egen informasjonssekretær som ved siden av deltakelse i den løpende informasjonsvirksomhet om LOs arbeid, skal ha informasjon om internasjonale spørsmål som særlig arbeidsfelt.

I løpet av året er det holdt seks regionale konferanser for fastlønte tillitsvalgte innen den faglige og politiske arbeiderbevegelse om u-landsspørsmål. Kontoret formidler foredragsholdere om internasjonale spørsmål til møter og konferanser på ulike trinn i fagbevegelsen, materiellproduksjon, sender ut pressemeldinger etc. En stor del av denne virksomheten er finansiert gjennom LOs avtale med NORAD om støtte til informasjonsvirksomhet. Det ytes også økonomisk støtte til møter om u-landsspørsmål i fagforeninger, samorganisasjoner m.v.

FRI FAGBEVEGELSE

kom ut med 21 nummer i et opplag på 44 000 eksemplarer pr. nummer. Redaksjonen er den samme som i 1981: Redaktør Knut Ribbu og redaksjonssekretærer Artur Brufat og Odd Harald Røst. Per Bratland, som har vært fast spaltist i bladet i

mer enn ti år, sluttet som regelmessig bidragsyter i høst, da han fylte 75 år.

Redaksjonen har lagt særlig vekt på å orientere om økonomiske forhold med særlig vekt på stoff om sysselsettingssituasjonen i Norge og internasjonalt. Arbeidsledigheten har preget mange av de internasjonale møtene som er holdt, bl.a. Euro-LOs kongress i Haag og det ordinære redaktørmøtet i Euro-LOs regi utenfor Roma. På begge steder deltok redaktøren.

Stoff om LOs internasjonale engasjement har ikke hatt samme omfang i år som i 1981. De mange forbundslandsmøtene i høst er derimot viet mye plass. Først på året var det tariffoppgjøret som tok mesteparten av redaksjonens tid.

Kulturarbeidet med særlig vekt på arbeiderkultur, er omtalt i mange reportasjer og artikler. Bladet har bl.a. hatt mye stoff om det spesielle kulturmiljø som preger Sulitjelma.

Odd Harald Røst har vært medlem av nærradioutvalget, som avgir sin innstilling på nyåret 1983.

Landsorganisasjonens Revisjonskontor

Landsorganisasjonens Revisjonsutvalg har i 1982 bestått av: Harry Jørgensen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund (formann), Storm Lundberg, Handel og Kontor i Norge, og Wenche Paulsrud, Norsk Jernbaneforbund.

Varamedlemmer: Rolf Kaldahl, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Ingeborg Jacobsen, Bekledningsarbeiderforbundet og Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag.

Under formannens sykdom har Rolf Kaldahl møtt fast i utvalget. Det er i løpet av året holdt 5 møter.

Kontoret beskjeftiget ved årets utgang foruten revisjons-sjefen tre registrerte revisorer og fem revisjonsmedarbeidere.

Det har i året ikke vært noen endringer i personalet.

Arbeidsområdet ved utgangen av 1982 omfatter regnskapene til Landsorganisasjonen i Norge, herunder distriktskontorene, Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité (AIS) og NO-RAD-midlene, Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse, Folkets Hus Fond, Folkets Hus Landsforbund, Norsk Pensjonistforbund, Handel og Kontors Fellesforening i Oslo, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundets stedlige styre i Oslo, Statstjenestemannskartellet, Statstilsattes Hus A/S, Norsk Arbeiderpresse A/S, AKAN, A/S Idekommunikasjon, Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole, Ringsaker, A/L Studiesentralen for

Sjøfolk, Skandinavisk Transportfederasjon, Fagbevegelsens Institutt for forskning, utredning og dokumentasjon (FAFO) og samtlige fagforbund med underregnskaper og næringsvirksomheter.

Kontoret har i løpet av året mistet revisjonen av Folkets Hus, A/S Østkantens Folkets Hus og De samvirkede Fagforeninger etter at Landsbanken A/S overtok som forretningsfører for disse virksomheter.

Kontoret har i tillegg hatt en del spesialoppdrag, bl.a. kontroll i flere av forbundenes avdelinger.

Kontoret har også stilt forelesere til disposisjon i forbindelse med kurser i revisjon og regnskapsføring som en del forbund har arrangert for sine avdelingskasserere og avdelingsrevisorer.

Arne G. Strangel har vært medlem av Ankenemnda for verdsettelse av aksjer (Riksskattestyret) og varamann i Etter-synskomiteén for Norges Banks hovedsete. Sammen med revisjonssjef Knut Braathen er han hovedrevisor i Liv- og Skadeforsikringsselskapene Samvirke samt Samvirke Kredittforsikring A/S.

Han er også revisor i Lavlønnsfondet og medlem av revisjonsutvalget i Tiden Norsk Forlag A/S.

LOs tekniske avdeling

Avdelingen har i 1982 hatt 5 medarbeidere: Avdelingsleder, to konsulenter og to kontorfunksjonærer. Den ene av disse arbeider også for Miljøavdelingen.

Egil Ahlsen, avdelingens mangeårige leder, sluttet ved oppnådd aldersgrense 1. april, og fra samme dato ble Ragnar Røberg Larsen tilsatt som avdelingsleder.

Medarbeiderne har i stor utstrekning utført konsulentarbeid for forbundene ved opprettelse av særavtaler og tvistebehandling i forbindelse med fastlønnssystemer, bonusordninger, akkordsystemer og dataavtaler.

135 tillitsvalgte har gjennomført 40-timers datakurs. Siden starten av disse kurs i 1977, har 717 deltakere fått slik utdanning. Det er utviklet program for 40-timer videregående datakurs. To slike kurs er holdt i 1982. Kursene gjennomføres av Teknisk avdeling, i samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbund. I tillegg har avdelingen bistått forbund, fagforeninger, klubber og lokale AOF-foreninger med avholdelse av kurs.

Året 1982 var et kampanjeår for økt produktivitet. Norsk Produktivitetsinstitutt var sekretariat for kampanjen som var igangsatt av Regjeringen. I kampanjeopplegget deltok også Norsk Arbeidsgiverforening, Industriforbundet og Landsorganisasjonen i Norge.

Teknisk avdeling har deltatt aktivt i det forberedende arbeidet i Norsk Produktivitetsinstitutt's Industrigruppe. Avdelingen har også deltatt i en rekke åpnings- og fylkeskonferanser om produktiviteten i 1982 samt i en rekke bedriftsinterne produktivetsopplegg.

Avdelingen har også medvirket til å utvikle og prøvekjøre et eget produktivetskurs i samarbeid med NPI og N.A.F. Dette kurset er fra 1983 overtatt av Statens Teknologiske Institutt.

En 2-dagers konferanse for forbundene er også holdt i desember 1982, hvor man har oppsummert erfaringene med produktivetskampanjen og diskutert det videre arbeidet.

Tidsskriftet BEDRIFTSUTVALGENE «BU» som redigeres fra Teknisk avdeling, har som vanlig utkommet med 12 nummer.

Avdelingens personale har representert Landsorganisasjonen i disse råd, styrer og utvalg:

Egil Ahlsen: Statens Teknologiske Institutt's styre (formann). Arbeidsforskningsinstituttens styre. Røykskaderådet.

Ragnar Røberg Larsen: Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråds styre. Industriøkonomisk Institutt's styre. Rådet for forskning for samfunnsplanlegging. Arbeidsmiljørådet.

Tor Andersen: Norges Teknisk-Naturvitenskapeligs Forskningsråds ED-komité. Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråds mikroprosessorutvalg. Programstyret for «Menneske, data og miljø». NPIs Industrigruppe i Produktivetskampanjen (formann). NPIs arbeidsutvalg. Arbeiderpartiets datapolitiske utvalg. Nordisk Ministerråds arbeidsgruppe for datateknologi i Norden. Styret for Datatilsynet (varamann).

Sverre Englund: AOFs rådgivende utvalg for datakurs og teknologi (formann). Norges Rasjonaliseringsforbunds styre. NPIs fagutvalg for samarbeidsspørsmål.

LOs økonomiske avdeling

I 1982 har det ved avdelingen vært ansatt seks økonomer. Rune Gerhardsen har siden august hatt permisjon fra sin stilling for å være sekretær i Arbeiderpartiets stortingsgruppe.

Ulf Sand er leder for avdelingen. Arbeidsoppgavene i tilknytning til lavlønnsfondet ble pr. 1. april 1982 overført til administrasjonsavdelingen.

Økonomisk avdeling utfører en rekke faste oppgaver. Hver måned blir det utarbeidet oversikter over medlemstallet i Landsorganisasjonen og tilsluttede forbund, detaljoppgaver over endringer i konsumprisindeksen og arbeidsmarkedsstatistikk.

Avdelingen gir ut publikasjonen «Økonomisk Informasjon» i et opplag på 4000 med lønnsstatistikk, arbeidsmarkedsstatistikk og annet aktuelt statistisk og økonomisk stoff. Publikasjonen sendes forbund, distriktskontorer og enkeltpersoner.

En kvartalsvis oversikt over produksjonsindeksen for bergverksdrift, industri og kraftforsyning blir også sendt forbund og distriktskontorer.

Avdelingen har utarbeidet tabeller over medlemsmassens sammensetning og fordeling, og oversikter over tariffsaker og konflikter behandlet og godkjent av Sekretariatet. Den utarbeider også andre statistisk-økonomiske oversikter.

Avdelingen har utformet utkast til uttalelser fra LO i en rekke saker. Videre har en arbeidet med utredninger og beregninger som grunnlag for LOs standpunkter i en rekke spørsmål, først og fremst av økonomisk-politisk karakter. Avdelingen har også foretatt beregninger og andre utredninger etter henvendelser fra forbundene og andre institusjoner.

Avdelingens medarbeidere har også representert LO ved ulike møter knyttet til internasjonalt samarbeid, i første rekke NFS, Euro-LO, TUAC og EFTA.

En har også i betydelig utstrekning representert LO i utvalg og råd av ulike slag, noe som er beskrevet i de etterfølgende avsnitt.

Økonomene har ellers skrevet artikler og holdt foredrag om aktuelle økonomiske spørsmål, prispolitiske spørsmål m.v.

Ulf Sand har vært medlem av DNAs programkomité, formann i DNAs skatteutvalg og i DNAs økonomisk/politiske utvalg, medlem av LOs inntektspolitiske utvalg og i Finansdepartementets utvalg for revisjon av valutaloven.

Øistein Gulbrandsen har vært medlem av Det tekniske Beregningsutvalg, av styret i Eksportrådet, Skattekommisjonen og Bygdeutvalget, medlem av rådet for Garantiinstituttet for eksportkreditt, Rådet i Industriøkonomisk Institutt, Rådgiven-

de komité for energiforskning og Rådgivende utvalg for energi- og industrisamarbeid.

Per Brannsten har vært medlem av Distriktenes Utbyggingsfonds råd og Arbeidsdirektoratets styre, Kontaktutvalget for arbeidsmarkedsforskning og DNAs oljeutvalg, sekretær for LOs utvalg for arbeidsmarkedspolitikk — offentlig og privat tjenesteyting.

Stein Reegård har vært medlem av Dagpengeutvalget, utvalget for Omsetningssystemet for grønnsaker og medlem av DNAs skatteutvalg. Han er sekretær for LOs skatteutvalg og har møtt som rådgiver i Det tekniske Beregningsutvalg.

Rune Gerhardsen har vært medlem av Betalingsprosentutvalget, Prosjektutvalget for energi og samfunn, Rådet for Senteret for Petroleumsøkonomiske studier, formann i styringsgruppe for forskningsprogram «Arbeid i 80-åra», RFSP, styringsgruppen og makrogruppen i Produktivitetskampanjen og varamann til Rådet for energi- og industrisamarbeid. Han har også vært sekretær i LOs utvalg for industri, olje og energi.

Han har siden august hatt permisjon fra sin stilling.

Arnulf Leirpoll har vært medlem av Prosjektutvalg for «Etablering, vekst og nedlegging av industribedrifter og foretak i Norge», Budsjettnemnda for jordbruket, Rådgivende utvalg for konsumprisindeksen og Trygdefinansieringsutvalget.

LOs faste utvalg

SEKRETARIATETS RÅDGIVENDE FINANSKOMITÉ har i 1982 bestått av:

Svein-Erik Oxholm, LO, formann. Leif Haraldseth, LO. Harry Jørgensen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. John Stene, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. Olav Habberstad, Norsk Jernbaneforbund. Storm Lundberg, Handel og Kontor. Roar Wilhelmsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Varamenn: Randi Moe, Norsk Kommuneforbund. Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag.

Komitéen er opprettet med det formål å komme fram til en felles holdning i større finansielle spørsmål av betydning for LO og forbundene.

I 1982 har komitéen behandlet bl.a. følgende saker:

- Forsikringsordninger for valgte og ansatte i LO og forbundene.

- Økonomisk støtte til bl.a:
Folkegaven Alva Myrdal.
Frambu Helsesenter.
AUF.
Norsk Folkehjelp.
Skisportens dag, 1983.
- Endring av kontingenten til LO.
- Fusjon Tiden Norsk Forlag og Folkets Brevskole.
- Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse — garanti-ansvaret.

LOs UTVALG FOR ARBEIDSLIVSUTVIKLING

LOs miljøavdeling har i 1982 fungert som sekretariat for LOs utvalg for arbeidslivsutvikling.

Utvalget er LOs rådgivende organ i spørsmål knyttet til arbeidsmiljø (herunder arbeidstidsspørsmål), teknologi, forskning og utdanning.

Utvalgets sammensetning:

Jan Balstad, Harald Øveraas, Kåre Hansen, Arthur Svensson, Torger Oxholm, Dagfinn Habberstad, Roar Helgesen, Else Ørbæk, Arne Løken, Arild Kalvik, Svein Morgenlien.

Møter:

Det har i 1982 vært avholdt 7 møter.

Saker:

Av saker som har vært oppe til behandling i utvalget kan nevnes: Asbestsaken, Arbeidstidsavsnittet i Arbeidsmiljøloven, Regionale verneombudsordningen, Hovedavtalens Tilleggsavtale I, Fagbevegelsen og skolen, Bedriftshelsetjenesten, Utplasing av elever fra den videregående skole, Notat om konsekvensanalyser m.fl.

LOs UTVALG FOR ARBEIDSMARKEDSPOLITIKK — OFFENTLIG OG PRIVAT TJENESTEYTING

Utvalget har følgende sammensetning:

Yngve Hågensen, LO, formann, Arne Løken, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, Sidsel Bauck, Handel og Kontor, Odd Bach, Transportarbeiderforbundet, Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet, Dagfinn Habberstad, Norsk Tjeneste-

mannslag, Magnus Hansen, Norsk Tele Tjeneste Forbund, Fritjof Ekelund, Norsk Kommuneforbund, Odd Alnæs, Den Norske Postorganisasjon, og Per Brannsten, LO, sekretær.

Utvalget har hatt 4 møter i 1982. En har drøftet utvalgets framtidige arbeid og fulgt utviklingen på arbeidsmarkedet. I denne sammenheng har utvalget vært trukket inn i LOs arbeid med uttalelser til myndighetene om sysselsettingssituasjonen og i vurderingen av statsbudsjettet. Utvalget har også fått til behandling flere saker vedrørende reglene for arbeidsledighetstrygden.

LOs UTVALG FOR FAMILIEPOLITIKK OG LIKESTILLING

Utvalget besto i 1982 av følgende:

Harriet Andreassen, formann, Evy Buverud Pedersen, sekretær, Arne Trønnes, Norsk Teletjenesteforbund, Per Karlsen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Jan Dybvik, Den Norske Postorganisasjon, Kjell Christoffersen, Norsk Grafisk Forbund, Sidsel Bauck, Handel og Kontor i Norge, Else Moe, Norsk Kommuneforbund, Esther Kostøl, Statstjenestemannskartetlet, Trond Rostad, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund og Aase Morin, Norsk Barnevernpedagogforbund.

Utvalget hadde i 1982 8 møter og behandlet 96 saker.

Det er avgitt uttalelser om: Fastsettelse og innkreving av underholdsbidrag. — Første delinnstilling. — Omlegging av dagpenger under arbeidsløshet. — Yrkesmessig likestilling mellom kvinner og menn i Forsvaret.

I juni 1982 ble det arrangert landskonferanse i Oslo for LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling i fylkene. To representanter fra hvert utvalg og de fleste distriktssekretærene deltok.

Landskonferansen diskuterte prioritering av arbeidet framover. Følgende prioritering ble foretatt for arbeidet sentralt og lokalt: Sysselsetting for kvinner og ungdom. — Gjennomføring av Rammeavtalen om likestilling. — Økt representasjon av kvinner i offentlige utvalg, styrer o.l., og i fagbevegelsens egne organer.

Med bakgrunn i prioriteringene som ble vedtatt har utvalget forsøkt å rette søkelyset mot kvinnenes og ungdommenes problemer på arbeidsmarkedet i alle sammenhenger der sysselsetting har vært diskutert.

Likeledes er problemene reist overfor de utvalg i LO som spesielt stiller med sysselsettingsspørsmål og arbeidsmarkedspolitikk. Det er videre tatt initiativ til at kvinners sysselsetting behandles på NF's temakonferanse om sysselsetting og i DEF's sysselsettingskampanje.

I arbeidet for å gjennomføre Rammeavtalen om likestilling er LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling i fylkene bedt om å finne fram til en bedrift innenfor eget fylke hvor avtale kan opprettes, og hvor utviklingen kan følges av utvalget. Forbundene er bedt om å støtte arbeidet for å opprette avtale i de tilfeller en bedrift innenfor deres område blir valgt som prosjektbedrift for utvalgene. Forslag til innhold i lokale avtaler er sendt utvalgene. Forbundene er også bedt om å aktivisere sine lokalledd i arbeidet for opprettelse av lokale avtaler.

Initiativ er tatt til studiereise for LO-jurist med kvinneverett som spesialfag, for innhenting av erfaringer fra andre land om bruk av lover og avtaler på likestillingsområdet. Studiereisen er gjennomført med besøk i Belgia, Nederland, Tyskland og Storbritannia. Rapport er under utarbeidelse.

Arbeidet med å øke kvinnerepresentasjonen er fulgt opp med oppfordringer til forbundene og andre organisasjonsledd om å oppnevne/velge kvinner.

En foreløpig undersøkelse er gjort om kvinners representasjon i fagbevegelsen lokalt i Stavangerområdet. FAFO er bedt om å følge opp med en undersøkelse på landsbasis.

Arbeidet med de tre prioriterte områdene vil fortsette.

Andre områder det har vært arbeidet med kan nevnes: Aktivisering og markering av fagbevegelsen i forbindelse med feiringen av den internasjonale kvinnetdagen 8. mars. — Få fram kvinner i de enkelte forbund og fra distriktene som er villige til å stå i NRKs kvinnearkiv, for å øke kvinners deltakelse i NRKs programmer.

FAFO er bedt om å framskaffe informasjon om/eventuelt foreta undersøkelse om behov i forbindelse med barnehager. Spesielt er spørsmål reist om behov for endringer i barnehagenes åpningstider.

Initiativ er tatt overfor AOF for å øke kvinners deltakelse i kursvirksomhet og for å gi likestilling en bredere plass i undervisningen på kursene.

Informasjonsmaterieill er utarbeidet i form av brosjyre om likestilling, Rammeavtalen om likestilling og brosjyre om betydningen av faglig/politisk arbeid for kvinnene. Temahefte om familiepolitikk og likestilling er under utarbeidelse.

Det har vært stadig øking av forespørslers om forelesninger om likestilling og familiepolitikk. Interessen for området har også vært økende fra pressens side, og i stigende grad kommer det forespørslers fra enkeltpersoner, skoleelever, studenter og andre som ber om informasjon om LOs virksomhet på likestillingsområdet.

I LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling i fylkene har aktiviteten vært økende de fleste steder. Møtevirksomheten i utvalgene har vært god. 12 fylkesutvalg har arrangert familiekurs med tildels stort antall deltakere de fleste steder. Det har for øvrig vært arrangert en rekke møter, dagskonferanser og vanlige helgekurs. Utvalgene følger i sitt arbeid stort sett opp de prioriteringer som ble gjort på landskonferansen i juni.

LOs UTVALG FOR INDUSTRI, OLJE OG ENERGI

Utvalget har hatt følgende sammensetning:

Tor Halvorsen, LO (formann), Ole Knapp, LO, Jan Balstad, LO, Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet, Lars Skytøen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Henrik Aasarød, Norsk Sjømannsforbund, Walter Kolstad, Norsk Transportarbeiderforbund, Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Olaf Axelsen, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Nils H. Johannesen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, og Lars A. Myhre, Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund.

Fram til september 1982 har Rune Gerhardsen, økonomisk avdeling LO, vært utvalgets sekretær, deretter har Arnulf Leirpoll, økonomisk avdeling LO, vært sekretær.

Utvalget har hatt 5 møter i 1982 og behandlet en rekke saker, bl.a. internasjonalisering av norsk næringsliv og norske varer og tjenester i petroleumsvirksomheten.

1. Internasjonalisering.

Om internasjonalisering av norsk næringsliv skriver LO bl.a. i sin uttalelse til Industridepartementet: «Etter LOs syn kan det ikke være noe mål i seg selv at norske bedrifter skal etablere seg i utlandet. Omfanget av ute-etableringer må til enhver tid vurderes i forhold til den økonomiske situasjonen nasjonalt. Fagbevegelsen kan f.eks. ikke akseptere omfattende ute-etableringer i en situasjon med betydelig mangel på arbeidsplasser og investeringer i det norske samfunn.

Ute-etableringer kan imidlertid i mange tilfelle være til for-

del for virksomhet i Norge og samfunnet som helhet. Selv om det i dag ikke foreligger noen formelle hindringer for ute-etableringer, vil vi støtte utvalgets forslag om å fjerne noen av de problemer som i praksis foreligger.

LO vil særlig understreke det utvalget samlet sier om Hovedavtalen og forholdet til de ansatte. Etter LOs syn må det være en forutsetning for ute-etablering at denne skjer i forståelse med de ansatte i «moderforetak».

2. *Petroleumsvirksomheten.*

I sitt brev til Olje- og energidepartementet (Melby-utvalget) tar LO opp flere forhold ved norske varer og tjenester i petroleumsvirksomheten. Bl.a. poengteres følgende: «Norsk oljevirkosomhet er en ny industrigren i Norge og i den forstand forplikter det å la virksomheten komme samfunnet til del. Dette kan bare gjøres ved at norsk industri får størst mulig andel slik at man får bygd opp denne industrien stabilt med de positive ringvirkninger dette vil gi lokalsamfunnene i Norge. Disse effekter vil være mulig å oppnå dersom leveranseindustrien skal ha en profil som består i korte hektiske oppdrag i et ujevnt tempo. Likeledes som det ovenfor er nevnt vil være mulig for industrien å utvikle nødvendig kompetanse og ressurser ved en slik utbyggingsprofil.

Det er således et absolutt behov at oljevirkosomheten styres sterkt politisk for å oppnå de effekter man ønsker med de erklærte politiske målsettinger.»

INNTAKTSPOLITISK UTVALG

Utvalget er ett av LOs faste utvalg. Det er et rådgivende organ for sekretariatet i inntakts- og tariffpolitiske spørsmål. På grunnlag av handlingsprogrammet og andre kongressvedtak skal det uttale seg om prinsipielle spørsmål og enkeltsaker.

I 1982 som i tidligere år, har utvalget i særlig grad arbeidet med forberedelsene til tarifforhandlingene. Det forberedte sekretariatets innstilling til representantskapet om retningslinjene for tarifforhandlingene i 1982 og dessuten de konkrete krav. Medlemmer av utvalget har vært:

Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Harriet Andreassen, Yngve Hågensen, Odd Isaksen, Kåre Hansen, Lars Skytøen, Einar Hysvær, Sverre Kortvedt, Torgeir Oxholm og Nils Totland.

Albert Uglem var Statstjenestemannskartelletts medlem i utvalget inntil Nils Totland ble valgt til formann i Statstjenestemannskartellet høsten 1982. Økonomisk og juridisk kontor har i fellesskap ivaretatt sekretariatsfunksjonen for utvalget.

INNVANDRERUTVALGET

Wilhelm Thoresen, som har vært formann i utvalget under Harriet Andreassens statsrådsperiode, gikk av med pensjon i mai og Harriet Andreassen overtok som formann

Innvandrerutvalgets arbeidsutvalg har hatt 3 møter i løpet av høsten for å legge opp virksomheten når det gjelder informasjon til og skolering av fagorganiserte innvandrere. Det av utvalget nedsatte skoleringsutvalg har gjennomført et seminar under en week-end på Sørmarka med både norske og innvandrere som deltakere for å diskutere et informasjonsopplegg rettet direkte til innvandrene.

Eidar Trulsen har representert utvalget på et møte i DEFS innvandrerkomité i Bryssel i oktober.

LO har, etter forslag fra utvalget, oppnevnt Solveig Johanson til å være observatør i et forskningsprosjekt «Innvandrere og informasjon — et program for informasjonsberedskap for innvandrere» som Kommunal- og arbeidsdepartementet finansierer.

Utvalgets formann har vært i kontakt med N.A.F. angående de problemer som kan oppstå for fremmedarbeidere som skal på ferie til sitt opprinnelige hjemland. N.A.F. har anbefalt sine medlemmer å se velvillig på innvandrernes spesielle problemer.

KRIMINALPOLITISK ARBEIDSGRUPPE

Gruppen består av Harriet Andreassen, LO, leder (overtok etter Wilhelm Thoresen i mai), Karl Nandrup Dahl, LO, Ellinor Hansen, Kommuneforbundet, Odd Alnæs, Den Norske Postorganisasjon, Margit Glom, Handel og Kontor, Einar Engseth, Skog- og Landarbeiderforbundet, Wilmar Langeland, Lensmannsetatens Landslag (overtatt etter Roald Tønnes), Reidar Albertsen, Fængselstjenestemannsforbundet, Arne Løken, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, og Per Lillengen, Barnevernpedagogforbundet.

Gruppas sekretær er Anne-Grete Jenseth, Juridisk avdeling.

Gruppa har utarbeidet forslag til uttalelse på NOU 1981:35

Politiets rolle i samfunnet (Del I), og NOU 1982:4 Prøveprosjekt med samfunnstjeneste. Utkast til Ot.prp. om endringer i Edruskapsloven er også behandlet. LO var ikke høringsinstans, så forslag til uttalelse ble ikke avgitt, men en samordning av Sosionom- og Kommuneforbundets uttalelse ble foretatt.

Gruppen deltok med 2 representanter i et møte arrangert av Justisdepartementet med tema: Samarbeid med private organisasjoner i kriminalomsorgsarbeidet.

Utarbeidelse av forslag til avsnitt i handlingsprogrammet er påbegynt. Et samarbeid med sosialpolitisk utvalg om et kriminalpolitisk seminar er også innledet.

LOs KULTURUTVALG

Medlemmer: Liv Buck, leder. Odd Harald Røst, nestleder. Aud Ljødal, Norsk Kommuneforbund. Sigurd Lønseth, Norsk Musikerforbund. Sverre Pettersen, Norsk Arbeidsmandsforbund. Jens Petter Jensen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund. Leif Stavik, Norsk Tjenestemannslag. Bjørn Granum, DNAs kulturutvalg. Aage Søgård, AOF. Gunnar Andersen, Folkets Hus Landsforbund. Truls Gerhardsen, Framfylkingen. Trygve Johansen, Tiden Norsk Forlag. Tore Flesjø, Aktuell Kunst. Odd Rune Wivegh, Teatersentralen i Oslo. Arne Kokkvoll, Arbeiderbevegelsens Arkiv. Roy Bjørnstad, Norsk Skuespillerforbund. Svein Bjørn Aasnes, AUF.

Arbeidernes Opplysningsforbund er kulturutvalgets sekretariat. Gunnar Gregersen har vært utvalgets sekretær i 1982 med Kåre Myrvold som protokollsekretær.

Økonomi.

Utvalgets økonomiske ramme for 1982 var i henhold til Sekretariatsvedtak 16. april 400 000 kroner. Kulturutvalgets budsjett og søknad var på 900 000 kroner. Saldo pr. 1. januar 1982 var kr. 55 693,92, slik at det disponible beløp for 1982 var på kr. 455 693,92. Inn i 1982 fulgte også en garanti på 50 000 kroner til utstillingen «— utmed havet».

Av tiltak som er støttet økonomisk i 1982 kan nevnes:

Politisk Forum «Kulturdugnaden»	kr. 5 000,—
Sulitjelma faglige samorganisasjon	
75 års-jubileum	kr. 15 000,—
Utstilling av fagforeningsfaner, Galleri F 15	kr. 20 000,—

Arbeidernes Sang- og Musikkfestival	kr. 30 000,—
«Lokalhistorie i praksis» teglverksindustrien	kr. 15 000,—
Grafisk-dagene -82	kr. 200 000,—
Svensk kulturuke i Telemark	kr. 5 000,—
«Potteri og Teglverksarbeiderdager», Sandnes og Jæren AOF	kr. 10 000,—
Barnas Temafilm (Framfylkingen)	kr. 10 000,—

Avslåtte søknader:

Turné «Får vi en dag i mårra?», Ringsaker Folkehøgskule.
 AOF—ABFs Finnskogstudier, AOF Hedmark.
 Seminar «Fra fjell og fjord», Bergen AOF.
 Kongsberg Våpenfabrikks musikkorps.
 Tor Jonsson-dagene i Lom, AOFs avdelingskontor Oppland.
 Kvedarseminar, Oslo AOF/Club 7.
 Filmmanus om hemetikkarbeidere v/Skjalg Omdal.
 «En fagforening i lokalsamfunnet», Moss og omegn AOF.
 Bjørnsmartnan.
 Samtidsdokumentasjon A/S Jøtul.
 Kulturdugnad», Politisk Forum.
 Stamsund Transportarbeiderforenings jubileumsberetning.
 Kulturarrangement 1. desember, Oslo AOF.

Konferanser og møter.

I forbindelse med utarbeidelse av forslag til ny kinolov, hadde utvalget møte med Statens Filmkontroll 6. mai.

LOs kulturkonferanse ble holdt i Haugesund 15.—17. oktober under hovedtemaet «Fra fiskeri til oljeindustri-samfunn».

Foruten ekskursjonen til Kårstø var det foredrag over temaene: «Har Haugalandet tatt vare på sin arbeiderhistorie?» v/byhistoriker Reidar Østensjø, — «Hva ønsker LO av AOF ved kulturarbeid på nye industristeder?» v/Liv Buck, og presentasjon av boka «Grav der du står!» v/forfatteren, Sven Lindqvist og direktør Trygve Johansen i Tiden Norsk Forlag, som utgir boka. Gunnar Gregersen, AOF, innledet om «Organisering av kulturarbeidet på nye industristeder».

Odd Harald Røst deltok på en konferanse i regi av Forbrukerrådet om «Reklame i radio og TV» i Folkets Hus 1. juni.

Odd Harald Røst deltok på kulturkonferanse i Telemark i tilknytning til svensk-norsk kulturuke «Maskin makt» i tiden 15.—17. oktober.

På seminar om Klevfos Industrimuseum 24. og 25. september deltok Gunnar Gregersen.

Kulturutvalget arrangerte i samarbeid med AOF, Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek og Tiden Norsk Forlag 18. oktober et seminar om presentasjon av boka «Grav der du står!»

Representasjon.

Liv Buck representerte Kulturutvalget i DNAs utvalg for kultur og kulturarbeid.

Liv Buck er representant i utvalget for Statens stipend- og garantiinntekter.

Liv Buck og Odd Harald Røst er representanter i UD's Råd for Kulturelt samarbeid med utlandet.

I Statens Museumsråd, hvis oppgave er å gi råd om museumsvirksomhet i vid betydning, er LO representert med Alf Frotjold, AOF. Han er også utvalgets formann. Videre er Inger Holgersen, Bergen, og Anton Vaksaker, Rjukan, med i utvalget.

I Statens kulturminneråd, som skal arbeide for å fremme kulturminnevernet, er utvalget representert ved Gunnar Gregersen, AOF, og Ann Jorid Thingvold, Tromsø.

I komiteen for utsmykking av LO-skolen, Sørmarka, er Liv Buck formann.

Av saker som har vært behandlet nevnes:

NOU 1981:26. Videogram, hvor utvalget har avgitt uttalelse. Revisjonen av kulturavtaler med utlandet har kontinuerlig vært behandlet. Odd Harald Røst er medlem av det offentlig oppnevnte utvalget som skal legge fram innstilling om det framtidige arbeidet. LOs kulturprogram med bl.a. egen behandling av arbeidsplassbibliotek, har vært diskutert etter innledning av fylkesbibliotekar Lillian Nilsen, Telemark.

Det er nedsatt et eget utvalg som i samarbeid med FAFO skal utarbeide en framdriftsplan for et forsøksprosjekt med arbeidsplassbibliotek.

Statsbudsjettet 1983 ble behandlet og utvalget avga uttalelse.

Programarbeidet for 1985 er behandlet og prinsipper for et faglig-politisk kulturmanifest er vedtatt.

Utviklingen av Industriarbeidermuseet på Rjukan er nøye fulgt, samt at lokale tiltak som arkitektstudier i Sulitjelma, kulturarbeid på Kårstø og arbeiderbevegelsens lokalhistorie i Nordland er behandlet og støttet.

ORGANISASJONSKOMITÉEN

I likhet med tidligere år har tvistesaker forbundene imellom vært organisasjonskomitéens hovedoppgave i 1982.

Organisasjonskomitéen har behandlet 15 tvister mellom forskjellige forbund. Videre har organisasjonskomitéens sekretariat hatt et stort antall møter med de forskjellige forbund for minnelig løsning av tvistesaker mellom forbundene.

Med bakgrunn i Kongressens vedtak om retningslinjer for LO-utvalg på den enkelte arbeidsplass/bedrift, har organisasjonskomitéen vedtatt trykking av brosjyremateriell som gjelder både offentlig og privat virksomhet.

Med dette er det lagt grunnlag for at det etableres LO-utvalg på alle bedrifter hvor to eller flere LO-forbund har medlemmer.

Organisasjonskomitéen hadde i 1982 følgende sammensetning:

Harald Øveraas, Norsk Arbeidsmandsforbund.

Anders Breivik, Bekledningsarbeiderforbundet.

Odd Isaksen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Kåre Haga/Gunnar Grimnes, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Roar Helgesen, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.

Trygve Johnsen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Kåre Hansen, Handel og Kontor i Norge.

Olav Støylen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Torger Oxholm, Norsk Kommuneforbund.

Rolf Frøysland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.

Arne Marthinsen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund.

Svein Morgenlien, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Albert Uglem/Nils Totland, Statstjenestemannskartellet.

Dagfinn Habberstad, Norsk Tjenestemannslag.

Odd Lilleskare, Norsk Transportarbeiderforbund.

Olaf Axelsen, Norsk Treindustriarbeiderforbund.

Bjørn Kolby, Landsorganisasjonen.

Ole Knapp, Landsorganisasjonen, formann.

Arne Furubråten, Landsorganisasjonen, sekretær.

SOSIALPOLITISK UTVALG

Utvalget har i 1982 hatt denne sammensetningen:

Liv Buck, LO, formann, Florin Olsen, Jern og Metall, Gerd Reinsvollsvveen, Norsk Sosionomforbund, Kari Pedersen, Norsk Tjenestemannslag, Frank Brunsell, Norsk Kommuneforbund, Johnny Hagen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Sverre Andresen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Rigmor Dahl, Norsk Folkehjelp, Haakon Pettersen, AOF, Sverre Andersen, Norsk Pensjonistforbund, Finn Grønseth, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Gunn Vigdis Olsen-Hagen, Stortingets sosialkomité, og Kjell Samuelsen, LO, sekretær.

I utvalgets møte 29. april ble Arbeidernes Edruskapsforbund tatt opp som medlem av utvalget. Arbeidernes Edruskapsforbund har valgt Sigurd Birkelund som medlem med Anne-Lise Andersen som varamann.

Det har vært holdt 9 møter i utvalget.

Fra 1. mai ble Kjell Samuelsen ansatt som sekretær og saksbehandler for sosialpolitisk utvalg og sosialpolitiske saker.

Sosialpolitisk utvalg har i 1982 arrangert to konferanser for LO-organiserte pensjonister på Sørmarka. Den første ble holdt 19.—21. mai hvor 34 personer fra 13 forbund deltok. Den andre ble holdt 19.—21. november hvor 46 personer fra 15 forbund deltok.

Av de viktigste sakene som har vært behandlet i Sosialpolitisk utvalg kan nevnes:

1. Lovgivning for funksjonshemmedes vern mot diskriminering.
2. Nordisk Ministerråd — utredning av «Etter- og videreutdanning av sosial-, helse- og sykepleierpersonell i Norden».
3. Landsmøte Arbeidernes Edruskapsforbund.
4. LOs handlingsprogram 1981—85, framtidige arbeidstidsforkortelser.
5. Reguleringsloven for legetjenester.
6. Kommunenes bruk av rammetilskott.
7. Døve og deres muligheter i fagbevegelsen ved hjelp av tolketjeneste.
8. Rådet for eldreomsorg, avlastningstiltak for pårørende som har omsorg for eldre med hjelpebehov.
9. De funksjonshemmedes år.
10. Folketrygdfondet.
11. Egenandeler ved legebesøk.
12. Forberedelse til pensjonsalderen.

13. Prøveprosjekt — Holdningsendringer for funksjonshemmet ungdom i arbeidslivet.
14. Lov om ferie.
15. Økonomisk situasjon for vernede bedrifter.
16. Trygderetten — medlemmer.
17. Arbeid blant psykisk utviklingshemmede.
18. Krav i forbindelse med stats- og trygdebudsjettet for 1983.
19. Pensjonistene — forhandlinger/drøftinger med myndighetene.
20. Statsbudsjettet 1983.
21. Holdningsskapende arbeid innen edruskapsvernet.
22. Stoffmisbruk og ulike behandlingsalternativer for å bekjempe stoffmisbruk.
23. NOU 1982:10 Spesialistene i helsetjenesten, pleiehjemmene m.v.

STATSBUDSJETTET 1983. SOSIALE BETRAKTNINGER

Sosialpolitisk utvalg i LO har gått igjennom Høyre-regjeringens forslag til statsbudsjett og registrerer at budsjettet ikke inneholder noen nye sosialpolitiske tiltak for 1983.

Tvert om, har vi inntrykk av at Høyres løfter om skattelettelser skal skje ved at tiltak for de funksjonshemmede og andre svake grupper reduseres. Det er nok å nevne at statsstøtten til tiltak for funksjonshemmede blir redusert med 7,1 mill. kroner.

Likeledes en reduksjon på 23 % av voksenopplæringsbudsjettet for de funksjonshemmede, og videre en sterk reduksjon av arbeidsplasser for funksjonshemmede.

Budsjettet

Samlet budsjett til sosialformål og helsevern er 61,3 milliarder kroner (økning 12,2 %). 87 % av dette er på Folketrygden. Veksten på sosiale formål er bare 3,6 %. Underskuddet på Folketrygden er litt over 9 milliarder kroner, uten at det er regnet med pensjonsreguleringer pr. 1/5-83.

Fylkenes rammetilskudd

Fylkenes hodepine, rammetilskuddene til drift av institusjoner øker med 770,6 millioner. Økningen er på 9 %, og vil etter det regjeringen påstår gi en vekst på 1 %. Dette er alt for lite og vil forverre fylkeskommunenes økonomi.

Kommunenes rammer

Statens overføringer til kommunale helse- og sosialtjenester vil redusere kommunenes muligheter innenfor disse områder.

Distriktshelsetjenesten

Distriktshelsetjenesten skal prioriteres, sies det. Dette er ikke gjort. Institusjonshelsetjenestene skal trappes ned, uten at de frigjorte midler føres tilbake til distriktshelsetjenesten. Høyregjeringen tar mer hensyn til legenes inntekter og frie stilling, enn befolkningens behov for legedekning.

Pensjonene

Regjeringen foreslår å heve grunnbeløpet fra 1. januar 1983 med 600 kroner. Dette koster 780 millioner.

Sosialpolitisk utvalg vil henvise til vårt eget Handlingsprogram — arbeide for å bedre minstepensjonistenes vilkår.

Ut fra dette vil sosialpolitisk utvalg foreslå at man innenfor budsjettet prioriterer minstepensjonistene ved å øke grunnbeløpet med 300 kroner og særtillegget med 4 %. Dette vil i sum koste 790 millioner.

Førtidspensjon

Arbeiderpartiet fremmet forslag om fleksibel pensjonsordning for arbeidstakere mellom 65 og 66 år, men dette ble nedstemt av de borgerlige partier.

Vi viser også her til LOs Handlingsprogram og foreslår at saken reises på ny. Kostnad for 65—66 år vil bli 45 millioner kroner.

Tannbehandling

Statstilskuddet til folketannrøkta reduseres fra 60 til 50 %.

Barnetrygden

Barnetrygden er foreslått øket, men samtidig vil barnetrygden opphøre i den måned barnet fyller 16 år. I dag er ordningen at barnetrygd utbetales hele det året barnet fyller 16 år. Det tas med andre ord fra barna for å finansiere skattelette.

Sykelønn

Regjeringen har ikke foreslått noen karensdager. I stedet foretas det en del endringer som vil spare trygden med 37 milli-

oner. Sykepengeretten heves fra 4000 til 10 000 kroner. Beregningsgrunnlaget reduseres fra 6 til 5 dager.

Sykepenger betales ikke for inntekter over 8 G (169 000 kr.).

Egenandeler

Det blir ingen nye egenandeler. Egenandeler for ortopedisk skotøy går imidlertid opp fra kr. 100 til kr. 240, og nærmer seg normale skopriser. Bilkjøp blir strammere behovsprøvet.

Husbanken

Renteøkning med 1 % og færre husbanklån.

Funksjonshemmede

De funksjonshemmedes år er over og pengene forsvinner.

Direkte reduksjon fra 49 mill. til 40 mill. kroner. Her er det tydelig demonstrert at det blir tatt fra de som har det vanskelig og gitt til de som har det bra. Her ropes det på privatisert veldedighet, som går på bekostning av offentlig sikkerhet, forpliktelser og garantier. Det er også verd å merke seg den store rasering av vernede arbeidsplasser. Statsbudsjettet er også gitt angrefrist. Her vises til møte 8/10 mellom de funksjonshemmede og statsråd Retterdal.

Alkohol

Budsjettet for bekjempelse av alkohol viser nedgang og vanskeliggjør et forebyggende arbeid innen dette området.

Flyktninger

Her er det også knappe bevilgninger. I år kommer man opp i godt over 1000 flyktninger (kanskje 1200), mens det kun er penger til å motta 600 nye i 1983.

Honnørbilletter

Pensjonistenes organisasjoner har arbeidet utrettelig for å utvide ordningen med honnørbilletter på hurtigruta til å gjelde hele året for de tre nordligste fylker. Regjeringen har ikke funnet plass til dette kravet fra pensjonistene. I juni og juli gjelder nemlig ikke ordningen med rabatt.

Avgiftsforhøyelser i kommunene

Skattelettelsene fører til at kommunene må øke sine avgifter med opp til 18 % for å holde nåværende standard. Det betyr at

vi alle får betydelig økte egenandeler på en rekke kommunale ytelser som vann, kloakk, hjemmehjelp m.v. Dette vil også ramme de mest vanskeligstilte verst.

Sosialpolitisk utvalg har behandlet NOU 1983:12 Lov om ferie.

Sosialpolitisk utvalg vil spesielt fremheve flertallets syn på Feriefondet. Dette fondet har til oppgave å gi støtte til ferieformål og ferietiltak.

Sosialpolitisk utvalg er også opptatt av at tidspunktet for ferien tidligst kan settes til 1. juni for hovedferieperioden. Det er viktig at flest mulig av arbeidstakerne kan få til et sosialt fellesskap i ferien med familie og venner. Sosialpolitisk utvalg er videre også enig med flertallet når det gjelder ferie og sykdom, hvor arbeidsgiveren skal være pliktig til å utsette arbeidstakerens ferie i slike tilfeller. Vedrørende opptjening av feriepenger under sykdom er vi enig med flertallet i at feriepenger bør opptjenes av sykepenger og at trygden utbetaler dette.

Landsorganisasjonen har fått NOU 1982:10 «Spesialistene i helsetjenesten, pleiehjemmene m.v.» til høring. Vi har noen generelle merknader til utredningen før vi går inn på de spørsmål departementet har ønsket høring på. Det gjelder først og fremst den økende privatisering av enkelte av disse tjenester.

Særlig gjelder det laboratorievirksomheten og røntgeninstitutenes virksomhet. Etter Landsorganisasjonens mening foregår en for stor del av disse tjenester utenfor institusjon og utenfor den kontroll som kommuner og fylkeskommuner kan påvirke.

Vi mener at denne privatisering av tjenester derfor må opphøre, og at de enkelte fylkeskommuner gis nødvendige midler til å bygge opp sin egen ekspertise på disse områder. Videre mener Landsorganisasjonen at skyss- og ambulansetjenesten må avprivatiseres, unntatt i de tilfeller ideelle organisasjoner driver denne virksomhet. Det bør skje en avklaring av ansvar og rettigheter i forholdet mellom de utøvende offentlige forvaltningsorganer i sektorene og den enkelte borger. F.eks. bør deler av sosiallovgivningen gjøres mindre skjønnsmessig og mer rettighetspreget. Gjennom lovgivning må fylkeskommuner og kommuner få ansvaret for en viss minstestandard på de tjenester disse skal ha ansvaret for. Det er neppe realistisk å vente slike minimumskrav for alle oppgaver, men særlig innen tjenester som utløses av individuelle rettigheter hos befolkningen, er det påkrevet med faste «minstemål».

Landsorganisasjonen er av den oppfatning at det fortsatt er

en skjev geografisk fordeling av helsetilbudene. Dette gjelder særlig spesialtjenestene. Landsorganisasjonen mener derfor at det må foretas en annen styring på disse tjenester, slik at den geografiske ulikhet forsvinner.

Landsorganisasjonen ser også med bekymring på utviklingen med egenandeler hvor stadig mer føres over fra staten til å bli den enkeltes private ansvar.

Mål og retningslinjer

Generelle retningslinjer for oppgave- og ansvarsfordeling

Landsorganisasjonen har ingen merknader til utvalgets forslag til generelle retningslinjer for oppgave- og ansvarsfordeling.

Skal en få mulighet til folkevalgt politisk styring av helse- og sosialtjenesten i og utenfor institusjon, må de folkevalgte også ha styring med de økonomiske ressurser. Landsorganisasjonen mener at de økonomiske ressurser som tildeles må stå i rimelig forhold til de oppgaver som tildeles. I en omleggingsfase må det bevilges ekstra midler, da utviklingen av gamle ordninger ikke kan skje over natta. Landsorganisasjonen har store betenkeligheter med å gjennomføre rammetilskottsordninger som omfatter de tjenester som er nevnt, før kommunene er satt skikkelig i stand til, og har behandlet forslaget om nytt inntektssystem, og har foretatt de omorganiseringer og ansvarsfordelinger som henger sammen med Ot.prp. nr. 36 og 66/1982.

Bør fylkeskommunene ha ansvaret for planlegging, tilfredsstillende utbygging og drift av:

Legespesialisttjenesten

Privatpraktiserende spesialister

Poliklinikkvirksomhet

Private medisinske laboratorier

Poliklinisk virksomhet ved offentlige laboratorier

Private røntgeninstitutter

Poliklinisk virksomhet ved sykehusenes røntgenavdelinger.

Landsorganisasjonen vil uttale at det bør være et offentlig ansvar for planlegging, utbygging, drift og finansiering av all helse- og sosialtjeneste.

Slik det er i dag med økende privatisering av en rekke av disse tjenester, gjør at en kommer i konfliktforhold med tilfredsstillende utbygging og drift innen institusjonene.

Et annet forhold er om fylkeskommunene vil inngå avtale med private legespesialister og spesialisttjenester. Det må være en forutsetning at all spesialisttjeneste baseres på henvisning fra pasientens allmennlege.

Familievernkontorene

Landsorganisasjonen mener at ansvaret for planlegging, utbygging og drift av familievernkontorene bør legges til fylkeskommunen.

Kiropraktortjeneste

Landsorganisasjonen mener at kiropraktortjenesten er vanlig spesialisttjeneste og at ansvaret legges til fylkeskommunen, som for de øvrige spesialister. Landsorganisasjonen er kjent med at et utvalg er i gang med å gi kiropraktorene faglig autorisasjon. Inntil slik godkjenning foreligger, mener Landsorganisasjonen at henvisning fra allmennlege ikke må være et krav.

Barnevernsinstitusjonene

Landsorganisasjonen er enig med utvalgets flertall som foreslår at disse fortsatt skal være fylkeskommunens ansvar. På grunn av den skjeve fordeling av tilbud på denne sektor, mener Landsorganisasjonen at det her må foretas en sentral styring av midlene slik at de geografiske ulikheter forsvinner. Midlene her bør derfor ikke tas med i rammetilskuddet til fylkeskommunene.

Alkoholistinstitusjonene

Landsorganisasjonen slutter seg til Nyhusutvalgets uttalelse til NOU 1981:6. Fylkeskommunalt ansvar for alkoholistinstitusjoner.

Tannhelsetjenesten

Landsorganisasjonen slutter seg til utvalgets innstilling om at det er fylkeskommunene som bør ha ansvaret for planlegging av tannhelsetjenesten. I og med at flere fylker ikke har utbygget tannhelsetjeneste bør det øremerkes midler til dette i startfasen.

Transporttjenestene

Landsorganisasjonen mener at ansvaret for planlegging, utbygging og drift av ambulansetjenesten bør ligge hos fylkeskommunen. Ambulansetjenesten er en naturlig del i helse-tjenesten og bør derfor integreres i denne, slik at en sikrer et mest mulig ensartet ambulansetilbud i landet. Ambulanse-tjenesten bør derfor knyttes faglig til et sykehus eller annen helseinstitusjon.

Bør kommunene ha ansvaret for planlegging, utbygging og drift av:

Pleieinstitusjonene

Somatiske sykehjem

Sykehjemsavdelinger i kombinerte hjem

Landsorganisasjonen er enig med utvalget at ovennevnte insti-tusjonstyper overføres til kommunene. Dette ut fra hensynet til en best mulig utnyttelse av den lokale helse- og sosialtjene-ste. Når det gjelder bruken av de store sykehjem enkelte fylkeskommuner har, må disse også i et lokalt mønster kunne samarbeides om av flere kommuner. En overføring av oven-nevnte institusjoner må ikke svekke tilbudet av disse tjenester, men det må sikres nødvendige ressurser slik at tilbudet kan utbygges og at geografiske ulikheter unngås.

Det er også viktig her å understreke det behov som i dag finnes for week-end- og ferieavlastning for hjemmeboende eldre og for avlastningstilbud for familier som har valgt å pleie sine eldre selv. Dersom slik avlastning skal kunne tilbys, betinger imidlertid dette at det enkelte sykehjem avsetter kapasitet for slike formål. Landsorganisasjonen vil uttrykke bekymring over at en kommunal ansvarsovertagelse av de somatiske sy-kehjem kan føre til et økt fylkeskommunalt press på at insti-tusjonene skal fungere som lokalsykehus. En slik utvikling vil føre til et svekket tilbud for andre aktuelle brukergrupper in-nen kommunen.

Når det gjelder hjem under HVPU

Psykiatriske sykehjem

Spesialsykehjem

Ettervernshjem

Sykestuer

Fødehem

Privatpleie

må det være fylkeskommunenes ansvar, både når det gjelder planlegging, utbygging og drift. En overføring av dette ansvaret i dag til kommunene vil på kort sikt føre til store skjevheter for disse tjenester, tjenester som i dag totalt sett er for dårlig utbygget.

Henvisningsplikt

Landsorganisasjonen er enig med utvalget i at det bør være henvisningsplikt fra allmennlege til legespesialist. Landsorganisasjonen vil allikevel foreslå at det i en overgangsperiode kan sees bort fra henvisningsplikten når det gjelder kiropraktortjenestene. Når denne spesialisten har fått offentlig godkjenning, skal det også her være henvisningsplikt.

Tilbakehenvisningsplikt

Landsorganisasjonen finner det helt naturlig med en tilbakehenvisning fra legespesialist til allmennlege når denne er ferdigbehandlet.

Trygdekontorenes funksjon

Landsorganisasjonen er av den oppfatning at de administrative tiltak som kreves må utredes bedre, når det er fastlagt hvor oppgaver og tjenester skal plasseres.

Ut fra dette vil vi ikke gi noen uttalelse om dette spørsmål.

Bør ansvaret for de fylkeskommunale helsetjenester forankres i egen lov (om helsetjenesten i fylkeskommunene) eller flere enkeltlover

Landsorganisasjonen finner det mest formålstjenlig at det utarbeides en lov om helsetjenester i fylkeskommunene, på linje med en lov for helsetjenesten i kommunene.

Samordning mellom kommunale og fylkeskommunale tjenester

Landsorganisasjonen mener det er nødvendig å finne former for samarbeid mellom fylkeskommuner og kommuner som sikrer at befolkningen får de tjenester som er foreslått.

Forutsetningen for et slikt samarbeid er at det blir likeverdig forhold mellom disse forvaltningsnivåer.

En samordning av planleggingssystemer kan være en mulig løsning på et slikt samarbeid.

Finansieringsordninger

Landsorganisasjonen har tidligere uttalt at rammetilskuddsprinsippet blir lagt til grunn ved overføring av midler fra staten. I en overgangsperiode må det allikevel opereres med separate tilskudd til helse- og sosialtjenesten, og til spesielle sektorer en ønsker videreutbygget.

Det er enda store ulikheter i tilbud rent geografisk og også innenfor de ulike spesialiteter.

Synspunkter på innpassing av privat lege, spesialistpraksis og annen spesialistpraksis

Landsorganisasjonen ser det som prinsipielt viktig at en kommer fram til et system hvor all legetjeneste, spesialisttjeneste og andre faglige særtjenester, blir ansatt og lønnet av kommunen og fylkeskommunen.

Før en kommer fram til et slikt system vil mye av den styring en ønsker i helsetjenesten ikke kunne virkeliggjøres.

Landsorganisasjonen vil derfor sterkt fraråde at det til finansieringsordningene blir knyttet bestemmelser som på vesentlige punkter fratar kommunene eller fylkeskommunene ansvaret for utbygging, organisering og drift av helsetjenestene.

Synspunkter til forslagene:

Fordelingsnøkklene

Særskilte behov

Kapitalutgifter

Overgangsordninger

Landsorganisasjonen mener at fordelingsnøkkelene for rammetilskudd hele tiden må stå i forhold til de tjenester som skal utføres.

Videre at en ved hjelp av spesielle bevilgninger får bygget opp et likt helsetilbud uansett hvor en bor i landet.

Det må videre i en overgangsfase bevilges ekstra midler da en vanskelig greier å bygge opp alle tjenester ved gjennomføringen av disse forslagene.

Gjennomføring

Vi har i dag Ot.prp. 36 og 66 til behandling i Stortinget. Videre har det i tillegg til NOU 1982:10 også kommet NOU 1982:15, Nytt inntektssystem for kommunene.

Landsorganisasjonen vil derfor anmode om at gjennomføringen av de foreslåtte ordninger utsettes, slik at en kan få utredet en helhetsløsning når en først skal gå til slike store omlegginger av helse- og sosialtjenestene i kommuner og fylkeskommuner.

LOs Oljekartell

Disse forbund er med i Oljekartellet:

- Norsk Olje og Petrokjemisk Fagforbund (NOPEF).
- Norsk Arbeidsmandsforbund (NaF).
- Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer (NFATF).
- Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund (NBIF).
- Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund (NEKF).
- Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund (NJMF).

I tillegg er Norsk Sjømannsforbund assosiert medlem.

Oljesekretær i perioden har vært Jan B. M. Strømme.

Oljekartellets styre har vært: Ole Knapp, formann, Børre Pettersen, Bjørn Kolby, Jan B. M. Strømme, sekretær, alle LO. Lars A. Myhre, avløst av Ragnar Fanebust i perioden, NOPEF. Magne Brekstad, NBIF. Harald Øveraas, avløst av Anders Bjarne Rodal i perioden, NaF. Magnus Midtbø, NFATF. Kåre Haga, NEKF. Svein Muffetangen, NJMF.

Edmund Gjennestad er oppnevnt som fast representant fra Norsk Sjømannsforbund, og forbundet har i praksis deltatt som fullverdig medlem av Oljekartellet.

Det har vært holdt 14 ordinære styremøter. Det har vært en rekke møter med den politiske ledelsen og møter i forskjellige departementer og direktorater, i tillegg til at man har representert Oljekartellet på seminarer og konferanser, samt forelesninger og informasjonsvirksomhet i forskjellig sammenheng. Oljekartellet har også vært fast representert i forskjellige offentlige utvalg samt styringskomitéer for offentlig forskning i forbindelse med offshoreaktiviteter.

I oljekartellutvalget i Nord-Norge har det vært 3 ordinære styremøter, samt en konferanse for tillitsmenn i Nord-Sverige i forbindelse med aktiviteter i den nordlige landsdelen i Norge. Oljekartellutvalget i Nord-Norge har representert LO i forskjellige sammenheng i den nordlige landsdel. Gjennom LOs

distriktskontor i Bodø er LO og Oljekartellutvalget i Nord-Norge representert i Nord-Norsk Oljeråd.

Ved utgangen av forrige beretningsperiode inntraff det en del organisatoriske endringer i Nordsjøen, som var uoppklart ved forrige års slutt. Den totale organisasjonsstruktur har i beretningsperioden stabilisert seg, etter den avskalling som fant sted innenfor Norsk Sjømannsforbunds organisasjonsområde på mobile plattformer.

De signaler som ble gitt fra LO ved forrige beretningsperiodes utløp, ble fulgt opp på nyåret 1982, ved at det ble satt i verk et forskningsprosjekt som skulle ta for seg hele oljevirk-somheten både når det gjelder aktiviteten som sådan, og LOs engasjement i den sammenheng. Arbeidet med denne rapporten har pågått gjennom hele beretningsperioden, og foreligger ikke ved utløpet av perioden.

Ved siden av dette noe langsiktige utredningsarbeid, besluttet Sekretariatet å iverksette en hurtig reaksjon ved å utvide kartellets ressurser gjennom å ansette egne offshoresekretærer og opprette offshorekontorer i Bergen og Stavanger.

Disse 3 stillinger ble besatt i løpet av sommeren 1982, med 2 sekretærer i Stavanger og 1 i Bergen. Kontorene trådte i funksjon på høsten i beretningsperioden.

I løpet av høsten har offshoresekretærene etablert felleskontorer for forbundene på Ekkofiskfeltet og Statfjordfeltet, samt fått i gang samarbeidsutvalg. Høsten har således vært brukt til å innhente erfaringer med de ordninger man har satt i verk, og materialet som er innsamlet vil bli grunnlag for videre drøftelser med forbundene på nyåret.

I beretningsperioden har det skjedd en dramatisk forverring av leveranseindustriens situasjon i Norge. Dette har aktualisert spørsmål om større andeler av offshorevirksomheten til norsk industri.

Det tidligere nevnte prosjekt i LOs regi ser nærmere på disse spørsmålene, samtidig som Oljekartellet har engasjert seg sterkt overfor de politiske myndigheter når det gjelder synspunkter på behovet for oppdrag til norsk industri i forbindelse med offshoreaktiviteter.

«Til Olje- og energidepartementet/Tempoutvalget.

INNHENTING AV UTTALELSER TIL UTVALG SOM SKAL VURDERE OMFANGET AV PETRROLEUMSVIRKSOMHETEN

Det vises til brev av 30. august d.å. angående ovenstående.

Landsorganisasjonen finner det vanskelig gjennom korte kommentarer til utvalgets mandat å kunne behandle en så omfattende og viktig sak som utredningen er siktet mot. De kommentarer som gis må derfor sees på som en momentliste.

Landsorganisasjonen ser gjerne at det settes et møte i sakens anledning, samt at man også får anledning til et møte på et senere tidspunkt når utvalgets innsamling av underlagsmateriale er avsluttet og en har trukket enkelte foreløpige konklusjoner.

Oljevirkksomheten og anvendelsen av inntektene fra denne har hatt en positiv virkning for landets økonomi i 1970-årene. Virksomheten har direkte betydd en vekstimpuls for norsk industri samtidig som inntektene har gitt en utenriksøkonomisk handlefrihet slik at vi har vært i stand til å føre en økonomisk politikk vesentlig forskjellig fra de andre industrilandene. På denne måten har oljevirkksomheten og inntektene av denne satt oss i stand til å utnytte landets produksjonsressurser og holde oppe sysselsettingen på en helt annen måte enn hva andre land har gjort.

Det er bred politisk enighet om at ressursene på sokkelen skal komme hele samfunnet til gode, inkludert de store investeringer og fortjenesten som utbyggings- og vedlikeholdsopp-gavene omfatter. Det er derfor av avgjørende betydning at styringen med virksomheten er overordnet og langsiktig.

Størrelse og kompleksitet ved en utbygging og drift offshore er slik at uheldige virkninger ikke kan rettes opp i etterhånd, men må vurderes når et felt planlegges utbygd.

Dette gjelder muligheter for sekundærvirkosomhet som oppdrag til industrien, levering av varer og tjenester fra norsk næringsliv samt forhold i lokalmiljøet.

Et operatørselskap er et rent forretningsforetakende som ikke kan eller vil ha noe ansvar for de samfunnsmessige konsekvenser av sin virksomhet. Dette tilsier at virksomheten må styres langt sterkere enn tradisjonell norsk industri.

Den praksis som operatørselskapene har fulgt med hensyn til kontraktoppdrag viser dette. Statoil har imidlertid skilt seg ut positivt i forhold til de utenlandske oljeselskapene. I forhold til de utenlandske oljeselskapene er Statoil et meget lite selskap. I

stedet for å åpne adgang for nok et norsk selskap må Statoils posisjon styrkes og selskapet må utvikles ytterligere.

Prosjektering av utbyggingsoppgavene må være tilpasset norsk industristruktur, særlig vil aktivitet i den nordlige landsdelen betinge slike hensyn.

Hittil har man lagt lite vekt på disse forhold idet fokuseringen gjerne har gått på de ansattes lønnsforhold, mens de samfunnsmessige konsekvenser av manglende styring ikke har kommet fram.

I utgangspunktet er det ikke urimelig å forvente at ansatte i virksomheten i Nordsjøen vil måtte bli liggende høyt når det gjelder lønninger. Tradisjonelt har tilsvarende virksomhet i Norge alltid vært det. Det gjelder først og fremst anleggsvirksomhet og skipsfart. Skipsfarten har imidlertid fått subsidiert sine lønnskostnader ved skattebestemmelser. Offshore skjer ikke dette på faste anlegg og det fører til høye bruttolønninger.

Den økonomiske situasjon internasjonalt har ført til subsidiordninger i de fleste land som konkurrerer innen offshoresektoren. Dette har resultert i uoversiktlige reelle konkurranseforhold hva gjelder priser, lønninger og også faglig kompetanse.

Alle disse forhold må tas i betraktning når en feltutbygging skal iverksettes. Dersom man overser disse vil det uvegerlig føre til at Norge som sådan vil måtte komme dårligst ut. Norsk industri vil ellers stå i fare for å tape arbeidsoppdrag på et sviktende grunnlag.

Landsorganisasjonen ønsker ikke preferanseordninger for norske leveranser og arbeidsplasser, men man ønsker en realistisk holdning til hvordan disse spørsmål praktiseres innen EF-området og USA.

I alle fall kan det ikke godtas at det i praksis er operatørselskapene — som alle kun har en forretningsmessig eierandel av feltet — er den instans som styrer utviklingen gjennom interne vedtak.

Når det gjelder teknologi og utforming av installasjoner er det en realitet at norsk ekspertise ville kunne gjort dette bedre på et langt tidligere tidspunkt. Norsk industri og forskning ville kunne hatt en langt sterkere stilling om mulighetene var blitt utnyttet.

Det er derfor nødvendig å se på oljevirksomheten som et insitament til norsk industriutvikling, ikke bare som en sekundær- eller krisebeskjeftigelse for industri i omstillingsvanske-

ligheter. Skal dette være mulig må det satses på deltakelse i prosjektutvikling som er av konkurranseverdi på det internasjonale marked. Hittil har denne delen blitt styrt av de utenlandske oljeselskaper, mens vi har blitt tildelt tradisjonell sekundæraktivitet. Ved selv å overta styringen kan norsk industri få mulighet til langsiktig planlegging og satsing på høyteknologi. Behovet for innleid kapasitet ved utbygging kan således snues til å gjelde sekundæraktiviteter i stedet for at vi selv gjør dette i stor utstrekning i dag.

De utbyggingsprosjekter som ligger fram i tiden vil bli av slik størrelse og kompleksitet at planlegging og styring må styrkes vesentlig. Likeledes vil betydningen av de utvunnede ressurser bli vesentlig større enn hittil.

Med de ressurser av olje og gass som man i dag kan forvente forefinnes vil en måtte se på markedsleveranser i et annet lys enn hittil. Den avsetning man blir avhengig av for å kunne utvikle store funn vil måtte føre til betingelser for Norge som stabil leverandør i stor skala.

Dette vil også kunne føre til at det av driftsøkonomiske årsaker kan være vanskelig å prosjektere utbygging innenfor en absolutt grense på 90 mill. t.o.e. Denne grense bør derfor ikke være et politisk absolutt maksimumsnivå.

Det vises spesielt til at en kombinasjon av større enkeltfelt og utbygging av små marginalfelt kan bli problematisk dersom det foreligger et politisk vedtak uten fleksibilitet.

Målsettingen med utbygging må være jevn aktivitet og systemsetting, og en kombinasjon av utbygging av marginale, mindre og større felt må nyttes for å oppnå dette.

Imidlertid er det stor usikkerhet forbundet med utvinning av olje og gass. Prisutviklingen for nye feltutbygginger vil betinge meget høye leveransepriser og/eller meget store forekomster og sikker avsetning.

Den internasjonale politiske situasjon vil være vesentlig for olje- og gasspriser, ikke minst i et verdensmarked som i dag har overkapasitet og derav kunstig høye olje- og gasspriser. Det ideelle ville derfor være at det ble satt av fondsmidler til å utjevne variasjon i Statens inntekter som følge av store svingninger i produktpriser.»

*«Til Det Kongelige Olje- og energidepartement.
Utvalg til å utrede organiseringen av Statens deltakelse i petroleumsvirksomheten.*

NORSKE VARER OG TJENESTER I PETROLEUMSVIRKSOMHETEN

Det vises til departementets brev av 7. ds. angående ovenstående.

Sett på bakgrunn av den erklærte politiske målsetting om at oljevirkksomheten skal komme hele samfunnet til gode, vil spørsmålet om norske varer og tjenester i petroleumsvirksomheten være blant de viktigste spørsmål.

Landsorgansisasjonen er enig i hva som sies i notatet hva gjelder utviklingen av oppdrag til norsk industri i forbindelse med feltutbygginger fra og med Ekkofisk og fram til i dag. Det har i denne perioden vært en jevn opptrapping av andeler til Norge i en takt som relativt sett har vært maksimum av hva man har klart å absorbere.

I den senere tid har man imidlertid fått inn andre forhold som gjør at bildet har endret seg vesentlig. For det første har norsk leveranseindustri gjennom denne perioden utviklet større kompetanse til å påta seg stadig større oppdrag. For det andre har den samme industrien mistet store andeler av leveranser internasjonalt, hvilket stiller industrien overfor akuttbehov for nye oppdrag. En nøktern vurdering av denne industris muligheter til fornyelse finner man stort sett innenfor offshorevirksomheten.

Situasjonen er derfor nå at det innenfor verksted- og skipsverftindustrien må antas å eksistere både høy kompetanse og stor kapasitet i forhold til de oppdrag man må kunne forvente offshore.

Kompliserende faktorer i dette bildet er imidlertid flere forhold. For det første har man fått spørsmålet til konkurranse inn som et moment man har hatt store vanskeligheter med å finne løsninger på. For det andre er det gjennom de konsesjonsbestemmelser man i dag benytter meget vanskelig for industrien selv å foreta langtidsplanlegging ut fra en utvikling som forventes eller antas vil finne sted.

Når det gjelder konkurranseforhold som i hovedsak dreier seg om pris, står man overfor store problemer idet det internasjonalt i dag er en lang rekke kriseløsninger iverksatt på nasjonalt plan som er til dels uoversiktlige og utenfor gjeldende internasjonale bestemmelser. Dette sammenholdt med

manglende signaler om takten i feltutbygging og kunnskap til prosjekters størrelse vil gjøre det umulig for leveranseindustrien å foreta kostbare langtidsplanlegginger og nødvendig opparbeidelse av kompetanse og ressurser, som er absolutt nødvendig for å kunne påta seg oppgaver i forbindelse med framtidige store feltutbygginger av komplisert og til dels ny karakter.

Situasjonen i dag må således kort kunne karakteriseres ved at de potensielle muligheter som må antas å foreligge for norsk leverandørindustri i utviklingen av nye felt, sterkt kompliseres ved manglende langtidsplanlegging. Problemet forsterkes ytterligere i negativ retning ved at man bruker priskonkurransen elementet på en slik måte at man nærmest gir preferanse til utenlandsk subsidierte anbud.

Imidlertid er norsk oljevirksomhet mer enn oppdrag til norske leverandører kontra utenlandske. For et utenlandsk leverandørselskap dreier det seg kun om et oppdrag av en viss varighet. For norske leverandører dreier det seg derimot om å spre norsk oljevirksomhet til et nasjonalt engasjement i henhold til en politisk målsetting. Norsk oljevirksomhet er en ny industrigren i Norge og i den forstand forplikter det til å la virksomheten komme samfunnet til del. Dette kan bare gjøres ved at norsk industri får størst mulig andel slik at man får bygget opp denne industrien stabilt med de positive ringvirkninger dette vil gi lokalsamfunnene i Norge. Disse effekter vil være mulig å oppnå dersom leveranseindustrien skal ha en profil som består i korte hektiske oppdrag i et ujevnt tempo. Likeledes som det ovenfor er nevnt vil være umulig for industrien å utvikle nødvendig kompetanse og ressurser ved en slik utbyggingsprofil.

Det er således et absolutt behov at oljevirksomheten styres sterkt politisk for å oppnå de effekter man ønsker ved de erklærte politiske målsetninger. Dette betinger igjen at man må legge forholdene spesielt til rette for at det skal være norsk leveranseindustri som i hovedtyngde blir tilgodesett innenfor oljevirksomheten. Hvor denne styring først og fremst vil kunne finne sted, vil være innenfor konsesjonsbestemmelsene.

Med de konsesjonsbestemmelsene man i dag har, hva gjelder anbudsbestemmelsene, går ikke disse langt nok hva gjelder å legge forholdene til rette. De premissene oljeselskapene i dag legger til grunn for oppdrag er av en slik kompliserende art at det gjør det meget vanskelig for norsk industri å kunne delta.

Dette forhold er nevnt i punkt 5 i notatet. Landsorganisasjonen er av den oppfatning at det er absolutt nødvendig å endre den praksis man i dag tillater ved at de utenlandske selskaper legger angloamerikansk rettspraksis og forretningsdrift til grunn både ved kontraktutforming og i sin administrasjon. Konsekvensene av dette er at norsk industri stiller med handikap i en virksomhet som skal være norsk. Språkproblemene og konsekvensene av dette er så omfattende at det er all grunn til å behandle dette spesielt.

Det bør fra myndighetenes side gjøres oppmerksom på disse forhold i forbindelse med de forhandlinger som føres mellom MVL og NIFO om standardvilkår i offshor kontrakter.

Landsorganisasjonen er således ikke enig i at man svekker formuleringen i § 54 i 72-resolusjonen i forhold til den tekst man har i dag. Tvert imot er vi av den oppfatning at de intensjoner som er nedfelt i dagens formulering bør utdypes slik at det i praksis er mulig å oppfylle intensjonene.

Landsorganisasjonen tar for øvrig sikte på å drøfte disse hovedspørsmål nærmere i et forestående møte med utvalget.»

LOs SKATTEUTVALG

Skatteutvalget har i 1982 holdt seks møter og dessuten hatt ett fellesmøte med DNAs skatteutvalg. I fortsettelsen er det tatt sikte på at de to utvalgene skal ha møter sammen.

Utvalget har i 1982 hatt følgende sammensetning:

Tor Halvorsen, formann, Øistein Gulbrandsen, Ragnhild M. Hagen, Arne Grøttum, Odd Isaksen, Arve Naalsund, John Steine, Nils Totland, Roar Wilhelmsen og Stein Reegård, sekretær.

Mesteparten av utvalgets arbeid har vært viet dets hovedoppgave: Å foreta en vurdering av skattesystemet med sikte på gjennomgripende endringer.

Den viktigste enkeltsaken til behandling var forberedelsen av LOs uttalelse om skatteleggingen av naturalytelser, NOU 1981:48. Denne er omtalt under eget avsnitt i beretningen.

LOs UNGDOMSUTVALG

var ved utgangen av året sammensatt slik:

Formann Ole Knapp, LO, Solveig Torsvik, AUF, Jan Olav Håven, AUF, Lisbeth Halvorsen, Norsk Kommuneforbund, Harry Jørgensen, Norsk Jern og Metallarbeiderforbund, Magne Thorvaldsen, Statstjenestemannskartellet, Borgar Aasterud,

Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Grethe Fosli, Handel og Kontor i Norge, Liv Undheim, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Brit Bakken, Hotell og Restaurantarbeiderforbundet, Jan Aaboen og Rolf Kristian Larsen, Arbeidernes Opplysningsforbund, Truls Gerhardsen, Framfylkingen, Asbjørn Kristoffersen, Det norske Arbeiderparti. Sekretærer: Ingunn Olsen og Jan Lajord, LO.

I 1982 har utvalget hatt fem møter. Det er blitt utarbeidet nytt mandat for utvalget i perioden, som er vedtatt av LOs sekretariat.

I en avslutning av forrige beretningsperiode hadde man utarbeidet et debattopplegg som ble sendt fylkesutvalgene til behandling i januar måned. Debattopplegget la opp til forslag om de framtidige arbeidsoppgaver i fire punkter. Henholdsvis: møte med ungdomskontaktene, Faglig ungdomsskole, oppfølgingsaktiviteter og faglig ungdomssamling. Dette dannet igjen grunnlaget for diskusjon på landskonferansen den 2.—4. juni, før det ble vedtatt av utvalget sentralt i august. De framtidige arbeidsoppgaver er presentert for alle LOs tilsluttede forbund. I denne forbindelse ble det avsatt økonomiske midler til å trekke inn organisasjoner til høring om de framtidige arbeidsoppgavene i alle fylkene. Dette tilsier at første halvår av 1982 i vesentlig grad var rettet inn mot styrking av eget organisasjonsarbeid i utvalgene, for igjen å få en lik struktur på det faglige ungdomsarbeidet i hele landet.

LOs Ungdomsutvalg har i perioden prioritert å arbeide organisatorisk ved å få ungdomskontakter i alle forbundene. Ungdomskontaktene har igjen vært i møte med utvalget for utveksling av erfaring med det framtidige faglige ungdomsarbeidet.

Fylkesutvalgene har i perioden arbeidet med å få ungdomskontakter i avdelings- og fagforeningsstyrene for å kunne koordinere det faglige ungdomsarbeidet i fylkene. LOs Ungdomsutvalg har overført økonomiske midler til fylkesutvalgene i forbindelse med de framtidige arbeidsoppgaver i 1982.

LOs Ungdomsutvalgs arbeid har vært mangeartet, slik at det i perioden ble nedsatt en fast arbeidsgruppe bestående av seks medlemmer. Utvalgene har vedtatt en rammeplan for perioden 1982—85 som utover de fire aktivitetsområder som nevnt ovenfor skal arbeide videre med: ungdom og arbeidsløshet, en studiering blant fagorganiserte ungdommer under 25 år, faglig ungdomsleir, jobbpatruljer «fagbevegelsens som-

merpatrulje», som hovedpunkter. Det internasjonale faglige ungdomsarbeid er sterkt opp-prioritert i perioden. Det vises til eget avsnitt om internasjonalt ungdomsarbeid i beretningen.

Ungdomsutvalget har deltatt i faglig ungdomsforum 16.—18. juni ved Hola folkehøyskole i Sverige, for å utveksle erfaringer om det faglige ungdomsarbeidet mellom de to land.

Som tidligere år, har kursvirksomheten vært drevet i form av helge/ukekurs. Det har dessuten vært holdt en rekke dag- og kveldskonferanser i fylkesutvalgets regi. LOs Ungdomsutvalg har deltatt i en rekke arbeidsmarkedskonferanser på tema Lærlingeloven.

Studie- og opplysningsarbeid

LOs Ungdomsutvalg har i 1982 holdt fem ukeskurs for kursledere til faglig ungdomsskole med til sammen 67 deltakere. Utvalget har utarbeidet «Faglig ungdomsskole», som er et tre dagers

kursopplegg hvor det blir lagt vekt på å presentere lokalt fagforeningsarbeid. Kurset inneholder konkret en kort organisatorisk innføring i hva fagbevegelsen er, samt innføring i arbeiderbevegelsens historie og faglig/politisk samarbeid. Detaljert innhold bestemmes av fylkesutvalgene, og tilpasses forutsetningene og behovene.

LOs Ungdomsutvalg sammen med fylkesutvalgene har avholdt en rekke kvelds- og dagskonferanser sammen med de stedlige faglige samorganisasjonene på tema ungdom og arbeidsløshet.

I tiden 2.—4. juni arrangerte LOs Ungdomsutvalg en landskonferanse på LO-skolen Sørmarka. Representanter for alle fylkesutvalgene deltok, til sammen 62 deltakere. Konferansens tema var de framtidige arbeidsoppgaver for fylkesutvalgene. Landskonferansens syn ble lagt til grunn for vedtak i LOs ungdomsutvalg i august.

I samarbeid med fagbevegelsens reisebyrå Norsk Folkeferie, markedsfører LOs Ungdomsutvalg et tilbud om billige reiser og opphold i utlandet til fagorganisert ungdom. Tilbudet går ut til avdelinger og fagforeninger med navnet «LOs ungdomsreiser».

Materiell og brosjyrer

LOs Ungdomsutvalg har i 1982 utarbeidet materiell i forbindelse med arbeidsoppgavene i fylkesutvalgene. LOs Ungdomsutvalg har kjøpt copyright'en til egne illustrasjoner som skal benyttes til all materiellutvikling i tiden framover.

Samarbeid med AUF og Framfylkingen

Kontakten med AUF og Framfylkingen har vært god. Gjennom LOs ungdomsutvalg i fylkene har samarbeidet utviklet seg positivt også på distriktsplan. LOs ungdomssekretær er medlem i Faglig utvalg og Internasjonalt utvalg i AUF.

Statens Ungdomsråd — STUI

LOs Ungdomsutvalg har i perioden fått et godt samarbeid med STUI. Jan Lajord og Ingunn Olsen deltok som LOs Ungdomsutvalgs representanter ved kurs for ansatte og sentrale tillitsvalgte i organisasjonene, arrangert av STUI på Hadeland Turisthotell, Gran, i tiden 29. november til 3. desember.

Folk og Forsvar

På konferansene «Ungdom og Forsvaret» har vi vært representert på følgende steder:

Harstad, 16.—17. mars, 4 representanter.

Skien, 20.—21. april, 5 representanter.

Kongsberg, 16.—17. november, 3 representanter.

Folkets Hus Landsforbund

Styret i Folkets Hus Landsforbund har i beretningsperioden hatt følgende sammensetning:

LO-oppnevnte:

Svein-Erik Oxholm (formann)

Liv Buck

John Stene

Odd Isaksen

Vararepresentanter:

Ole Knapp

Leif Haraldseth

Sverre Kortvedt

Walter Kolstad

Landsmøtevalgte:

Egil Nilsen (nestformann)

Otto Olsen

Kåre W. Larsen

Vararepresentanter:

Magne Mælumshagen

Marthon Helgevold

Arvid Lundquist

1. vararepresentant for de landsmøtevalgte, Magne Mælumshagen, har vært fast styrerepresentant, og Folkets Hussekretær Gunnar Andersen har vært styrets sekretær og daglig leder av Landsforbundets administrasjon, som i tillegg har

bestått av Helene Halvorsen (til 1. september 1982) og Berit Martinussen (fra 1. september 1982).

I samsvar med gjeldende vedtekter yter Landsforbundet konsulenttjenester overfor sine medlemsorganisasjoner innenfor ulike fagfelt. I beretningsperioden har Landsforbundet samarbeidet med følgende konsulenter:

Juridisk konsulent: LOs juridiske kontor.

Byggteknisk konsulent: Arkitekt Ulf Colbjørnsen.

Regnskapskonsulent: Adjunkt Oddvar Martinsen.

Landsforbundets virksomhet.

I løpet av 1982 er det avviklet i alt 6 styremøter, hvor til sammen 98 saker har vært forelagt til behandling. I forhold til 1981 er dette en reduksjon i saksmengden på i alt 30 saker, men likevel en økning i sammenlikning med 1980.

Som tidligere dreier omkring halvparten av sakene seg om saksforhold i tilknytning til Folkets Hus Fond, som det for øvrig blir redegjort for i egen beretning. Medlemstallet i Landsforbundet har i perioden økt med ett — 1 — medlem, slik at det totale medlemstall pr. utgangen av 1982 ligger på 284. Det er dessuten foretatt 2 interne medlemsoverføringer.

Folkets Hus-sekretæren har i årets løp deltatt på i alt 76 møter, konferanser og befaringer, som er 21 tjenesteoppdrag mindre enn fjoråret.

Landsforbundets samlede virksomhet i 1982 ble i hovedsak preget av en betydelig konferanseaktivitet, med avvikling av både landskonferanse og distriktskonferanser.

1. Landskonferansen på Dombås ble avviklet i tiden 19.—23. mai 1982. Det møtte i alt 162 representanter og innbudte gjester både fra inn- og utland.

Det er 33 deltakere flere enn ved forrige landskonferanse, og det høyeste deltakerantall noensinne på Landsforbundets landskonferanser.

Programmet for landskonferansen på Dombås var preget av to hovedavsnitt, nemlig kultur og drift/økonomi.

Til å belyse de enkelte avsnitt var det invitert foredragsholdere fra Folkets Hus Riksorganisasjon i Sverige, Kultur- og Vitenskapsdepartementet og fra Arbeiderbevegelsens Arkiv.

Konferansen ble som tidligere gitt økonomisk støtte fra Norsk Kulturråd og LOs kulturutvalg.

2. Distriktskonferansene ble avvirket etter følgende opplegg:
 1. Nord-Norge i Bodø, 30. september og 1. oktober.
 2. Østfold i Sarpsborg, 29. og 30. oktober.
 3. Rogaland/Vestlandet i Stavanger, 26. og 27. november.
 4. Oslo/Akershus i Oslo, 10. og 11. desember.

Gjenstående konferanser skal avvikles i løpet av 1. halvår 1983.

Distriktskonferansene er denne gang lagt opp som arbeidskonferanser med undervisning og skolering i temaet drift og økonomi, med utgangspunkt i regnskapskurset «Sans for økonomi».

Undervisningslederen har vært adjunkt Oddvar Martinsen, som også har produsert regnskapskurset.

3. Arbeidet med å utvikle faglige studiesentra i våre Folkets Hus/Samfunnshus har gitt 2 nye sentra i 1982, slik at det i alt nå er etablert 67 faglige studiesentra rundt omkring i vårt land.

Til utstyr og inventar ble det bevilget 106 473 kroner, slik at det totalt hittil er bevilget 2 594 550 kroner.

Med bakgrunn i den generelle økonomiske situasjon, og med betydelige økonomiske driftsproblemer i enkelte av de sentra som er etablert, vil en fortsatt utvikling av faglige studiesentra utstå inntil videre.

4. Folkets Hus Landsforbund har i løpet av året mottatt melding om en rekke bevilgninger til våre medlemsorganisasjoner fra fylker, kommuner og bedrifter. Til sammen utgjør det et beløp, stort 7 318 550 kroner, som er en betydelig økning i forhold til fjoråret da beløpet var 2 489 000 kroner. I prosent utgjør økningen nærmere 300 prosent.

Pengene er som tidligere gitt i form av direkte tilskott, rente- og avdragsfrie lån og garantier for lån.

Følgende oversikt viser de offentlige bevilgninger til våre medlemsorganisasjoner i perioden 1972/82:

1972/75.....	kr. 8 598 000,—
1975/78.....	» 35 823 000,—
1978/82.....	» 38 909 000,—

Til sammen..... kr. 83 330 000,—

Sammen med rimelige lån fra Folkets Hus Fond har disse store bevilgninger muliggjort en omfattende rehabilitering

av over halvparten av de anlegg som eies og drives av våre medlemsorganisasjoner.

5. Folkets Hus Landsforbund har i løpet av 1982 vært invitert og har deltatt på følgende arrangement i inn- og utland:

Folkeferies studietur: 3.—5. februar.

AOFs årsmøte: 4. juni.

Folkeferies årsmøte: 24. juni.

FHRs Folkets Hus-dager: 4.—8. august.

FHRs 50 års-jubileum: 16. oktober.

Bodø Folkets Hus 50 års-jubileum: 4. desember.

Oslo Folkets Hus 75 års-jubileum: 8. desember.

Folkets Hus Fond

Folkets Hus Landsforbund har i beretningsperioden mottatt og behandlet i alt 23 søknader om lån i Folkets Hus Fond. I forhold til fjoråret er dette en nedgang på 11 søknader.

Av søknadene ble 21 innvilget med omsøkt beløp, 1 innvilget med redusert beløp, mens behandlingen av 1 søknad ble utsatt.

Det totale utlånsbeløp i 1982 var 4 750 000 kroner som er 481 000 kroner mindre enn året før.

I tillegg har styret i Folkets Hus Landsforbund mottatt og behandlet følgende søknader:

1 søknad om garantistillelse.

1 søknad om prioritetsfravikelse.

3 søknader om avdragsutsettelse.

3 søknader om rente- og avdragsutsettelse.

Når det gjelder søknader om rente- og avdragsutsettelse er dette bare halvparten av fjorårets søknadsmasse, noe som bør registreres som en positiv trend.

Videre har Landsforbundet mottatt og behandlet én søknad om ettergivelse av gjeld på 4823 kroner hvor halvparten av restgjelden ble ettergitt med beløp 2412 kroner.

Følgende oversikt viser antall lån og innvilgede beløp i perioden 1972/82:

År	Antall	Beløp
1972	10	kr. 2 030 000,—
1973	20	» 3 417 250,—
1974	13	» 3 444 275,—
1975	16	» 3 138 321,—
1976	22	» 4 014 000,—
1977	26	» 2 953 000,—
1978	27	» 3 251 000,—
1979	16	» 3 035 000,—
1980	18	» 3 195 000,—
1981	31	» 5 231 000,—
1982	22	» 4 750 000,—

Med siktemål å få til en best mulig forvaltning og disponering av de fondsmidler som til enhver tid står til rådighet, besluttet Landsforbundet å foreta en rundspørring blant sine medlemsorganisasjoner om det aktuelle lånebehov i perioden 1982/83.

Rundspørringen viste at 28 av Landsforbundets 284 registrerte medlemmer hadde et aktuelt lånebehov i nevnte 2-årsperiode på 40 357 000 kroner.

I tillegg er Landsforbundet kjent med at det blant medlemsorganisasjonene sysles med planer om nybygg/utbygging på sikt med kapitalbehov på 130 mill. kroner.

Med samme målsetting om en bedre forvaltning av fondsmidlene ble renten på lån fra Folkets Hus Fond oppjustert med virkning fra 31. mai 1982. Justeringen omfatter både nye og gamle lån.

Elektronisk databehandling (EDB)

Fagbevegelsens EDB-Interessentskap betjener i dag 15 forbund med i alt 620 000 medlemmer, AOF, Norsk Folkehjelp og LO. Hovedoppgavene er å drive rasjonell behandling av kartoteker, kontingentsystemer, adressering og bedriftsoversikter, samt vurdering av kontortekniske hjelpemidler så som skjermterminaler og tekstbehandling.

Interessentskapet er åpent for alle forbund. EDB-avdelingen står for det daglige arbeid. Avdelingen er delt i to, en registreringsgruppe med 5 ansatte og en systemgruppe med 7 ansatte. Det ble i 1982 ansatt 3 nye medarbeidere på systemsiden.

Interessentskapet samarbeider med Samvirke Forsikring om to datamaskiner av typen IBM 4341 og 4331. I 1982 flyttet EDB-

avdelingen til 9. etg. i Folkets Hus, og installerte der en ny datamaskin fra Norsk Data A.S. (ND100). Alle disse maskinene er knyttet sammen ved hjelp av telenettet.

EDB-avdelingen gikk inn på en del nye arbeidsområder i 1982. Det gjelder i første rekke tekstbehandling hvor det totalt ble utplassert ca. 20 terminaler tilknyttet den nye Norsk Data-maskinen. I tillegg er det arbeidet mye med et regnskaps- og lønssystem over de samme skjermterminaler. Når det gjelder utvikling av skjermterminalbaserte systemer ble det i 1982 arbeidet med kartoteksystemene, Lavlønnsfondet og AOF.

Brukere.

EDB-interessentskapet har følgende medlemmer:

Landsorganisasjonen i Norge.
Norsk Arbeidsmandsforbund.
Bekledningsarbeiderforbundet.
Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.
Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.
Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.
Norsk Grafisk Forbund.
Handel og Kontor i Norge.
Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.
Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.
Norsk Kommuneforbund.
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.
Norsk Papirindustriarbeiderforbund.
Norsk Tjenestemannslag.
Skolenes Landsforbund.
Arbeidernes Opplysningsforbund.
Norsk Folkehjelp.

Styret.

Svein-Erik Oxholm, formann, LO.
Storm Lundberg, Handel og Kontor i Norge.
John Stene, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.
Harry Jørgensen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.
Sverre Andresen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund.
Randi Moe, Norsk Kommuneforbund.
Alf Engebretsen, Ansattes representant.

Varamedlemmer har vært Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag, og Jan Aaboen, AOF.

Distriktskontorene

ØSTFOLD

Distriktssekretær: Rolf-Thore Hildebrandt.

Organisasjonsoversikt:

I kontorets arbeidsområde var det pr. 31. desember 1981 8 samorganisasjoner med til sammen 50 561 medlemmer, fordelt på 215 fagforeninger/grupper.

Pr. 31. desember 1982 er det 8 samorganisasjoner, 217 fagforeninger/grupper, og et medlemstall på 48 400.

Endringer i foreningene:

Hobøl Skog- og Landarbeiderforening.

Rakkestad Skog- og Landarbeiderforening.

Fredrikstad Musikerforening var falt ut i rapporten for 1981.

Askim Sag/Høvleriarbeiderforening gått inn i Askim Bygningsindustriarbeiderforening.

Tune kommunale Tjenestemannslag gått inn i Tune kommunale forening. — Foreningen har skiftet navn til Tune kommunale fagforening.

Avd. 73, Bryggeriarbeidernes forening, Halden, gått inn i NNN, avd. Sarpsborg.

Askim Vask- og rengjøringsarbeiderforening, gått inn i Hobøl kommunale forening.

Utgåtte foreninger:

Konfeksjonsarbeidernes forening, Moss, opphørt. Medlemmene gått direkte inn i forbundet.

Nye foreninger:

Sarpsborgdistriktets lærerlag av Skolenes Landsforbund. Stiftet 30. april 1982.

Norsk Barnevernpedagogforbund, avd. Østfold.

Indre Østfold avd. av Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet. Stiftet 25. november 1982.

Skolenes Landsforbund, Fredrikstad avd. Stiftet 22. april 1982.

Rygge Kjemiske Arbeiderforening, avd. 167.

Skolenes Landsforbund, avd. Moss.

Møter:

Tilsynsutvalget har i 1982 hatt 6 møter og behandlet 28 saker.

Møter i LOs samarbeidsorgan for Østfold:

Det har vært arrangert 2 ordinære fylkeskonferanser og 1 ekstraordinær fylkeskonferanse i LOs samarbeidsorgan for Østfold.

Følgende saker har vært til behandling:

Den aktuelle faglige situasjon. — Skole/arbeidsliv. — Bedriftshelsetjeneste. — Organisasjonsaktivitet «80-åra — mulighetenes ti-år». — Arbeidsmarkeds-, selssetnings- og industripolitikk. — Boligpolitikk. — Internasjonalt faglig arbeid. — Arbeidsprogram for LOs lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling. Samt en rekke forskjellige fylkeskommunale saker.

Den ekstraordinære fylkeskonferansen behandlet fylkesrådmannens forslag til budsjett for Østfold fylkeskommune for 1983.

Innledere på fylkeskonferansene har vært:

Jan Balstad, Kay Olav Winther, Børre Pettersen, Thorvald Stoltenberg, Jacob Coll-Simonsen og Kolbjørn Herje fra Fylkesarbeidskontoret i Østfold, Oddvar Olsen fra Østfold Arbeiderparti, samt distriktssekretæren.

Andre fylkesmøter:

Det har vært gjennomført en konferanse for formenn og kasserere i samorganisasjonene, hvor samorganisasjonenes økonomi, kontingentrutiner osv. ble gjennomgått.

Innleder var Svein-Erik Oxholm.

Det har vært arrangert 2 konferanser for samorganisasjonenes formenn samt AOFs undervisningsledere, for gjennomgang av organisasjonsaktivitet i fagbevegelsen «Mulighetenes ti-år», og oppsøkende virksomhet for kartlegging av organisasjonsvirksomhet og tilslutning.

Spesielle tiltak:

I forbindelse med den stadig vanskeligere sysselsettingssituasjonen og den økende arbeidsledighet ble det i november gjennomført en «Østfoldstafett mot arbeidsløshet».

Denne besto i et opprop til Regjeringen som samtlige fagforeninger i fylket undertegnet.

Denne fulgte aksjonen «De arbeidsløses tog» som Halden faglige samorganisasjon arrangerte.

Streiker:

Under transportarbeiderstreiken sto kontoret til disposisjon for transportarbeiderforeningene i fylket. Streikevakter og aksjoner ble samordnet gjennom distriktskontoret.

Det samme gjaldt for NNNs streik i konserverindustrien.

I forbindelse med nedlegging av Rayonullfabrikken ved Borregaard A/S ble det organisert en politisk streik mot Regjeringen, med god oppslutning.

Den politiske streiken mot Regjeringens forslag til statsbudsjett fikk også meget god oppslutning.

Møter i samorganisasjonene:

Distriktssekretæren har deltatt i 62 møter i samorganisasjonenes styrer, komitéer, felles fagforeningsstyremøter, fellesmøter og årsmøter.

Følgende saker har vært behandlet spesielt:

Polen-aksjon. El Salvador-aksjon. Arbeidsmarkeds-, sysselsettingspolitikken. Helsetjenester i Østfold. Skole/arbeidsliv. Tiltak mot arbeidsløshet. Organisasjonsaktiviteter «Mulighetenes ti-år». Boligpolitikk. Egenbetaling ved helseinstitusjoner og skoler. Voksenopplæring. Forsikring. Folke Ferie.

Flere samorganisasjoner gjennomførte i 1982 planleggingskonferanser hvor det ble utarbeidet egne arbeidsprogram.

Sarpsborg og Omegns faglige samorganisasjon gjennomførte en kulturuke i forbindelse med markering av 70 års-jubiléet.

Møter i fagforeningene:

Distriktssekretæren har deltatt i 35 møter i ulike fagforeninger og bedrifts-

klubber tilsluttet HRAF, HK, NPF, NFATF, NJ&MF, NGF, BAF, NKF, Skolenes Landsforbund og Lokomotivmandsforbundet.

Møtene har behandlet forskjellige organisasjonssaker og/eller tvistesaker og sysselsettingsspørsmål.

Tvistesaker:

Distriktssekretæren har deltatt i 6 forhandlingsmøter hvorav 1 mellom LO/ N.A.F. vedrørende forskjellige tvistesaker.

Studie — opplysningsarbeidet:

Distriktssekretæren har forelest 50 dager på forskjellige kurs for LO — AOF — Norsk Postforbund — samorganisasjoner — Grafisk — NOSO — Arbeidsformidlingens Etatskole — Yrkesorienterende programmer for ungdom og kvinner, arrangert av Arbeidsformidlingen — Institutt for journalistikk — St. Olav videregående skole — Greåker videregående skole — Borgvold videregående skole — Kursdag for lærere i de videregående skoler i Østfold — Tindlund ungdomsskole — Kruseløkka ungdomsskole — Østfold Sykepleierskole — Østfold Ingeniørhøgskole.

Det har vært forelest om følgende:

LOs oppbygging og virksomhet. Samorganisasjonens arbeidsoppgaver. Hovedavtalen. Organisasjonskunnskap. Arbeiderbevegelsens historie. Informasjonsarbeid. Sammenheng mellom arbeidsløshet og helse.

Utvalg på fylkesplan:

LOs lokale utvalg for familiepolitikk-likestilling har i 1982 hatt 4 møter, samt gjennomført et familiekurs med 26 deltakere.

Utvalget har i 1982 utarbeidet et nytt arbeidsprogram.

LOs Ungdomsutvalg i Østfold har i 1982 hatt 4 møter. Det er gjennomført 1 ungdomskurs og en ungdomskonsert i forbindelse med jubileet til Sarpsborg og Omegns faglige samorganisasjon.

Ungdomsutvalget har utarbeidet eget handlingsprogram for virksomheten.

Andre møter:

Distriktssekretæren har i 1982 representert kontoret på i alt 107 møter i:

LOs Arbeidsmiljøutvalg. LOs vedtektskomité for samorganisasjonene. Forbund. AOF. AOF-foreninger. ØAP. ØAPs faglig/politiske utvalg. Andre utvalg i ØAP. N.A.F. Sarpsborg Arbeiderblad. Oscar Torp Heimens styre. Folkets Hus, Sarpsborg. Folke Ferie. Arbeiderlag. AUF. Halden Høyre. Det regionale høgskolestyret for Østfold. Østfold fylkes arbeids- og tiltaksnemnd. Distriktenes arbeidskontorer, stortingsrepresentanter og representanter fra Industridepartementet og Kommunal- og arbeidsdepartementet. Distriktssekretærkonferanser og forskjellige andre møter i LO.

Representasjon:

Distriktssekretæren har i 1982 representert LO på landsmøtet i Norsk Bonde- og Småbrukarlag og representert kontoret på årsmøtet i ABF i Bohus og Älvsborgs län.

Nyorganisering:

Kontoret har organisert 70 medlemmer til NKF, HK, NBIF, NNN, NFATF, HRAF, NJ&MF, NSLF, samt gitt råd og veiledning til fagforeninger og bedrifts-klubber i forskjellige saker.

Reisedager:

Distriktssekretæren har i 1982 hatt 182 reisedager.

OSLO OG AKERSHUS

Distriktssekretær: Øivind Hvattum.

Organisasjonsoversikt:

I distriktskontorets arbeidsområde er det pr. 1. januar 1982 479 fagforeninger, med til sammen 163 700 medlemmer.

Fordelingen er følgende:

Akershus har 222 fagforeninger med 29 200 medlemmer.

Oslo har 257 fagforeninger med 134 500 medlemmer.

Det var pr. 31. desember 1982 i alt 10 lokale faglige samorganisasjoner.

Oslo faglige samorganisasjon har fastlønnert sekretær og det vises til eget avsnitt i beretningen om deres virksomhet.

Møter i samorganisasjonene og fagforeningene:

Distriktssekretæren har deltatt i 39 møter i samorganisasjonene, dvs. styremøter, felles fagforeningsstyremøter, representantskapsmøter og årsmøter.

Sekretæren har innledet på en rekke av disse møtene, om aktuelle emner og orientert om LOs virksomhet.

Sekretæren har innledet på medlemsmøter i 12 fagforeninger.

Faglig/politisk virksomhet:

Sekretæren har deltatt i 49 møter av faglig/politisk karakter. Det har vært nedlagt et betydelig arbeid for å ruste opp de lokale faglig/politiske utvalgene i Akershus.

Andre møter:

Sekretæren har deltatt i 52 andre møter, bl.a. LOs representantskap, tilsynsutvalget, sekretærkonferanser, kommunale arbeidervernnemnder, utvalget for utbyggingssaker i Akershus, utvalget til å vurdere Arbeidstilsynets distriktsstyrer og kommunale arbeidervernnemnder, Arbeidstilsynets distriktsstyre for 1. distrikt, STI, Næringsutvalget i Akershus og møter i Oslo og Akershus Håndverks- og Industriforening.

Opplysningsarbeidet:

Sekretæren har hatt 19 forelesninger på ukeskurs, helgekurs og kveldskurs, arrangert av forbundene, AOF, samorganisasjonene og fagforeningene. Det er videre gitt orientering om fagbevegelsen på 7 ungdomsskoler og 11 videregående skoler.

Distriktskontoret har, i samarbeid med AOF og fylkespartiet, arrangert helgekurs og informasjonskonferanser om aktuelle emner.

LOs samarbeidsorganer:

Det har i perioden vært virksomhet i begge fylkers ungdomsutvalg og familiepolitiske utvalg.

Det er i perioden avviklet 2 faglige fylkeskonferanser og 3 informasjonskonferanser.

Tvister:

Distriktskontoret har medvirket i 7 forhandlingsmøter om lokale tvister, opprettelse av overenskomster og bedriftsnedleggelse.

OSLO FAGLIGE SAMORGANISASJON

Samorganisasjonens formann er for tiden Ivar Ødegaard, Jernbaneforbundet. Nestformann er Annar Lille-Mæhlum, Postorganisasjonen, og fastlønnet sekretær er Arne Jensen, Sjømannsforbundet.

Styret har holdt 10 møter. Arbeidsutvalget så ofte det har vært nødvendig. Det er arrangert 10 representantskapsmøter. Noen av disse har vært «åpne». Emner har vært: Datateknologi og sysselsetting. — 1. mai. — Årsmøte. — Fred, nedrustning, sikkerhet. Inntektsfordeling og tariffpolitikk — Søkelys på industrisyssettingen. — Statsbudsjettet. — Oslo-budsjettet. — Åpningstider i varehandelen. Det gjennomsnittlige frammøtet til disse møtene har vært 103.

Det er vedtatt uttalelser om: Boligpolitikk. — Atomvåpenfri sone. — Transportarbeiderstreiken. — Industripolitikken. — Vinmonopolstreiken. — Den polske fagorganisasjonen Solidaritet. — Statsbudsjettet. — Skolepolitikk. — Byggegrensen. — Oslo-budsjettet.

Samorganisasjonen er representert i følgende offentlige utvalg: Arbeidervernnemnda. — Arbeids- og tiltaksnemnda. — Inntaksnemnda for de videregående skoler. — Heimevernets distriktsråd. — Næringsutvalget. — Oslo Næringselskap (aksjonær). — Statens Arbeidstilsyn. — Yrkesopplæringsnemnda — yrkesutvalg og prøvenemnder. — Arbeidsretten. — Diverse styrer og råd i arbeiderbevegelsen og i solidaritetsorganisasjoner.

1. mai ble arrangert av Samorganisasjonen. Etter innbydelse deltok OAP, SV og NKP samt ungdomsorganisasjonene og Framfylkingen. Demonstrasjonen samlet ca. 5000 mennesker. Hovedtaler for dagen var DNAs formann Gro Harlem Brundtland.

160 fagforeninger med til sammen ca. 125 000 medlemmer er medlem av Samorganisasjonen.

Den utadvendte virksomheten ble trappet opp i 1982. Det viktigste var «aksjonsuka for bevaring av industriarbeidsplassene i Oslo». — En times politisk streik 21. juni i protest mot nedleggelsen av støperiet til Jøtul. — To-punkt-demonstrasjoner i samme forbindelse. — Internasjonal solidaritetsdag for Solidaritet i Polen med utemøter og demonstrasjonstog. Tale ved LOs formann.

For å dekke utgiftene til disse arrangementene ble det nødvendig å skrive ut en ekstrakontingent på 1 krone — en — pr. medlem. Til dekning av kostnadene til brosjyre «Søkelys på industrisyssettingen» har LO bevilget 30 000 kroner.

Nordisk Hovedstadskonferanse ble denne gang holdt i Stockholm i mai måned. Emner: Økonomi og energispørsmål. — Framtiden for Stockholm. — Rapporter fra hovedstadene.

HEDMARK

Distriktssekretær: Gunnar Pettersen.

Organisasjonsoversikt:

I distriktskontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1982 18 lokale faglige samorganisasjoner som omfattet 381 lokale fagforeninger og 18 fylkesvise fagforeninger. Disse hadde til sammen 36 684 medlemmer.

Tallene pr. 31. desember 1982 var følgende: 18 lokale faglige samorganisasjoner som omfattet 381 lokale fagforeninger, og 18 fylkesvise fagforeninger med et samlet medlemstall på 36 649.

Møter:

Distriktskontorets tilsynsutvalg som består av: Arne Trønnes, formann, Olav Olsen og Anne Marit Pettersen, har i perioden hatt 6 møter. Sekretæren har i perioden hatt 15 kontordager i Kongsvinger.

Sekretæren har i perioden deltatt i følgende virksomheter ut over tilsynsutvalgsmøtene og kontordagene eller møter forbundet med disse i Kongsvinger:

23 møter i samorganisasjonene, 20 møter i fagforeninger/klubber, 16 agitasjons/informasjonsmøter, 18 faglig/politiske møter, 54 andre møter/konferanser/seminar, 4 stabsmøter. For fastlønte tillitsmenn.

Faglig/politisk virksomhet:

Distriktssekretæren har i samarbeid med FPU klarlagt og gjennomført en temakonferanse for tillitsvalgte i bygningsindustrien.

Hovedtemaer var kontraktørvirksomheten og korte byggetider. Søkelyset på disse forhold innenfor bransjen har resultert i at det er nedsatt et utvalg som skal se nærmere på disse forhold.

Det er videre planlagt å følge opp også i 1983 med slike konferanser. Og foreløpig tar en sikte på å avvikle to slike.

Tvister:

Distriktskontoret har vært engasjert i 7 tvistesaker i perioden. Disse er oversendt det enkelte forbund til behandling, hvorav 2 er behandlet av LOs juridiske kontor.

Videre har kontoret medvirket til opprettelse av en lokal avtale innenfor kjemisk industri. Kontoret har bistått 28 arbeidstakere i forbindelse med konkurs i Hamar

For øvrig har kontoret bistått tillitsmenn og enkeltmedlemmer i en lang rekke saker ut over direkte tvistesaker i en lang rekke organisasjons- og fortolknings-spørsmål.

Transportarbeiderstreiken og streiken i NNN/konserves har i stor grad lagt beslag på kontorets arbeidskapasitet våren 1982.

En samarbeidskonferanse ble avviklet i september. Følgende temaer var oppe til behandling:

Sysselsettingssituasjonen generelt, og Hedmark spesielt. Den boligpolitiske situasjon. Den aktuelle faglige situasjon. Faglig/politisk samarbeid. Diverse fylkeskommunale saker.

LOs ungdomsutvalg:

Utvalget har i perioden bestått av: Gunnar Pettersen, formann, Thor Arne Bjørgeli, Even Seberg, Lothar Littmann, Arvid Libak, Dag Arne Syverinsen, Kristin Houmb og Jens Søsveen.

Ungdomsutvalget har i perioden avviklet 4 møter. Videre har det vært avviklet et fordypningskurs i FUS-opplegget sammen med ungdomsutvalget i Oppland. I desember ble det avviklet en planleggingskonferanse for aktiviteten i 1983 hvor også arbeidsformen for utvalget ble fastlagt.

LOs utvalg for familiepolitikk, likestilling og likeverd:

Utvalget har i perioden bestått av: Anni Marit Fadnes, formann, Gunnar Pettersen, Even Østlund, Aud Juliussen, Sigbjørn Johnsen og Elin M. Struperud.

Utvalget har i perioden avviklet 8 ordinære møter hvor 6 forskjellige saker/temaer har vært behandlet. Videre har det vært avviklet et familiekurs med 57

deltakere i oktober. Et planleggingsmøte ble avviklet i november hvor aktiviteten og møteformen i 1983 ble fastlagt.

Opplysningsarbeid:

Distriktssekretæren har vært med i planleggingen og avviklingen av en rekke kurs/konferanser hvor opplysningsarbeidet har stått sentralt i forelesninger/innledninger.

Videre har det vært forelest ved Hamar Lærerhøyskole om LO/fagbevegelsen i en temauke hvor også en representant fra N.A.F. deltok.

For øvrig medvirket kontoret til et opplegg for 30 elever fra Elverum Ungdomsskole ved et besøk i Julussa-dalen, med film og foredrag.

Generelt:

Aktiviteten i 1982 bærer preg av det faktum at kontoret skiftet distriktssekretær i februar.

En vesentlig del av arbeidet i perioden har gått med til å sette seg inn i rutiner ved kontoret og ellers ute i apparatet.

Distriktssekretæren har for øvrig også prioritert den utadvendte virksomhet i den grad det har vært praktisk mulig som et resultat av ønsket om å bli bedre kjent med tillitsvalgte medlemmer ute i distriktene.

Dette har resultert i en reduksjon av antall møter, som det framgår av ovennevnte oversikt i forhold til året 1981.

Det antas imidlertid at dette forhold vil jevne seg ut i 1983.

Reisedager/møtekvelder/kjørelengde:

Distriktssekretæren har i 1982 hatt 101 reisedager/møtekvelder og kjørt 16 010 km i LOs tjeneste.

OPPLAND

Distriktssekretær: Age V. Nordby.

Organisasjonsoversikt:

I Oppland var det 1. januar 1982 218 fagforeninger med 27 834 medlemmer.

Nye fagforeninger:

Det er stiftet en ny fagforening i 1982 — Ottadalen Hotell og Kafearbeiderfor-
ening avd. 95.

Møter i tilsynsutvalget:

Det har vært holdt 6 møter i utvalget og behandlet 25 saker.

LOs ungdomsutvalg:

LOs ungdomsutvalg har hatt 5 møter i året 1982.

Det er arrangert en konferanse om ungdomsaktiviteten i LO, samt en konferanse i forbindelse med aksjonen «et narkofritt Oppland».

I forbindelse med ungdomsaktivitetene er det holdt møter i de tre berørte regioner, samt avholdt ungdomstreff.

Familie/politisk utvalg — likestilling — likeverd:

Det er holdt 3 møter i utvalget.

Utvalget gjennomførte en familiekonferanse med hovedtema «Ungdom og arbeidsledighet» hvor stortingsrepresentant Haakon Blankenborg innledet. Videre var det orientering om Framfylkingens arbeid og aktiviteter — innleder Kari Korsmo.

Evy Buverud Pedersen innledet om familie/politisk utvalgs rolle i samarbeids-sammenheng.

Antall deltakere på konferansen var 42 voksne og 30 barn.

LOs samarbeidsorgan i Oppland:

Samarbeidskonferansen for våren ble holdt på Lillehammer 8.—9. mars 1982. Tema for konferansen var: Rammeavtalen om likestilling. Produktivitetskampanjen. Felleserklæringen Arbeiderpartiet NEKF/NKF. Innlandsutvalgets arbeid.

Forelesere/innledere: Ragnhild Hagen, Jan Balstad, Frank Brunsell, John Sørfjordmo og Anne Marie Giæver.

Høstens konferanse ble holdt på Hadeland Turisthotell 14.—15. oktober. Denne konferansen ble viet organisasjonsarbeidet: «En aktiv organisasjon».

Innledere her var Yngve Hågensen og Rolf Kr. Larsen.

Kontakten med samorganisasjonene:

Sekretæren har deltatt i 14 møter i samorganisasjonene, i det alt vesentlige årsmøtene.

Dessuten innledet om «En aktiv organisasjon» og tariffrevisjonen.

Deltakelse i andre møter:

Sekretæren har deltatt i 18 møter av faglig/politisk art.

7 forhandlingsmøter og 60 andre møter hvorav kan nevnes: Med fagforeninger, klubber og i forbindelse med produktivitetskampanjen.

Det er holdt 4 kontordager i distriktet.

Forelesning:

Sekretæren har i alt holdt 16 forelesninger i forbindelse med kurser. Av temaene kan nevnes: Arbeidsmiljø. Hovedavtalen. Datatillitsmannsarbeidet. Forsikringsordningene. Forhandlingsteknikk.

Representasjon:

Sekretæren har deltatt i 3 årsmøter og 4 jubileumstilstelninger.

Reisevirksomhet:

I året har det vært 126 reisedager og sekretæren har kjørt 10862 km i LOs tjeneste.

BUSKERUD

Distriktssekretær: Thorbjørn Hagen.

Medlemsoversikt:

Pr. 31. desember 1982 var det i kontorets virkeområde 11 samorganisasjoner. Fra 1. desember 1981 ble Sande- og Svelvik faglige samorganisasjon overført til LOs distriktskontor i Tønsberg.

I kontorets nye virkeområde er det 233 fagforeninger med ca. 40 250 medlemmer.

Nye foreninger:

Hallingdal Hotel- og Kaféarbeiderforening.

Oppløste foreninger:

NFATF avd. 136 Modum.

Møter:

Sekretæren har deltatt i følgende møter og konferanser:

Agitasjon/nyorganisering 2 møter. — Tvister 36 møter. — Samorganisasjon/fagforeninger 57 møter. — Faglig/politisk 13 møter. — Andre møter 182.

Representasjon:

Kontoret har vært representert ved følgende arrangement:

LOs representantskap. Årsmøte i Buskerud Arbeiderparti. Årsmøte i Bladselskapet Fremtiden. Årsmøte i Folkets Hus, Drammen.

Opplysningsarbeidet:

Sekretæren har hatt 11 forelesninger på kurs arrangert av AOF, forbund og fagforeninger. 3 forelesninger for Norsk Lærerlag. Sekretæren er formann i et rådgivende utvalg, nedsatt av faglig utvalg i AOF for å gå igjennom og komme med forslag til endringer i faglig grunnskoloring. Det er holdt 20 møter og konferanser i forbindelse med dette utvalget.

Ungdomsutvalget:

Ungdomsutvalget har hatt 7 møter og arrangert Ungdomstreff og Faglig Ungdomsskolekurs.

Medlemmene av utvalget har deltatt på ukeskurs, og et samlet utvalg har gått gjennom det sentrale opplegget for økning av ungdomsarbeidet i fylkene.

Det er opprettet ungdomskontakter i en del fagforeninger. Dette arbeidet vil fortsette.

Vi har også i år arbeidet spesielt med ungdomsledigheten, som er et problem i Buskerud. Sekretæren er formann i en styringsgruppe under Buskerud fylkes skolestyre, som arbeider med et prosjekt for arbeidsledig ungdom (Arbeidsinstituttet). Prosjektet blir for det vesentlige finansiert ved statlige midler.

Lokale utvalg for familiepolitikk — likestilling — likeverd:

Utvalget har hatt 5 møter og vært representert ved konferanse arrangert av fylkets Samarbeidsorgan/likestillingsråd.

Vi har deltatt i en fylkeskonferanse for de familie/politiske utvalgene i Norge.

Organisasjon — Industri — Sysselsetting:

Distriktskontoret har i 1982 arbeidet spesielt med sysselsettingen i fylket. Hovedvekten er lagt på industrien som har fått store vansker. Situasjonen ved Tofte A/S og A/S Kongsberg Våpenfabrikk er de største, men mange mindre og mellomstore bedrifter har også gått konkurs eller foretatt innskrenkninger.

Vi har gjennomført dagskonferanser regionalt i hele fylket, hvor lærlingesituasjonen og sysselsettingen har vært temaer. Videre har kontoret holdt en konferanse om Industri og Sysselsetting for hele fylket med 120 fagforeningsformenn samt fylkets stortingsrepresentanter og øvrige myndigheter til stede.

Tilsynsutvalget/Samarbeidsorganet i fylket:

Tilsynsutvalget har hatt 10 møter og arrangert 2 konferanser for LOs samarbeidsorgan for Buskerud. Samarbeidskonferansene behandlet:

Innlandsutvalgets arbeid. Tariffrevisjonen i 1982. Produktivitetskampanjen. Arbeidet i de regionale Arbeids- og Tiltaksnemnder. Organisasjonssaker. Bedriftshelsetjeneste. Faglig/politisk arbeid. Hva er konkurrs, akkord, sanering eller permisjon. Kommune- og Fylkestingsvalget 1983. Arbeidsledighet blant ungdom.

Kontordager:

Ordningen med kontordager én gang pr. måned i Hønefoss og Gol har fortsatt i 1982.

Kontoret får en rekke henvendelser om organisering og forhandlingsspørsmål utenom avtalte møter.

Reisedager/kvelder:

Thorbjørn Hagen har hatt 198 reisedager/kvelder.

VESTFOLD

Distriktssekretær: Roar Løver.

Organisasjonsoversikt:

I distriktskontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1982 7 samorganisasjoner, det er to i tillegg fra 1981, idet Sande og Svelvik faglige Samorganisasjoner er overført fra Buskerud pr. 1. desember 1981.

152 fagforeninger med til sammen 29 180 medlemmer.

Møter i tilsynsutvalgene:

Tilsynsutvalget har i 1982 holdt 5 møter og behandlet 47 saker.

Møter i samorganisasjoner/fagforeninger:

Det har fra distriktskontorets side vært deltatt i 35 møter i samorganisasjoner/fagforeninger.

Emner på disse møtene har vært: LO-kontorets organisasjons- og arbeidsoppgaver. — Faglig/politisk aktuelt. — LOs samarbeidende organisasjoner. — Tariffoppgjøret 1982.

Faglig/politiske møter:

Det er i faglig/politisk sammenheng fra kontoret vært deltatt i 21 møter/konferanser.

LOs samarbeidsorgan i Vestfold:

Det er holdt 3 konferanser i LOs samarbeidsorgan i Vestfold, alle i Samfunns-huset i Tønsberg.

Innledere og emner har vært: Tor Andersen fra Arbeidernes Pressekontor om A-pressa i Vestfold. — Fylkesplanen for Vestfold ved nærings sjef Hegna. — Yrkesopplæringsnemndas arbeid ved sekretariatsleder Roberg. — Faglig/politisk arbeid ved Roar Løver. — Ett møte holdt i forbindelse med Transportarbeiderstreiken.

Familiepolitikk — likestilling:

Det er holdt 8 møter i Familiepolitisk utvalg og behandlet 27 saker.

Videre er det i samarbeid med Framfylkingen og AOFs avdelingskontor holdt familiekonferanse med 55 deltakere, samt en likestillingskonferanse i samarbeid med Vestfold Arbeiderpartis Kvinneutvalg med 32 deltakere.

Emner: Likestilling. — Ungdomsgarantien. — Den aktuelle situasjon m.m.

LOs ungdomsutvalg:

LOs ungdomsutvalg har holdt 3 møter. I tillegg var utvalget representert med de fleste av utvalget på Landskonferansen på Sørmarka 2.—4. juni. I tillegg 2 fellesmøter Vestfold/Telemark i Porsgrunn og Larvik, til sammen 5 møter.

Opplysningsarbeidet:

Sekretæren har forelest på dag/kveldstid ved følgende konferanser/uke/dag/kveld: Arbeidskontoret i Vestfold — videregående skoler. Vestfold Arbeiderparti — faglig/politisk konferanse. Norsk Barnevernspedagogforbund. Drammen Handelsgymnasium. Tønsberg AOF-forening. Samorganisasjonen i arbeid på Sørmarka. Tønsberg Samorganisasjon. Kurset skole, arbeidsliv og industri/selssettingskonferanse i Tønsberg.

Det er forelest i følgende emner:

LOs/forbundenes avtaler/overenskomster. Forhandlingsteknikk. Arbeidsmiljøloven. Ferieloven. Taleteknikk. Tariffoppgjøret 1982. Hva skjer under en streik. Våre samarbeidende organisasjoner i arbeiderbevegelsen. Organisasjonskunnskap, skole, arbeidsliv.

Twister — forhandlingsmøter:

Sekretæren har deltatt ved 5 forhandlingstvister. I tillegg har kontoret hatt en rekke henvendelser/konsultasjoner fra medlemmer/tillitsmenn og eiere/ledere av bedrifter om organisasjonssaker/lover, avtaler osv.

Representasjon:

Sekretæren har representert kontoret ved følgende tilstelninger/arrangementer, komitéer: Årsmøte i Vestfold Arbeiderparti. Vestfolds Arbeiderpartis Kvinneutvalg. Årsmøte i Stokke Arbeiderparti. Tønsberg Jern og Metall, avd. 67, 75-årsjubileum. Hovedkomitéen for Produktivitetskampanjen i Vestfold. AOFs årskonferanse.

Andre møter/konferanser:

Sekretæren har deltatt på 80 forskjellige møter/konferanser i og utenfor Tønsberg i noe større sammenheng.

Reisedager:

Sekretæren har i 1982 hatt 112 reisedager og kjørt 12 033 km i LOs tjeneste.

TELEMARK

Distriktssekretærer: Harald E. Olsen og Gerhard Lunde Larsen.

Organisasjonsøversikt:

Pr. 31. desember 1981 var det 8 samorganisasjoner med 192 fagforeninger med i alt 31 699 medlemmer.

Møter:

Sekretærene har deltatt i følgende møter og konferanser:

Agitasjon/nyorganisering: 7.

Møter i samorganisasjoner, fagforeninger og faglige samarbeidsorganisasjoner: 49.

Twister: 6.

Møter og konferanser i faglig/politisk utvalg: 17.

Møter i AOFs distriktsutvalg, konferanser, planleggingsmøter: 16.

Andre møter/konferanser: 178.

Representasjon:

Kontoret har vært representert ved:

Telemark og Vestfold Arbeiderpartis årsmøte.

Telemark og Vestfold Arbeiderpartis kvinneutvalgs årsmøte.

AUF Telemarks årsmøte.

Herøya Arbeiderforenings fest for 25- og 50-års jubilarer.

Svenske kulturdager i Telemark.

LO-skolens trinn IIs miljøundersøkelser i Telemark.

Opplysningsarbeidet:

Sekretærene har holdt innledninger/forelesninger på kurs/møter arrangert av samorganisasjonene, fagforeningene og egne arrangementer og har deltatt i 10 helgekurs/konferanser.

I samarbeid med AOF Telemark og Grenland Bygningarbeiderforening hadde kontoret besøk av 40 danske tillitsmenn innen bygg- og anleggsvirksomheten, hvor det ble orientert om LO og om diverse forhold innen bygg- og anleggsvirksomheten i Telemark.

Faglig samarbeidsorgan

har holdt 3 møter og den årlige helgekonferanse for samorganisasjonene i Vestfold og Telemark på Grand Hotel, Larvik, med 83 deltakere og gjester.

Følgende saker har vært til behandling:

Sysselsettingssituasjonen i Telemark.

Skole- og arbeidstilbud for ungdom.

Forslaget til statsbudsjett.

Polen-aksjonen.

LOs lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling:

Utvalget har i 1982 holdt 3 møter i tillegg til samarbeidsorganmøter og Landskonferansen 1982.

En likestillingskonferanse — målrettet mot «våre» medlemmer i de kommunale likestillingsutvalg — er holdt med 23 deltakere.

Utvalget har videre arbeidet med informasjon om «Rammeavtalen om likestilling».

LOs ungdomsutvalg:

Utvalget har i 1982 holdt 7 møter og arrangert en helgekonferanse for ungdomskontakter — med 19 deltakere — og en Faglig Ungdomsskole (FUS) med 21 deltakere.

Et ungdomskontaktnett er opprettet.

Verne- og miljøkonferansen:

I samarbeid med Telemark Industriforening, Porsgrunn kommunale arbeidervernemnd og Arbeidstilsynet ble det arrangert en verne- og miljødag 2. november i Folkets Hus, Porsgrunn, med 280 deltakere.

Kontoret er representert i:

Vestfold og Telemark Arbeids- og tiltaksnemnd.
Vestfold og Telemark Industriråd.
Ankenemnda for arbeidsledighetstrygden i Vestfold.
Vestfold nærings-, ressurs- og miljøstyre.
Styret i Arbeidstilsynets 5. distrikt.
Rådgivende utvalg — Yrkesmedisinsk avdeling TSS.
Utvalg for produktivitetskampanjen.
LO-funksjonærenes og Hydroarbeidernes Samarbeidskomité.
Styret for INKO-kontoret i Telemark.
Referansegruppe for «Raulandsprosjektet» — Bedriftsintern attføring.
Arbeidsgruppe for utviklingsprosjekter i Telemark.

Tilsynsutvalget:

Tilsynsutvalget har hatt 8 møter.

Reisedager/møtekvelder:

Harald E. Olsen 143 reisedager/møtekvelder.
Gerhard Lunde Larsen 138 reisedager/møtekvelder.

AUST-AGDER

Distriktssekretær: Arild Stokken.

Organisasjonsoversikt:

I distriktets område var det 99 fagforeninger med 10026 medlemmer og 6 faglige samorganisasjoner.

Møter:

6 møter og nyorganisering. 6 tvister. 12 møter i fagforeninger. 15 møter i samorganisasjonene. 18 møter i LOs samarbeidsorgan. 8 møter i faglig/politiske utvalg. 24 møter i AOF — Agder. 65 møter i andre organisasjoner. 12 møter i skoler. 12 møter i Samvirkende fagforeninger (husstyre). 6 møter i LO, Oslo. 10 møter i Produktivitetskampanjen. 8 møter i Arbeids- og sysselsettingsnemnda. 25 streikemøter.

Opplysningsarbeid:

Sekretæren har holdt 6 forelesninger/innledninger på kurs, arrangert av AOF og samorganisasjonene. Har deltatt i 5 helgekurs.

LOs faglige samarbeidsorgan i Agderfylkene har hatt ett fellesmøte hvor også Ungdomsutvalget og familiepolitisk utvalg var til stede.

Styret for samarbeidsorganet har holdt 9 møter og behandlet 101 saker. Det har funnet sted to faglige fylkeskonferanser.

LOs Ungdomsutvalg:

Det har vært holdt 9 møter og behandlet 53 saker. Utvalget har vært representert ved Landskonferansen på Sørmarka.

Lokalutvalg for familiepolitikk — likestilling — likeverd:

Det er holdt 4 møter og behandlet 22 saker. Utvalget har vært representert ved Landskonferansen i Oslo.

Kontoret er representert i Arbeids- og tiltaksnemnda, Samarbeidsutvalget for sysselsettingsbudsjettering, Samarbeidsutvalget for planlegging av beredskapsplanen, Styret i Arbeidstilsynets 6. distrikt, Sørlandets lokalutvalg av STI, Sørlandets lokale kurskomité (Høyskoleplan), AOFs distriktsutvalg for Agder, Aust-Agder Næringssselskap, Aust-Agder Arbeiderpartis styre og Aust-Agder faglig/politiske utvalg, Styret for Samvirkende Fagforeninger.

Tilsynsutvalget

har hatt 5 møter og behandlet 18 saker.

Reisedager:

Sekretæren har i 1982 hatt 101 reisedager og kjørt 12 976 km.

VEST-AGDER

Distriktssekretær: Gudmund Gyberg.

Organisasjonsoversikt:

I distriktskontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1982 133 fagforeninger, ca. 21 400 medlemmer og 7 samorganisasjoner.

Møter/konferanser:

Kontoret eller sekretæren har deltatt eller medvirket i:

Agitasjon/nyorganisering 23. — Fagforeningene 32. — Samorganisasjonene 30. — Andre organisasjoner 48. — Arbeidsutvalg/DU-møter AOF 13. — Produktivitetkampanjen 13.

LOs samarbeidsorgan, Faglig fylkesstyre/konferanser:

Faglig fylkesstyre 6. — Faglige fylkeskonferanser 2. — LOs lokalutvalg familiepolitikk/likestilling 3. — LOs ungdomsutvalg 3. — Arbeidsutvalget 1. — Dagskonferanse 1.

Twister:

2 twister er behandlet i møter. Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Simek, Flekkefjord, 1 møte. — Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Sør-

bakst A/S, Sira, 1 møte. — Streiken v/Abelnes Fryseri, Flekkefjord, 4 møter. — Norsk Transportarbeiderforbund, streiken, 23 konferanser/møter/inspeksjoner.

Oppløste fagforeninger:

Fjellså Filtarbeiderforening, Flekkefjord, Bekledningsarbeiderforbundet.
Flekkefjord Plastarbeiderforening, Flekkefjord, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Trælandsfos Arbeiderforening, Kvinesdal, Norsk Papirindustriarbeiderforbund.

Tveit Skog- og Landarbeiderforening slått sammen med Kristiansand og Omegn Gartneriarbeiderforening, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Nye overenskomster:

5 nye overenskomster er opprettet.

Opplysningsarbeidet:

Kontoret v/sekretæren har forelest/deltatt på 38 møter/konferanser.

Nemnder, råd og utvalg:

Kontoret er representert i Arbeids- og tiltaksnemnda for Vest-Agder. AOFs arbeidsutvalg og distriktsutvalg. Lokalavdelingen av Norsk Produktivitetsinstitutt. Lokalutvalg for produktivitetskampanjen 1982. Komitéer vedrørende skole/arbeidsliv.

Tilsynsutvalget:

Utvalget har holdt 4 møter og behandlet 24 saker. 1 felleskonferanse med Ungdomsutvalget og Familiepolitisk utvalg.

Reisedager:

179 reisedager/møtekvelder.

ROGALAND

Distriktssekretær: Erling Høiland.

Organisasjonsoversikt:

Pr. 31. desember 1982 hadde Rogaland 234 foreninger og et medlemstall på ca. 52 500 med 9 samorganisasjoner — og oljeforbundet «NOPE».

Agitasjonsmøter:

LO-sekretæren har medvirket i flere møter for forskjellige fagforbund.

Møter:

Distriktssekretæren har deltatt på 76 møter i samorganisasjonene og fagforeningene i hele fylket. 32 faglig/politiske møter. 73 møter i Arbeids og tiltaksnemnda. Oljeutvalget. Trygdeutvalget. Statens Arbeidstilsyn. «Stavanger-utvalget». «INKO». «Lærerhøgskolen». Fylkestingsgruppa. Næringsrådet. Industriutvalget. Fagutvalget «Skole/arbeidsliv». Kommunalutvalget.

Opplysningsarbeidet:

Sekretæren har forelest i AOF samt for NNN-NTL helgekonferanser, forelest for kartellet om lov og avtaleverket, på ungdomskurs i Rogaland om organisasjonskunnskap. Likeså har sekretæren forelest på ungdomsskoler, gymnas, yrkesskoler, tekniske skoler, teknisk høyskole, maskinistiskolen og lærerhøgskolen.

Representasjon:

Sekretæren har deltatt på representasjonsmøter i Oslo. Har representert LO på årsmøter i Rogaland Arbeiderparti, AUF i Rogaland, Rogaland Kvinneutvalg, Norrøna-konferansen, Grafisk 100-årsjubileum, på trykdeetatenes landsmøte, Baker- og konditorforeningens 90-årsjubileum, Stavanger Handel og Kontors 75-årsjubileum.

Kontordager Haugesund/Karmøy:

Distriktssekretæren har hatt 2 kontordager i Haugesund pr. måned. Tilsynsutvalget har hatt tre møter i 1982.

Reisedager/kvelder:

I 1982 — 142 og kjørt 3879 km.

ANSETTELSE AV KORTTIDSSEKRETÆR VED KÅRSTØ-ANLEGGET

I møte 15. februar vedtok Sekretariatet å ansette en korttidssekretær ved Kårstø-anlegget for å ivareta LOs interesser under utbyggingen på Kårstø. Utbyggingen beregnes ferdig i løpet av 1985.

Kåre Lunde tiltrådte stillingen 15. mars. I løpet av året har kontoret overtatt et fraflyttet hus, der Statoil har utstyrt fire kontorplasser. En mener nå å ha bygd opp et effektivt tillitsmannsapparat, med gode arbeidsforhold.

Den 22. april ble det konstituert LO-utvalg på Kårstø i henhold til vedtak på LO-kongressen i 1981 og Hovedavtalens § 4, med Knut Brandt, Norsk Arbeidsmandsforbund som formann, og Freddy Svanberg, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, som sekretær. Følgende forbund er med i LO-utvalget: Norsk Arbeidsmandsforbund, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Det er i løpet av året holdt sju møter i utvalget. Av saker som er behandlet kan nevnes: AKANs arbeid, forsikringssaker, AOFs studie- og kulturarbeid, firmasammenslutninger/arbeidsfellesskap, og i den forbindelse ansiennitetsspørsmål. Vi-

dere helsetjeneste, bedriftsdemokrati og behandling av dispensasjonssøknader i forbindelse med Arbeidsmiljøloven.

LO-utvalget har gjort vedtak om at det er dette utvalget som skal ha styringen med kurs- og velferdstiltakene på anlegget. Det er i samarbeid med AOF Haugaland lagt opp til en ganske omfattende kursvirksomhet, men det har ikke vært så enkelt å komme i gang med dette på grunn av for få deltakere. Et unntak er Sprengningsskolen, et yrkeskurs med kombinert undervisning, hvor det var stor deltakelse. Kurset ble avviklet i tre puljer for å dekke skift- og avspaseringsordninger. For våren 1983 er det lagt opp et rikholdig tilbud om hobby- og faglige kurs.

I samarbeid med AOF Haugaland har det i løpet av høsten vært arrangert tre kulturkvelder med foredrag og lett underholdning, — tre meget vellykkede arrangementer.

Av organisasjonsarbeid må spesielt nevnes møtene med kokke- og brakkebetjening, hvor en fikk valgt fellestillitskvinne for anleggene. Hun tiltrer også LO-utvalget. På dette område har man fått ryddet opp i skjevheter i lønns- og arbeidsforhold.

HORDALAND

Distriktssekretærer: Olav Lerø og Rolf Solberg Thorsen.

Organisasjonsoversikt:

Organisasjonsstrukturen i distriktskontorets virkeområde har hatt små endringer i 1982. Av spesielle endringer nevnes:

De tre foreningene i Bergen innen GRAFISK — typografene, litografene og bokbinderne — er nå sammensluttet i én forening. Norsk Barnevernpedagogforbund har opprettet fylkesforening for Hordaland med sete i Bergen. Skolenes Landsforbund har opprettet egen forening i Bergen for grunnskolelærere.

LOs oljekontor (OLJEKARTELLET) ble etablert 1. august. Kontoret har to ansatte: Bjørn Lie, sekretær, og Marian Eide, kontorfullmektig.

Kontorets virksomhet:

Sekretærene har deltatt i alt i 437 registrerte møter/konferanser. Hovedtyngden av disse refererer seg til:

45 møter i samorganisasjoner, foreninger klubber. 95 møter i samarbeidende organisasjoner. 48 møter i fylkeskommunale nemnder, utvalg. 30 møter i kommunale oppdrag og rettsinstanser. 58 møter i fagforbund.

LOs ungdomsutvalg har holdt 9 møter og 2 helgekurs. Sekretæren og medlemmer fra utvalget deltok dessuten på landskonferanse på Sørmarka for ungdomsutvalgene.

Utvalget for familiepolitikk og likestilling har holdt 6 utvalgsmøter og 1 helgekurs. Representanter for utvalget og utvalgets sekretær deltok på landskonferanse i Oslo. Dessuten var utvalget representert på AOFs Festsplissseminar i Bergen i tilknytning til «Kvinner i kyst-Norge».

LOs samarbeidsorgan i fylket har hatt to samlinger, i alt over 3 dager.

Regionskonferanse for fylkene Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane vedrørende NORAD-informasjon ble avviklet i Bergen.

Møter i tilknytning til tvister/forhandlinger har i det vesentlige vært knyttet til konkurser, oppsigelser, lørdagsbaking og konsultasjoner i ulike sammenheng.

Innen vårt virkeområde medførte tariffrevisjonen 1982 innen LO-området konflikter i transport, konserverfabrikker og Vinmonopolet.

Opplysningsvirksomheten:

Sekretærene har forelest på en rekke kurs i AOF, samorganisasjoner, foreninger og faglig/politiske konferanser.

Skole og arbeidsliv:

Kontoret har også i 1982 hatt mange oppgaver innen dette feltet. Informasjon om fagbevegelsen har vært gitt i grunnskoler og videregående skoler. Skoleklasser har besøkt kontoret.

På forespørsel fra Lærershøgskolen i Bergen har Lerø hatt forelesninger på skolen som ledd i finansiering av halvårsenhet i arbeidslivskunnskap.

På Handelshøgskolens årvisse «Løhmkuhldag», som i år var den 25. i rekken, fikk LOs formann, Tor Halvorsen, æren av å holde foredraget. Han er den første av fagbevegelsen som har vært invitert i slik sammenheng.

Som ledd i den ordinære undervisningen har Lerø forelest ved skolen om fagbevegelsen.

Diverse:

Henvendelser til kontoret ved frammøte eller telefon er fortsatt mange. Besøk av elever/studienter for informasjon og materiell i forbindelse med oppgaver på skolen er det relativt mange av.

Kontoret deltok på ulike måter i Landsbankens 10-årsmarkering i Bergen.

Samarbeidsrådet LO/N.A.F. har i år arrangert 4 kurs i vårt distrikt, hvorav kontoret har vært representert på 3.

Kontaktmøter har funnet sted med Norsk Skuespillerforbunds og Norsk Lærerlags avdelinger i Bergen.

Sekretærene har hatt til sammen 210 reisedager/møtekvelder.

SOGN OG FJORDANE

Distriktsssekretær: John Bjarne Hjelmeland.

Organisasjonsoversikt:

I kontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1982 11 Samorganisasjoner og 150 fagforeninger/grupper, med et samlet medlemstall på 13 450.

Pr. 31. desember 1982 var det 11 Samorganisasjoner og 151 fagforeninger/grupper, med et samlet medlemstall på 14 300.

Nye foreninger:

Bremanger Kommunale forening.

Tilsynsutvalget

har hatt 3 møter og behandlet 13 saker.

LOs utvalg for Familiepolitikk — Likestilling:

Utvalget har i 1982 holdt 2 møter og behandlet 11 saker.

Utvalget har ellers stått som arrangør av 1 familiekurs med 65 deltakere.

LOs Ungdomsutvalg

har holdt 2 møter og behandlet 8 saker.

LOs Samarbeidsorgan for Sogn og Fjordane:

Det har vært arrangert 2 fylkeskonferanser i LOs Samarbeidsorgan for Sogn og Fjordane.

Hovedtema har vært: Bedriftshelsetjeneste. — Industripolitikk/arbeidsledighet. — Samorganisasjonenes virksomhet. — Faglig/politisk samarbeid.

Innledere: Børre Pettersen og John Bjarne Hjelmeland.

Møter:

Sekretæren har deltatt i 107 møter/konferanser av én eller flere dagers varighet, som fordeler seg slik:

4 agitasjonsmøter, 2 forhandlingsmøter, 10 møter i samorganisasjonene, 12 møter i fagforeninger/klubber, 8 faglig/politiske møter, 2 møter i distriktsstyret i Arbeidstilsynet, 7 møter i fylkets Arbeids- og Tiltaksnemnd, 8 møter i Ankeutvalget for trygdesaker, 3 møter i INKO-styret, 51 andre møter og konferanser.

Nytt av året er ellers at man ved kontorene har anskaffet konferansetelefon. Dette har ført til en rekke nyttige telefonkonferanser.

Opplysningsarbeidet:

Distriktssekretæren har medvirket og forelest på 22 ulike kurs, arrangert av:

AOF. Samorganisasjoner. Fagforeninger. LOs Familieutvalg. Samvirke. DNA. SV. Norsk Folkehjelp. Norsk Kommuneforbund. Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. Førde Videregående skole. Arbeidsformidlingen m.m.

Det har vært forelest om følgende:

LOs oppbygging og virksomhet. — LOs Handlingsprogram. — Forhandlings-teknikk. — Hovedavtalen. — Faglig møteleder. — LO og bedriftshelsetjenesten. — LO og Lov om fagopplæring. — LO og forsikring m.m.

Reisedager:

Distriktssekretæren har i 1982 hatt i alt 113 reisedager.

MØRE OG ROMSDAL

Distriktssekretær: Johnny Røed.

Medlemsoversikt:

Pr. 1. januar 1982 var det i Møre og Romsdal 15 samorganisasjoner med 272 fagforeninger/grupper med ca. 33 250 medlemmer.

Pr. 31. desember 1982 var det 15 samorganisasjoner med 275 fagforeninger/grupper og ca. 33 500 medlemmer.

Oppløste foreninger:

Surnadal og Rindal Transportarbeiderforening, avd. 84.
Åndalsnes Transportarbeiderforening.
NNN Åndalsnes.

Nye fagforeninger:

Skog og Land, avd. 34.
Landbruksetatens Tjenestemannslag i Møre og Romsdal.
Rindal Treindustriarbeiderforening.
Norsk Treindustriarbeiderforbund, avd. 121, Bolsøya.
Skolenes Landsforbund, Kristiansund.
Ørsta Hotell- og Restaurantarbeiderforening.
Personalforeningen for HVPU, avd. 544, NKF.

Representasjon:

Sekretæren representerte LO-kontoret ved 50 års-jubiléet til Ålesund Kjemiske fagforening. Likeså ved en festmiddag i anledning Kong Olav Vs besøk i Molde.

Formannen i tilsynsutvalget representerte LO-kontoret ved 50 års-jubiléet til avd. 81 av NNN, Kristiansund.

Sekretæren representerte kontoret på årsmøtene i AUFs distriktslag, Kvinneutvalget i Møre og Romsdal, Møre og Romsdal Arbeiderparti og avd. 3 av Norsk Arbeidsmandsforbund.

Agitasjon/nyorganisering:

Sekretæren har medvirket til 8 møter/bedriftsbesøk for nyorganisering. Ved 4 bedrifter ble organisering ordnet.

Twister:

Distriktskontoret har vært engasjert med forhandlinger i 5 tvistesaker. To av sakene er avgjort i Arbeidsretten.

For øvrig har kontoret hatt en rekke henvendelser fra tillitsmenn og medlemmer om de forskjellige spørsmål i arbeidsforhold. Særlig oppsigelser og permitteringer.

Møtevirkosmhet:

Sekretæren har deltatt/innledet på 31 møter i samorganisasjonene. 17 møter i fagforeninger/klubber og 30 møter i andre av våre organisasjoner. I kommunale og fylkeskommunale styrer og utvalg 36 møter.

Opplysningsarbeid:

Sekretæren har deltatt/forelest på 21 forskjellige møter/kurs arrangert av AOF, forbund, samorganisasjoner og utvalg. Orientert om LO på 2 videregående skoler, ca. 90 elever. Kontoret har arrangert 2 helgekurs med 70 deltakere.

LOs ungdomsutvalg har hatt 4 møter samt deltakere på ungdomskurs på Sørmarka. Utvalget for familiepolitikk/likestilling 3 møter.

Fylkets faglige samarbeidsorgan har hatt 2 konferanser og Tilsynsutvalget har hatt 6 møter.

Reisedager:

Sekretæren har hatt 94 reisedager.

TRØNDELAGSFYLKENE

Distriktssekretærer: Rikard Haugen og Kjell Flønes.

Organisasjonsversikt:

I kontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1982 25 samorganisasjoner med til sammen 339 fagforeninger. Pr. 31. desember 1982 var det like mange samorganisasjoner med til sammen 340 fagforeninger.

Pr. 1. januar 1982 var det 416 fagforeninger med ca. 59 400 medlemmer og pr. 31. desember 1982 417 fagforeninger med ca. 68 900 medlemmer.

Nye foreninger:

Trondheim Tannteknikerforening.
Leksvik Skog- og Landarbeiderforening.
NTTF, avd. Steinkjer.
Ørland og Bjugn Skog- og Landarbeiderforening.
NTL, avd. 86, Garantikassen for fiskere.

Utgåtte foreninger:

Bekleddingsarbeidernes forening, Orkanger. (Medlemmene overført til annen avdeling.)
Lysøysund og Bjugn Bygningsarbeiderforening. (Medlemmene overført til annen avdeling.)
Selva Sagarbeiderforening. (Medlemmene overført til annen avdeling.)
Trondheim Gullsmedarbeiderforening. (Medlemmene overført til annen avdeling.)

Tarifarbeidet:

Kontoret har revidert 1 overenskomst og ført forhandlinger i 5 tvistesaker.

Møtevirksomheten:

Tilsynsutvalget har holdt 6 møter og LOs samarbeidsorgan for Nord- og Sør-Trøndelag 3 styremøter og 1 konferanse som gikk over 2 dager.

Utvalgene for familiepolitikk og likestilling har holdt 2 møter. Av saker som er behandlet nevnes kvinnevernasjon i fagbevegelsen og Hovedavtalens tillegg om likestilling på arbeidsplassene.

Ungdomsutvalgene for Nord- og Sør-Trøndelag har holdt 6 møter og 4 kurs. Av de viktigste sakene som er behandlet nevnes utvalgenes arbeidsområde, nyorganisering av ungdomskursene.

Sekretærene har vært til stede på 17 møter i samorganisasjonene fordelt på årsmøter/styremøter, 2 fagforeningsmøter og 140 møter i forbindelse med representasjon, opplysningsarbeid og faglige saker i forskjellige organisasjoner.

Opplysningsvirksomheten og informasjon:

Sekretærene har holdt forelesninger om bl.a. LOs oppbygging, tariffoppgjøret 1982, Hovedavtalen, LOs skolepolitiske engasjement, Arbeidsmiljøloven, Ferieloven, Arbeidstvistloven, fagbevegelsens historie m.m.

Reisedager:

Rikard Haugen 91.
Kjell Flønes 91.

Haugen har kjørt 6124 km i LOs tjeneste og Flønes 5542 km.

NORDLAND

Distriktssekretærer: Hans Nordal Jensen og Odd M. Bakkejord.

I Nordland var det pr. 31. desember 1982 20 samorganisasjoner med 304 avdelinger og 55 avdelinger utenom samorganisasjonene. I alt 359 avdelinger med ca. 41 500 medlemmer.

Det er registrert 4 nye avdelinger.

Representasjon:

Sekretærene har deltatt på diverse møter i følgende organisasjoner/institusjoner:

Nordland Arbeiderparti. — Norsk Kommuneforbunds distriktsstyre. — Arbeiderbevegelsens Nordkalottsamarbeid. — Nord-Norsk Oljeråd. — Industriprosjektgruppe for Nord-Norge. — Nordland Arbeiderpartis FPU. — Nordland Lærerlag. — Nordland bonde- og småbrukarlag. — Nordland Kooperative fylkeslag. — Studieselskapet for Nord-Norsk Næringsliv. — Arbeids- og tiltaksnemnda. — Statens Arbeidstilsyn 11. distrikt. — AOFs distriktsutvalg. — Bedriftsforsamlingene Statoil og Jernverket. — Næringsutvalgene i Nordland fylke. — Høgskolestyret i Nordland. — Yrkesopplæringsnemnda, Aspåsen videregående skole. — NFS. Styremøte i Sulitjelma. — LØs Oljekartellutvalg for Nord-Norge. — Nordland Arbeiderpartis kvinneutvalg. — Nordland Feriesenter A/S. — Nordkalottkomitéens olje- og gasskonferanse. — Samarbeidsrådet LØ—N.A.F. — Produktivitetskampanjen. — Fiskernes Bank A/S. — Jernarbeiderdagene. — ILOs arbeidskonferanse i Genève. — Folkets Hus, Bodø. — Sysselsettingsutvalget i Nordland. — Tromsø Universitet. — Fylkesarbeidskontoret. — Arbeiderbevegelsens Arkiv, Tromsø. — LØ i Lappland. — Nordland Idrettskrets. — NOPEF.

Opplysningsarbeidet:

Sekretærene har forelest/deltatt på 6 kurser om diverse emner. Kontoret har arrangert 2 kurser. Det er god oppslutning om vårt opplegg for skolekontaktarbeidet.

Diverse møter:

Møter i LØs samarbeidsorgan ble arrangert den 13.—14. april på Fauske og den 26.—28. oktober i Sulitjelma. Følgende saker ble behandlet:

1. Den faglig/politiske situasjon.
2. Sysselsettingssituasjonen.
3. Handlingsprogram for den offentlige sektor i Nordland.
4. Helsepolitisk handlingsprogram for Nordland.
5. Bilforsikringspremien til Samvirke.
6. Utviklingen på boligmarkedet.
7. Krisesentra i Nordlandskommunene.
8. Ferjefri veiforbindelse Kjøpsvik—E 6.
9. Innskrenkingen av driften ved regionsykehusene.
10. Situasjonen i Sulitjelma.
11. Leteboring etter petroleum på Trænabanken.
12. Enkeltarbeidsplasser for ungdom og kvinner.
13. Ivaretagelse av arbeiderbevegelsens lokale historie og arkivmaterieill.
14. Attføringsutvalgenes arbeidssituasjon.
15. Helikopterbasen på Andenes.

Ungdomsarbeidet:

Det er holdt 2 møter i LOs ungdomsutvalg, 4 lokale møter om ungdomsarbeidet og 2 kurser.

LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling:

Det er holdt 4 møter og avviklet 2 familiekurs. Utvalget har vært representert på 1 landskonferanse og 1 Nord-Norge-konferanse.

Tilsynsutvalget

har hatt 6 møter og behandlet 31 saker.

Reisedager:

Odd M. Bakkejord 114.

Hans N. Jensen 118.

TROMS

Distriktssekretær: Svein Rasmussen.

Organisasjonsoversikt:

I Troms fylke var det pr. 31. desember 1982 185 fagforeninger med ca. 22 000 medlemmer.

I fylket var det til samme tid 7 faglige samorganisasjoner.

Møter:

Kontorets tilsynsutvalg har i 1982 hatt 5 møter.

LOs faglige samarbeidsorgan har hatt 1 møte.

LOs ungdomsutvalg har hatt 6 møter.

LOs lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling har hatt 2 ordinære møter, samt et fellesmøte med utvalgene i Nordland og Finnmark, holdt i Karasjok.

12 møter i samorganisasjonene.

10 møter i fagforeningene.

164 andre møter og konferanser.

Representasjon:

Representert LO på årsmøtet i Troms Arbeiderparti 6.—7. februar.

Representert LO på møte med den amerikanske ambassadør Austad under NATOs øvelse i Tromsø 23. februar.

Representert LO ved Simon Strøms 50-årsdag 11. august.

Representert LO ved middag vedrørende Hans Majestet Kong Olavs besøk i Tromsø 15. august.

Representert LO ved åpningen av Veiledningsstituttet for industrien i Nord-Norges distriktskontor i Tromsø 7. september.

Representert LO på årsmøtet i Troms AUF, holdt på Bardufoss 10.—12. desember.

Representert LO vedrørende sammenkomst hos fylkesmannen i Troms i anledning sysselsetingssituasjonen i fylket 13. desember.

Faglig virksomhet:

I løpet av 1982 har alle 7 samorganisasjonene vært intakt og i drift. Dessuten har det vært møter i Nordreisa og Sørreisa kommuner, der en drøftet mulighetene for å danne en ny samorganisasjon på hver av disse stedene. Arbeidet med dette pågår fortsatt.

Nye fagforeninger:

Det er dannet 3 nye fagforeninger i fylket i 1982. Det er Tromsø Musikerforening, Tromsø Brannkorpsforening og Gratangen kommunale forening.

Oppløste fagforeninger:

Det er oppløst 1 fagforening i fylket i 1982. Dette er NTL, avd. 101-18, Silsand.

Faglig/politisk virksomhet:

Sekretæren har deltatt i flere møter i Troms Arbeiderpartis faglig/politiske utvalg, samt en rekke andre møter, arrangert av fylkespartiet.

Det har også vært flere møter på Nordkalottplan, holdt både i Norge, Sverige og Finland.

Særlig stor har møteaktiviteten vært i forbindelse med transportarbeiderstreiken, hvor det har vært avviklet møter på flere steder i fylket.

Studiearbeidet:

Sekretæren har forelest på en rekke skoler, både ungdomsskoler og videregående i fylket og har deltatt og forelest på flere faglige og politiske konferanser og kurs i fylket.

Kontoret:

I 1982 har sekretæren hatt 201 møtedager/reisedager og kjørt 24 071 km i Landorganisasjonens tjeneste.

FINNMARK

Distriktssekretær: Leif Laurila.

Organisasjonsoversikt:

I kontorets distrikt var det i 1982 12 samorganisasjoner, 150 fagforeninger med til sammen 113 430 fagorganiserte.

Representasjon:

Sekretæren har representert kontoret/LO på følgende møter/konferanser:

Årsmøte i Finnmark Arbeiderparti. Årsmøte i Finnmark Lærerlag. Finnmark krets av Norges Postforbunds 50-års jubileum. Nordkalottkonferansen i Rovaniemi, Finland. Finsk LOs sekretær- og sekretariatsmøte i Helsinki. Årsmøte i Finnmark Arbeiderpartis Kvinneutvalg. Årsmøte i NTLs samarbeids/studieråd i Finnmark. Møte i NKF's distriktsstyre i Finnmark. Årsmøte i A/S Vardø Velferdshus. Møter i Samorganisasjoner, tilsynsutvalget og Samarbeidsorganet i fylket.

Sekretæren har deltatt på 8 møter i Samorganisasjonene i fylket hvor hovedsakene har vært samorganisasjonenes arbeidsoppgaver og bedriftshelsetjenesten.

Videre må tilføyes at samorganisasjonene og fagforeningene har vært engasjert i den sterkt økende arbeidsledighet og fraflytting fra fylket, samt i levevilkårsundersøkelser.

Tilsynsutvalget har hatt 6 møter og arrangert 2 konferanser i LOs samarbeidsorgan for Finnmark, samt behandlet 34 andre saker og 124 søknader om LO-stipend for fagorganiserte i Finnmark.

LOs samarbeidsorgan for Finnmark har i 1982 hatt ett levekårsutvalg i arbeid som har holdt 5 møter. Utvalget har framlagt en innstilling til tiltak for bedring av levekårene i Finnmark. LOs distriktskontor har vært utvalgets sekretariat.

Andre møter, konferanser og kurs:

Sekretæren har deltatt på LOs representantskapsmøter og sekretærkonferanser. Dessuten deltatt på følgende møter/konferanser:

Møter i Nord-Norsk oljekartellutvalg. Samarbeidsutvalget LO/DNA om levekårene i Finnmark. Årskonferanse for formennene i distriktsutvalgene i AOF. Årskonferanse i AOF i Finnmark. Landskonferanse i LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling. Landskonferanse i LOs ungdomsutvalg. Møter i LOs ungdomsutvalg i Troms. 3 møter i LOs lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling. 2 møter i LOs lokale ungdomsutvalg. Møte med sentrale myndigheter om arbeidssituasjonen i Finnmark. Konferanse om fagbevegelsens forhold til utlandet. Norsk/svensk konferanse om ulike samarbeidsspørsmål. Nordkalottkonferanse om ferie- og fritid. Konferanse om Nordkalottsamarbeid.

Sekretæren er fagbevegelsens representant i Arbeiderbevegelsens Nordkalottstyre og arbeidsutvalg, og det er holdt i alt 5 møter i 1982. I arbeids- og tiltaksnemnder har sekretæren møtt på 5 møter. Videre har sekretæren deltatt på flere møter i forbindelse med åpning av produktivitetskampanjen, i forbindelse med forhøyelse av bilforsikringspremie hvor ledelsen (både fra Nord-Norge og sentralt) i forsikringselskapet Samvirke deltok på rundreise i fylket. Dessuten har sekretæren deltatt på diverse møter hvor skolepolitiske spørsmål har stått i fokus. Sekretæren har forelest om LOs virksomhet på flere kurs for arbeidsledig ungdom, arrangert av Arbeidskontorene i fylket og om arbeidsmiljølovens bestemmelser på kurs arrangert av AOF og fagforeninger.

Faglig/politisk samarbeid:

Sekretæren har innledet om faglig/politisk samarbeid på flere ulike møter. Han har deltatt på 2 møter i Finnmark Arbeiderpartis faglig/politiske utvalg.

Forhandlinger:

Arbeidssituasjonen i Finnmark har i 1982 vært meget problemfylt. Dette har bl.a. medført uro og konflikter av ulik karakter på en hel del arbeidsplasser i fylket. Sekretæren har derfor — også i 1982 — vært sterkt belastet med tvistesaker. Heldigvis er alle sakene blitt løst i minnelighet med nødvendig og god bistand fra LOs juridiske kontor.

Reisedager:

I 1982 har sekretæren hatt 154 reisedager og kjørt 27 881 km i LOs tjeneste.

9. Statistisk oversikt

Tabell I

er en oppstilling av Landsorganisasjonens medlemstall fra 31. desember 1930 til 31. desember 1981. I perioden 1930 til 1939 var det en jevn stigning. I krigsårene fra april 1940 til mai 1945 sank medlemstallet, men ved utgangen av 1945 hadde medlemstallet steget igjen.

I 10-årsperioden 1961—1971 steg medlemstallet med 39 901 medlemmer eller 7,1 prosent og i perioden 1971—1981 med 153 065 medlemmer eller 25,4 prosent.

Tabell II

viser medlemsbevegelsen for de enkelte forbund 1971—1981.

Tabell III

viser forandring i medlemstallet fra 31. desember 1980 til 31. desember 1981 innenfor de enkelte fylker både i absolutte og relative tall.

Tabell IV

er utarbeidet på grunnlag av forbundenes årsrapporter og viser antall avdelinger/foreninger og medlemmer i de ulike forbund pr. 31. desember i 1980 og 1981 samt endringer i året.

Ved utgangen av 1980 sto 35 forbund (av dem 2 fellesforbund) med til sammen 748 040 medlemmer fordelt på 3 798 avdelinger/foreninger tilsluttet Landsorganisasjonen. Pr. 31. desember 1981 var de tilsvarende tall 35 forbund (av dem 2 fellesforbund) med 754 985 medlemmer fordelt på 3 767 avdelinger/foreninger.

Medlemstallet viser en stigning på 6 945 medlemmer eller 0,9 prosent fra 1980 til 1981.

Tabell V

gir et bilde av organisasjonsforholdene, ordnet geografisk. Medlemmer i alle forbund er fordelt på byene og enkelte herreder innenfor hvert fylke. Medlemmer i avdelinger på Svalbard, avdelinger i utlandet og i landsomfattende avdelinger og direkte medlemmer er ført opp for seg. Landet sett under ett viser at det i byene var 486 264 medlemmer og i landdistriktene 238 480 medlemmer. På Svalbard og Jan Mayen var det 522 medlemmer og i utenlandsavdelinger 825 medlemmer. Antall direkte medlemmer var 23 534.

Det er til sammen 30 241 medlemmer som ikke kan fordeles på fylker.

Tabell VI

viser en fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav men og kvinner samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemmer i alt innenfor de ulike forbund. Antall kvinnelige medlemmer i Landsorganisasjonen utgjør pr. 31. desember 1981 — 240 546 eller 31,9 prosent av samlet medlemstall i 1981. Tilsvarende tall i 1980 var: 233 241 eller 31,2 prosent.

Tabell VII

gir en oversikt over fagblader, antall nummer og gjennomsnittlig opplag i året 1981.

Tabell VIII

gir en oversikt over tariffsaker behandlet i Landsorganisasjonen i løpet av 1982.

Tabell IX

gir en oversikt over godkjente/tariffrettslige konflikter i 1982.

Tabell I, 1981

**Sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall
pr. 31. desember 1930–1981**

	Antall avdelinger	Antall medlemmer
31. desember 1930	1 861	139 591
—»— 1935	2 635	224 340
—»— 1940	3 556	306 341
7. mai 1945	3 199	267 726
31. desember 1945	3 704	339 920
—»— 1950	4 605	488 442
—»— 1951	4 747	503 397
—»— 1952	4 871	515 593
—»— 1953	5 020	528 016
—»— 1954	5 079	538 587
—»— 1955	5 119	542 105
—»— 1956	5 175	545 416
—»— 1957	5 172	540 878
—»— 1958	5 193	543 513
—»— 1959	5 207	541 408
—»— 1960	5 129	541 549
—»— 1961	5 116	562 019
—»— 1962	5 128	565 062
—»— 1963	5 091	566 970
—»— 1964	4 995	570 953
—»— 1965	4 922	574 295
—»— 1966	4 776	574 030
—»— 1967	4 683	570 210
—»— 1968	4 599	574 113
—»— 1969	4 982	582 289
—»— 1970	4 448	594 377
—»— 1971	4 367	601 920
—»— 1972	4 202	603 742
—»— 1973	4 110	613 803
—»— 1974	4 065	635 801
—»— 1975	4 054	655 030
—»— 1976	3 971	673 694
—»— 1977	3 973	692 209
—»— 1978	3 942	712 699
—»— 1979	3 846	721 042
—»— 1980	3 798	748 040
—»— 1981	3 767	754 985

Tabell II, 1981

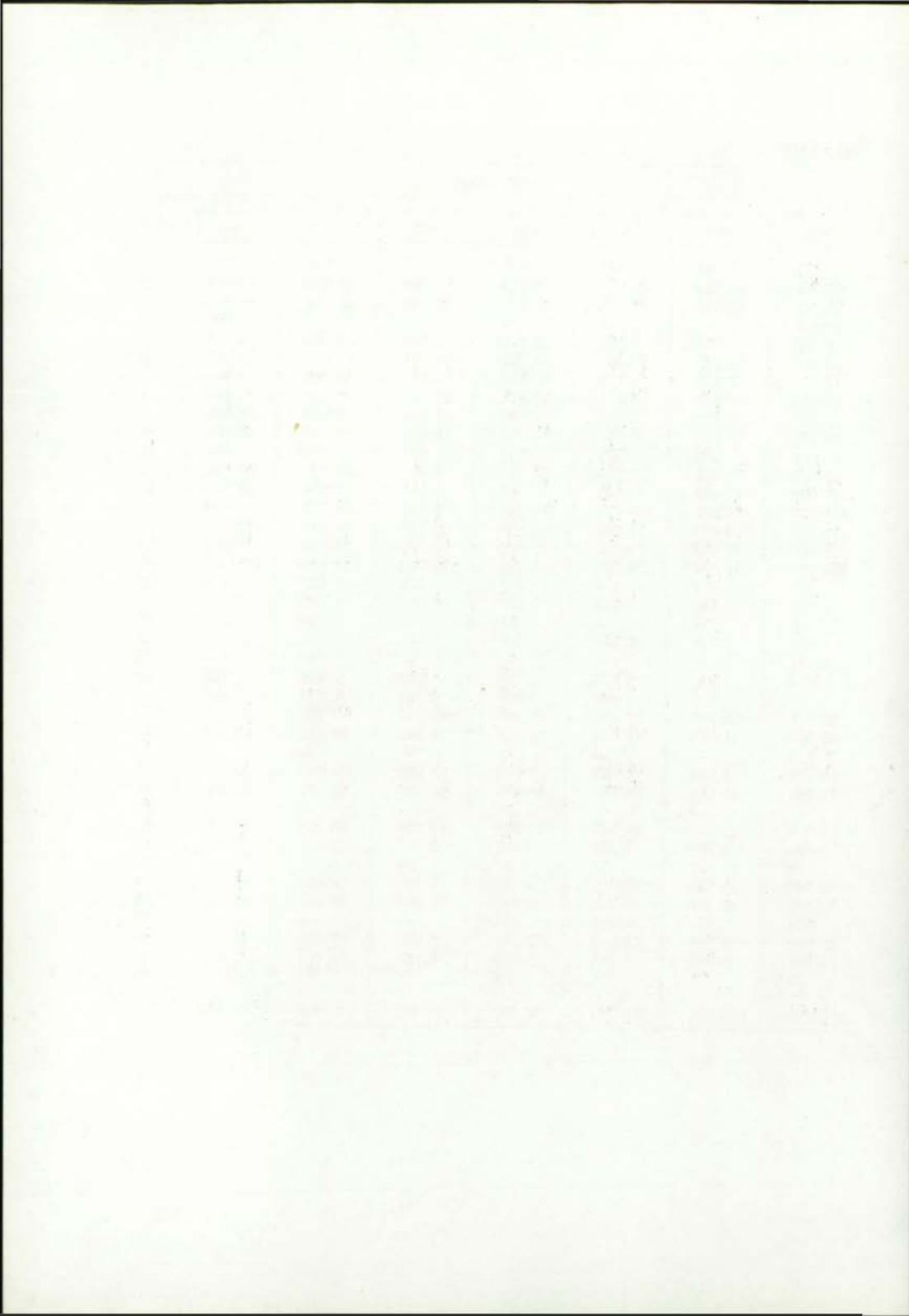
Medlemsbevegelsen

Løpenr.	Forbund	Medlemstall			
		Pr. 31. des. 1971	Pr. 31. des. 1972	Pr. 31. des. 1973	Pr. 31. des. 1974
1	Arbeiderpartiets Presseforbund ..	494	528	549	557
2	Forbund for Arb.l. og Tekn. Funksj.	9 106	9 244	9 646	10 128
3	Arbeidsmandsforbundet	28 045	28 561	27 826	29 244
4	Barnevernpedagogforbundet ⁹⁾	—	—	—	—
5	Befalsforbundet ⁷⁾	3 015	2 920	3 027	3 008
6	Bekledningsarbeiderforbundet ³⁾ ..	21 102	20 513	19 663	19 339
7	Bygningsindustriarbeiderforb. ⁴⁾ ..	48 059	46 947	47 189	48 407
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	15 659	16 197	16 428	16 865
9	Fengselstjenestemannsforbundet ..	1 009	1 031	1 083	1 152
10	Grafisk Forbund	13 988	14 009	14 026	14 134
11	Gullsmedarbeiderforbundet	1 060	1 076	1 078	1 037
12	Handel og Kontor i Norge	43 892	42 253	42 042	43 135
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	10 157	9 173	8 819	9 035
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet ..	92 011	91 911	96 809	103 885
15	Jernbaneforbundet	16 200	15 870	15 510	15 087
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund ..	35 583	35 771	36 370	38 449
17	Kommuneforbundet	83 383	89 542	94 202	100 823
18	Lensmannsetatens Landslag	796	835	834	840
19	Lokomotivmannsforbundet	1 847	1 848	1 833	1 812
20	Losforbundet ¹⁾	288	288	—	—
21	Luftforsvarets Befalsforb. ²⁾ 7) ..	1 550	1 547	1 486	1 481
22	Murerforbundet ⁴⁾	3 970	3 740	3 558	3 350
23	Musikerforbundet	1 338	1 361	1 412	1 439
24	Norsk Olje- og Petrokjemiforb. ⁵⁾ ..	—	—	—	—
25	Nærings- og Nytelsesmiddel arb.f. ¹⁾	29 848	28 575	28 887	29 434
26	Papirindustriarbeiderforbundet ..	17 526	16 866	16 643	16 795
27	Politiforbundet ⁶⁾	2 470	2 562	2 593	2 519
28	Postfolkenes Fellesforbund	13 136	14 020	14 653	15 409
29	Sjømannsforbundet	28 423	27 482	28 750	28 408
30	Skinn- og Lærarbeiderforbundet ³⁾	1 011	915	—	—
31	Skog- og Landarbeiderforbundet ..	14 041	13 414	12 707	11 992
32	Sosionomforbundet	972	1 259	1 455	1 719
33	Sufflørforbundet	24	25	23	24
34	Telefolkenes Fellesforbund	10 787	10 866	11 209	11 586
35	Tjenestemannslaget	25 277	27 057	28 374	29 364
36	Tolltjenestemannsforbundet ⁸⁾	862	832	812	820
37	Transportarbeiderforbundet	19 330	19 059	18 507	18 583
38	Treindustriarbeiderforbundet	5 636	5 620	5 775	5 916
39	Urmaker Svenneforbundet	25	25	25	25
	Riket	601 920	603 742	613 803	635 801

1) Norsk Losforbund gikk ut av LO 1. mars 1973. 2) Luftforsvarets Befalsforbund ble tilmeldt LO fra 1. januar 1964. 3) Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund er fra 1. januar 1973 sammenslutlet med Norsk Bekledningsarbeiderforbund. 4) Murerforbundet sluttet sammen med N. Bygningsindustriarbeiderforbund 1. januar 1976. 5) Norsk Olje- og Petrokjemiforbund (NOPEF) gikk inn i LO 1. april 1977. Petrokjemisk forening — Rafnes gikk med i NOPEF 1. mai 1977. 6) Politiforbundet utmeldt av LO 31. desember 1975. 7) Norges Befalslag og Luftforsvarets Befalsforbund gikk sammen til et forbund, Norges Befalsforbund, 1. juni 1978. 8) Tolltjenestemannsforbundet gikk ut av LO fra 1. januar 1979. 9) Norsk Barnevernpedagogforbund gikk inn i LO 1. juli 1980.

1971-1981

Medlemstall							Løpe nr.
Pr. 31. des. 1975	Pr. 31. des. 1976	Pr. 31. des. 1977	Pr. 31. des. 1978	Pr. 31. des. 1979	Pr. 31. des. 1980	Pr. 31. des. 1981	
573	613	694	725	757	807	833	1
10 900	11 710	12 274	12 713	12 991	13 820	14 089	2
31 002	32 743	32 033	32 177	32 725	37 882	38 897	3
—	—	—	—	—	165	508	4
3 045	2 994	2 791	4 140	3 908	3 794	3 832	5
18 787	19 235	19 525	17 781	17 791	18 697	18 169	6
49 574	53 613	54 774	55 484	54 247	55 836	54 504	7
17 882	18 658	19 371	20 513	21 227	22 247	23 292	8
1 226	1 323	1 449	1 537	1 564	1 638	1 604	9
14 182	14 123	14 200	14 101	14 093	14 417	14 356	10
936	955	941	921	925	1 007	959	11
46 953	50 211	53 284	54 857	55 861	58 766	58 164	12
10 035	11 039	11 461	12 545	12 549	14 832	15 052	13
104 737	106 035	108 128	105 247	104 296	106 779	106 709	14
15 031	14 919	14 758	21 869	22 144	22 443	22 535	15
38 400	39 037	38 993	38 803	38 795	39 120	38 668	16
107 747	115 634	122 557	131 744	139 257	143 789	148 777	17
870	912	944	975	971	1 027	1 116	18
1 840	1 840	1 936	1 920	1 917	1 932	1 945	19
—	—	—	—	—	—	—	20
1 512	1 511	1 489	—	—	—	—	21
3 181	—	—	—	—	—	—	22
1 404	1 430	1 373	1 513	1 589	1 676	1 749	23
—	170	1 059	2 455	2 778	2 779	2 914	24
29 873	30 900	31 404	32 152	32 127	33 708	32 719	25
16 907	16 954	16 448	16 280	16 095	16 042	15 297	26
2 519	—	—	—	—	—	—	27
15 784	16 189	16 883	17 944	19 031	20 692	22 050	28
27 967	25 534	25 038	23 433	21 995	20 622	21 743	29
—	—	—	—	—	—	—	30
11 774	11 711	11 548	11 095	10 706	10 448	10 025	31
1 905	2 057	2 322	2 608	2 853	3 131	3 302	32
24	27	31	27	31	34	34	33
12 100	12 650	13 303	14 152	15 337	15 885	16 173	34
31 300	33 178	34 791	36 683	37 564	39 048	40 627	35
826	793	786	765	—	—	—	36
18 512	18 988	19 178	19 173	18 696	18 895	18 491	37
5 697	5 983	6 418	6 353	6 208	6 071	5 814	38
25	25	25	14	14	11	11	39
655 030	673 694	692 209	712 699	721 042	748 040	754 985	

Tabell III, 1981.

Medlemstallets forandring 1980 – 1981
geografisk satt opp.

	Pr. 31. des. 1981		Pr. 31. des. 1980		Medlemstallets forandring	
	Av- delinger	Med- lemmer	Av- delinger	Med- lemmer	Absolutt + ell. +	Prosent- vis + ell. +
Østfold	188	48 884	197	49 764	+ 880	+ 1,77
Akershus	208	29 180	213	30 123	+ 943	+ 3,13
Oslo	157	134 599	158	132 860	1 739	1,31
Hedmark	313	37 201	315	36 609	592	1,62
Oppland	218	27 834	227	27 817	17	0,06
Buskerud	228	40 554	236	41 058	+ 504	+ 1,23
Vestfold	143	29 180	149	28 234	946	3,35
Telemark	182	31 699	184	31 179	520	1,67
Aust-Agder	83	9 885	87	10 032	+ 147	+ 1,47
Vest-Agder	124	22 356	124	21 833	523	2,40
Rogaland	234	52 502	237	50 302	2 200	4,37
Hordaland	268	68 321	268	67 543	778	1,15
Sogn og Fjordane	137	14 225	135	13 953	272	1,95
Møre og Romsdal	244	32 522	244	31 518	1 004	3,19
Sør-Trøndelag	216	50 034	216	49 667	367	0,74
Nord-Trøndelag	168	19 429	170	19 198	231	1,20
Nordland	313	41 097	308	41 044	53	0,13
Troms	148	21 841	144	21 364	477	2,23
Finnmark	139	13 401	133	13 068	333	2,55
Svalbard og Jan Mayen....	1	522	1	517	5	0,97
Utlandet	7	825	9	961	+ 136	+ 14,15
Direkte medlemmer	—	23 534	—	24 147	+ 613	+ 2,54
Landsomfattende avd.	48	¹⁾ 5 360	43	¹⁾ 5 249	111	2,11
Riket	²⁾ 3 767	754 985	²⁾ 3 798	748 040	6 945	0,93

¹⁾ I 1980 er 30 218 medlemmer og i 1981 — 31 827 medlemmer i landsomfattende foreninger i Tjenestemannslaget ført opp under underavdelinger i fylkene der de hører hjemme.

²⁾ Summen av avdelinger i 1980 er 4 175 og i 1981 — 4 164. Det skyldes at i 1980 er 377 og i 1981 — 397 underavdelinger i landsomfattende foreninger i Tjenestemannslaget ført opp som egne avdelinger i fylkene der de hører hjemme.

Tabell IV, 1981

Avdelings- og

Løpe- nr.	Forbund	Antall avdelinger/foreninger/grupper			
		Pr. 31. des. 1980	Tilsluttet i årets løp	Utgått eller nedlagt i årets løp	Pr. 31. des. 1981
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	41	—	2) 1	40
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	134	4	1	137
3	Arbeidsmandsforbundet	32	—	—	32
4	Barnevernpedagogforbundet 4)	—	14	—	14
5	Befalsforbundet	75	—	—	75
6	Bekleddingsarbeiderforbundet .	157	—	2) 5	152
7	Bygningsindustriarbeiderforb. .	340	1	10	331
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	235	1	3	233
9	Fengselstjenestemannsforb. . . .	22	—	1	21
10	Grafisk Forbund	90	—	2) 6	84
11	Gullsmedarbeiderforbundet	18	2	—	20
12	Handel og Kontor i Norge	210	4	2	212
13	Hotell- og Restaurantarb.forb. . .	70	3	1	72
14	Jern- og Metallarbeiderforb.	213	1	—	214
15	Jernbaneforbundet	115	—	—	115
16	Kjemisk Industriarbeiderforb. . . .	200	2	4	198
17	Kommuneforbundet	519	14	—	533
18	Lensmannsetatens Landslag	23	—	—	23
19	Lokomotivmannsforbundet	9	—	—	9
20	Musikerforbundet	16	—	—	16
21	Norsk Olje- og Petrokjemi forb. . . .	59	14	15	58
22	Nærings- og Nytelsesm.arb.forb.	361	6	18	349
23	Papirindustriarbeiderforb.	54	—	3	51
24	Postfolkenes Fellesforbund:				
	Postforbundet	36	—	1	35
	Den norske Postorganisasjon	27	—	—	27
25	Sjømannsforbundet	31	—	1	30
26	Skog- og Landarbeiderforbundet	304	4	26	282
27	Sosionomforbundet	20	—	1	19
28	Sufflørforbundet	0	—	—	—
29	Telefolkenes Fellesforbund:				
	Tele Tjeneste Forbundet	36	—	—	36
	Telegrafmennesenes Landsforb.	16	—	—	16
30	Tjenestemannslaget	61	8	2	67
31	Transportarbeiderforbundet	154	—	2) 4	150
32	Treindustriarbeiderforbundet	119	2	6	115
33	Urmaker Svenneforbundet	1	—	—	1
	Riket	3 798			3 767

1) Netto tilgang. 2) Netto avgang. 3) Anslått tall. Forbundet skiller ikke menn og kvinner. 4) Barnevernpedagogforbundet ble tilsluttet LO 1. juli 1980.

medlemsbevægelsen 1981

Antall medlemmer						Løpe- nr.
Pr. 31. des. 1980		Inntrådt i årets løp	Uttrådt i årets løp	Pr. 31. des. 1981		
I alt	Herav kvinner			I alt	Herav kvinner	
807	100	1) 26	—	833	100	1
13 820	759	1 378	1 109	14 089	775	2
37 882	8 244	5 803	4 788	38 897	9 574	3
165	103	1) 343	—	508	359	4
3 794	8	438	400	3 832	10	5
18 697	13 927	—	2) 501	18 196	13 551	6
55 836	989	7 768	9 100	54 504	978	7
22 247	169	1 045	—	23 292	234	8
1 638	206	116	150	1 604	220	9
14 417	3 797	—	2) 61	14 356	3 797	10
1 007	227	—	48	959	227	11
58 766	39 142	—	602	58 164	38 937	12
14 832	11 894	4 579	4 359	15 062	11 981	13
106 779	10 778	14 634	14 704	106 709	11 037	14
22 443	3) 1 000	1 226	1 133	22 535	3) 1 000	15
39 120	6 680	3 954	4 406	38 668	6 739	16
143 789	90 924	15 591	10 603	148 777	94 894	17
1 027	77	145	56	1 116	88	18
1 932	2	40	27	1 945	2	19
1 676	365	179	106	1 749	409	20
2 779	334	1 189	1 054	2 914	429	21
33 708	13 598	—	2) 969	32 719	13 137	22
16 042	1 749	1 084	1 829	15 297	1 696	23
						24
9 205	2 017	1 310	612	9 903	2 482	
11 487	3) 5 742	660	—	12 147	3) 6 073	
20 622	3) 3 000	1) 1 121	—	21 743	3) 3 000	25
10 448	404	945	1 368	10 025	423	26
3 131	2 136	1) 171	—	3 302	2 279	27
34	32	2	2	34	33	28
						29
12 015	3 289	700	484	12 231	3 349	
3 870	409	1) 72	—	3 942	459	
39 048	18 692	1) 1 579	—	40 627	19 880	30
18 895	1 107	2 283	2 687	18 491	1 240	31
6 071	1 283	673	930	5 814	1 237	32
11	—	—	—	11	—	33
748 040	242 984			754 985	250 629	

Tabell V, 1981

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	ØSTFOLD													
		Fylket		Fr.stad		Halden		Moss		Sarpsborg		Askim		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	5	72	1	19	1	16	1	8	1	22	1	7	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	6	1 340	1	388	1	227	1	124	1	414	1	140	1	47
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 606	—	—	—	—	1	1 606	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	1	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	35
5	Befalsforbundet	5	275	1	26	—	—	—	—	—	—	—	—	4	249
6	Bekledningsarbeiderforbundet	10	1 906	1	496	1	668	3	595	1	62	1	20	3	65
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	19	3 582	4	906	2	472	1	658	2	808	3	312	7	627
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	9	1 689	2	386	1	199	1	285	2	331	3	488	—	—
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	34
10	Grafisk Forbund	6	478	1	152	1	107	2	78	—	—	1	88	1	53
11	Gullamedarbeiderforbundet	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20
12	Handel og Kontor i Norge	8	3 281	1	1 025	1	427	1	543	1	939	2	299	2	48
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	4	565	1	233	1	54	1	131	1	147	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	9	8 882	1	3 751	1	740	1	2 195	1	666	1	523	4	987
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	12	4 074	5	1 357	1	235	2	1 031	1	234	1	1 014	2	203
17	Kommuneforbundet	27	8 570	6	2 413	1	1 085	2	921	4	1 063	1	499	13	2 589
18	Lensmannsetatens Landslag	1	77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	77
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	3	65	1	33	1	22	—	—	1	10	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nyttelsesmiddelarbeiderforbundet	9	1 724	1	707	2	27	2	285	2	320	1	244	1	141
23	Papirindustriarbeiderforbundet	13	6 038	—	—	3	1 682	1	860	8	3 148	—	—	1	348
24	Postforbundet	4	352	1	99	1	49	1	104	1	100	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	427	—	—	—	—	1	427	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	1	613	1	613	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	11	375	1	42	1	40	1	6	1	38	—	—	7	249
28	Sosionomforbundet	1	104	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	104
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	360	—	—	—	—	—	—	1	360	—	—	—	—
31	Telegrafmenneskes Landsforbund	1	83	—	—	—	—	—	—	1	83	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1) 14	987	1	58	3	106	—	—	—	—	—	—	10	823
33	Transportarbeiderforbundet	10	983	2	245	2	145	2	243	3	284	—	—	1	66
34	Treindustriarbeiderforbundet	8	308	1	32	1	122	—	—	1	50	1	8	4	96
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		202	48 884	34	12 980	26	6 423	25	9 999	34	9 079	17	3 642	66	6 761

1) 14 underavdelinger med 987 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.)

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	AKERSHUS																					
		Fylket		Asker		Bærum		Eidavoll		Frogn		Nes		Skedsmo		Ski		Ullensaker		Øvrige komm. tils.			
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.		
1	Arbeiderpartiets Presseforbund ...	1	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	38	—	—	—	—	—	—	—	
2	Forb. for Arb.lied. og Tekn. Funksj.	6	426	—	—	1	90	—	—	1	17	—	—	2	192	—	—	—	—	—	—	2	118
3	Arbeidsamandsforbundet ...	1	1 604	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1 604	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet ...	1	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	56
5	Befalsforbundet ...	9	328	1	9	—	—	—	—	1	18	—	—	2	86	1	3	4	212	—	—	—	—
6	Bekleddingsarbeiderforbundet ...	6	514	—	—	—	—	1	51	—	—	—	—	2	258	—	—	—	1	73	2	132	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet ...	30	3 060	1	187	3	552	4	481	1	40	3	203	3	924	3	150	2	112	10	431	—	—
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	17	970	1	65	2	199	1	48	1	30	1	45	2	194	1	77	1	22	7	290	—	—
9	Fengselstjenestemannsforbundet ...	1)	1	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31
10	Grafisk Forbund ...	5	173	—	—	—	—	1	18	—	—	—	—	1	69	—	—	—	—	—	—	3	86
11	Gullsmedarbeiderforbundet ...	1	6	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge ...	8	2 839	—	—	2	1 672	1	94	1	129	1	95	1	809	—	—	1	69	1	71	—	—
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	1	79	—	—	—	—	1	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet ...	18	4 708	2	644	1	1 198	1	403	1	121	1	477	2	631	1	153	2	85	7	996	—	—
15	Jernbaneforbundet ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund ...	14	1 323	1	85	1	85	1	50	1	12	—	—	1	298	2	140	—	—	—	7	673	—
17	Kommuneforbundet ...	39	9 007	3	509	9	2 060	2	647	1	176	1	332	4	1 022	1	392	1	403	17	3 466	—	—
18	Lensmannsetatens Landslag ...	1	97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	97
19	Lokomotivmannsforbundet ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petr.kj. Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nyteisesmid.arb.forb.	12	358	1	4	—	—	2	72	1	3	2	14	2	89	—	—	—	1	3	3	173	—
23	Papirindustriarbeiderforbundet ...	2	207	1	100	1	107	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet ...	1	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	160
25	Den norske Postorganisasjon ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet ...	25	988	1	8	2	21	2	66	—	—	1	108	—	—	1	10	1	38	17	742	—	—
28	Sosionomforbundet ...	1	244	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	244
29	Sufflerforbundet ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmenneskes Landsforbund ...	1	106	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	108	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget ...	2)	14	1 627	—	—	1	97	—	—	1	63	1	23	4	344	1	15	2	666	4	419	—
33	Transportarbeiderforbundet ...	1	22	—	—	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Treindustriarbeiderforbundet ...	6	209	—	—	1	10	—	—	—	—	1	13	1	21	1	40	—	—	—	—	2	125
35	Urmaker Svenneforbundet ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen ...	222	29 180	13	1 577	25	6 022	17	2 009	10	609	12	1 305	29	6 579	13	1 086	16	1 683	87	8 310	—	—

1) Omfatter medlemmer i Oslo og Akerhus. 2) 14 underavdelinger med 1 627 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.)

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	HEDMARK																			
		OSLO		Fylket		Hamar		Kongs- vinger		Elve- rum		Rings- aker		Stange		Åmot		Åsnes		Øvrige komm. tlls.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	146	2	80	1	47	1	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	6	2 522	9	452	1	135	1	36	1	30	1	65	—	—	—	—	—	—	5	183
3	Arbeidsmandsforbundet	1	2 570	2	1 623	1	1 318	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	306	
4	Barnevernpedagogforbundet	1	132	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	16	
5	Befalsforbundet	5	365	6	127	2	46	1	14	1	22	—	—	—	—	—	1	32	1	13	
6	Bekleidningsarbeiderforbundet	2	1 607	11	811	3	646	1	36	1	32	2	115	—	—	—	—	—	4	182	
7	Byggingandustriarbeiderforbundet	12	8 437	28	6 068	3	654	2	484	2	439	4	1 882	5	412	1	27	3	239	18	1 929
8	Elektriker- og Krafttatsjonsforb.	6	2 934	15	932	2	221	1	145	2	188	1	72	1	39	—	—	—	8	317	
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	540	2	62	1	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	—	
10	Grafisk Forbund	4	5 962	4	220	1	78	2	62	1	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
11	Gullamedarbeiderforbundet	2	282	1	37	1	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12	Handel og Kontor i Norge	4	14 776	19	2 659	1	1 155	1	262	1	226	2	163	—	—	1	62	1	112	12	629
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	3	3 299	4	573	1	336	1	118	1	83	—	—	—	—	—	—	—	—	1	36
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	2	15 706	15	3 147	1	757	1	592	1	262	3	620	2	96	—	—	1	162	6	468
15	Jernbaneforbundet	1) 16	5 393	2) 13	1 160	13	1 160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	1	1 747	10	576	2	64	2	243	1	67	—	—	1	75	—	—	—	—	4	127
17	Kommuneforbundet	43	27 999	30	7 027	5	1 189	1	804	2	624	1	658	3	1 194	1	122	1	223	16	2 263
18	Lensmannsetatens Landslag	—	—	3	86	—	—	1	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	63
19	Lokomotivmannsforbundet	3) 1	569	1	187	1	187	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	3	933	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petr.kj. Fagforb.	1	277	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsemid.arb.forb.	11	4 333	23	1 489	5	412	1	54	3	154	2	453	1	81	1	2	1	12	9	321
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	1	417	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	417	—	—	—	—
24	Postforbundet	1	3 053	3	409	1	169	1	132	1	106	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	4 080	2	994	1	633	1	361	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	1	4 362	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	3	104	74	3 853	—	—	5	330	6	235	4	514	3	336	5	128	3	302	43	2 008
28	Sosionomforbundet	1	784	1	86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	86
29	Sufflerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	6	3 133	2	1 082	1	428	1	654	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmennenes Landsforbund	1	1 211	1	197	1	197	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	4) 111	11 982	5) 18	1 600	4	386	2	277	1	104	—	—	—	—	1	41	—	—	10	792
33	Transportarbeiderforbundet	4	4 945	7	712	1	430	1	37	1	37	1	36	—	—	—	—	—	—	3	172
34	Treindustriarbeiderforbundet	2	416	11	522	—	—	—	—	1	81	2	73	—	—	—	—	—	—	8	368
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		257	134 599	329	37 201	54	10 477	28	4 757	27	2 682	23	4 854	16	2 283	11	819	17	1 102	153	10 277

1) Omfatter medlemmer i Oslo, Akershus, Østfold, Oppland og Hedmark.

2) Omfatter medlemmer i Hedmark, Møre og Romsdal og Oppland.

3) Omfatter medlemmer i Oslo, Akershus, Østfold, Oppland og Hedmark.

4) 100 underavdelinger med 9 640 medlemmer.

5) 16 underavdelinger med 1 319 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	OPPLAND											
		Fylket		Gjøvik		Lillehammer		V. Toten		Ø. Toten		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	50	1	30	1	20	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	8	584	1	124	1	29	2	292	—	—	—	4 139
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 680	—	—	1	1 680	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 15
5	Befalsforbundet	4	71	—	—	2	54	—	—	1	7	—	1 10
6	Bekleddingsarbeiderforbundet	8	1 298	1	462	1	269	—	—	2	284	4	283
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	38	2 918	4	921	3	663	1	4	2	41	28	1 289
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	17	1 018	2	161	2	156	1	60	1	56	11	595
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	11	1	11	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	6	465	1	244	1	58	1	69	—	—	3	94
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	18	2 498	1	860	1	438	2	278	1	44	13	859
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	4	427	1	183	1	110	—	—	—	—	2	184
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	4 420	2	1 312	1	399	1	2 320	—	—	4	389
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	6	546	1	77	1	33	—	—	—	—	4	436
17	Kommuneforbundet	17	5 847	2	1 089	3	1 083	2	580	1	385	9	2 730
18	Lensmannsetatens Landslag	2	73	—	—	—	—	—	—	—	—	2	73
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Mustkerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	NorskOlje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nyttelesmiddelarbeiderforbundet	21	925	2	258	3	341	—	—	2	35	14	291
23	Papirindustriarbeiderforbundet	1	145	1	145	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	3	329	2	185	1	144	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	26	1 401	1	152	1	47	—	—	1	209	23	993
28	Boelonomforbundet	1	95	—	—	—	—	—	—	—	—	1	95
29	Sufflerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	508	1	508	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1) 14	934	1	43	4	296	—	—	1	25	8	570
33	Transportarbeiderforbundet	11	738	4	202	2	274	1	7	—	—	4	255
34	Treindustriarbeiderforbundet	18	838	2	149	1	131	—	—	—	—	10	558
35	Urmaker Sverneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	232	27 834	32	7 086	31	6 225	11	3 600	12	1 066	146	9 857

1) 14 underavdelinger med 934 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	BUSKERUD															
		Fylket		Drammen		Kongsberg		Ringelike		Modum		Nedre Elker		Øvre Elker		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	29	1	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.	9	972	1	158	2	503	1	153	—	—	—	—	1	28	4	130
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 098	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1 098	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	1	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25
5	Befalsforbundet	3	99	—	—	1	37	2	62	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Bekleddingsarbeiderforbundet	11	828	2	237	1	20	2	222	—	—	2	305	—	—	4	44
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	18	3 040	4	1 164	1	232	2	816	4	135	2	188	2	71	3	434
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	22	1 443	3	557	3	123	3	183	3	95	—	—	1	78	9	407
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	38
10	Grafiak Forbund	7	1 172	1	720	1	31	2	303	1	14	—	—	—	—	2	104
11	Gullsmedarbeiderforbundet	2	10	2	111	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	12	2 393	1	1 307	2	328	1	263	1	157	—	—	1	52	6	286
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	4	432	1	172	1	54	1	78	—	—	—	—	—	—	1	128
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	1) 14	7 513	1	2 918	1	3 012	3	567	4	438	1	291	—	—	4	287
15	Jernbaneforbundet	14	2 698	14	2 698	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	20	2 982	5	1 109	—	—	1	20	2	85	1	384	2	215	9	1 169
17	Kommuneforbundet	21	7 450	9	3 312	1	541	1	887	1	520	1	359	1	244	7	1 587
18	Lensmannsetetens Landslag	1	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	62
19	Lokomotivmannsforbundet	2) 1	357	1	357	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nyttelsesmiddelarbeiderforbundet	11	584	3	461	1	10	2	63	—	—	—	—	—	—	5	50
23	Papirindustriarbeiderforbundet	14	3 427	5	850	—	—	3	1 265	2	365	1	80	1	145	2	722
24	Postforbundet	3	395	1	229	1	38	1	128	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	502	1	502	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømennsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	21	629	1	8	2	55	4	295	6	48	1	28	—	—	7	195
28	Soelonomforbundet	1	113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	113
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	438	1	438	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	3) 13	998	—	—	2	159	1	226	—	—	—	—	1	22	9	591
33	Transportarbeiderforbundet	4	445	2	399	—	—	1	26	—	—	—	—	—	—	1	20
34	Treindustriarbeiderforbundet	9	384	1	166	1	20	1	30	3	50	2	114	—	—	1	4
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		241	40 554	61	17 799	21	5 163	32	5 587	27	1 907	11	1 749	11	1 953	78	6 396

1) Omfatter medlemmer i Buskerud, Akershus og Telemark.

2) Omfatter medlemmer i Buskerud, Telemark og Vestfold.

3) 13 underavdelinger med 998 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpenr.	Forbund	VESTFOLD																	
		Fylket		Holme- strand		Horten		Larvik		Sande- fjord		Stavern		Tønsberg		Sveivik		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	3	32	—	—	—	—	1	6	1	5	—	—	1	21	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	6	536	—	—	1	194	1	137	1	81	—	—	1	47	—	—	2	77
3	Arbeidsmandsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	1	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	24
5	Befalsforbundet	4	181	—	—	1	95	—	—	—	—	1	56	2	30	—	—	—	—
6	Bekleidningsarbeiderforbundet	6	942	—	—	1	53	1	74	1	88	—	—	2	629	1	98	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	15	2 795	—	—	1	142	5	999	2	753	1	99	2	629	2	95	2	78
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	7	759	1	24	1	51	1	57	1	181	—	—	2	432	1	14	—	—
9	Fengselstjenestemannsforbundet	2	107	—	—	1	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	86
10	Grafisk Forbund	9	1 458	—	—	1	65	1	85	1	55	—	—	2	261	—	—	4	992
11	Gullsmedarbeiderforbundet	2	215	—	—	—	—	—	—	1	7	—	—	1	208	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	6	1 219	1	139	2	321	1	261	1	168	—	—	1	340	—	—	—	—
13	Hotell- og Restauranterarbeiderforb.	4	433	—	—	1	19	1	114	1	196	—	—	1	104	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	9 128	1	1 240	1	2 590	1	952	1	1 595	1	55	1	2 436	1	147	1	83
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	14	1 589	2	99	1	21	3	164	1	890	2	169	2	58	—	—	3	188
17	Kommuneforbundet	19	5 227	2	494	1	643	2	754	2	964	1	48	1	998	1	114	9	1 212
18	Lenmannsetatens Landslag	1	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	26
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	1	21	—	—	1	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	1	17	—	—	1	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsemidl. arb. forb.	10	642	1	8	—	—	3	261	2	57	—	—	3	262	—	—	1	54
23	Papirindustriarbeiderforbundet	3	321	—	—	—	—	1	112	—	—	—	—	—	—	—	—	1	166
24	Postforbundet	1	293	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	293	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	342	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	342	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	1	771	—	—	—	—	—	—	1	771	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	3	220	—	—	—	—	1	199	—	—	—	—	—	—	—	—	2	21
28	Sosionomforbundet	1	102	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	102
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	388	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	388	—	—	—	—
31	Telegrafmennenes Landsforbund	1	216	—	—	—	—	—	—	1	216	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1) 9	690	—	—	1	182	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	508
33	Transportarbeiderforbundet	9	325	2	16	1	23	3	97	1	13	—	—	2	176	—	—	—	—
34	Treindustriarbeiderforbundet	3	161	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	27	1 126
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	152	29 180	11	2 028	17	4 458	26	4 262	19	6 040	6	457	27	7 654	8	538	38	3 743

1) 9 underavdelinger med 690 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	TELEMARK													
		Fylket		Not- odden		Pors- grunn		Skien		Kragersø		Tinn		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	41	—	—	—	—	1	39	—	—	1	2	—	—
2	Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.	12	1 439	2	106	3	810	2	168	1	68	2	177	2	110
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 639	—	—	1	1 639	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9
5	Befalsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Bekleddingsarbeiderforbundet	8	372	1	24	1	4	1	72	—	—	1	206	4	66
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	16	1 884	3	154	—	—	3	1 127	1	58	1	60	7	485
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	20	1 036	3	61	4	524	2	123	1	44	2	85	8	199
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	17	—	—	—	—	1	17	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	6	382	1	11	1	61	1	170	1	61	1	7	1	72
11	Gullsmedarbeiderforbundet	1	42	—	—	—	—	—	—	1	42	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	9	1 904	1	152	2	906	1	500	1	58	1	161	3	128
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	4	626	1	58	1	211	1	203	—	—	1	54	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	7	2 942	—	—	2	1 076	1	644	2	532	—	—	2	690
15	Jernbaneforbundet	1	43	—	—	—	—	—	—	—	—	1	43	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	16	7 389	4	1 279	6	5 053	3	267	1	44	2	736	—	—
17	Kommuneforbundet	16	6 370	1	470	1	1 329	4	2 364	1	341	1	432	7	1 444
18	Lenemannsetatens Landslag	1	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	41
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	1	21	—	—	—	—	1	21	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	2	713	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	713
22	Nærings- og Nytelsemiddelarbeiderforbundet	10	531	3	21	3	119	2	379	—	—	—	—	2	12
23	Papirindustriarbeiderforbundet	6	1 104	—	—	—	—	3	933	3	171	—	—	—	—
24	Postforbundet	3	331	1	103	1	47	1	181	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	387	—	—	—	—	1	387	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	2	296	—	—	1	292	—	—	1	4	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	22	350	2	32	1	8	2	81	2	3	1	18	14	208
28	Sosionomforbundet	1	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	74
29	Sufførforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	2	331	—	—	—	—	1	213	—	—	—	—	1	118
31	Telegrafmennenes Landsforbund	1	247	—	—	—	—	1	247	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1) 11	615	—	—	—	—	1	14	—	—	—	—	10	601
33	Transportarbeiderforbundet	10	623	1	37	3	171	2	326	1	24	1	9	2	56
34	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	192	31 699	24	2 308	31	12 259	36	8 466	17	1 450	16	1 990	68	5 026

1) 10 underavdelinger med 601 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	AUST-AGDER													
		Fylket		Arendal		Grimstad		Risør		Lille-sand		Tvede-strand		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	5	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arbled. og Tekn. Funksj.	4	197	1	101	—	—	1	25	—	—	—	—	2	71
3	Arbeidsmandsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	1	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	35
6	Bekleidningsarbeiderforbundet	3	200	—	—	—	—	1	43	—	—	1	16	1	141
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	5	560	2	452	1	52	—	—	1	30	—	—	1	26
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	4	470	2	408	—	—	—	—	—	—	—	—	2	64
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	23	1	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	1	61	1	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Gullmedarbeiderforbundet	1	51	1	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	5	375	1	229	1	57	—	—	1	22	1	27	1	40
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	1	109	1	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	6	2 764	1	1 544	1	549	1	447	1	40	1	166	1	18
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	5	824	1	92	—	—	—	—	1	146	1	8	2	578
17	Kommuneforbundet	9	2 344	1	348	1	283	1	279	1	189	1	116	4	1 129
18	Lensmannsetats Landslag	1	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	23
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelisemiddelarbeiderforbundet	5	143	2	103	2	36	—	—	—	—	—	—	1	4
23	Papirindustriarbeiderforbundet	3	195	—	—	—	—	—	—	—	—	1	39	1	102
24	Postforbundet	1	103	1	103	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	137	1	137	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	2	85	1	78	—	—	1	7	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	12	183	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	11	177
28	Sosionomforbundet	1	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50
29	Snufflerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	202	1	202	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1) 7	348	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	348
33	Transportarbeiderforbundet	6	373	3	318	—	—	1	15	1	6	—	—	1	34
34	Treindustriarbeiderforbundet	2	25	1	14	—	—	1	11	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	89	9 885	23	4 371	7	963	9	886	6	433	6	372	38	2 640

1) 8 underavdelinger med 336 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	VEST-AGDER													
		Fylket		Farsund		Flekkefjord		Kr.sand		Mandal		Vennesla		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	19	—	—	—	—	1	19	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	4	461	—	—	1	16	1	326	1	78	—	—	1	41
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 796	—	—	—	—	1	1 796	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	1)	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	27
5	Befalsforbundet	3	153	1	13	—	—	2	140	—	—	—	—	—	—
6	Bekledningsarbeiderforbundet	8	715	—	—	4	115	3	500	1	100	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	8	1 514	1	73	1	39	2	966	1	116	2	241	1	79
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	7	703	1	227	1	18	2	364	1	40	1	10	1	44
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	19	—	—	—	—	1	19	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	4	256	1	17	1	34	1	189	1	16	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	6	838	1	30	1	64	1	535	1	100	1	75	1	34
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	2	465	—	—	—	—	1	432	1	33	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	7	3 539	1	71	1	282	2	1 902	1	1 106	—	—	2	198
15	Jernbaneforbundet	2)	541	—	—	—	—	12	541	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	8	2 230	1	491	—	—	5	1 506	—	—	—	—	2	234
17	Kommuneforbundet	15	3 648	1	182	1	350	7	2 118	1	472	1	245	4	281
18	Lensmannsetats Landslag	1	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	27
19	Lokomotivmannsforbundet	2)	122	—	—	—	—	1	122	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	2	222	—	—	—	—	2	222	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelemiddelarbeiderforbundet	10	680	1	37	2	52	4	559	1	12	—	—	2	20
23	Papirindustriarbeiderforbundet	2	848	—	—	—	—	—	—	—	—	1	786	1	62
24	Postforbundet	2	286	—	—	1	40	1	246	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	333	—	—	—	—	1	333	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	2	1 363	1	62	—	—	1	1 311	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	2	31	—	—	—	—	1	20	—	—	—	—	1	11
28	Sosionomforbundet	1	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	57
29	Sufflørforbundet	1	270	—	—	—	—	1	270	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	3)	10	702	1	56	—	4	414	—	—	—	—	5	232
33	Transportarbeiderforbundet	5	397	—	—	1	30	2	328	—	—	—	—	2	39
34	Treindustriarbeiderforbundet	6	96	1	23	2	59	1	8	1	2	—	—	1	3
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	134	22 356	12	1 272	17	1 079	61	15 184	11	2 075	6	1 357	27	1 389

1) Omfatter Aust- og Vest-Agder.

2) Omfatter medlemmer i Aust- og Vest-Agder og Telemark.

3) 10 underavdelinger med 702 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	ROGALAND															
		Fylket		Eiger-sund		Hauge-sund		Sandnes		Stav-anger		Karmøy		Sauda		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	32	—	—	—	—	—	—	1	28	1	4	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.lied. og Tekn. Funksj.	9	988	1	70	1	20	1	128	1	460	—	—	1	45	4	265
3	Arbeidsmandsforbundet	3	3 672	—	—	—	—	—	—	1	2 699	—	—	—	—	2	973
4	Barnevernpedagogforbundet	1	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50
5	Befalsforbundet	1	123	—	—	—	—	—	—	1	123	—	—	—	—	—	—
6	Bekledningsarbeiderforbundet	7	1 277	1	19	—	—	2	912	—	—	1	33	—	—	3	313
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	13	4 062	1	132	2	619	1	855	4	1 948	—	—	1	34	4	444
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	7	1 395	—	—	—	1 195	—	—	4	1 028	1	121	1	51	—	—
9	Fengselstjenestemannsforbundet	2	114	—	—	—	—	—	—	1	34	—	—	—	—	1	80
10	Grafisk Forbund	2	1 073	—	—	1	118	—	—	1	957	—	—	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	1	19	—	—	—	—	1	19	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	7	2 732	1	100	1	357	—	—	1	1 996	—	—	1	43	3	236
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	3	741	—	—	1	189	—	—	1	506	—	—	1	46	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	11	10 627	1	428	1	2 242	1	1 654	1	4 077	1	166	1	60	5	2 000
15	Jernbaneforbundet	14	687	—	—	1	82	—	—	13	605	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	10	2 921	1	175	—	—	1	221	3	337	3	1 335	1	819	1	34
17	Kommuneforbundet	41	8 302	2	310	6	1 120	2	1 229	13	3 438	1	461	1	215	16	1 529
18	Lenmannsetatsens Landslag	1	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	61
19	Lokomotivmannsforbundet	1 ¹⁾	79	—	—	—	—	—	—	1	79	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	1	86	—	—	—	—	—	—	1	86	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	50	1 762	—	—	1	96	1	7	48	1 659	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	18	1 783	2	85	3	241	1	39	6	1 294	1	22	—	5	102	—
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	2	563	—	—	1	152	—	—	1	411	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	2	546	—	—	1	170	—	—	1	376	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	3	4 717	1	1	1	727	—	—	1	3 989	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	2	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	21	—
28	Sosionomforbundet	1	178	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	178	—
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	2	671	—	—	1	283	—	—	1	388	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmenneses Landsforbund	2	326	—	—	1	89	—	—	1	237	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	2 ²⁾	20	1 460	—	—	—	—	—	9	333	—	—	—	—	11	1 127
33	Transportarbeiderforbundet	9	1 143	1	21	2	151	2	164	2	782	2	26	—	—	—	—
34	Treindustriarbeiderforbundet	5	289	1	20	1	14	1	19	1	206	—	—	—	—	1	30
35	Urmaker Svineforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	253	52 502	13	1 361	27	6 863	14	5 277	119	28 078	11	2 167	8	1 313	61	7 443

1) Omfatter medlemmer i Rogaland, Aust- og Vest-Agder.

2) 19 underavdelinger med 1 442 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	HORDALAND																		
		Fylket		Bergen		Kvam		Kvinherad		Odda		Stord		Vaksdal		Voos		Øvrige komm. tils.		
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	32	1	26	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.	6	819	1	521	—	—	1	19	—	—	1	114	2	53	—	—	1	112	
3	Arbeidsmandsforbundet	2	3 273	1	3 143	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 185	
4	Barnevernpedagogforbundet	1	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 88	
5	Befalsforbundet	4	323	3	306	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	13	—	—	
6	Bekledningsarbeiderforbundet	26	4 126	7	2 420	3	55	1	14	1	7	—	—	1	835	1	58	12	741	
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	14	4 690	3	3 901	1	34	1	2	1	46	1	298	—	—	1	208	1	104	
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	15	2 863	2	1 990	1	36	1	28	3	164	2	394	1	18	1	64	4	169	
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	47	1	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	Grafisk Forbund	5	1 045	3	1 026	—	—	—	—	1	14	—	—	—	—	1	5	—	—	
11	Gullsmedarbeiderforbundet	4	226	2	170	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	1	36	
12	Handel og Kontor i Norge	15	5 039	3	4 269	2	65	1	36	1	200	1	64	2	92	1	220	4	118	
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	5	1 741	3	1 615	—	—	—	—	1	52	—	—	—	—	1	74	—	—	
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	20	10 712	6	7 851	2	139	2	439	1	120	1	1 231	—	—	—	1	215	7	717
15	Jernbaneforbundet	1) 15	1 116	15	1 116	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	15	3 456	3	612	1	474	1	466	3	1 452	—	1	11	1	9	6	5	482	
17	Kommuneforbundet	49	13 963	25	10 188	1	151	2	422	1	476	1	267	1	163	1	384	17	2 002	
18	Lensmannsetens Landslag	1	113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 113	
19	Lokomotivmannsforbundet	2) 1	177	1	177	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20	Musikerforbundet	2	164	2	164	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	2	42	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 40	
22	Nærings- og Nyttelesemid. arb. forb.	29	2 594	9	796	—	—	1	67	1	10	1	16	1	143	3	119	13	443	
23	Papirindustriarbeiderforbundet	1	87	1	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
24	Postforbundet	1	1 163	1	1 163	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
25	Den norske Postorganisasjon	1	933	1	933	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
26	Sjemannsforbundet	2	2 094	1	2 073	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 16	
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	4	47	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 36	
28	Sosionomforbundet	1	223	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 223	
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
30	Tele Tjeneste Forbundet	3	1 200	1	1 074	—	—	—	—	—	—	1	91	—	—	—	—	—	1 35	
31	Telegrafmennenes Landsforbund	1	353	1	353	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
32	Tjenestemannslaget	3) 23	2 970	16	2 228	—	—	—	—	—	—	2	37	—	—	—	—	—	6 710	
33	Transportarbeiderforbundet	5	2 035	2	1 979	—	—	—	—	—	—	1	17	—	—	1	15	1	24	
34	Treindustriarbeiderforbundet	12	702	3	343	1	70	—	—	1	24	—	—	1	16	—	—	—	6 250	
35	Urmaker Svenneforbundet	1	11	1	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Til sammen	289	68 321	126	51 512	12	1 024	11	1 493	16	2 571	12	2 509	10	1 320	15	1 401	88	6 491	

1) Omfatter medlemmer i Hordaland og Sogn og Fjordane.

2) Omfatter medlemmer i Hordaland, Sogn og Fjordane og Buskerud.

3) 21 underavdelinger med 2 423 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	SOGN OG FJORDANE															
		Fylket		Flora		Ferde		Høy- anger		Sogndal		Vågsøy		Årdal		Øvrige komm. tla.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	15	1	6	—	—	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.l ed. og Tekn. Funksj	6	266	1	8	1	19	1	61	—	—	—	—	1	231	2	77
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 421	—	—	1	1 421	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Bekledningsarbeiderforbundet	11	410	—	—	1	113	—	—	—	—	1	1	—	—	9	296
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	11	829	1	68	1	137	1	16	1	104	1	37	1	80	5	137
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	13	379	1	44	1	59	1	34	1	12	1	14	1	65	7	151
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	1	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	53
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	11	922	1	112	1	221	1	82	1	133	1	39	1	164	5	121
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	2	78	—	—	—	—	—	—	1	30	—	—	—	1	43	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	13	2 034	1	523	1	386	—	—	—	—	1	59	1	35	9	1 031
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	9	2 493	1	29	1	9	2	744	—	—	1	45	2	1 610	2	56
17	Kommuneforbundet	21	2 951	1	455	2	244	2	313	2	456	1	180	1	278	12	1 020
18	Lenmannsetatens Landslag	1	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	10	804	1	67	2	73	1	5	2	109	2	196	—	—	11	354
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	313	—	—	1	313	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	4	62	—	—	1	21	—	—	1	38	—	—	—	—	2	23
28	Sosionomforbundet	1	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	55
29	Suffisrforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	397	—	—	1	397	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmennesenes Landsforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1	7	—	—	—	—	—	—	1	18	—	—	—	—	6	208
33	Transportarbeiderforbundet	4	451	1	41	—	—	—	—	1	55	1	13	—	—	1	342
34	Treindustriarbeiderforbundet	5	95	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9	—	—	4	86
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	144	14 225	10	1 853	15	3 413	10	1 269	11	1 005	11	593	9	2 506	78	4 086

1) 7 underavdelinger med 221 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	MØRE OG ROMSDAL															
		Fylket		Kristian-sund		Molde		Ålesund		Rauma		Sunddal		Volda		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbiderpartiets Presseforbund	4	45	1	17	1	10	1	13	—	—	1	5	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	7	569	1	77	1	38	1	86	—	—	1	151	—	—	3	217
3	Arbeidsmandsforbundet	2	308	—	—	1	2 155	—	—	—	—	—	—	—	—	1	153
4	Barnevernpedagogforbundet	1	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30
5	Befalsforbundet	1	9	—	—	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Bekleddingsarbeiderforbundet	17	1 885	1	200	1	475	3	710	1	69	—	—	1	25	10	406
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	19	1 619	1	291	2	358	2	358	1	92	1	52	1	59	11	409
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	16	1 261	1	199	1	225	1	322	1	29	2	218	1	47	9	221
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	19
10	Grafisk Forbund	4	235	1	61	1	41	1	118	—	—	1	15	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	12	2 038	1	476	1	270	1	706	1	22	2	184	1	93	5	287
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	4	380	1	117	1	92	1	133	—	—	1	38	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	25	5 724	1	1 073	3	1 003	1	777	—	—	1	65	1	186	18	2 620
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	12	1 739	1	194	1	21	1	197	1	51	1	1 067	—	—	7	209
17	Kommuneforbundet	37	6 373	4	994	5	948	4	1 391	1	97	1	291	1	71	21	2 581
18	Lenmannsetatens Landslag	1	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	84
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelelsesmiddelarbeiderforbundet	25	1 163	3	225	3	152	5	296	—	—	1	28	—	—	13	462
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	3	477	1	139	1	119	1	219	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	3	596	1	154	1	140	1	302	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	2	1 704	—	—	—	—	1	1 687	—	—	—	—	—	—	1	17
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	6	46	—	—	1	12	—	—	1	6	—	—	—	—	4	28
28	Sosionomforbundet	1	93	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	93
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	3	479	1	117	1	118	1	244	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmennesenes Landsforbund	1	134	—	—	—	—	1	134	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1) 19	817	3	72	3	105	1	17	3	130	—	—	1	31	8	462
33	Transportarbeiderforbundet	13	1 183	3	339	2	164	3	488	1	2	1	48	1	35	2	107
34	Treindustriarbeiderforbundet	24	1 512	1	3	3	59	1	158	1	4	—	—	1	25	17	1 263
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	263	32 522	27	4 748	35	6 514	32	8 356	12	502	14	2 162	9	572	134	9 668

1) 19 underavdelinger med 817 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	SØR-TRØNDELAG													
		Fylket		Tr.helm		Oppdal		Orkdal		Røros		Ørland		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	44	1	37	—	—	—	—	1	7	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	6	650	1	456	—	—	1	21	1	14	—	—	3	159
3	Arbeidsmandsforbundet	2	3 280	1	2 081	—	—	—	—	—	—	—	—	1	299
4	Barnevernpedagogforbundet	1)	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31
5	Befalsforbundet	4	214	2	92	—	—	—	—	—	1	111	1	11	
6	Bekledningsarbeiderforbundet	4	466	1	356	—	—	—	1	37	—	—	—	2	73
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	19	3 720	6	2 601	1	40	1	244	1	176	1	38	9	621
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	17	1 821	3	1 374	1	23	1	27	1	40	1	47	10	310
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	83	1	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	5	787	3	700	—	—	1	75	1	12	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	2	28	2	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	14	5 720	2	4 730	1	76	1	213	1	163	1	113	8	425
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	5	1 440	3	1 214	1	60	—	—	1	175	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	5 259	2	4 476	—	—	—	—	1	157	1	67	4	559
15	Jernbaneforbundet	2)	16	2 310	16	2 310	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	8	1 062	1	439	—	—	1	385	—	—	—	—	6	238
17	Kommuneforbundet	34	10 796	20	7 091	1	187	1	485	1	188	1	509	10	2 358
18	Lensmannsetatsens Landslag	1	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50
19	Lokomotivmannsforbundet	1	341	1	341	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	1	172	1	172	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	1	18	1	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nyttelsesmiddelarbeiderforbundet	26	2 253	8	1 862	1	35	1	9	1	14	—	—	15	333
23	Papirindustriarbeiderforbundet	1	606	1	606	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	1	982	1	982	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	731	1	731	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	1	621	1	621	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	20	501	1	41	1	12	—	—	1	80	1	12	16	356
28	Sosionomforbundet	1	197	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	197
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	695	1	695	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmennenes Landsforbund	1	279	1	279	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	3)	25	3 240	19	2 261	—	—	—	—	—	1	130	5	849
33	Transportarbeiderforbundet	4	1 574	2	1 463	—	—	—	—	—	—	—	—	2	111
34	Treindustriarbeiderforbundet	5	74	—	—	1	13	—	—	—	—	—	—	4	61
35	Urmaker Sønneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	238	50 034	103	39 020	8	446	8	1 459	12	1 063	8	1 027	99	7 019

1) Omfatter medlemmer i Nord- og Sør-Trøndelag.

2) Omfatter medlemmer i Sør- og Nord-Trøndelag og Nordland.

3) 22 underavdelinger med 2 318 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	NORD-TRØNDELAG													
		Fylket		Namsos		Steinkjer		Løvanger		Stjørdal		Verdal		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbiderpartiets Presseforbund	2	20	1	14	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	5	234	1	18	1	21	1	90	—	—	—	—	2	107
3	Arbeidsmandsforbundet	3	2 135	—	—	1	1 554	—	—	—	—	—	—	2	581
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	3	132	—	—	1	46	1	8	1	78	—	—	—	—
6	Bekledningsarbeiderforbundet	3	88	2	79	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	21	2 342	3	522	3	441	2	193	2	342	3	474	8	370
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	7	623	1	183	1	390	1	20	1	47	1	128	2	57
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	3	117	1	39	1	60	1	18	—	—	—	—	—	—
11	Gullmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	11	1 836	1	282	1	411	1	246	1	278	1	366	6	263
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	5	413	1	62	1	148	1	54	1	106	1	44	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	9	2 163	1	191	1	262	1	921	1	445	—	—	5	344
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	7	668	2	35	—	—	1	35	1	160	—	—	3	446
17	Kommuneforbundet	17	4 312	2	833	1	485	2	785	1	440	1	344	10	1 425
18	Lenemannsetatens Landslag	1	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	37
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nyttelseamiddelearbeiderforbundet	17	756	3	140	3	203	2	81	1	33	2	88	6	211
23	Papirindustriarbeiderforbundet	4	860	—	—	1	56	1	542	—	—	—	—	2	262
24	Postforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	248	1	248	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	1	29	1	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	32	800	1	79	5	81	2	51	1	80	3	102	20	407
28	Sosionomforbundet	1	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	59
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	304	—	—	1	304	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1) 11	748	—	—	2	116	3	117	1	140	—	—	5	375
33	Transportarbeiderforbundet	11	233	3	71	2	94	1	6	1	18	1	6	3	38
34	Treindustriarbeiderforbundet	2	74	—	—	1	51	1	23	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	178	19 429	26	2 823	27	4 723	22	3 190	14	2 162	13	1 550	77	4 981

1) 10 underavdelinger med 732 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.)

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	NORDLAND																			
		Fylket		Bode		Narvik		Andøy		Brønnøy		Fauske		Rana		Vefsn		Vågan		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	4	59	1	18	1	16	—	—	—	—	—	1	12	1	13	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	12	788	1	51	1	82	—	—	—	—	1	7	1	334	1	44	1	21	6	249
3	Arbeidsmandsforbundet	5	4 873	—	—	—	—	—	—	—	—	1	615	3	4 168	—	—	—	—	1	102
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	7	545	1	388	2	26	1	85	—	—	—	—	—	1	15	—	—	—	2	31
6	Bekledningsarbeiderforbundet	7	268	—	—	1	24	—	—	—	—	—	—	1	8	1	184	1	9	3	41
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	22	2 031	2	559	1	115	1	22	1	20	1	148	1	204	3	215	1	17	11	731
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	20	1 263	2	208	1	122	1	10	1	20	2	121	1	167	3	145	—	—	9	470
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	16	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	7	205	1	77	1	32	—	—	1	8	—	—	1	24	1	28	1	22	1	14
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	26	3 537	1	696	1	392	1	54	2	133	2	249	1	705	1	324	1	110	16	874
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	10	1 079	1	224	1	202	1	20	—	—	1	104	1	226	1	118	1	58	3	127
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	20	5 570	1	497	2	296	1	79	1	8	1	64	1	3 452	1	105	1	114	11	955
15	Jernbaneforbundet	13	414	—	—	13	414	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	17	2 392	1	50	1	7	—	—	1	5	—	—	1	293	1	767	2	43	10	1 227
17	Kommuneforbundet	45	9 379	4	1 352	3	1 099	1	199	—	—	1	476	3	769	2	521	2	582	29	4 381
18	Lenemannsetens Landslag	2	105	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	105
19	Lokomotivmannsforbundet	2	113	—	—	2	113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokj. Fagforb.	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	38	1 890	1	242	1	73	2	115	3	80	1	9	1	73	1	122	3	106	25	1 070
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	3	555	1	290	1	66	—	—	—	—	—	1	199	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	4	808	1	256	1	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	171	1	272
26	Sjømennsforbundet	6	500	1	119	1	139	—	—	1	76	—	—	—	—	—	—	—	—	3	166
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	11	242	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	1	4	—	—	—	9	232
28	Sosionomforbundet	1	119	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	119
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	3	637	1	259	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	378
31	Telegrafmenneses Landsforbund	2	148	1	86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	62
32	Tjenestemannslaget	1) 37	2 191	8	648	5	376	1	172	—	—	3	128	1	41	2	61	—	—	17	765
33	Transportarbeiderforbundet	21	1 359	2	156	4	773	2	11	2	31	1	115	2	121	1	12	—	—	7	140
34	Treindustriarbeiderforbundet	2	11	1	7	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		349	41 097	34	6 199	45	4 480	12	767	13	381	15	2 036	22	10 790	22	2 678	15	1 253	171	12 513

1) 36 Underavdelinger med 2 154 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	TROMS																
		Fylket		Harstad		Tromsø		Bardu		Lenvik		Målselv		Øvrige komm. tils.				
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.			
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	40	—	—	1	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	5	220	1	45	1	38	—	—	1	49	—	—	—	—	—	1	108
3	Arbeidsmandsforbundet	2	1 505	—	—	1	1 397	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	21
4	Barnevernpedagogforbundet	1)	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	21
5	Befalsforbundet	8	436	2	150	1	62	1	86	—	—	—	3	117	—	—	1	21
6	Bekledningsarbeiderforbundet	3	201	—	—	1	8	—	—	1	192	—	—	—	—	—	1	1
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	7	1 139	1	230	1	506	1	72	1	64	—	—	—	—	—	3	177
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	6	668	1	174	2	365	1	85	—	—	—	—	—	—	—	2	44
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	15	—	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	3	145	1	33	1	96	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	1	3	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	8	2 064	1	454	1	1 023	1	128	1	242	1	79	3	138	—	—	—
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	2	595	1	236	1	359	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	10	1 457	1	770	1	347	2	83	1	27	—	—	—	—	—	5	230
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	9	356	2	125	2	40	—	—	1	113	—	—	—	—	—	4	78
17	Kommuneforbundet	31	5 781	2	904	6	2 087	1	111	1	288	1	189	20	2 202	—	—	—
18	Lensmannsetatsens Landslag	1	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	57
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	2	53	1	26	1	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nyttelsesmiddelarbeiderforbundet	26	1 235	4	283	3	491	—	—	2	70	1	13	16	378	—	—	—
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	2	342	1	77	1	265	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	3	497	1	110	1	244	—	—	1	143	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	1	1 619	—	—	1	1 619	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	2	18	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	1	8	—	—	—
28	Sosionomforbundet	1	106	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	106	—	—	—
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	2	569	1	241	1	348	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmenneskes Landsforbund	2	206	1	157	1	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	2)	2 003	—	299	8	678	2	254	1	17	2	319	8	436	—	—	—
33	Transportarbeiderforbundet	7	471	1	80	2	137	—	—	—	—	1	95	3	159	—	—	—
34	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	171	21 841	26	4 394	40	10 331	10	835	12	1 208	10	822	73	4 251	—	—	—

1) Omfatter medlemmer i Nordland, Troms og Finnmark.

2) 28 underavdelinger med 1 678 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	FINNMARK															
		Fylket		Hammerfest		Vadsø		Varde		Alta		Nordkapp		Sør-Varanger		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	28	1	15	1	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.	10	331	1	71	1	30	1	13	2	19	1	17	1	94	3	87
3	Arbeidsmandsforbundet	2	2 280	—	—	—	—	—	—	1	1 088	—	—	1	1 192	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	7	89	—	—	—	1	6	1	12	1	11	1	16	3	44	—
6	Bekledningsarbeiderforbundet	1	22	—	—	—	—	—	—	—	1	22	—	—	—	—	—
7	Bygningsindustrialarbeiderforbundet	6	470	1	137	1	20	1	40	1	216	—	—	2	57	—	—
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	7	353	1	60	1	107	—	—	1	83	1	49	1	23	2	31
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	12	—	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	2	69	1	30	1	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Gullmedarbeiderforbundet	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10
12	Handel og Kontor i Norge	12	966	1	270	1	99	1	49	1	207	1	23	1	177	6	141
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	5	325	1	82	1	38	1	13	1	120	—	—	1	72	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	4	364	1	140	1	62	—	—	1	146	—	—	—	—	1	16
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industrialarbeiderforbund	5	173	1	4	1	90	—	—	1	6	—	—	—	—	2	73
17	Kommuneforbundet	23	3 386	2	565	2	311	1	297	2	437	1	185	2	455	13	1 186
18	Lensmannsetatsens Landslag	2	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	66
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nyttelsesmiddelarbeiderforbundet	29	2 084	3	477	2	112	1	179	1	90	3	225	2	58	17	943
23	Papirindustrialarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	1	130	1	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	2	273	1	176	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	97
26	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	2	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	33	1	7	—
28	Sosionomforbundet	1	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	46
29	Sufførforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	2	255	1	160	1	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Telegrafmennenes Landsforbunu	1	89	—	1	89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1) 21	1 157	1	7	2	140	1	76	3	118	1	30	4	187	9	599
33	Transportarbeiderforbundet	9	383	1	66	1	25	1	15	1	6	1	11	3	258	1	2
34	Treindustrialarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		158	13 401	19	2 390	19	1 282	9	688	17	2 548	11	573	20	2 622	63	3 298

1) 19 underavdelinger med 1 134 medlemmer.

Tabell V, 1981 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	DIVERSE									
		Svalbard og Jan Mayen		Utlandet		Landsomf. avdelinger		Direkte medl.		Riket	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	—	—	—	6	40	833
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	—	—	—	—	1	15	—	150	137	14 089
3	Arbeidsmandsforbundet	1	522	—	—	—	—	—	9	32	38 897
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	14	508
5	Befalsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	327	75	3 832
6	Bekleddingsarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	263	152	18 196
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	41	—	5	331	54 504
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	—	—	—	—	1	424	—	88	233	23 292
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	1	30	—	398	21	1 604
10	Grafisk Forbund	—	—	—	—	—	—	—	—	84	14 356
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	10	20	959
12	Handel og Kontor i Norge	—	—	—	—	1	51	—	477	212	58 164
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	1 348	72	15 062
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	70	214	106 709
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	2	60	—	8 115	115	22 535
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	—	—	—	—	—	—	—	190	198	38 669
17	Kommuneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	25	533	148 777
18	Lenemannsetats Landslag	—	—	—	—	—	—	—	—	23	1 116
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	9	1 945
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	10	16	1 749
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	83	58	2 914
22	Nærings- og Nyttelesemiddelarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	6 748	349	32 719
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	1 042	51	15 297
24	Postforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	35	9 903
25	Den norske Postorganisasjon	—	—	—	—	—	—	—	—	27	12 147
26	Sjømannsforbundet	—	—	5	398	—	—	—	2 573	30	21 743
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	94	282	10 026
28	Sosionomforbundet	—	—	—	16	—	—	—	502	19	3 302
29	Sufflerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	34	—	34
30	Tele Tjeneste Forbundet	—	—	—	—	2	292	—	—	38	12 231
31	Telegrafmenneses Landsforbund	—	—	—	—	—	—	—	367	18	3 942
32	Tjenestemannslaget	—	—	2	413	1) 54	4 447	—	477	2) 464	40 627
33	Transportarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	96	150	18 491
34	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	99	115	5 814
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	1	11
	Til sammen	1	522	7	825	63	5 360	—	23 534	4 164	754 985

1) 15 underavdelinger med 596 medlemmer.

2) 397 underavdelinger med 31 827 medlemmer.

Tabell VI, 1981. Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	1. ØSTFOLD				2. AKERSHUS				3. OSLO				4. HEDMARK			
		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
			M.	Kv.	M.		Kv.	M.	Kv.		M.	Kv.					
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	72	87	5	8,9	38	33	5	13,2	146	118	28	19,2	80	71	9	11,3
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	1 340	1 266	84	8,3	428	417	9	2,1	2 522	2 304	218	8,6	452	438	14	3,1
3	Arbeidsmandsforbundet	1 806	993	812	38,1	1 604	1 212	392	24,4	2 570	1 589	981	38,2	1 823	1 448	175	10,8
4	Barnevernpedagogforbundet	35	10	25	71,4	56	18	38	67,9	132	12	120	90,9	15	5	10	66,7
5	Befalingsforbundet	275	275	—	0	328	328	—	0	365	363	2	0,5	127	127	—	0
7	Bekledningsarbeiderforbundet	1 908	495	1 411	74,0	514	19	495	96,3	1 807	278	1 329	82,7	811	173	638	78,7
8	Bygningsindustriarbeiderforbundet	3 582	3 528	56	1,8	3 060	2 982	78	2,5	8 487	8 375	62	0,7	8 068	5 926	140	2,3
8	Elektriker- og Kraftst.forbundet	1 689	1 672	17	1,0	970	966	4	0,4	2 934	2 886	48	1,8	932	927	5	0,5
9	Fengselstjenestemannsforbundet	34	34	—	0	31	19	12	38,7	540	439	101	18,7	62	59	3	4,8
10	Grafisk Forbund	478	336	142	29,7	173	117	56	32,4	5 962	4 417	1 545	25,9	220	187	33	15,0
11	Gullmedarbeiderforbundet	20	17	3	15,0	6	8	—	0	282	198	84	29,8	37	34	3	8,1
12	Handel og Kontor i Norge	3 281	937	2 344	71,4	2 839	972	1 867	65,8	14 778	5 933	8 845	59,8	2 659	900	1 759	88,2
13	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	565	43	522	92,4	79	1	78	98,7	3 299	1 381	1 918	58,1	573	66	507	38,5
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8 862	7 963	899	10,1	4 706	4 218	492	10,5	15 706	13 482	2 224	14,2	3 147	2 791	356	11,3
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	5 393	5 393	—	0	1 160	1 160	—	0
18	Kjemisk Industriarbeiderforbund	4 074	2 915	1 159	28,4	1 323	990	327	24,7	1 747	941	806	46,1	578	362	214	37,2
17	Kommuneforbundet	8 570	2 728	5 844	88,2	9 007	3 140	5 867	85,1	27 999	14 550	13 449	48,0	7 027	1 885	5 142	73,2
18	Lensmannsetatsens Landslag	77	70	7	9,1	97	85	12	12,4	—	—	—	—	86	78	8	9,3
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	569	567	2	0,4	187	187	—	0
20	Musikerforbundet	65	65	—	0	—	—	—	—	953	745	188	20,2	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	277	233	44	15,9	—	—	—	—
22	Nærings- og Nyttelsemiddelarb.forb.	1 724	1 081	643	38,5	358	177	181	50,8	4 333	2 819	1 514	34,9	1 489	927	562	87,7
23	Papirindustriarbeiderforbundet	6 038	5 400	638	10,6	207	155	52	25,1	—	—	—	—	417	387	30	7,2
24	Postforbundet	352	299	53	15,1	160	104	56	35,0	3 053	1 976	1 077	35,3	409	348	61	15,4
25	Den norske Postorganisasjon	427	427	—	0	—	—	—	—	4 080	4 080	—	0	994	994	—	0
26	Sjømannsforbundet	613	613	—	0	—	—	—	—	4 382	4 382	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	375	345	30	8,0	985	941	47	4,8	104	100	4	3,8	3 858	3 771	82	2,1
28	Sosionomforbundet	104	43	61	58,7	244	53	191	78,3	784	159	625	79,7	86	37	49	57,0
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	360	291	69	19,2	—	—	—	—	3 133	1 927	1 206	38,5	1 082	759	328	29,9
31	Telegrafmennenes Landsforbund	83	79	4	4,8	106	98	8	7,5	1 211	1 029	182	15,0	197	185	12	6,1
32	Tjenestemannslaget	987	512	475	48,1	1 627	620	807	49,8	11 982	5 127	6 855	57,2	1 600	634	966	60,4
33	Transportarbeiderforbundet	963	935	48	4,9	22	22	—	0	4 945	4 483	462	9,7	712	620	92	12,9
34	Treindustriarbeiderforbundet	308	246	62	20,1	209	166	43	20,8	418	252	164	39,4	522	399	123	25,5
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	48 884	33 651	15 233	31,2	29 180	18 063	11 117	38,1	134 599	90 498	44 101	32,8	37 201	11 328	25 873	30,5

Tabell VI, 1981 (forts.)

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	5. OPPLAND				6. BUSKERUD				7. VESTFOLD				8. TELEMARK			
		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
			M.	Kv.	M.		Kv.	M.	Kv.		M.	Kv.					
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	50	47	3	6,0	29	26	4	13,8	32	26	7	21,9	41	37	4	9,8
2	Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.	584	572	12	2,1	972	917	55	5,7	538	503	35	6,2	1 439	1 393	46	3,2
3	Arbeidsmandsforbundet	1 680	1 464	216	12,9	1 098	731	367	33,4	—	—	—	—	1 639	970	669	40,8
4	Barnevernpedagogforbundet	15	7	8	53,3	26	11	14	56,0	24	15	9	37,5	9	4	5	55,6
5	Befalsforbundet	71	71	—	0	99	99	—	0	181	181	—	0	—	—	—	—
6	Bekledningsarbeiderforbundet	1 295	292	1 006	77,5	828	188	640	77,3	942	366	576	62,3	372	48	324	87,1
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	2 918	2 881	37	1,3	3 040	2 888	172	5,7	2 795	2 768	27	1,3	1 884	1 866	18	1,5
8	Elektriker- og Kraftst. forbundet	1 018	1 011	7	0,7	1 443	1 437	6	0,4	759	759	—	0	1 036	1 026	10	1,0
9	Fengselstjenestemannsforbundet	11	11	—	0	38	32	6	15,8	107	93	14	13,1	17	16	1	5,9
10	Grafisk Forbund	465	335	130	28,0	1 172	826	346	29,5	1 468	965	503	34,5	382	268	114	32,5
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	10	9	1	10,0	215	166	49	22,8	42	42	—	0
12	Handel og Kontor i Norge	2 498	936	1 562	62,5	2 393	593	1 800	75,2	1 219	262	957	79,3	1 904	605	1 299	68,2
13	Hotell- og Restaurantarb. forbundet	427	50	377	88,3	432	82	370	85,6	433	51	382	88,2	628	44	584	91,6
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	4 420	3 644	776	17,6	7 513	6 245	1 268	16,9	9 128	8 448	680	7,4	2 942	2 761	181	6,2
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	2 696	2 696	—	0	—	—	—	—	43	43	—	0
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	546	397	149	27,3	2 982	2 286	696	23,3	1 689	1 307	382	17,7	7 389	6 706	683	9,2
17	Kommuneforbundet	5 847	1 547	4 300	73,5	7 450	2 295	5 155	69,2	5 227	1 574	3 653	69,9	6 370	1 648	4 722	74,1
18	Lensmannsetats Landslag	73	71	2	2,7	82	87	5	8,1	26	26	1	3,8	41	39	2	4,9
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	387	387	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	21	21	—	0	21	21	—	0
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	17	16	1	5,9	713	698	15	16,1
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarb. forb.	925	664	261	28,2	594	368	216	37,0	642	358	284	44,2	531	280	251	47,3
23	Papirindustriarbeiderforbundet	145	145	—	0	3 202	2 902	625	15,3	321	295	26	8,1	1 104	1 022	82	7,4
24	Postforbundet	329	275	54	16,4	395	298	97	24,6	293	230	63	21,5	331	264	67	20,2
25	Den norske Postorganisasjon	—	—	—	—	502	502	—	0	342	342	—	0	387	387	—	0
26	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	771	771	—	0	298	298	—	0
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	1 401	1 349	52	3,7	629	621	8	1,3	220	212	8	3,6	350	341	9	2,6
28	Sosionomforbundet	95	37	58	61,1	113	37	76	67,3	102	32	70	68,6	74	30	44	59,5
29	Sufflerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	508	328	180	35,4	438	365	73	16,7	388	302	86	22,2	331	272	59	17,8
31	Telegrafmenneses Landsforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	218	181	35	16,2	247	218	29	11,7
32	Tjenestemannslaget	934	491	443	47,4	998	463	535	53,6	690	345	345	50,0	616	321	294	47,8
33	Transportarbeiderforbundet	738	691	47	6,4	445	409	36	8,1	325	306	19	5,8	623	588	35	5,6
34	Treindustriarbeiderforbundet	838	741	97	11,6	384	345	39	10,2	161	135	26	16,1	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		27 834	18 067	9 777	35,1	40 554	28 044	12 510	30,8	29 180	21 013	8 167	28,0	31 699	22 134	9 565	30,2

Tabell VI, 1981 (forts.).

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	9. AUST-AGDER				10. VEST-AGDER				11. ROGALAND				12. HORDALAND			
		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
			M.	Kv.	M.		Kv.	M.	Kv.		M.	Kv.					
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	5	5	—	0	19	17	2	10,5	32	28	4	12,5	32	27	5	15,6
2	Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.	197	189	8	4,1	461	448	13	2,8	988	938	50	5,1	819	774	45	5,5
3	Arbeidsmandsforbundet	—	—	—	—	1 795	1 437	358	19,9	3 672	2 654	1 118	30,4	3 278	1 897	1 381	42,1
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	27	17	10	37,0	50	7	43	86,0	38	13	25	65,8
5	Befalsforbundet	35	35	—	0	153	153	—	0	123	123	—	0	323	321	2	0,6
6	Bekleddningsarbeiderforbundet	200	86	114	57,0	715	337	378	52,9	1 277	244	1 033	80,9	4 125	1 163	2 962	71,8
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	560	558	2	0,4	1 514	1 462	52	3,4	4 062	4 003	59	1,5	4 590	4 596	34	0,7
8	Elektriker- og Kraftst. forbundet	470	469	1	0,2	703	703	—	0	1 395	1 377	18	1,3	2 863	2 838	25	0,9
9	Fengselstjenestemannsforbundet	23	22	1	4,3	19	15	4	21,1	114	106	9	7,9	47	41	6	12,8
10	Grafisk Forbund	61	55	6	9,8	256	186	70	27,3	1 073	833	240	22,4	1 045	831	214	20,5
11	Gullsmedarbeiderforbundet	51	34	17	33,3	—	—	—	—	19	13	6	31,6	226	184	42	18,6
12	Handel og Kontor i Norge	375	84	291	77,6	838	237	601	71,7	2 732	748	1 984	72,6	5 039	1 335	3 704	73,5
13	Hotell- og Restaurantarb. forbundet	109	32	77	70,6	465	76	389	83,7	741	136	605	81,6	1 741	423	1 318	75,7
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	2 764	1 938	826	29,9	3 539	3 442	97	2,7	10 627	9 560	1 067	10,0	10 712	10 085	627	5,9
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	541	541	—	0	687	687	—	0	1 116	1 116	—	0
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	824	774	50	6,1	2 230	2 110	120	5,4	2 921	2 408	513	17,6	3 456	3 031	425	12,3
17	Kommuneforbundet	2 344	739	1 605	68,5	3 648	1 168	2 480	68,0	8 302	2 063	6 239	64,3	13 983	5 457	8 526	61,0
18	Lensmannsetats Landslag	23	22	1	4,3	27	27	—	0	61	57	4	6,6	113	102	11	9,7
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	122	122	—	0	79	79	—	0	177	177	—	0
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	222	84	138	62,2	88	72	16	18,2	164	136	28	17,1
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	1 782	1 500	282	14,9	42	41	1	2,4
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarb. forb.	143	112	31	21,7	630	377	303	44,6	1 783	1 176	607	34,0	2 594	1 704	890	34,3
23	Papirindustriarbeiderforbundet	195	193	2	1,0	848	760	88	10,4	—	—	—	—	87	30	57	65,5
24	Postforbundet	103	93	10	9,7	286	227	59	20,6	563	372	191	33,9	1 163	947	216	18,6
25	Den norske Postorganisasjon	137	137	—	0	333	333	—	0	546	546	—	0	933	933	—	0
26	Sjømansforbundet	85	85	—	0	1 363	1 363	—	0	4 717	4 717	—	0	2 064	2 064	—	0
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	183	178	5	2,7	31	14	17	54,8	21	15	6	28,6	47	33	14	29,8
28	Sosionomforbundet	50	24	26	52,0	57	29	28	49,1	178	74	104	58,4	223	73	150	67,3
29	Sufflerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	202	170	32	15,8	270	220	50	18,5	671	544	127	18,9	1 200	946	254	21,2
31	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	326	274	52	16,0	333	285	48	14,4
32	Tjenestemannslaget	348	200	148	42,5	702	406	296	42,2	1 460	767	693	47,5	2 970	1 474	1 496	50,4
33	Transportarbeiderforbundet	373	365	8	2,1	397	362	15	3,8	1 143	1 013	130	11,4	2 035	1 968	77	3,8
34	Treindustriarbeiderforbundet	25	25	—	0	95	93	2	2,1	289	177	112	38,8	702	690	112	16,0
35	Urmaker Sønneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	11	—	0
	Til sammen	9 885	6 624	3 261	33,0	22 356	16 786	5 570	24,9	52 502	38 110	14 392	27,4	68 321	45 626	22 695	33,2

Tabell VI, 1981 (forts.).

Fykesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	13. SOGN OG FJORDANE				14. MØRE OG ROMSDAL				15. SØR-TRØNDELAG				16. NORD-TRØNDELAG			
		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt				
		I alt	Herav		I alt	Herav		I alt	Herav		I alt	Herav					
			M.	Kv.		M.	Kv.		M.	Kv.		M.	Kv.				
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	15	15	—	0	45	42	3	6,7	44	40	4	9,1	20	17	3	15,0
2	Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.	396	371	25	6,3	569	536	33	5,8	650	590	60	9,2	234	220	14	6,0
3	Arbeidsmandsforbundet	1 421	1 290	131	9,2	2 308	1 935	373	16,2	3 290	2 329	961	29,0	2 135	1 811	324	15,2
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	30	13	17	56,7	31	11	20	64,5	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	—	—	—	—	9	9	—	0	214	214	—	0	132	132	—	0
6	Bekledningsarbeiderforbundet	410	113	297	72,4	1 885	421	1 464	77,7	466	98	368	79,0	88	24	64	72,7
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	629	613	16	2,5	1 619	1 603	16	1,0	3 720	3 648	72	1,9	2 342	2 311	31	1,3
8	Elektriker- og Kraftst. forbundet	379	378	1	0,3	1 281	1 244	17	1,3	1 821	1 807	14	0,8	623	620	3	0,4
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	19	17	2	10,5	83	74	9	10,8	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	53	40	13	24,5	235	192	43	18,3	787	583	204	25,9	117	86	31	26,5
11	Gullmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	28	16	12	42,9	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	922	300	622	67,6	2 038	656	1 382	67,8	5 720	1 884	3 836	67,1	1 886	541	1 295	70,5
13	Hotell- og Restaurantarb. forbundet	73	8	65	89,0	380	44	336	88,4	1 449	213	1 236	86,3	413	23	390	94,4
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	2 034	1 901	133	6,5	5 724	5 462	262	4,6	5 259	4 912	347	6,6	2 163	1 947	216	10,0
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	2 310	2 310	—	0	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2 493	2 103	390	15,6	1 739	1 412	327	18,8	1 062	966	196	18,5	666	559	107	16,1
17	Kommuneforbundet	2 951	902	2 049	69,4	6 373	2 108	4 265	66,9	10 796	3 999	6 797	63,0	4 312	1 160	3 152	73,1
18	Lensmannsetats Landslag	31	29	2	6,5	84	77	7	8,3	50	47	3	6,0	37	34	3	8,1
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	341	341	—	0	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	172	142	30	17,4	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	12	6	33,3	—	—	—	—
22	Nærings- og Nyteisemiddelarb. forb.	804	415	389	48,4	1 163	639	524	45,1	2 253	1 306	947	42,0	756	532	224	29,6
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	606	501	105	17,3	680	633	27	3,1
24	Postforbundet	—	—	—	—	477	381	96	20,1	962	798	164	17,0	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	313	313	—	0	596	596	—	0	731	731	—	0	248	248	—	0
26	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	1 704	1 704	—	0	621	621	—	0	29	29	—	0
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	82	74	8	9,8	46	38	8	17,4	501	471	30	6,0	800	765	35	4,4
28	Sosionomforbundet	56	16	40	72,7	93	40	53	57,0	197	48	151	76,6	59	28	33	56,9
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	397	313	84	21,2	479	381	98	20,5	696	506	189	27,2	304	206	99	32,6
31	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—	134	122	12	9,0	279	269	20	7,2	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	221	136	85	38,5	817	484	333	40,8	3 240	1 535	1 705	52,6	748	391	357	47,7
33	Transportarbeiderforbundet	451	413	38	8,4	1 123	1 102	81	6,8	1 574	1 505	69	4,4	233	224	9	3,9
34	Treindustriarbeiderforbundet	96	65	30	31,6	1 512	1 132	380	25,1	74	69	5	6,8	74	51	23	31,1
35	Urmaker Sønneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	14 225	9 807	4 418	31,1	32 522	22 390	10 132	31,2	50 034	32 484	17 550	35,1	19 429	12 989	6 440	33,1

Tabell VI, 1981 (forts.).

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	17. NORDLAND				18. TROMS				19. FINNMARK			
		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt			
		I alt	Herav		I alt	Herav		I alt	Herav				
			M.	Kv.		M.	Kv.		M.	Kv.			
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	59	51	8	13,6	40	37	3	7,5	28	26	3	10,7
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	788	772	16	2,0	220	218	2	0,9	331	314	17	5,1
3	Arbeidsmandsforbundet	4 673	3 965	908	18,6	1 506	1 288	217	14,4	2 280	2 002	278	12,2
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	21	6	15	71,4	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	545	541	4	0,7	436	434	2	0,5	89	89	—	0
6	Bekledningsarbeiderforbundet	266	137	129	48,5	201	86	115	57,2	22	10	12	54,5
7	Byggningsindustriarbeiderforbundet	2 081	1 975	56	2,8	1 139	1 120	19	1,7	470	469	1	0,2
8	Elektriker- og Kraftst.forbundet	1 263	1 241	22	1,7	668	663	5	0,7	353	331	22	6,2
9	Fengselstjenestemannsforbundet	16	15	1	6,3	15	13	2	13,3	12	12	—	0
10	Grafisk Forbund	206	157	48	23,4	145	115	30	20,7	69	50	19	27,5
11	Gullmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	3	—	3	100,0	10	6	4	40,0
12	Handel og Kontor i Norge	3 537	1 080	2 447	69,2	2 064	772	1 292	62,6	966	251	715	74,0
13	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	1 079	96	983	91,1	598	106	489	82,2	325	44	281	86,5
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	5 570	5 072	498	8,9	1 457	1 406	51	3,5	364	336	29	8,0
15	Jernbaneforbundet	414	414	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2 392	2 214	178	7,4	356	298	58	16,3	173	136	36	20,2
17	Kommuneforbundet	9 379	2 960	6 419	68,4	5 781	1 974	3 807	65,9	3 386	1 077	2 309	68,2
18	Lensmannsetats Landslag	106	96	9	8,6	57	53	4	7,0	66	59	7	10,6
19	Lokomotivmannsforbundet	113	113	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	53	44	9	17,0	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	2	2	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb.	1 890	1 020	870	46,0	1 285	767	468	37,9	2 084	1 080	1 004	48,2
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	555	413	142	25,6	342	304	38	11,1	130	94	36	27,7
25	Den norske Postorganisasjon	808	808	—	0	497	497	—	0	273	273	—	—
26	Sjømannsforbundet	500	500	—	0	1 619	1 619	—	0	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	242	199	43	17,8	18	15	3	16,7	40	39	1	2,5
28	Sosionomforbundet	119	48	71	59,7	106	34	71	67,6	46	14	32	69,6
29	Sufflerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tele Tjeneste Forbundet	637	466	171	26,8	589	410	179	30,4	255	185	70	27,5
31	Telegrafmennesens Landsforbund	148	141	7	4,7	208	190	16	7,8	89	83	6	6,7
32	Tjenestemannslaget	2 191	1 248	943	43,0	2 003	1 063	950	47,4	1 157	492	665	57,5
33	Transportarbeiderforbundet	1 369	1 311	48	3,5	471	465	6	1,3	383	383	—	0
34	Treindustriarbeiderforbundet	11	8	3	27,3	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	41 097	27 073	14 024	34,1	21 841	13 987	7 854	36,0	13 401	7 855	5 546	41,4

Tabell VI, 1981 (forts.).

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	Landsomfattende avdelinger og avdelinger på Svalbard og i utlandet				Direkte medlemmer				Riket pr. 31. desember 1981			
		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
			M.	Kv.	M.		Kv.	M.	Kv.				
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	6	6	—	0	633	733	100	12,0
2	Forb. for Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	15	—	15	100,0	150	144	6	4,0	14 089	13 314	775	5,5
3	Arbeidsmandsforbundet	522	399	123	23,6	9	9	—	0	38 897	29 323	9 574	24,6
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	608	149	359	70,7
5	Befalsforbundet	—	—	—	—	327	327	—	0	3 832	3 822	10	0,3
6	Bekleidningsarbeiderforbundet	—	—	—	—	263	78	185	70,3	18 196	4 645	13 551	74,5
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	41	41	—	0	5	5	—	0	54 604	53 536	968	1,8
8	Elektriker- og Krafttar.forbundet	424	415	9	2,1	88	88	—	0	23 292	23 068	234	1,0
9	Fengselstjenestemannsforbundet	30	30	—	0	396	337	49	12,7	1 804	1 384	220	13,7
10	Grafisk Forbund	—	—	—	—	—	—	—	—	14 356	10 559	3 797	26,4
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	10	7	3	30,0	969	732	227	23,7
12	Handel og Kontor i Norge	51	49	2	3,9	477	152	326	68,1	58 164	19 227	38 937	66,9
13	Hotell- og Restaurantararbeiderforbundet	—	—	—	—	1 348	172	1 176	87,2	15 062	3 071	11 991	79,6
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	—	—	—	—	70	62	8	11,4	106 709	96 672	11 037	10,3
15	Jernbaneforbundet	60	60	—	0	8 115	8 115	—	0	22 535	22 535	—	0
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	—	—	—	—	130	108	24	18,5	38 668	31 929	6 739	17,4
17	Kommuneforbundet	—	—	—	—	25	11	14	56,0	146 777	53 883	94 894	63,8
18	Lensmannsetatsens Landslag	—	—	—	—	—	—	—	—	1 116	1 028	88	7,9
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	1 945	1 943	2	0,1
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	10	10	—	0	1 749	1 340	409	23,4
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	83	83	—	0	2 914	2 485	429	14,7
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	—	—	—	—	6 748	3 800	2 948	43,7	32 719	19 582	13 137	40,2
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	1 042	978	64	6,1	15 297	13 601	1 696	11,1
24	Postforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	9 903	7 421	2 482	26,1
25	Den norske Postorganisasjon	—	—	—	—	—	—	—	—	12 147	12 147	—	0
26	Sjemannsforbundet	396	396	—	0	2 673	2 673	—	0	21 743	21 743	—	0
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	—	—	—	—	94	81	13	13,8	10 025	9 602	423	4,2
28	Sosionomforbundet	16	5	11	68,8	502	167	335	66,7	3 302	1 023	2 279	69,0
29	Sufflørforbundet	—	—	—	—	34	1	33	97,1	34	1	33	97,1
30	Tele Tjeneste Forbundet	292	292	—	0	—	—	—	—	12 231	8 882	3 349	27,4
31	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—	367	339	28	7,6	3 942	3 483	459	11,6
32	Tjenestemannslaget	4 660	3 694	1 266	26,0	477	254	223	46,8	40 627	20 747	19 880	48,9
33	Transportarbeiderforbundet	—	—	—	—	96	96	—	0	18 491	17 251	1 240	6,7
34	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	99	93	6	6,1	5 814	4 677	1 237	21,3
35	Urmaker-Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	11	11	—	0
	Til sammen	6 707	5 281	1 426	21,3	23 534	18 094	5 440	23,1	754 985	514 439	240 546	31,9

Tabell VII, 1981

Fagblader – 1981
(Utkommet 1. januar–31. desember.)

Løpnr.	Forbund	Fagbladens navn	Antall nummer i 1980 ¹⁾	Gj.sn. opplag i 1980	Antall nummer i 1981 ¹⁾	Gj.sn. opplag i 1981
1	Landsorganisasjonen i Norge	Fri Fagbevegelse	21	44 000	21	48 500
2	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	—
3	Forb. f. Arb. ledere og Tekn. Funksj. Arbetsmandaforbundet	Arbeidsledelse og Teknikk	5	14 000	5	15 000
4	Arbeidsmandaforbundet	Arbeidsmanden	10 (2)	38 000	10 (2)	38 000
5	Barnevernpedagogforbundet ³⁾	—	—	—	—	—
6	Befalsforbundet	Befalsbladet	6	5 000	6	5 000
7	Bekleddingsarbeiderforbundet	Vil Bekledning	10 (3)	19 000	10 (3)	19 000
8	Bygningsindustriarb. forbundet	Bygningsarbeideren	10	56 000	10	56 000
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	Elektrikeren	9 (1)	22 500	10	255 00
10	Fengselstjenestemannsforbundet	Fengselsmannen	4	1 800	4	1 800
11	Grafisk Forbund ²⁾	Norsk Grafia	22	14 500	22	14 500
12	Gullsmedarbeiderforbundet	Gullsmedarbeideren	4	1 200	4	1 200
13	Handel og Kontor i Norge	Bladet Handel og Kontor	8	59 600	8	59 600
14	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	Hotell- og Restaurantfunksjonæren	10 (2)	15 000	10 (2)	15 000
15	Jern- og Metallarbeiderforbundet	Jern- og Metallarbeideren	10	103 000	10	105 000
16	Jernbaneforbundet	Jernbanemanden	11	25 000	11	25 000
17	Kjemisk Industriarbeiderforbund	Fabrikkarbeideren	10 (2)	39 000	10 (2)	38 000
18	Kommuneforbundet	Norsk Kommuneforbunds Fagblad	10	142 000	22 (1)	146 500
19	Lensmannsetatens Landslag	Lensmannsbladet	11 (1)	2 000	11 (1)	2 000
20	Lokomotivmannsforbundet	Lokomotivmands Tidende	11 (1)	3 100	10 (2)	3 400
21	Musikerforbundet	Norsk Musikerblad	10 (2)	3 000	10 (2)	3 000
22	Norsk Olje- og Petrok. Fagforb.	NOPEF-NYTT	5 (2)	4 000	4	4 500
23	Nærings- og Nytelesmidlar. forb.	Næringsmiddelarbeideren	10	30 300	10	33 600
24	Papirindustriarbeiderforbundet	Papirarbeideren	10	17 500	10	17 500
25	Postfolkernes Fellesforbund:					
	Postforbundet	Postmannen	10	9 500	10	10 300
	Den norske Postorganisasjon	Posthornet	11 (1)	11 000	11 (1)	12 500
26	Sjømannsforbundet	Norsk Sjømannsforb. Medlemsblad	11 (1)	13 000	11 (1)	15 000
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	Skog- og Landarbeideren	8 (2)	11 750	9 (1)	11 265
28	Sosionomforbundet	Sosionomen	22	4 100	22	4 350
29	Sufflerforbundet	—	—	—	—	—
30	Telefolkernes Fellesforbund:					
	Tele Tjeneste Forbundet	Tele Tjenesten	10 (2)	13 500	10 (2)	14 000
	Telegrafmennenes Landsforb.	Telegrafbladet	10 (2)	4 500	10	4 500
31	Tjenestemannslaget	TB-Norsk Tjenestemannsblad	10 (1)	41 000	9 (1)	40 000
32	Transportarbeiderforbundet	Transportarbeideren	8	20 300	7 (1)	20 600
33	Treindustriarbeiderforbundet	Trearbeideren	4 (4)	6 675	4 (4)	6 500
34	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—
35	Statstjenestemannskartellet	Kartellnytt	9 (2)	33 800	10	81 000

1) Tallene i parentes angir herav antall dobbeltnummer.

2) Forbundet har i tillegg til fagbladet utgitt 4 tekniske spesialnummer.

3) Barnevernpedagogforbundet ble tilmeldt LO 1.7. 1980.

Antall saker/tariffer behandlet i LO i 1982

Tabell VIII, 1982

Løpnr.	Forbund	Godkjente søknader for å fremme krav om ny tariffavtale		
		Ant. saker	Omfattende	
			Tariffer	Org.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—
2	Forbund for Arb.l. og Tekn. Funksj.	7	7	234
3	Arbeidsmandsforbundet	68	74	226
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—
5	Norges Befalsforbund	—	—	—
6	Beklekningsarbeiderforbundet	5	5	44
7	Bygningsindustriarbeiderforb.	6	6	55
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	21	21	69
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—
10	Grafisk Forbund	2	2	11
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	125	324	1 367
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	79	79	375
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	22	22	242
15	Jernbaneforbundet	1	1	42
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	7	7	57
17	Kommuneforbundet	13	58	392
18	Lensmannsetatens Landslag	—	—	—
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—
21	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forbundet	12	12	183
22	Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	3	3	390
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—
24	Postfolkenes Fellesforbund:			
	Postforbundet	—	—	—
	Den norske Postorganisasjon	—	—	—
25	Sjømannsforbundet	—	—	—
26	Skog- og Landarbeiderforbundet	10	10	17
27	Skolenes Landsforbund	9	11	125
28	Sosionomforbundet	1	1	3
29	Sufflørforbundet	—	—	—
30	Telefolkenes Fellesforbund:			
	Tele Tjeneste Forbundet	—	—	—
	Telegrafmenneskes Landsforbund	—	—	—
31	Tjenestemannslaget	3	3	21
32	Transportarbeiderforbundet	28	28	121
33	Treindustriarbeiderforbundet	7	103	5 311
34	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—
35	Statstjenestemannskartellet	—	—	—
	Til sammen	429	777	9 285
	Prosent	58,8	5,1	

Tabell VIII, 1982

Godkjente søknader for å si opp tariffavtalen			Godkjente søknader for å sette i verk arbeidsstans			Antall saker i alt	Antall tariffer i alt	Løpnr.
Ant. saker	Omfattende		Ant. saker	Omfattende				
	Tariffer	Org.		Tariffer	Org.			
—	—	—	—	—	—	—	—	1
23	24	4 484	3	1	757	33	32	2
16	90	27 479	1	1	7	85	165	3
—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	5
10	204	9 160	—	—	—	15	209	6
4	3 500	32 601	1	1	700	11	3 507	7
16	1 001	10 197	1	1	62	38	1 023	8
—	—	—	—	—	—	—	—	9
8	659	10 628	4	381	8 211	14	1 042	10
1	1	710	—	—	—	1	1	11
22	2 843	40 683	—	—	—	147	3 167	12
4	844	10 836	1	495	7 963	84	1 418	13
31	1 842	85 221	2	676	53 416	55	2 540	14
1	1	42	1	1	42	3	3	15
27	327	28 046	—	—	—	34	334	16
25	677	122 856	—	—	—	38	735	17
—	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	19
16	32	538	—	—	—	16	32	20
8	62	26 191	4	4	5 280	24	78	21
30	30	2 500	1	1	380	34	34	22
2	44	9 226	—	—	—	2	44	23
—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	14	17 009	1	1	10 200	15	15	25
5	72	5 510	1	1	3 800	16	83	26
—	—	—	—	—	—	9	11	27
7	7	1 978	—	—	—	8	8	28
1	1	35	—	—	—	1	1	29
—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	71	—	2	2	89	8	76	31
2	377	18 496	1	225	14 000	31	630	32
—	—	—	—	—	—	7	103	33
—	—	—	—	—	—	—	—	34
1	—	113 857	—	—	—	1	—	35
277	12 723	578 281	24	1 791	104 907	730	15 291	
37,9	83,2		3,3	11,7		100,0	100,0	

Godkjente/tariffrettslige konflikter 1982

Tabell IX, 1982

Forbund/bedrifter	Antall arbeidere berørt av konflikten		Konfliktens varighet		Antall tapte arb.dag ¹⁾	Konfliktens årsak	Konfliktens karakter	Konfliktens resultat
	I alt	Organisert	Fra og med	Til og med				
<i>Norsk Forbund for Arbeidsledere og tekn. funksjonærer:</i> Norsk Hydro, Herøya, Glomfjord, Notodden og Rjukan	721	721	13.3	18.3	2 884	Tariff-revisjon	Streik	Vedtatt forslag
<i>Norsk Elektriker og kraftstasjonsforbund:</i> Norsk Hydro	50	50	12.3	18.3	250	Tariff-revisjon	Streik	Vedtatt forslag
<i>Norsk Kommuneforbund:</i> Bergen barnehager	40	40	10.2	1 time	5	Nedskjæring budsjett	Politisk streik	—
Tromsø ing. vesen	70	70	15.12	1 time	8	Kontrakt med tidligere streikebryter	Politisk streik	—
<i>Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund</i> Cateringsarb.	—	90	9.1	1 time	11	Uttalelsen fra Willoch	Politisk streik	—
<i>Norges Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb.:</i> Konservesindustri	—	513	28.4	22.5	8 208	Tariff-revisjon	Streik	Overenskomst opprettet
Fiskeindustrien	—	2 308	5.5	22.5	25 366	Tariff-revisjon	Streik	Overenskomst opprettet
Vinmonopolet	—	471	23.8	8.12	36 738	Tariff-revisjon	Streik	Overenskomst opprettet

<i>Norsk Papirindustriarb.forb.:</i> Borregaard	—	1 800	14.4	2 timer	450	Nedleggelse av Rayonull- fabrikken	Politisk streik	—
Norske Skogindustrier A/S Divisjon Nordenfjeldske treforedling	—	250	12.2	1 time	31	Nedleggelse av Aker Verdal	Støtte- streik	—
<i>Norsk Postforbund:</i> Sulltjelma postkontor	4	4	26.3	1 time	—	For bevaring av Sulltjelma	Politisk streik	—
Odda og Tyssedal postkontor ...	20	20	2.6.	2 timer	5	Støtte til bevaring av DNN Aluminium	Politisk streik	—
<i>Den norske Postorganisasjon:</i> Verdal postkontor	7	7	12.2.	1 time	—	Nedleggelse av Aker Verdal	Politisk streik	—
Sulltjelma postkontor	2	2	26.3.	1 time	—	Nedleggelse av Sulltjelma Gruber	Politisk streik	—
<i>Skolenes Landsforbund:</i>	—	1 898	27.10	Ca. 3 timer	712	Regjeringens skolebudsjett	Politisk streik	—
<i>Norsk Transportarbeider- forbund:</i> Sjø- og landtransport, Rute- bilene i og utenfor Oslo	14 000	14 000	21.4.	5.5.	104 346	Tariff- revisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
Sum		22 242			179 014			

1) Vesentlig oppgitt av forbundene på grunnlag av utbetalt stønad til organiserte.

P.S.

En gjør merksam på at den times-streiken LO oppfordret til den 4. november ikke er tatt med, fordi den ikke er målbar.

D. S.

